

ХОКАН НЕСЕР
ЕДНА СЪВСЕМ РАЗЛИЧНА
ИСТОРИЯ
ВТОРИЯТ СЛУЧАЙ НА
ИНСПЕКТОР БАРБАРОТИ

Част 2 от „Инспектор Барбароти“

Превод от шведски: Ева Кънева, 2016

chitanka.info

ВСТЪПИТЕЛНА БЕЛЕЖКА

Град Шумлинге не съществува на картата, а във Франция никога не са продавали регулируем гаечен ключ „Бахко“ номер 08072. Иначе обстоятелствата, описани в тази книга, съвпадат с всичко, познато на читателите от техния живот.

I.

ЗАПИСКИ ОТ МУСТЕРЛЕН

29 юни 2002

Не съм като другите хора.

И не искам да бъда. Ако някога през живота си намеря среда, в която да се почувствам комфортно, това би означавало, че съм изгубил чувствителността си; че житейската рутина и човешката глупост са изпилили и моята сетивност. Нещата са такива, каквито са, и нищо не е в състояние да промени тази фундаментална причинно-следствена връзка. Аз съм избран — знам го.

Навярно беше грешка да остана тук. Навярно трябваше да се вслушам в първоначалния повик на интуицията си и да откажа. Ала отборът на най-слабото съпротивление е много силен и Ерик ме заинтригува още през първите дни. Във всеки случай той не е излят по калъп. Тръгвайки на път, не потеглих с никакви предварително изготвени планове или стратегии. Важното беше да поема на юг. Ала тази вечер чувствам известно колебание. Нищо не ме задържа тук, по всяко време мога да си стегна багажа и да се махна. Ако не друго, това обстоятелство поне ми вдъхва известна сигурност за бъдещето. Хрумва ми да си тръгна още сега, в момента; часът е два, а монотонното бучене на морето в тъмното на няколкостотин метра от терасата, където съм седнал да пиша, ми подсказва, че предстои прилив. Нищо не ми пречи да се спусна до брега и да поема на изток. Какво по-просто от това?

Известна инертност, съчетана с умората и алкохола в кръвта ми, ме възпира да осъществя намеренията си. Поне до утре. А вероятно ще ме задържи тук още няколко дни. Няма какъде да бързам, а не е изключено ролята на наблюдател да ме изкуши достатъчно, за да остана и по-дълго. Навярно ще си намеря материал за писане. Когато съобщих на доктор Л. за намеренията ми да се отправя на дълго пътуване, отначало той реагира доста резервирано, ала след като му обясних, че се нуждая от време, за да размисля над случилото се и да го претворя на хартия, и от известно географско отдалечаване — това с целта ми, наблегнах аз, — той кимна одобрително. После дори ми

пожела успех в начинанието — прозвуча ми съвсем искрено. Все пак се занимаваше с терапията ми от година и нещо и навярно лекари като него се чувстват победители, когато, макар и рядко, се случи техен пациент да се върне към нормалния живот.

Колкото до Ерик, той постъпи крайно великодушно, позволявайки ми да живея тук съвсем безплатно. Твърдеше, че е наел къщата заедно със своя приятелка, ала междуременно скъсали. Поискали да отменят резервацията, но било твърде късно. В началото го заподозрях в лъжа: че е гей и иска да се възползва от мен. Явно обаче съм грешал. Не вярвам да е хомосексуалист, но далеч не съм сигурен. Навярно е бисексуален. Ерик не може да се нарече просто устроена натура. Вероятно затова не ме дразни толкова. Мистериозните кътчета в него ме привличат — поне докато ги разгадая.

Освен това е богат и къщата е достатъчно голяма, за да не си омръзнем бързо. Разбрахме се да си делим разходите за храна по време на престоя ми. Всъщност споделяме и друго: един вид уважение, струва ми се. Откакто ме качи от околностите на Лил, изминаха четири денонощия. Три — откакто дойдохме в къщата. Обикновено хората ми писват за много по-кратко време.

Ала тази нощ — докато пиша — ме нападат първите по-сериозни съмнения. Всичко започна по време на дългия обяд в Беноде следобед: осъзнах, че представлява прелюдия към тежка вечер. Тези неща личат по множество знаци. След като най-последно си намерихме места в претъпкания ресторант и успяхме да обясним на сервитьора какво искаме да поръчаме, през ума ми се стрелна дори мисълта да убия цялата компания и да се махна оттук.

Това би било най-простото решение за всички замесени и изобщо няма да ме засегне.

Само да имаше начин. Поне да разполагах с оръжие и възможност за бягство. Навярно това беше само идея, породена от горещината. От жегата до лудостта има само една крачка. Както и да размествахме масите и чадърите, за да си осигурим сянка, палещите слънчеви лъчи ме изгаряха, особено когато се облягах на стола си. Изобщо, не ми беше никак удобно. Цялото съществуване ми се струваше досаден сърбеж, натрапливо раздразнение, пулсиращо неумолимо в цялото ми тяло.

Цялото глупаво начинание представляваше, разбира се, позорно слабоумие. Изглежда, причините за него се криеха не в нечия пряка инициатива, а в общоприето уважение, в случая обаче насочено не към когото трябва. Неколцина сънародници се срещат на съботен пазар в малко бретанско градче. Навярно при подобна среща етикетът предписва определено поведение, спазване на ритуали. Ненавиждам етикета, както ненавиждам и хората, които се съобразяват с него.

Сигурно бих погледнал с други очи на подобна компания унгарци, събрали се около ресторантска маса в Стокхолм или Малмьо. Всъщност изпитвам непоносимост към вътрешната същност на компанията; външната страна не ме интересува. Да знаеш и да проникваш през обвивката често е по-лошо, отколкото да тънеш в невежество. Или да се преструваш на невеж. По-лесно е да живееш в страна, където не разбираш напълно езика.

Френският — в момента се намирахме в такава езикова среда — ми се струва най-изразителен, когато не разбирам какво говорят.

Ала онова, което ми минава през ума, никога не ми личи. Винаги се старая да прикривам лошите си мисли. Например наум ругая, а външно се усмихвам ли, усмихвам... Това е моят начин да си проправям път в живота. *Navigare necesse est*^[1]. Понякога дори ме смятат за симпатичен. Както гласи една стара и съвсем точна максима: мислите не са опасни, докато си стоят в ума. Превърнал съм в свой принцип да не изричам неприятни за събеседниците ми думи.

И така, двойките бяха две. В началото си мислех, че се познават и са дошли заедно на почивка, ала — както се оказа — съм грешал. Просто шестимата най-случайно се запознахме сред търговските сергии на пазара, където продаваха сирена, сладко и мармалад, мускатово вино, сайдер — все домашно производство — и ръчно плетени шалове. Възможно е Ерик да е хвърлил око на едната жена. И двете са млади и що-годе хубавки. Впрочем не е изключено да е харесал и двете, защото, докато хапвахме морски дарове, щедро полети с вино, той несъмнено започна да се държи флиртаджийски.

Навярно аз също.

Да не пропускаме и особената връзка с Шумлинге:

Ерик е живял там през целия си живот, а жената от едната двойка каза, че е израснала там, но се преместила в Гьотеборг. Другата жена живеела в Шумлинге от десетгодишна възраст. Тримата не се

познаваха, ала това съвпадение от географски характер събуди интереса им един към друг. Дори Ерик се развълнува.

У мен пък общата им любов към Шумлинге предизвика също толкова силно отвращение. Заприличаха ми на туристи с организиран превоз, които идват в малко френско градче само за да се любуват на местните обичаи и особености, като непрекъснато ги сравняват с поведението на земляците или сънародниците си. Преди да поднесат основното блюдо, изпих три чаши студено бяло вино. Докато се потях под слънцето, усещах прилива на добре познатото ми отчаяние или невроза, както го нарекох преди малко.

Колкото до моите връзки с Шумлинге, предпочетох да си замълча. Сигурен съм, че никой от компанията не знае кой съм. Иначе нямаше изобщо да съм тук.

Хенрик и Катарина Малмгрен — така се казват съпрузите от едната двойка. Тя е израснала в Шумлинге, но сега живеят в Мьолндал. И двамата са около трийсетте. Тя работи в Салгрэнската болница, а той — в научната сфера. Женени са, но нямат деца. Катарина има вид на жена, която може и иска да забременее. Ако някой от двамата е безплоден, непременно е той. Хенрик е сух, напрегнат, със зачервена кожа. Сигурно изгаря лесно на слънце. Останах с впечатлението, че и той като мен не се чувства комфортно по време на дългия обяд. Подобни хора предпочитат компанията на компютърен екран и прашасали томове. Да се чуди човек как изобщо са се събрали.

Гунар и Ана — другата двойка — не са женени. Явно дори не живеят заедно. 14 двамата се опитаха да преборят вродената си повърхностност, да направят впечатление на хора, които посредством разсъждения са стигнали до важни изводи за живота, но не успяха, разбира се. Изобщо, по-добре да се бяха придържали към по-премерени словесни изяви. Особено тя. Той е учител, не разбрах какво преподава, а тя работи в рекламна агенция. Най-вероятно се среща с клиенти, защото лицето и горната половина от тялото ѝ безспорно са най-силните ѝ достойнства. От разговора стана ясно, че наскоро са си купили кон за надбягвания или се канят да го направят в най-скоро време.

Катарина Малмгрен говори почти безупречен френски. Остава загадка къде и кога го е усъвършенствала. Никой друг около масата не може да се похвали с такива езикови умения. По време на обяда

Катарина се сдоби незаслужено със статута на оракул. Опитахме поне осем вида морски дарове, а тя разпита подробно сервитьора за всеки от тях. През цялото време се мъчихме с помощта на щипци да изчегъртаме опърничавите обитатели от черупките, а когато най-сетне лапнихме пихтиестото съдържание, се чудехме тези организми живи ли са, или мъртви. Доколкото ми стана ясно, трябва да разкъсаш със зъби и да убиеш каквото си лапнал и после да го преглътнеш.

Ерик се погрижи за избора на напитки. Започнахме с обикновено сухо бяло вино, а после се прехвърлихме на три бутилки местно ябълково — силно и сладко. Заради него следобед спяхме два часа.

Вечерта отидохме на гости у Гунар и Ана. Отседнали са само на няколко метра от нашата къща, по брега в посока към Бег-Мей, в малка китна вила, сгушена между дюните. Шестимата се настанихме на терасата, ядохме още морски дарове, пихме вино и калвадос. Гунар ни посвири и пя на китара: Тоб, „Бийтълс“, Уле Адолфсон. Ние пригласяхме, когато се сетим за текста. Въобще вечерта изглеждаше вълшебна. Към полунощ така се напихме, че някой предложи да се изкъпем голи. Веднага се сформира въодушевен квартет от двете дами, Ерик и Гунар. Прегърнаха се през рамо и се втурнаха към водата с бутилка пенливо вино.

Аз останах на терасата заедно с Хенрик Сухаря. Би било възпитано да се поинтересувам с какво се занимава, на каква научна дейност се е посветил, но нямах никакво желание да общувам с него. Предпочитах да си седя спокойно, да отпивам от калвадоса си, да пуша и да се вирам в мрака. Хенрик направи няколко плахи опита да подхване разговор за особеностите на жителите в департамент Финистер, ала аз не го окуражих и той веднага млъкна. Навярно и той на свой ред никак не се вълнува от възгледите ми по разни въпроси. Въпреки суховатия си вид изглежда човек с достойнство. Двамата седяхме, заслушани в гласовете на приятелите ни във водата. Хенрик, разбира се, имаше много по-сериозна причина да наостри уши: все пак неговата, а не моята съпруга се къпеше гола заедно с трима непознати.

От пет години не съм женен. Понякога тя ми липсва, но рядко.

Авантюристите се завърнаха, загърнати благопристойно в хавлиени кърпи и без шумните възгласи, с които се бяха спуснали към водата. В ума ми се натрапи идеята, че четиримата крият нещо, случило се във водата. Ала навярно бяха просто пияни, изморени и

премръзнали: през юни водата в Атлантика рядко надвишава двайсет градуса. След завръщането им постояхме не повече от половин час. По пътя към къщи, докато вървахме покрай брега, Ерик очевидно изпитваше сериозни затруднения да се държи на краката си. Щом се прибрахме, веднага захърка. Успя само да си изхлузи сандалите.

Аз, от своя страна, се чувствам с удивително бистър ум. Дори бих казал — в състояние да разсъждавам логично. Думите и мислите ми придобиват яснота, каквато притежават единствено нощем, и то не всяка нощ. Усещам океана в тъмнината, температурата на въздуха сигурно е двайсет и пет градуса. В лампата се блъскат насекоми, запалвам си цигара „Голоаз“ и отпивам на малки глътки от последното питие за деня. Ерик спи на отворен прозорец. Чувам го как похърква. В кръвта му има повече от два литра вино. Минава два след полунощ. Приятно ми е, че останах сам.

Семейство Малмгрен се е настанило в къща на другия бряг на залива, където се намира селцето Мустерлен. По цялото крайбрежие трябва да има петдесетина вили, повечето — на няколко километра навътре в сушата, разбира се. Сигурно не е никак странно, че три от вилите се наети от шведи. Доколкото разбрах от Ерик, двете двойки и той са ползвали услугите на различни агенции за недвижими имоти, но всички сме пристигнали по едно и също време. Предстоят ни три седмици съвместна ваканция. Изведнъж си давам сметка, че неволно мисля за Ана. Долових нещо в разголеното ѝ лице, в мократа ѝ коса на връщане от среднощното къпане. Нещо гузно. Докато в погледа на Катарина прочетох по-скоро копнеж. Трябваше да наблюдавам и изражението на Хенрик — за да имам контрапункт — ала пропуснах. Ролята на наблюдателя невинаги е лесна.

„Няма значение дали живеем, или умираме“, мисля си. Нямам представа защо ми хрумна точно сега.

Прашинки — всички сме прашинки във вечността.

КОМЕНТАР, ЮЛИ 2007

Изминаха пет години. Усещат се и като петнайсет години, и като пет месеца. Времето притежава удивителна разтегливост, зависи от коя гледна точка избира да го погледна. Понякога виждам съвсем ясно пред себе си лицето на Ана, все едно седи срещу мен в стаята. А в следващия миг — нас, шестимата, отвисоко: приличаме на мравки,

пъплеци по брега в напразни, безсмислени лутания. В студената светлина на вечността — и в триединството на море, земя и небе — изглеждаме смехотворно незначителни. Сякаш дори тези дребнички мравки да умрат, нищо няма да се промени. Но аз взех решение и ще се придържам към него. Действията трябва да водят до последствия, иначе животът ще се разпадне. Човек следва да остане верен на взетото решение: одобрено веднъж, не бива да го подлага на съмнение. Ние просто сме длъжни да очертаем с няколко щриха реда в заобикалящия ни хаос. Тук се крие дългът ни на индивиди, носители на морални ценности.

А и те си го заслужават. Бог ми е свидетел — заслужават си го.

Все още ме удивлява колко малко съм подозирал тогава. През онази първа вечер от нашето познанство не съм осъзнавал почти нищо. Шестима души в къщите си до плажа; не ми пречеше още на следващия ден да си стегна багажа и да си тръгна от това безкрайно отегчително място. Ако го бях направил, всичко щеше да протече съвсем по друг начин. Или пък изобщо не съм имал избор. Нали в ресторанта ми хрумна онази странна мисъл: да убия цялата компания и да се махна. Още тогава, в онзи момент, нещо у мен ми подсказваше какво ме очаква след пет години. Реших кой да е пръв. Поредността не е в никакъв случай маловажна.

[1] Navigare necesse est (лат.) — Трябва да се плава. — Б.пр. ↑

24 юли — 1 август 2007

Криминален инспектор Гунар Барбароти се поколеба за секунда. После щракна секретния патрон.

Обикновено дори не заключваше вратата. Казваше си: ако са решили да влязат, ще намерят начин да влязат. Така поне няма да нанесат допълнителни щети. Навярно подобни мисли свидетелстват за цялостна пораженческа нагласа и дори за недоверие към професионалната гилдия, чийто представител беше той. Струваше му се, че и първото, и второто не са съвсем несъвместими със светоусещането му. В повечето случаи Барбароти се извяваше като реалист, а не като фундаменталист, ала общо взето никакви външни прояви не подкрепяха нито едното, нито другото. Докато размишляваше, той се питаше как една заключена врата е породила у него толкова издишаща теория. Е, малко мозъчна гимнастика сутрин никога не е излишна. Откакто преди пет години и половина, след развода, се премести в окаения си тристаен апартамент на улица „Балдер“ в Шумлинге, не го бяха посещавали неканени гости, с изключение на неколцина съмнителни приятели, които дъщеря му Сара мъкнеше от време на време. Редно е да смяташ хората за добри до доказване на противното. Оптимистично настроената му майка се опитваше да му внуши това верую още откакто Гунар бе станал на възраст да възприема думите ѝ. В известен смисъл този неин съвет се беше оказал много ценен. Впрочем само някой откачен крадец би си помислил, че зад подобна съвсем тривиална врата от махагонов ламинат се крие нещо особено скъпо. И този извод показваше реалистично възприемане на света.

Ала Гунар заключи и секретния патрон. И за това си имаше причина: апартаментът щеше да стои празен десет дни. Вътре нямаше да стъпи човешки крак. Впрочем Сара не се бе вясвала вкъщи от месец. Веднага след като си взе зрелостния изпит в началото на юни, дъщеря му замина за Лондон и си намери работа в някакъв бутик — или пъб, както подозираше баща ѝ. Тя нарочно му даваше мъгляви

обяснения по телефона, за да не го тревожи излишно. Сара бе навършила деветнайсет и усещането за ампутирана част от тялото беше започнало постепенно да напуска Гунар. Много бавно. Същевременно в бащиното му съзнание се бе загнездила мисълта, че едва ли повече ще живеят под един покрив.

„Е, всичко си има време — стоически заключи Барбароти и прибра връзката ключове в джоба на дънките си. — Време има за всяка работа под небето. Да живеем заедно, да се разделим и да умрем.“ Преди половин година бе започнал да чете Библията — по настояване на Всевишния — и в ума му непрекъснато изплуваха думи и стихове от Светата книга. „Дори да не съществуващ, Господи, трябва да Ти призная, че Светото писание е адски добро четиво. Особено някои части от него“ — мислеше си често Барбароти.

Обикновено Господ се съгласяваше с него.

Гунар взе меката си пътна чанта в едната ръка, препълнения чувал със смет — в другата, и се спусна по стълбите. Усети прилив на въодушевление. „Бързото слизане по вито стълбище — неведнъж си бе мислил — носи в себе си приятното нетърпение да излезеш в гъмжащото многообразие на външния свят. Дали пък движението не представлява самата квинтесенция на живота? И по-точно: ефирно, лишено от всякакво напрежение движение в очакване на приключението, което дебне зад ъгъла?“ Точно днес прозорците на стълбите бяха отворени, лятото нахлуваше през тях, ароматът на прясно окосена трева бодеше в ноздрите, а от двора долу се чуваше весел детски смях. Е, и писъците на момиченце, сякаш го колят, но не е нужно да се вслушваш във всичко, което чуваш.

Пощальонът явно танцуваше балет през свободното си време, защото отстъпи бързо и елегантно назад, за да избегне удара с пътната чанта на Барбароти — в противен случай би го помела по стълбите.

— Опа! — подвикна весело пощальонът. — Заминавате ли?

— Извинете ме. Малко се позасилих по стълбите и... мда, така де.

— За чужбина?

— Не, този път ще се задоволя с остров Готланд.

— През този сезон за какво му е на човек да ходи в чужбина? — съгласи се изненадващо словоохотливият пощальон и направи

красноречив жест към двора. — Да ви дам ли пощата, или да я пъхна в кутията, та да я прегледате, когато се върнете от почивката?

Гунар Барбароти се позамисли.

— Дайте ми само писмата, без рекламните брошури.

Пощальонът кимна, разрови купчината и му подаде три плика. Барбароти ги пое и прибра във външния джоб на пътната си чанта. Пожела на пощальона хубаво лято и продължи малко по-спокойно към ливадата.

— Готланд е истински бонбон! — извика пощальонът след него. — Там има най-много слънчеви часове от цяла Швеция.

„Слънчеви часове? — помисли си Гунар Барбароти, след като остави Шумлинге зад гърба си и пусна климатика в колата на двайсет и пет градуса. — Обичам слънцето, но дори да вали неспирно десет дни, все ми е едно.“ На остров Готланд го очакваше друга топлина, ала пощальонът, разбира се, нямаше как да знае, че... кога лежат двама, топло им е; а един — как ще се сгрее?

Барбароти констатира, че днес непрекъснато му хрумват цитати от Еклесиаста. Погледна си часовника. Беше едва единайсет без двайсет. Пощальонът очевидно бе доста подранил. Сигурно следобед възнамеряваше да се топне в някое езеро: в Кюмен или в Боргашон. Нека се позабавлява човекът! Днес Барбароти гледаше благосклонно и без капка завист към намеренията на всички хора. От гърдите му се изплъзна сладостна въздишка. „Ето такива трябва да бъдат въздишките — осъзна внезапно той. — Не да се изтръгват мъчително от теб, а да се изплъзват.“ Тази мисъл му се стори достойна да присъства в Еклесиаста.

Огледа лицето си в огледалото за обратно виждане. Забеляза, че се усмихва. Не се бе избръснал и изглеждаше малко смачкан, ала на лицето му грееше широка усмивка от ухо до ухо. И защо да не се усмихва? Фериботът от Нюнесхаме тръгва в пет часа, по пътя нямаше автомобили, а по небето — облаци, и днешният ден означаваше началото на дългоочаквано пътуване. Гунар увеличи скоростта, пусна диск на Лусилия до Кармо и животът му се стори хубав.

После се сети за Мариан и осъзна, че животът му се струва хубав именно заради нея.

Запознаха се преди година — не повече, даде си сметка Барбароти със смътно подозрение за гадните номера на времето.

Срещнаха се миналото лято на гръцкия остров Тасос при оптимално благоприятни обстоятелства: свобода, безгрижие, непознатата обстановка, кадифени нощи, овулация и топлите води на Средиземно море. Ала връзката им не остана само летен романс.

— Не съм от жените, които ходят по почивки, за да си търсят мъже — обяви Мариан още след първата им вечер заедно.

— Аз също не си падам по мимолетните авантюри — призна Барбароти. — Дори не знам как стават тези работи. В моя свят погледна ли жена в очите, веднага се женя за нея.

Последното много се хареса на Мариан. Двамата продължиха да поддържат връзка и в Швеция. Срещаха се редовно. Барбароти често мислеше за нея и за себе си като за две самотни родителски планети на средна възраст, които бавно и неумолимо гравитират една към друга. Навярно това бе най-верният път към развитие на отношенията им: деликатно, но целенасочено да изграждат мост помежду си; мост, съграден от равни части смелост и предпазливост. Мариан живееше в Хелсингборг с двете си деца — тийнейджъри, а Барбароти — на двеста и петдесет километра на север, в Шумлинге, с отлитнала от семейното гнездо дъщеря и двама синове в чужбина. Спокойно можеше да се каже, че мостът помежду им е доста дълъг.

Мисълта за Ларш и Мартин го натъжи. В момента момчетата му живееха с майка си в околностите на Копенхаген. Барбароти бе прекарал с тях две седмици в началото на лятото и се надяваше на още седем дни в компанията им през август, но това не облекчи усещането, че ги губи. Новият им „татко“ се казваше Турбен или нещо подобно и държеше студио за йога в копенхагенския квартал „Вестербру“. Барбароти го познаваше само задочно, ала по епизодични изказвания от бившата си съпруга съдеше, че този Турбен е малко по-добър от предшественика си. Онзи се държеше като мъж чудо до деня, когато неочаквано превъртя и избяга с тъмнокожа сексбомба от Кот д'Ивоар. „Казах ли ти?“ — помисли си навремето Барбароти, но дори тогава упрекът прозвуча в главата му като изтъркан опит за реванш с отдавна изтекъл срок на годност.

Не изглеждаше Ларш и Мартин да са особено тъжни от факта, че ще живеят в Дания — колкото и да му се искаше да е така, Барбароти не можеше да твърди подобно нещо. Мъчеше го въпросът защо на моменти искаше — в най-потайните кътчета на душата си — синовете

му да са нещастни. Нима студената война с Хелена никога няма да приключи? Нима той ще продължава да размахва като откачен избледнелите си табели с надпис „казах ли ти?“

— Отговорна съм за щастието на синовете ни — подчертаваше тя често. — Не за твоето. Това остана в миналото.

А друго потайно кътче от душата му често му нашепваше, че Хелена е права. След развода Сара бе предпочела да остане при баща си и сега му липсваше не бившата му съпруга, не синовете му, а дъщеря му — ако трябваше да си каже правичката. В продължение на пет години Сара представляваше неговото спасение от демоните на самотата. Тези пет години сега утежняваха положението му, след като тя го изостави и тръгна да търси щастието си по света.

На нейното място дойде Мариан. Гунар Барбароти се почувства благодарен на щастливата си звезда или на вероятно съществуващия Бог, с Когото понякога се впускаше в джентълменски пазарлъци. „Дано Мариан си дава сметка каква празнина ѝ предстои да запълни — мислеше си Барбароти. — Или по-добре да не го осъзнава — поправи се той след малко. — Не всички жени намират за привлекателна идеята да обгрижват безпомощен мъж на средна възраст. Особено в дългосрочен план.“

Усети как настроението му пада — защо винаги е толкова трудно да държиш главата си над водата! — а и забеляза светнала лампичка на таблото, затова сви към бензиностанцията на „Статойл“, появила се точно навреме.

Бензин и кафе. Всичко си има време.

Фериботът за Готланд не се оказа толкова претъпкан, колкото се опасяваше. Навярно защото беше вторник — делничен ден, а стълпотворението от столични туристи, озверели за морски бани, настъпва през уикенда. Гунар Барбароти осъзна за пореден път с огромно облекчение, че с Мариан няма да прекарат десетдневната си почивка във Висбю — административния център на остров Готланд. Спомняше си с отвращение как в залеза на брака си отседнаха с Хелена за седмица в безумно скъп апартамент в центъра на града, в района, заграден с прочутата крепостна стена на Висбю. „Почивката“ им там заприлича на посещение в бедстващ лунапарк: навсякъде младежи, които крещят в изстъпление, повръщат или се съвкупяват. Бе невъзможно да заспиш преди три през нощта. „Да му се не види дано!“

— ядосваше се тогава Барбароти. — Щом туризмът е толкова жизненоважен за икономиката ни, защо направо не превърнат стокхолмския кралски дворец в бирария и бордей? Така столичните купонджии дори няма да се качват на ферибота.“ Усещането за пълно безсилие се подсилваше допълнително от грижите за трите деца и от едва кретация им брак. Спомняше си, че с Хелена се разбраха да си отпуснат по една вечер, в която всеки от тях да излезе и да се поразсее. Гунар остана да гледа децата, а Хелена се прибра в четири сутринта с доволен вид. За да не пада по-долу, на следващата вечер Гунар стоя на плажа до четири и половина в компанията на каса бира. Ала въпреки всичко, докато се прибираще към апартамента на сутринта, руините и розите в града му се сториха красиви. Дори тогава забеляза тази невероятна красота. На въпроса на Мариан дали е посещавал Готланд Гунар се ограничи с кратък разказ за няколко екскурзии на младини — до Форьо и Катхамаршвик, ала без да споменава за катастрофалната седмица във Висбю.

Този път го очакваше престой в Хугрен — или Високата ела, както бе обяснила Мариан. Селцето се намирало в централната част на острова и общо взето се състоеше от кръстовище и църква. Тук Мариан и сестра ѝ имаха вила, получена по наследство от родителите им. Двете жени откупили дела на брат си, с когото имали известни търкания, и къщата останала само на тяхно разположение. В селцето не идвали никакви досадни туристи, защото се намирало на повече от десет километра от морето. Синовеите ѝ ходели на плаж с велосипеди няколко пъти в седмицата, а самата Мариан предпочитала да си стои във вилата. През следващите осем дни обаче планът за почивка не включваше никакви деца.

— „Спокойно“ с твърде износено определение, ала именно спокойствието е най-дълбоката същност на „Гюстабу“ — бе обяснила тя.

Гюстаф, чието име носеше варосаната къща с прилежащото имение, я построил в средата на деветнайсети век. Бащата на Мариан я купил през петдесетте. По негови думи се влюбил първо в името ѝ, защото и той се казвал Гюстаф. След смъртта на съпругата си прекарал последните пет години от живота си в тази вила.

Гюстаф от „Гюстабу“.

Вилата предлагаше елементарни удобства: вода, електричество, радио, но не и телевизор и телефон. Мариан бе настояла Гунар да не си взема джиесема.

— Дай на децата си номера на съседа да те потърсят при спешен случай — посъветва го тя. — Докато сме в „Гюстабу“, искам да забравим за външния свят. Дори синът ми и дъщеря ми се научиха да уважават този принцип. Е, пускаме си радиото да чуем прогнозата за морското вълнение и рубриката „Стихотворение на деня“ — додаде тя. — Хлапетата много се забавляват. Юхан даже начерта карта е всички морски фарове в Швеция.

Гунар се съобрази с желанието ѝ. Изключи мобилния си телефон и го остави под някакви книжа в жабката на колата. „Откраднат ли колата, ще получат и телефон в добавка“ — помисли си той, защото нито ключалката на колата, нито телефонът бяха снабдени със секретен патрон.

Фериботът се приближаваше към острова. Гунар излезе на палубата да погледа познатия силует на града, окъпан в заревото на последните слънчеви лъчи. Покриви, бойници, кули. Красота, от която почти боли. Спомни си, че веднъж един приятел му бе казал „Готланд не е само остров, Готланд е друг свят.“

„Дано Мариан ме чака, както обеща. Никак не ми се ще да търся телефонна кабина и да звъня на съседа ѝ.“

Дали все още съществуват телефонни кабинки?

Тя го чакаше — със слънчев загар и разхубавена от лятото. „Нима е възможно жена като нея да чака мъж като мен? — запита се той. — Трябва да има някакво недоразумение.“

Мариан обви тила му с ръце и го целуна. Явно все пак бе дошла именно заради него.

— Неземно красива си. Ако ме целунеш още веднъж, ще припадна.

— Да видим дали ще мога да се сдържа — отвърна през смях тя. — Усещането е...

— Да?

— Великолепно е да посрещнеш мъжа, когото обичаш, в такава прекрасна лятна вечер на пристанището.

— Мхм — промърмори Гунар Барбароти. — Да ти кажа ли нещо още по-прекрасно?

— Какво?

— На пристанището те чака любимата ти жена. Права си — великолепно е. Да можеше да го правим всяка вечер.

— А още по-хубаво е да си на възраст, когато имаш време да поспреш и да го оцениш.

— Именно.

Гунар Барбароти се засмя. Мариан — също. После впиха мълчаливо погледи един в друг и той усети как в гърлото му засяда топла, влажна буца. Прокашля се, за да го прочисти, и премига няколко пъти.

— Нямах представа колко съм благодарен, задето те срещнах. Донесох ти подарък.

Извади кутийка с бижу — нищо особено, червено-жълто камъче на златна верижка, ала Мариан отвори подаръка с видимо нетърпение и веднага го окачи на шията си.

— Благодаря. И аз имам изненада за теб, но ще почака, докато се приберем.

„Докато се приберем?“ — повтори си наум Гунар. От устата на Мариан прозвуча съвсем естествено.

— Ще тръгваме ли? — попита тя.

— Къде си оставила колата?

— На паркинга.

— Добре. Отведи ме на края на света.

„И не ме пускай до края на дните ми — прибави мислено той. — Вечери като тази са способни да направят поет и от търговец на свине.“

„Гюстабу“ се намираше насред нищото или поне такава усещане го обзе, когато пристигнаха в имението на свечеряване. Гунар Барбароти си даде сметка, че не би могъл да стигне дотук сам. Навярно би се справил с връщането до Висбю, но пътят дотук му се видя сложен. След половин час Мариан мина през отвора в един каменен зид и Гунар изпита приятното усещане да се озове на напълно непознато място. Тя паркира до един люляков храст и двамата слязоха. Лампа, закачена на стената, осветяваше фасадата на бялата каменна къща. Над двора, покрит с трева, няколко чворести овошки и френско грозде, се спускаше прозрачен летен сумрак. Тишината присъстваше като живо същество.

— Добре дошъл в „Гюстабу“ — приветства го Мариан. — Ето така изглежда вилата ми.

В същия миг се разнесоха два удара на църковна камбана. Гунар Барбароти погледна ръчния си часовник. Девет и половина. После изви глава в посоката, указана от Мариан.

— Там се намира селската църква, а в съседство до вилата — гробището. Надявам се това да не те притеснява.

Барбароти я прегърна.

— А там са кравите.

Гунар ги видя само на няколко метра: силуети на тромави, преживящи животни от другата страна на каменния зид.

— По това време на годината са пуснати на свобода — обясни тя. — Стопанинът не ги прибира даже когато ги дои, а отива на полето. Нека те ориентирам с посоките: църквата се намира на изток, а кравите пасат на север. В западната част се простира най-жълтото поле с рапица на света, което предстои да видим утре, а на юг е гората.

— Гора ли? — огледа се с недоумение Барбароти. — Ти на това гора ли му казваш?

— Шейсет и осем дървета — гордо поясни Мариан. — Дъб, бук и шестил. Дърветата са кое от кое по-благородни, а повечето са столетници. А сега — да влизаме. Дано си спазил обещанието си.

— Какво съм ти обещал?

— Да не преяждаш на ферибота. Опекла съм нещо и съм подготвила хубаво вино.

— Изял съм само един желиран бонбон — увери я Гунар Барбароти.

Събуди се. През ефирните пердета се процеждаше мека сутрешна светлина. Полюшваше ги лек ветрец, а от отворения прозорец се носеше наситен аромат на лятно утро. Гунар обърна глава към Мариан. Тя спеше дълбоко по корем. Голият ѝ гръб описваше грациозна извивка, а кестенявата ѝ коса, разпиляна върху възглавницата, напомняше раздърпано ветрило. Гунар зашари с ръка върху нощното шкафче и напипа ръчния си часовник. Четири и половина. Спомни си, че беше погледнал часовника, след като се любиха. Тогава беше три и петнайсет.

Още бе твърде рано да стане и да посрещне новия ден, ала същевременно не искаше да проспива тази красота. Отметна чаршафа, стана внимателно и отиде в кухнята. Пи няколко глътки направо от чешмата и реши да задоволи и някои други физиологични потребности, щом така и така е станал. Излезе на двора. Постоя, шавайки доволно с пръсти върху росната трева. „Ето ме тук — чисто гол в лятна нощ в «Гюстабу». По-хубаво преживяване не мога да си представя.“ Великолепно усещане, надминаващо дори пристигането с ферибота. Барбароти си обеща никога да не забравя този миг. Полюбува се на изгрева над гробището, после навлезе в гората и се облекчи. Наведе се, за да избегне сблъсък с прилеп, който профуча край него. „Странно — помисли си. — Прилепите не летяха ли само по здрач?“ Продължи по протежение на каменния зид и спря за малко да се огледа.

Кравите. Полето с рапица.

Стана му студено и се прибра във вилата. Мебелировката беше съвсем изчистена и семпла: дърво, лакирано в бяло или небоядисано. До канапето в кухнята намери пътната си чанта. Още не си бе разопаковал багажа. От външния джоб стърчеше нещо бяло. Гунар заобиколи масата. Ама разбира се: трите плика, които приказливият пощальон му бе дал. Гунар ги извади и ги огледа. Две сметки — едната от мобилния оператор, другата от застрахователното дружество. Прибра ги в чантата. Върху третия плик се мъдреха черни, ръбести и малко непохватно изписани на ръка печатни букви. Нямаше име на подателя. На пощенската марка имаше изображение на платноходка.

Барбароти се поколеба. После взе нож от поставката до кухненския плот и разряза плика. Извади лист, препънат надве, и прочете:

**ВЪЗНАМЕРЯВАМ ДА УБИЯ ЕРИК БЕРГМАН.
ДА ВИДИМ ДАЛИ ЩЕ МОЖЕШ ДА МЕ СПРЕШ.**

От спалнята Мариан промърмори нещо насън. Барбароти се взираше в текста, който събуди асоциация със змията в рая.

— Какво имаш предвид? — попита Мариан няколко часа по-късно.

— Каквото казвам. Получих писмо.

— Тук?

Двамата седяха на шезлонги под чадър откъм полето с рапица. В ясното небе се стрелкаха лястовици. Жужаха пчели. Бяха приключили със закуската и в момента допиваха кафето си, а стомасите им смилаха храната.

И разговаряха. Барбароти се питаше защо изобщо бе подхванал темата. Направо се разкайваше.

— Не, получих го, преди да замина. Прибрах го в чантата и днес сутринта го отворих.

— И съдържа заплаха?

— Може да се каже.

— Дай да видя.

Барбароти се замисли дали е редно: пръстите ѝ ще оставят отпечатъци. Ала разсъди, че в момента е в отпуск, влезе във вилата и донесе писмото.

Тя го прочете с вдигната вежда. За пръв път я виждаше с такава елегантна мимика на лицето: израз едновременно на изненада и съсредоточаване. Впрочем цялото ѝ същество излъчваше финес. Освен старата, поокъсана, широкопола сламена шапка Мариан носеше само ефирна, полупрозрачна туника, която скриваше тялото ѝ колкото стена на аквариум.

„Лен“, предположи Гунар.

— Често ли получаваш такива писма?

— Не.

— Значи, това не е част от ежедневието ти?

— Не ми се е случвало досега.

Мариан се позамисли.

— А кой е Ерик Бергман?

— Нямам представа.

— Сигурен ли си?

Той сви рамене.

— Не си спомням да познавам такъв човек. Но все пак името се среща често.

— И не можеш да предположиш кой би изпратил такова писмо?

— Не.

Тя огледа внимателно плика.

— Надписът на клеймото не личи.

— Май завършва на „орг“, но е доста размазано.

— Защо си го получил? Тоест, ясно е, че го изпраща някаква откачалка. Защо го е адресирал точно до теб?

— Мариан, казвам ти: нямам ни най-малка представа — въздъхна Барбароти.

Прогони с ръка някаква муха и отново съжали, задето бе споменал за писмото. Какво по-идиотско хрумване от това да обсъждат служебни въпроси в това свършено утро?

Защо изобщо го наричаше „служебен въпрос“? Нали бе решил, че по-скоро става дума за дребна неприятност. Значи, не би следвало тази дребна неприятност да получава повече внимание от мухата, която току-що беше пропъдил.

— И все пак неминуемо си развил... как да се изразя... известна професионална интуиция. От колко години работиш в полицията? От двайсет?

— От деветнайсет.

— Толкова е и моят стаж като акушерка. С годините човек придобива усет. Поне с мен стана така.

Барбароти отпи от кафето и се замисли.

— Възможно е да си права, но в този случай интуицията не ми подсказва абсолютно нищо. Вече цяла сутрин писмото не ми излиза от главата и въпреки това не ми хрумва нито едно логично обяснение.

— Адресирано е до теб, до домашния ти адрес.

— Да.

— Не до полицейския участък. Следователно авторът на писмото е свързан с теб по някакъв начин.

— Струва ми се прекалено силно казано. Просто знае кой съм. Хайде да сменим темата. Съжалявам, че отворих дума за това писмо.

Мариан остави плика върху масата и се отпусна в стола.

— Някакви предположения?

Явно не се отказваше лесно.

— За кое?

— За писмото, разбира се. За заплахата. Дали е сериозно намерение?

— Най-вероятно не.

Тя отметна назад сламената си шапка и повдигна и двете си вежди.

— Откъде знаеш?

Той пак въздъхна.

— В участъка непрекъснато получаваме такива анонимни заплахи. Почти всички се оказват фалшиви.

— Мислех, че сте длъжни да проверявате всяка заплаха. Например, ако някой сигнализира за бомба в училище, не трябва ли да...

— Проверяваме всяка заплаха — увери я Барбароти. — Не оставяме нищо на случайността. Но ти ме попита друго: дали според мен подателят възнамерява сериозно да осъществи заплахата си.

— Добре, шерифе. Разбрах идеята ти. И смяташ, че само блъфтира?

— Да.

— Защо?

„Уместен въпрос — мислено се съгласи Гунар Барбароти. — Адски уместен въпрос. Защото... защото ми се иска да блъфтира, разбира се. Защото се намирам в рая «Гюстабу» с жена, която — сигурен съм — обичам, и нямам желание някакъв идиот, рошил да убива друг идиот, да смущава спокойствието ми. А ако наистина осъществи заплахата си, ще... ще излъжа, че съм отворил писмото чак след като съм се прибрал от рая.“

— Не отговори на въпроса ми — напомни Мариан.

— Мда... Не знам. Никога не бива да казваш „никога“. Стига сме говорили за това.

Тя се наведе напред и го изгледа учудена.

— Що за глупости? Как така да не говорим за това? Налага се да предприемеш нещо. Нали си криминален инспектор?

— Да, и съм на почивка на седмото небе — напомни Гунар.

— Аз също — контрира Мариан. — Но ако на седмото небе се появи бременна жена със силни контракции, ще ѝ помогна да роди детето си. Разбираш ли ме?

— Умно.

— Едно на нула за акушерката — усмихна се широко Мариан. — Между другото, снощи си прекарах чудесно. Обожавам да се любя с теб.

— В продължение на няколко секунди имах чувството, че ще полетя — призна Барбароти. — Как можах да постъпя толкова глупаво и да отворя писмото? Хайде да го забравим и да се престорим, че съм го намерил, след като съм се върнал в Шумлинге.

— За нищо на света! — възкликна Мариан. — Представи си, че когато се прибереш в Шумлинге, Ерик Бергман е убит. Как ще живееш с тази мисъл? Бях убедена, че съм срещнала мъж със стабилен морал и добро сърце.

Барбароти се предаде. Свали си слънчевите очила и я изгледа сериозно.

— Добре тогава. Какво предлагаш?

— Аз ли какво предлагам?

— Защо не? Може да сме на почивка, но това не пречи да обменим малко професионален опит.

Тя се разсмя.

— Значи, ти също не би оставил бременните да раждат сами?

— Не, разбира се.

— Присъствал ли си на раждането на децата си?

— Да, и на трите.

— Чудесно — кимна тя. — Исках само да се уверя, че всички бебета получават вниманието, което заслужават. Според мен има два варианта.

— И те са...?

— Да подадем сигнал в полицията във Висбю за заплашителното писмо.

— Не ми се ходи до Висбю. Какъв е другият вариант?

— Да се обадим на колегите ти в Шумлинге.

— Идеята не е никак лоша — съгласи се Гунар Барбароти. — Има само един препъникамък.

— Така ли?

— Не си взех телефона.

— Това не е проблем. Ще те запозная със съседа. Казва се Юнсон. Хагмунд Юнсон.

— Хагмунд?

— Да. И баща му се казваше Хагмунд. И неговият баща. Барбароти кимна и почеса наболата си брада.

— Може ли тогава и аз да предложа нещо?

— Какво?

— Ако ще ходим при Хагмунд Трети, да си облечеш нещо върху тази прозрачна носна кърпичка, иначе човекът ще припадне.

— А на теб тази носна кърпичка харесва ли ти? — засмя се тя.

— И то много. В нея изглеждаш повече от гола.

— Бррр — потръпна Мариан, четирийсет и две годишна акушерка от Хелсингборг. — Май по-добре да влезем вътре за малко. Нещо ми подсказва, че Хагмунд ще се прибере най-рано след час.

— Бррр — потръпна и Гунар Барбароти, четирийсет и седем годишен криминален инспектор от Шумлинге. — Това рапично поле действа като... каква беше думата... афродизиак.

— Точно така се казва — потвърди Мариан. — Само че не полето ти действа така, а аз, умнико.

— Май си права.

Отидоха у семейство Юнсон чак след час и половина, ала Хагмунд още не се бе прибрал. Затова пък съпругата му си беше вкъщи — шейсет и пет годишна, дребничка, но пълна жена на име Юланда. В главата на Гунар изникна въпросът дали и майката, и бабата на тази жена са се казвали по същия начин, но не посмя да попита. Веселата старица заяви, че няма да им позволи да ползват телефона й, ако не седнат да изпият чаша кафе и да опитат традиционната готландска шафранова палачинка в тава и единайсет вида дребни сладки. По тази причина Барбароти се свърза с участъка в Шумлинге чак след два часа. За негово щастие криминален инспектор Ева Бакман тъкмо се бореше с купчина книжа върху бюрото си. В рамките на около половин минута Гунар й обясни за какво се обажда.

— Да му се не види дано! — възкликна Ева Бакман. — Веднага отивам при комисаря. Ще предложа да си прекъснеш почивката и да се върнеш в участъка. Работата ми се вижда сериозна.

— Направиш ли го, край с приятелството ни — предупреди я Барбароти. — С отпуските шега не бива.

Ева Бакман избухна в гръмогласен смях.

— Спокойно! Какво искаш от мен?

— Нямам представа. Не съм на работа. Обадох се да съобщя за анонимна заплаха, защото съм отговорен гражданин.

— Браво, инспекторе. Предавам се. Прочети ми още веднъж какво пише в писмото.

— „Възнамерявам да убия Ерик Бергман. Да видим дали ще можеш да ме спреш“ — прочете ясно Барбароти.

— Така ли пише? Дали „ще можеш“?

— Да.

— На ръка ли е написаното?

— Да.

— И е адресирано лично до теб?

— Да.

— Хм... Ще ми го изпратиш ли по факс?

— В момента се намирам в „Гюстабу“. Тук няма факс.

— Тогава отиди до Висбю.

Гунар Барбароти съобрази на глас:

— Ще отида утре.

— Добре. Кой според теб е този Ерик Бергман?

— Не знам. Не познавам такъв човек. А ти?

— Не се сецам. Е, ще проверя колко души с това име живеят в Шумлинге. Писмото съдържа ли някакви индикации, че потенциалният труп живее в нашия град?

— Бакман, прочетох ти цялото писмо. Не пише нищо друго.

— Ясно. Прати ми писмото и адреса на плика и ще видим.

— Значи, разбрахме се.

— Впрочем по-добре ми изпрати по пощата оригинала. Обещавам да съдействам на образцовия гражданин Барбароти за бързото отстраняване на тази дребна неприятност. Как е Мариан?

— Отлично. В момента сме заедно.

Ева Бакман отново се разсмя.

— Радвам се, че си прекарвате добре. Тук вали. Как е при вас?

— Няма дори облаче. Оставям случая в твои ръце. Ще се видим след две седмици.

— Да, ама не. След две седмици излизам в отпуск.

— Я виж ти.

— Аха. Ако открия цяла банда с ерикбергмановци, ще е хубаво да прегледаш снимките им. Може да изникне познато лице. Съгласен ли си?

— Само ако списъкът не е прекадено дълъг.

— Благодаря, инспекторе. Къде да го изпратя?

— Секунда.

Барбароти остави слушалката върху скрин, отрупан с фотографии в рамки и сребърни саксии, и се върна при Юланда и Мариан на верандата.

— Извинявайте, че прекъсвам разговора ви, но какъв е адресът на „Гюстабу“?

— „Гюстабу“, Хугрен, Готланд. Обикновено това е достатъчно — отвърна Мариан.

Барбароти ѝ благодари и се върна до скрина.

— Бакман, изпрати списъка до участъка във Висбю — поръча той. — А аз ще ти пратя оттам текста на писмото. Услугата ти се равнява на осем часа извънредно работно време.

— Чудесно. Целувки, инспекторе, и поздрави на Мариан.

„Е, отметнах и това задължение“ — помисли си Гунар Барбароти. От сладките бе получил киселини.

На вратата се сблъскаха с Хагмунд Юнсон — седемдесетгодишен, висок, жилав старец, диаметрална противоположност на дребната си закръглена съпруга.

— Значи, Мариан си е намерила приятел — заключи той. — Крайно време беше. И какво сега? Битувате в блаженството на неяснотата?

Последното изречение Хагмунд произнесе на автентичен готландски диалект. В ушите на Барбароти прозвуча като цитат от Библията. В блаженството на неяснотата? Ръкуваха се и се запознаха.

— Влюбването е като да се върнеш в детските си години — продължи Хагмунд, без да дочака отговор. — Мирозданието и животът се насищат с неопределени обещания, с благоухания и предусещания, които още не сме прозрели. Прозрем ли ги веднъж, настъпва празнота. *Omne animal post coitum triste est*^[1]. Тогава трябва загадките да се възродят и да не се бърза с разгадаването им.

— По-точно не бих могла да го формулирам — похвали го Мариан и завлачи Барбароти към портата.

— Хагмунд е философ — обясни тя, след като се поотдалечиха. — Хване ли те за слушател, ще ти говори с часове. Какво означава тази латинска сентенция?

— Не съм съвсем сигурен — призна Барбароти. — Нещо в смисъл че след любовен акт много хора се натъжават.

Мариан се намръщи.

— Важи в по-голяма степен за мъжете. Хагмунд и Юланда имат щастлив брак. Записаха се за участие в първото туристическо пътуване из Космоса.

Барбароти кимна.

— За да удължат времетраенето на загадката ли?

— Най-вероятно. Хагмунд си изработи собствен телескоп в пристройката към къщата. Говори се, че е от световна класа, ала никой не го е виждал, само журналисти. Не пуска никой друг.

— Откъде знаеш, че са щастливи?

— Прав си — въздъхна тя. — Няма как да съм сигурна. Но ми е приятно да си мисля така.

— Значи, и аз ще си мисля като теб. Какво ще правим сега?

— Омръзна ли ти да бездействаш в рая?

— Не можем да се любим повече от два-три пъти дневно. Не и на нашата възраст.

— Прав си — засмя тя. — Не искам да те наляга депресия. Какво ще кажеш да се поразходим с велосипедите?

Барбароти присви очи срещу ясното небе и подуши въздуха.

— Защо не? Пред екскурзия в Космоса винаги ще предпочета да карам колело.

[1] *Omne animal post coitum triste est* (лат.) — Всяко животно е тъжно след съвкупление. — Б.пр. ↑

3

— Защо реши да станеш полицай? Никога не си ми споделял.

— Никога не си ме питала.

— Ето — сега те питам. Защо стана полицай?

— Не съм съвсем сигурен.

— Така си и мислех.

— Какво имаш предвид?

— Мъжете рядко намират обяснение за начина, по който се е стекъл животът им.

— Звучи ужасно. Колко представители на силния пол обхваща проучването ти?

— Двама — с теб включително. Е, може да се каже двама и половина, макар че така и не разбрах възгледите на онзи учител по физика. Все пак съм права, признай.

В четири следобед, при двайсет и пет градуса температура на въздуха, се излегнаха по гръб под един дъб пред старата варосана църква. Бяха направили двучасов преход с велосипедите из зелената, идилична природа. Подминаваха къщи с каменни огради, ливади с полска метличина и мак; ниски варосани къщи, обрасли с пълзящи рози и дива лоза. По полята пасяха черно-бели крави, в небето се стрелкаха лястовици, лениви готландски жители хъркаха в хамаците си. Покрай пътя бяха накацали лавки, където продават шафранов сладолед и кафе на преминаващите велосипедисти. Гунар Барбароти бе изгубил представа в каква посока се движат, но това ни най-малко не го притесняваше.

— Тогава се чувствах по същия начин като сега — отговори той на въпроса ѝ.

— Кога?

— Когато взех решение да стана полицай.

— Какво имаш предвид?

— Болеше ме задникът, но не от велосипедна седалка, а от петгодишно търкане на стола.

— И зубрене в Юридическия факултет в Лунд?

— Да. Осъзнах, че започна ли работа в кантора, ще прекарам още четирийсет години в седене. Полицейската работа е малко по-динамична.

— Чист въздух и приятелски отношения?

— Именно. И ранно пенсиониране, ако междувременно не те повали куршум.

— И оправдаха ли се очакванията ти? Питам дали си осигури повече движение.

Гунар Барбароти отпи от минералната вода, докато обмисляше отговора си.

— Е, движа се от стол до стол.

Мариан избухна в смях, протегна крака към гъстата корона на дъба и размърда блажено пръсти:

— Прави като мен.

— А именно?

— Махам столовете и стоя права по цял ден.

— Хм. А ти си знаела, че ще станеш акушерка, още в гимназията, нали?

— В прогимназията — поправи го тя. — В часовете дойде акушерка от болницата да ни разкаже за професията си. Веднага реших да стана като нея.

— И никога не си искала да смениш професията си?

— Случвало се е, когато нещо се обърка. Ако например детето се роди мъртво или с увреждания. Ала се научих да преодолявам тези кризисни моменти. Това е част от професията. Общо взето, не съм мислила сериозно да сменям попрището си. Чувствам се привилегирована, задето посрещам идването на нов живот. За мен раждането не се е превърнало в рутина. Много рядко се занимавам с аборти. Те са най-тежката част.

Гунар Барбароти преплете пръсти на тила си.

— Ако навремето, докато съм бил ученик, в часовете бяха поканили полицаи, който да ни разкаже в какво се състои работата му, вероятно щях да се спра на друго поприще — призна той. — За едно обаче си права: за щастие за хора с нашите професии животът и смъртта никога не се превръщат в рутина.

— А какъв щеше да станеш, ако не полицаи?

Той полежа мълчаливо, заслушан в жуженето на пчелите, отдал се на размисъл.

— Не знам. Вече съм твърде стар да се преквалифицирам. Ще се наложи да ме изтърпят до пенсия. Но иначе не бих възразил да карам селски автобус из тукашния район.

— Автобус ли?

— Да. Жълт автобус със средно единайсет пътници дневно. Един курс сутринта и един следобед; кафе от термос на обръщалото; цъфнали крайпътни канавки... Нещо от този род.

Мариан го погали по бузата.

— Бедничкият ми изморен мъж на средна възраст! Май няколко дни в компанията на Хагмунд няма да ти се отразят зле.

— Идеята не е никак лоша — промърмори Гунар Барбароти. — Дали се нуждаят от помощник за стопанството?

Изведнъж се почувства ужасно изморен. Струваше му неимоверно усилие да държи очите си отворени. Наситенозелените листа на дъба нашепваха приспивно под лекия повей на вятъра и малко по малко — и сякаш съвсем умишлено — го унасяха. А ръката на Мариан, удобно настанена върху гръдния му кош, бавно, но неумолимо го тласкаше към съня. Тази нощ не му бе останало време да се наспи и... „но това няма нищо общо с възрастта ми“ — държеше да уточни Барбароти за себе си, преди да заспи.

— Колкото до писмото — чу той в просъница гласа на Мариан, — съгласи се, че звучи доста зловещо. Спиш ли?

Присъни му се комисар Асунандер. Ако не го лъжеше паметта, Барбароти никога не бе сънувал началника си. Питаше се защо комисарят нахлува в сънищата му точно сега. Асунандер изглеждаше както винаги — с твърде приближени очи, дребен, спретнат и неизменно враждебен. Интересно обаче — този път държеше камшик и фенер. Ядосано обикаляше голяма сграда — едновременно непозната и позната на Барбароти. Заприлича му на полицейския участък в Шумлинге. Очевидно Асунандер търсеше нещо в изобилието от тъмни и тайнствени къшета. Затова се бе въоръжил с фенер, за да разпръсква мрака в коридори, където стъпките на комисаря отекваха по изкривени, спираловидни стълби и в подземни пасажии, от чиито тавани капе влага. „Не лежах ли допреди малко под един дъб на остров Готланд?“ — стрелна се през ума му и той осъзна,

че и насън продължава да лежи по гръб, ала не под дъб близо до притихнало селско гробище, ами под легло в тъмна стая — под железно легло със скърцащи пружини и матрак от конски косми, а комисарят търси... не кого да е, ами него. Гунар притаи дъх, наостри уши и започна да слухти. Чу специфичното щракване от изкуствените зъби на Асюнандер: комисарят се намираше съвсем наблизко. Барбароти осъзна, че именно затова се е скрил под леглото. Явно бе допуснал сериозна небрежност при изпълнение на служебния си дълг, бе пренебрегнал отговорността си и идваше време за проверка и санкции. „Да го вземат дяволите дано! — изруга наум Барбароти. — Да получи удар и да гори в...“ Спря се, реши да смени тактиката и да се помоли на другия върховен владетел. Барбароти често отправяше молитви към Бог, но в будно състояние. С Господ бяха сключили един вид сделка. Всевишният се задължи да докаже, че съществува, като удовлетвори разумен брой от исканията на Барбароти. Гунар изобрети и точкова система: за всяка удовлетворена молба Бог получаваше една точка, а за всяка неизпълнена Барбароти му отнемаше една. Към настоящия момент — докато Гунар лежеше под дъба до готландското гробище през юли 2007 — Господ бе извоювал потвърждение на съществуването си с единайсет събрани точки и затова Гунар реши да му отправи много съблазнително предложение за две точки бонус, ако откликне на молбата му комисарят в никакъв случай да не го открие под леглото, под дъба или където се развиваше реалността.

„Мили Боже, писмото е някаква дреболия, а в момента съм на почивка — трескаво формулираше аргументите си той. — Съмнявам се случаят да е спешен...“

— Имах познат на име Ерик Бергман — обади се Мариан. — Сега се сетих.

— Какво?

Барбароти се събуди. Пред очите му се появи проблясващата зелена корона на дървото. Асюнандер бе изчезнал. Мариан лежеше с глава върху гърдите му. Всичко изведнъж придоби много по-поносим вид. Колко време бе спал? Десетина минути? Или само една? А Мариан забелязала ли беше изобщо, че се е унесъл? Явно не, защото продължаваше да говори за писмото. А дали Гунар не си бе внушил, че е сънувал?

— Казах, че някога имах познат на име Ерик Бергман. Не е изключено мишената на предполагаемия убиец да е именно той.

Гунар Барбароти се прокашля, за да прочисти гърлото си от съня, и се протегна.

— Едва ли. С този Ерик да не сте били гаджета?

— Не, бяхме съученици в гимназията. Сигурно вече не живее в Шумлинге. Нали авторът на писмото намеква, че... че бъдещата му жертва живее в Шумлинге?

— За бога, Мариан, откъде да знам? Няма никаква жертва. Предлагам да забравим за това.

Тя мълчеше.

— Най-вероятно става дума за ненормалник. Утре ще отида до Висбю да изпълня служебния си дълг, а сега задникът ми закопня за велосипедната седалка. Как е твоето дупе?

— По-добре от всякога. Искаш ли да провериш?

Той огледа гробището и се възползва от поканата. Мариан се оказва съвсем права — дупето ѝ се намираше в добра форма. В превъзходна — ако трябваше да бъде точен. Барбароти буквално се забрави.

— Добре тогава — Мариан внимателно отмести ръката му. — Да се прибираме. Наближава време за вечеря.

От списъка, който получи в участъка във Висбю, Гунар Барбароти научи, че в Шумлинге живеят петима души на име Ерик Бергман. Най-възрастният — на седемдесет и седем години, най-младият — на три и половина. Явно името се радваше на популярност и сред по-старите, и сред по-новите поколения. Докато чакаше на една пейка до Южната порта Мариан да напазарува в зарзаватчийницата, Барбароти прегледа данните за потенциалните жертви на незнайния убиец. Седемдесет и седем годишният старец, вдовец, от четирийсет години живеел на улица „Линдерьод“ 6. Цял живот работел като железничар. Името му не фигурираше в регистъра с криминално проявени лица.

Срещу следващия Ерик пишеше петдесет и четири години, преместил се сравнително скоро в Шумлинге, борсов анализатор в „Ханделсбанкен“, ще рече „Търговската банка“. От две години живееше на улица „Гренаюр“ 10 заедно с втората си съпруга. Без криминално минало. Барбароти така и не разбра дали периодът от две

години се отнася за престоя в жилището, или за продължителността на втория му брак. От информацията в списъка не ставаше ясно. Вероятно двете събития съвпаднаха.

Ерик номер три беше на трийсет и шест години и живееше на улица „Хедениус“ 11; самостоятелен предприемач в компютърния бранш с чисто минало; роден в Шумлинге, състезавал се за местния клуб по бадминтон в продължение на няколко сезона, но прекратил кариерата си преди десет години заради травма на коляното.

„Кой идиот е съставил този списък? — ядоса се Барбароти. — Какво ме интересуват травмите на тези хора? Дали Бакман не ме занася?“

Ерик Бергман номер четири се оказа трийсет и две годишен и сравнително нов жител на Шумлинге — подобно на предния си съименник; баща на три деца, адрес улица „Люкебу“, педагог в местното училище. Името му фигурираше в полицейския регистър заради обидно поведение срещу полицаи по време на футболен мач на стадион „Росюнда“ през 1996. В пияно състояние наврял хотдог с горчица, кетчуп и кисели краставички в лицето на полицаи. Осъдили го да плати глоба: впрочем съвсем справедливо.

Барбароти стигна до последния носител на името Ерик Бергман в списъка: момченце на три години и половина, без професия, без криминално досие, живеещо на улица „Молн“ 15 само с майка си.

„Мдам, ясно — помисли си Барбароти. — И един от вас ще умре, така ли?“ От участъка във Висбю се обади на Ева Бакман и я попита дали са взели мерки. Разбира се, увери го тя. Асюндер наредил радиопатрул да обикаля два пъти дневно адресите. Двама от петимата ерикбергмановци в момента се намирали на почивка — номер две и номер пет.

— Не предупредихте ли застрашените за потенциалната опасност? — попита Барбароти.

— Не. Така реши Асюндер. Наблегна, че само защото си имаме работа с откачалник, няма нужда и ние да ставаме като него. Нали знаеш колко ще олекне бюджетът, ако назначим денонощна охрана? Като получим писмото, ще го разгледаме по-обстойно. Може Асюндер да си промени решението. Нали го изпрати, както обеща?

— Да — потвърди Барбароти, пожела на Бакман приятна работа и приключи разговора.

Сгъна списъка и го прибра в задния си джоб. На мястото на комисар Асюнандер и той би взел същото решение. Не би предприел по-сериозни мерки.

Да — началниците в полицията са длъжни да приемат всички заплахи като реални, ала не и да ангажират всичките си подчинени в разследването на съмнителен сигнал. Много по-евтино излизаше просто да „следим внимателно как ще се развият събитията“ — както обичаха да се изразяват политици и дипломати. В полицейските среди началниците мотивираха това бездействие с факта, че повечето заплахи се оказват фалшиви. Повечето, но не всички.

Мариан — най-малкият и най-красивият му проблем — излезе от магазина. Барбароти веднага прогони служебните си терзания и тръгна да я посрещне. Гледката как се приближава с две пазарски чанти изобщо не подлежеше на сравнение със срещата им на пристанището по залез-слънце, но сърцето му пак заби по-бързо.

„Дано след две години сме женени“ — пожела си той неочаквано и се запита дали тази мисъл издава твърдо намерение, или е плод на трескаво работещия му ум и хубавото време.

— Как мина? — попита Мариан.

— Отлично. Поверих случая в ръцете на колегите и вече съм само твой.

— Мхм — кимна тя. — И двете торби ли да ти дам, или само едната?

— И двете, разбира се. За какъв ме мислиш?

— Библията ли четеш?

— Опа! Мислех, че спиш.

— Да, но се събудих, защото усетих, че си станала.

— От време на време я разлиствам да попрочета някоя и друга страница.

Тя затвори книгата с тъмночервени корици и я остави до чашата с чай върху масата. Беше вторник — осмият ден от престоя им в „Гюстабу“, ако миналият вторник се брои. Тогава пристигнаха надвечер. Ала Гунар Барбароти нямаше намерение да изчислява времето, прекарано в „Гюстабу“ — струваше му се прекадено дребнаво и безсмислено занимание. Прозина се. Навън започваше нов ден. Облаците се разкъсаха след снощната буря. Двамата я наблюдаваха възхитени през прозореца на всекидневната.

Започна в полунощ и спря към един и петнайсет. Великолепни светкавици прорязваха рапичното поле.

— Значи... според теб има Бог?

Тя кимна.

— Не си споменавала, че си вярваща.

Тя се засмя малко смутено.

— Избягвам да го афиширам.

— Защо?

— Защото... такива признания обикновено смуцават хората. Освен това не ходя на църква. Нямам нищо против самите сгради, но Църквата като организация не ми харесва. За мен вярата е нещо интимно. Особена връзка.

Барбароти седна на един стол срещу нея.

— Разбирам те. Лично мен признанието ти не ме смуцава.

— Сигурен ли си?

Той помисли.

— Напълно.

— А ти? Вярваш ли в Господ?

— Не думай.

За миг Гунар се изкуши да ѝ сподели от какво естество е неговата връзка с Всевишния, но после предпочете да изчака. С Мариан се познаваха от година, а с Господ го свързваше малко по-дълго минало. Моментът за подобни откровения не беше узрял. Барбароти усети, че и Господ е на същото мнение. Двамата бяха заключили... един вид джентълменско споразумение, което не биваше да става чуждо достояние.

— Какво имаш предвид?

— Моля?

— Каза „не думай“. Какво точно имаш предвид?

— Че не знам дали вярвам. От време на време мисля за религията.

Тя си свали слънчевите очила и го изгледа малко загрижено.

— От време на време мислиш за религията?

— Хррм... сигурно звучи малко... все едно. Ти откога вярваш в Господ? От дете ли?

Тя поклати глава.

— Не. Ако като дете бях проявила интерес към отношенията на човека с Бога, нашите сигурно щяха да ме изхвърлят от къщи. До края на осемдесетте родителите ми бяха ревностни последователи на марксистката идеология. Майка почина, но съм готова да си заложа главата, че татко и до ден-днешен гласува за социалистите. Особено след оставката на Шуман^[1]. Преди това не пропускаше да я оплуде при всяка наша среща.

— А как стигна до Господ? — върна я към темата Барбароти.

— Вярата ми се зароди постепенно. В едно старо персийско стихотворение се казва „побеждаващият бог пристъпва бавно в меки сандали от магарешка кожа“. Това описание съвпада напълно с моята представа за Бог.

— Меки сандали от магарешка кожа?

— Да. Обръщането ми към Господ е свързано и с професията ми. Често се нуждая от духовна опора. Но вярата ми с нещо строго интимно. Изобщо не спазвам външните ритуали. Понякога...

— Да?

— Понякога си мисля, че Дяволът е измислил религията, за да отдалечи човека от Бога.

— Това твоя идея ли е?

— Не, май я прочетох някъде. Има ли значение?

— Не. А Корана? Буда? Кабалата?

— Както се казва в една поговорка: любимото дете има много имена. Наистина ли не те притеснява, че вярвам в Бог?

— Ни най-малко — увери я Барбароти. — Не бива да подценяваш духовния потенциал на шведските полицаи. Няма нужда да четеш тайно Библията. Самият аз понякога я разлиствам.

Тя се разсмя и протегна ръце във въздуха с дланите нагоре.

— Разлистваш я, така значи! Чу ли това, о, Господи? Как ти се струва?

— В едно съм сигурен — въодушеви се Барбароти. — Ако Господ действително съществува, той е джентълмен с чувство за хумор. Другото ми се струва немислимо. И не е всемогъщ.

Лицето на Мариан отново доби сериозно изражение. Тя го погледна с потрепващи клепки и Барбароти се задъха от вълнение. „Защо се държа като тийнейджър?“ — запита се той.

— Когато те слушам да говориш така, имам чувството, че те обичам — призна Мариан.

— Май... май е по-добре да не ставам — едва отрони той, а езикът му залепна за небцето. — Иначе... ще припадна.

В същия миг чува някой да се прокашля. Хагмунд Юнсон се зададе по ливадата, праметнал коса през рамо и с мъртъв заек в другата ръка.

— Изобщо не очаквах приятелят ти да се окаже полицай, Мариан — призна съседът. — Моля, приеми поздравленията ми. Тези зайци! Не им стига умът да бягат надалеч, размахам ли косата. Да ви го дам ли за вечеря?

Той размаха окървавения заек.

— Благодаря, няма нужда — Мариан отвърна поглед.

— Това е между другото. В действителност идвам по друг повод — продължи Хагмунд. — По телефона търсят твоя детектив. Май по важна работа.

— По телефона ли? — изненада се Гунар Барбароти.

4. Една съвсем различна история.

— Негова милост явно е предпочел да не взема мобилния си апарат на острова — кимна Хагмунд и се почеса по тила. — Безспорно ви прави чест. Но, както казах, на телефона вкъщи ви чака ваша

колежка. Затова предлагам да ме последвате и да поговорите с нея. Още веднъж ви питам: наистина ли не искате да си сготвите този мъник?

Той отново размаха заека пред очите им. Мариан поклати глава. Барбароти стана.

— Идвам. Обясниха ли ви за какво става дума?

— Било строго поверително — обясни Хагмунд Юнсон. — Най-вероятно се касае за националната сигурност. Иначе кой би дръзнал да смути любовната ви идилия?

И съседът им намигна заговорнически. Мариан се загърна в халата си, а Гунар Барбароти тръгна с Хагмунд към дома му.

— Анонимният ти приятел явно не се е шегувал — съобщи Ева Бакман.

Барбароти не отговори. „Проклятие! Предчувствах го“ — помисли си и даде знак на Юланда Юнсон да излезе от стаята и да затвори вратата. Изчака търпеливо. Ако ще подслушват, поне да си направят труда да вдигнат слушалката в другата стая.

— Там ли си? — попита Ева Бакман.

— Да. Ще повториш ли?

— Нали не си забравил писмото, което получи, преди да се отправиш към островния рай?

— Не. Подобно нещо не се забравя. Какво се е случило?

Тя каза нещо на друг колега — Барбароти не чу какво.

— Извинявай. И така, преди няколко часа случайно минаващ по алеята покрай залива Брьонсвик намерил Ерик Бергман мъртъв. Нали се сещаш за алеята покрай реката? После се изкачва по възвишението. Явно е излязъл да потича... говоря за Бергман.

— Не се шегуваш, нали?

— Не. Уви, казвам ти истината. Тук положението се нажежи. Човекът, открил трупа, се оказа журналист. Казва се Юханес Виртанен. Знаеш ли го?

— Да. Нали пресата още не е надушила писмото?

— Не, засега успяваме да скрием тази подробност.

— Добре. За кой от всички ерикбергмановци става дума?

— За третия. Онзи с колянната травма и компютърната фирма.

— Разбирам.

Всъщност последната му реплика не отговаряше напълно на истината. Главата му бучеше като издъхващ двигател на таратайка, а не като генератор на мисловна дейност.

— Слушам те. Бакман.

Барбароти се свлече на кухненското канапе под ковчорче с изкусно избродиран надпис: „Всеки ден идва с нови грижи“. „Колко правилно — удиви се Барбароти. — В живота е точно така. А днешният ден още дори не е започнал.“

— Открит е в 6,55. Живеел е сам. Разговаряхме с млад мъж, който го познавал добре: Андреас Гримле. Работи във фирмата на Бергман и притежава известен дял от нея. По думите му Бергман излизал два-три пъти седмично на сутрешен крос между шест и седем.

— Как е убит? — попита Барбароти.

— Наръган е с нож. Извинявай, не го ли споменах? Една прободна рана в гърба, две в корема и четвърта във врата. Издъхнал е бързо в локва кръв.

— Звучи приятно.

— Да.

— Ти ходи ли на оглед?

— Разбира се. В момента криминалистите от екипа снемат следи, но не бива да възлагаме големи очаквания. Няма отпечатъци от подметки, нито следи от борба. Най-вероятно убиецът го е изненадал в гръб.

— Но нали каза, че Бергман е тичал? Нещо не ми се връзва...

— Не знам. Ще трябва да направим по-обстойна възстановка. Може убиецът да го е спрял... да е помолил за помощ или нещо подобно.

— Възможно е — съгласи се Барбароти. — Кой оглавява разследването?

— Сюлвениус пое предварителното следствие.

— Попитах те за ръководителя на оперативно-следствената група.

— Ти как мислиш?

Не й отговори. Беше излишно.

— И така, ето как стоят нещата — продължи Ева Бакман. — На първо време Асунандер положи разследването в моите компетентни

ръце. Реално по случая работим всички. Целта е да вложим максимум усилия. Комисарят очаква утре и ти да се включиш.

— В отпуск съм.

— Ако утре дойдеш на работа, ще ти остане една седмица отпуск за ловния сезон.

— Не ходя на лов.

— Говорех образно.

— Ясно. Асјунандер в прав текст ли го каза?

— Не, но спомена нещо в този дух.

— Много ти благодаря — въздъхна Гунар Барбароти.

Ева Бакман се прокашля:

— Знаеш, че рядко споделям мнението на нашия любим комисар, но в настоящия случай съм напълно съгласна с него. Писмото беше адресирано лично до теб. Не до Боргсен, не до мен, а до теб. На плика е написан домашният ти адрес, а не адресът на участъка. Топката е запратена към твоята врата. И все пак всички работим за изясняване на случая.

Барбароти се замисли.

— Вероятно цели точно това...

— Кое?

— Да ме принуди аз да оглавя разследването.

— И на мен ми хрумна. Значи, най-вероятно те познава.

— Да, но защо? — учуди се Барбароти. — Защо му е на някого да прояви подобно безумие, поемайки такъв риск?

— Безумие? Според мен по-скоро става дума за твърдоглавие. Така или иначе, най-добре поеми хвърлената ръкавица.

Барбароти обмисли положението за три секунди. Нямаше избор.

— Добре. Предай на Асјунандер, че утре сутринта ще бъда на линия. Ще се кача на следобедния ферибот. Ако междувременно някой признае за убийството, ми се обади веднага.

— Някак не ми се вярва да стане толкова лесно. Съжалявам, дето се наложи да прекъсна любовното ти лято.

— Ще си взема оставащите дни друг път.

„По време на ловния сезон“ — допълни Барбароти наум, след като затвори.

„Каква сутрин — помисли си малко по-късно той, след като си тръгна от дома на Юнсон и пое към вилата на Мариан. — Започна с

разговори за Библията, с въпроси за същността на Господ, после тя ми казва, че почти ме обича, а накрая всичко приключва с малко убийства и малко лов.“

Мариан не го упрекна. Той не го и бе очаквал от нея.

— Все пак прекарахме осем дни заедно — заключи тя и изгаси двигателя на паркинга пред терминала. — Не съм се и надявала на друго, нали все пак излизам с криминален полицай?

— Не биваше изобщо да отварям онова писмо. Ако го бях прочел този петък, нямаше да ме викат на работа.

Барбароти не знаеше дали действително мисли така. Не го напускате усещането, че е пионка в ръцете на убиеца и действа именно както се очаква от него: беше отворил писмото, прочел бе предупреждението и го бе препратил на колегите си в Шумлинге. А сега предстоеше и да се включи в разследването. Навярно така беше съдействал на убиеца да постигне целта си.

Впрочем защо бе изпратил предупреждение за намерението си да отнеме нечий живот, преди да е осъществил плана си? Какъв е смисълът? А навярно не си струва изобщо да размишлява с категориите на здравия разум върху постъпката на човек с психически отклонения?

И все пак Барбароти гледаше да се пази от прибързани заключения. Още не знаеше нищо със сигурност, освен едно: досега не се бе сблъсквал с подобен случай нито в практиката си, нито в криминалната преса. В полицейската му практика извършителите не планираха деянията си. Най-често просто побесняваха под въздействието на алкохол и пречупваха който им се изпречи на пътя — или друг пиян, или съпругата. Този път обаче Барбароти имаше работа със съвсем различен случай — можеше да си позволи да направи този извод.

— Независимо от всичко, прекарах си чудесно — прекъсна мислите му Мариан. — Съжалявам само, че не успя да се видиш с двамата ми разбойници.

Бяха се разбрали децата на Мариан да пристигнат в четвъртък и да прекарат заедно един следобед, вечер и сутрин. Барбароти се познаваше с тях и предишните срещи бяха преминали удивително гладко. И Юхан, и Йени му направиха отлично впечатление, а — не го

казваше, за да не изглежда като самохвалко — Барбароти смяташе, че и те го харесват.

— Какво да се прави? — въздъхна той. — Чичко полицай си тръгна по-рано, за да преследва убиец — така ще им обясниш. Всъщност такава е горчивата истина.

— Ще те разберат — увери го Мариан.

Целуна го и го избута от колата. Докато ѝ махаше за довиждане от ферибота, Гунар Барбароти се натъжи — особено при спомена колко щастливо ѝ махаше преди седмица. Прииска му се да е четиринайсетгодишно момиче вместо четирийсет и седем годишен полицай, за да си поплаче на воля, без да се срамува.

Ала за негово нещастие желанието му беше неизпълнимо. Утеши се с мисълта, че животът на тийнейджърките също не е лишен от трудности. „Дано ми предстоят още много такива седмици — пожела си той, след като фигурата на Мариан се изгуби в далечината. — Но не искам повече никакви разводи.“ Влезе в ресторанта и си поръча голяма порция миш-маш с червено цвекло и бира.

[1] Гюдрюн Шуман (р. 1948) — шведска политичка, бивш лидер на Социалистическата партия. През 2004 година госпожа Шуман напуска редиците на партията и се отдава на феминистки инициативи. — Б.пр. ↑

В девет и четвърт — слънцето вече бе залязло — Гунар Барбароти се качи в ситроена си, оставен в буферния паркинг до пристанището в град Нюнесхаме. По неясна причина фериботът се движеше по-бавно от обикновено и пристигна с четирийсет и пет минутно закъснение.

„Ще се прибирам с колата по тъмно — помисли си Барбароти и запали двигателя. — Три часа и половина в аристократично уединение.“ Барбароти беше свикнал със самотата, ала изведнъж я възприе като хищник, като рунтав звяр, който след едноседмично гладуване се готви свирепо да забие зъби в плътта му. След час успя да се свърже с инспектор Бакман по мобилния си телефон. Надяваше се разговорът с нея да пооблекчи състоянието му.

— Ти си гласът ми в нощта — обясни той. — Ястребът кацна и иска да го захраниш с актуална информация.

— Преди малко наистина ми се стори, че земята се разтресе — пошегува се Ева Бакман. — Явно защото идваш от друг свят. Тук, в реалността, още сме на работа.

— Поздравления. Колко са заподозрените? Да не прекъсвам важен разпит? Ако е така...

— Още не сме стигнали до разпити — призна инспектор Бакман. — Но започнахме да стесняваме кръга. Според първоначалния профил търсим мъж на възраст между седемнайсет и седемдесет години, който борави с дясната си ръка.

— Чудесно. Значи, съвсем скоро ще го пипнем. Напълно ли изключват вероятността да е била жена?

— Не. Но ако е била жена, трябва да е много силна. Прободните рани са нанесени на голяма дълбочина.

— И не може да е седемдесетгодишна, нали?

— Максимум петдесет и пет.

— Дай още подробности — помоли Барбароти.

Ева Бакман започна с въздишка:

— Криминалистите снеха следи в радиус от цяло футболно игрище около местопрестъплението. Експертизите ще са готови в дните между Коледа и Нова година. Съдебният лекар ще представи доклада си утре предобед. Не очаквай сензации. По предварително заключение мъжът е починал в рамките на няколко минути от прободни рани с нож. Според криминалистите е малко вероятно убиецът да е оставил следи от ДНК. Започнахме да правим списък на роднините и приятелите на убития. Засега наброяват петдесетина души. В момента се опитвам да преценя в каква поредност да ги разпитаме. Ерик Бергман явно не си е губил времето...

— Какво искаш да кажеш?

— Нищо особено. Бил е ерген и е имал много пари. Ходел е по заведения, познавал е много хора... Просто не си го представяй като компютърен маниак, който по цял ден стои пред екрана.

— Ясно. Какво друго?

— Повикахме профайлър на убийци от Гьотеборг. В Щатите явно има доста описани случаи на такива предупредителни писма. В Швеция не сме се сблъскали с подобни убийци, но специалистът от Гьотеборг ще ни разясни подробности. Ще го изслушаме. Пристига утре следобед. Ще имаш възможност да поговориш с него.

— Да сте попаднали на информация, че Бергман е получавал заплахи от врагове?

— Не, засега няма нищо подобно. Досега говорихме с Гримле — съдружника, за когото ти споменах, — с неколцина приятели на Бергман и със сестра му, пет години е по-голяма от него и живее в Люсешил. Отдели ми около час. С брат си се чували рядко.

— Има ли деца?

— Не.

— А родителите им?

— В момента са на почивка в Хърватия. Уведомихме ги за смъртта на сина им. Живеят в Гьотеборг, по-точно в квартал „Лонгедраг“. Утре следобед кацат на летище „Ландветер“. Доста заможни са — както вероятно вече си се досетил. В „Лонгедраг“ не живеят случайни хора. Преди две години продали голямо предприятие в техническата сфера и се оттеглили от бизнеса.

— Аха. Ерик Бергман имал ли е сериозна приятелка? За... на колко години беше... за трийсет и шест години все трябва да е имал

по-продължителна връзка.

— Да — потвърди Ева. — Имам предвид: правилно си запомнил възрастта му. Иначе — не, не е имал сериозни връзки. Преди десет години е живял с момиче за няколко месеца и оттогава не се е обвързвал за дълго. Честно казано...

— Да?

— Честно казано, този Ерик ми се вижда доста несимпатичен тип. Гонел гаджета, пилеел пари по заведения, живеел сам в седемстайна къща с оригинални картини по стените, билиардна маса, джакузи, винарска изба и две коли.

— Безсрамник. С две думи — тип, който е предизвиквал социална завист?

— Да.

— И на някоя откачалка ѝ се е приискало да го пониже с нож.

— Възможно е.

— А този Гримле същият ли е като Бергман?

— За щастие не. Всъщност ми направи отлично впечатление. Но той е женен, с две деца.

Някой влезе в кабинета на Бакман и тя помоли Барбароти да изчака. Това му осигури минута размисъл. В главата му изплува заглавие на песен, някъде от края на осемдесетте или началото на деветдесетте... Ала явно я бе позабравил, защото се колебаеше как точно се казваше парчето. А man without a woman is like a...^[1] като какво? Не се сецаше. Ала групата се казваше „Вая Кон Диос“, нали? Явно умът му бе установил някаква връзка между заглавието на песента и последните думи на инспектор Бакман.

С божията помощ... Това също изплува в ума му — явно заради разговора с Мариан в „Гюстабу“. „Понякога ми се струва, че човешкият мозък е игрално поле на някаква висша сила, която реди пасианс. Или поне моят мозък е такъв.“ Новото сравнение го изненада. Теорията му се оказа самодоказваща се, защото картите предлагат безброй комбинации. Понякога пасиансът не излиза, друг път — сполучваш.

— Проверихте ли с кого е говорил по мобилния си телефон? — попита той, когато Бакман се върна на телефона. — Накарай Боргсен да се заеме.

— Той е в отпуск — обясни Ева. — Връща се в понеделник. Дотогава Фредриксон и Тойвонен ще прегледат разпечатките от телефоните му. Бергман е имал три телефона. Явно досега колегите не са открили нищо заслужаващо внимание, иначе щяха да ми докладват.

„Три телефона!“ — смая се Барбароти. След осем дни без джииесеми в рая на Готланд тази подробност рязко го върна към предстоящата действителност.

— А писмото? Отрихте ли нещо интересно?

— Няма пръстови отпечатъци — въздъхна Бакман. — Освен твоите и на Мариан... Е, нейните не фигурират в нашата база данни, но предполагам, че са нейни. Пликът е съвсем обикновен, хартията — също. Такава хартия се използва във всички принтери. Най-вероятно е писал с химикалка „Пайлът“, черно мастило... 0,7 милиметра. Продава се в сто четирийсет и пет хиляди магазина из цяла Европа.

— А почеркът?

— Засега нищо конкретно. Един от колегите предположи, че авторът на текста е писал с лявата си ръка, макар да не е левак, но аз не съм убедена. Днес, след като положението стана сериозно, поръчахме нова графоложка експертиза.

— Добре... — Барбароти се замисли.

— Чувствам се изморена — сподели Бакман. — Може ли да продължим утре?

— Разбира се — съгласи се Барбароти. — Утре сигурно цял предобед ще чета доклади. Но...

— Да?

— Но щом не можеш да ми кажеш кой е убиецът, ще ми подхвърлиш ли поне някой жокер? Какво ти подсказва интуицията? С какъв тип си имаме работа? Дай ми малко храна за размисъл, защото ме чакат още три часа зад волана.

В слушалката настъпи кратко мълчание.

— Съжалявам — обади се Бакман. — Знаеш, че не бих скрила предположенията си от теб. Ала този път просто не ми хрумва нищо.

— Съвсем нищо ли?

— Съвсем нищо. От... колко станаха... тринайсет часа не съм ставала от бюрото и в резултат от всичките ми усилия знам само едно: Ерик Бергман е бил убит.

— Добра работа, момиче.

Ева Бакман се сбогува и затвори.

Малко преди десет часа заваля дъжд. Капките започнаха да се сипят леко и упорито върху предното стъкло и монотонните движения на чистачките му подействаха приспивно. Близко до езерото Венерн Барбароти спря да зареди бензин и да изпие чаша кафе. Връщайки се в колата, едва устоя на импулса да се обади в дома на Хагмунд и Юланда Юнсон на остров Готланд. Отказа се: нямаше основателна причина да моли съседите да викат Мариан посред нощ на телефона. Барбароти просто искаше да чуе гласа ѝ. Ако Мариан имаше телефон, щеше цяла вечер да си говори с нея от колата. Ала в момента се налагаше да се примири с положението.

Мариан все пак обеща децата ѝ да донесат телефон в четвъртък. Дори тя осъзнаваше, че понякога трябва да поизмениш правилата, да ги приспособиш към актуалната ситуация. До четвъртък Гунар обаче трябваше да се зареди с търпение и да посвети мислите си на започващото разследване на убийство. И на убиецата — автор на писмото.

Случаят му вдъхваше, меко казано, странно усещане. В Шумлинге, разбира се, и преди се бяха сблъскали с убийства — обикновено две-три на година. Извършителят обаче се предаваше след броени дни и разследването не траеше дълго. В девет от десет случая престъплението беше извършено под въздействието на алкохол, а замесените — стари познайници на полицията. Полицаяте се придържаха към рутинни процедури и те даваха резултат. Или, както казваше инспектор Бакман, ако знаеш как се води разследване, няма нужда да мислиш; покупката на билет за кино по интернет е по-сложна процедура от залавянето на престъпник. Този път обаче Ева призна, че не ѝ хрумва абсолютно нищо. „А това — помисли си Барбароти, — не предвещава нищо добро.“

Убиецът ги бе предупредил писмено коя ще бъде жертвата му и им беше отпуснал достатъчно време да предотвратят престъплението. Не успяха.

Всъщност изобщо не опитаха.

Гунар Барбароти се надяваше тази подробност да убегне на проницателните медии. В противен случай си представяше какви заглавия ще изтипосат.

Комисар Асунандер бе рошил да не предприемат нищо — навярно след консултация с прокурор Сьолвениус. Барбароти не ги упрекуваше. На тяхно място би постъпил по същия начин. Виж, ако знаеха кой точно Ерик Бергман е предполагаемата мишена, вероятно щяха да действат по-различно; да се свържат с него и след разговор да преценят доколко сериозна е заплахата за живота му. Навярно трябваше да го направят с всички потенциални жертви, но след като лошото се случи, е много лесно да се правят изводи.

В тази дъждовна нощ обаче не действията на полицията занимаваха ума на Барбароти, а действията на убиеца. Какво по-странно от това да съобщиш в писмо името на предстоящата си жертва?

И защо е изпратил предупреждението именно до него, криминален инспектор Барбароти? На неговия домашен адрес?

За да го предизвика? Дали постъпката означава нещо повече от обикновено предизвикателство? Ами ако убиецът познава Барбароти?

А възможно ли е... Барбароти да познава убиеца?

Паркирайки най-сетне пред жилището си на улица „Балдер“ в Шумлинге, инспекторът не стигна до нито един приемлив отговор на всички тези въпроси. Още по-лошо: не му хрумваше абсолютно нищо. Минаваше един след полунощ, дъждът бе спрял, но улиците в града блестяха мокри.

Първи август... Днес бившата му съпруга имаше рожден ден, а целият град изглеждаше затъмнен като пред въздушна атака. По силата на каква логика тези две съждения се свързаха в ума му Барбароти не разбра, но когато пхна ключа в ключалката, си припомни метафората за Всевишния, който реди пасианси. Почувства се смъртно уморен, ала влизайки в тясното антре, го посрещна камара от вестници, писма и рекламни брошури и Барбароти реши да ги сортира, преди да си легне. Разпредели ги в три спретнати купчинки върху пода в кухнята. Докато разлистваше пратките, получени по време на едноседмичното му отсъствие, умората му изчезна. Изпари се за частица от секундата.

Въпреки трескавото безпокойство, което го обзе, Барбароти се досети да пхне ръката си в найлонов плик, преди да разреже плика с кухненския нож.

Същият почерк, същото еднозначно послание като миналия път:

СМЯТАМ ДА ПРОДЪЛЖА С АНА ЕРИКСОН.
И ТОЗИ ПЪТ ЛИ НЯМА ДА МЕ СПРЕШ?

Цели трийсет секунди Гунар Барбароти се питаше дали още не лежи в шезлонг в Хугрен и не сънува. Не — осъзна в крайна сметка. Набра номера на инспектор Бакман и я събуди.

[1] A man without a woman is like a... (англ.) — Мъж без жена е като... — Б.пр. ↑

II

ЗАПИСКИ ОТ МУСТЕРЛЕН

30 ЮНИ, 2002

Момичето се появи от нищото. Изневиделица просто застана пред нас и започна да ни оглежда с насмешлива, малко нагла усмивка върху ъгловатото си лице.

Намирахме се на плажа. И шестимата; не знам дали Ерик се бе уговорил с другите вчера, но веднага щом двамата с него слязохме по склона към брега и се разположихме в шезлонгите си, Малмгренови се появиха откъм Беноде и проснаха пъстрите си плажни хавлии върху пясъка. Ана и Гунар се присъединиха към компанията само десетпетнайсет минути по-късно и, да, като се сецам за всичко това, осъзнавам, че трябва да е имало някаква уговорка. Съвсем скоро всички се разположиха удобно и започнахме да разговаряме по типичния флегматичен начин, по който се разговаря на плажа; някой пуска остроумна реплика, а другите се отдават на продължителни анализи. На плажа хората са склонни да изричат дълбокомислия, без да поемат отговорност за думите си. Нахлупих си платнената шапка над очите и се престорих на заспал. Всъщност наистина се нуждаех да подремна, защото предната вечер си бях легнал чак в два и половина и вече започвах да усещам недостига на сън. Ерик става рано, независимо в колко си е легнал. Тази сутрин например ме събуди с кафе, бекон и бъркани яйца преди девет. Не може да се отрече, че е повече от гостоприемен.

Май успях да подремна на шезлонга. Беше горещо, но от морето вееше приятен ветреца. Далечните кръсъци на чайките се смесваха с репликите на компанията и след известно време изгубих способността да разграничавам птичите и човешките гласове. Навярно наистина съм заспал и ме е събудило момичето. В детския ѝ глас се долавяше някакво стържене, все едно душата на старец бе обладала младото тяло. Не знам откъде ми хрумна това сравнение.

— Bonjour. Ça va? — поздрави непознат глас. — Добър ден. Как сте?

Всички се умълчаха.

— *Ça vi! Bonjour, petite* — засмя се Катарина Малмгрен. — Чудесно! Добър ден, мъничка.

Надигнах периферията си да видя новата ни познайница. Тъмнокосо момиче на около дванайсет-тринайсет години, в цял червен бански костюм, със синя сламена шапка, украсена с платнени цветя. Около кръста си бе завързала пуловер, а на гърба си носеше раница.

В очите ѝ проблясваше нещо подигравателно.

— *Vous n’etes pas fransais, hein?*

— Не — обясни Катарина Малмгрен, — не сме французи. Шведи сме и сме дошли на почивка в красивия Бретан.

Момичето отново се усмихна леко пренебрежително. В цялата ѝ осанка имаше нещо силно подкупващо, някаква естественост, лишена от стеснителност, която би смутила не един и двама, ако момичето беше само няколко години по-голямо. Ала тя беше още дете, макар под тънкия бански да личаха калъпилите ѝ гърди. Катарина Малмгрен я попита как се казва.

— *Troae. Je’m appelle Troae.*

Отне ни доста време, докато разберем как точно се пише и произнася името ѝ — горе-долу като френската дума за влак, *train*, но с вмъкнато „о“ пред носовката „е“. Вкупом се заехме да произнасяме името ѝ, а момичето ни напътстваше, поправяше ни и ни окуражаваше да не се отказваме. Гунар и Ана, в частност, се забавляваха най-много по време на упражнението.

Трое поясни, че името не е традиционно във Франция. Не знаела откъде идва — баща ѝ я нарекъл така. Бил художник в Париж.

След като ни смая с името си, Трое ни поднесе още една изненада. Остави раницата си върху пясъка и поиска разрешение да ни нарисува. Забелязах подалия се от раницата ѝ триножник.

— Да ни нарисуваш ли? — малко превзето се изсмя Катарина Малмгрен. — И защо?

Трое обясни, че искала да стане художничка като баща си. Но понеже обстоятелствата я принуждавали да учи в скучно парижко предградие, използвала лятната ваканция да се упражнява. Слязла на плажа именно с намерението да си намери модели за рисуване и ни забелязала — интересна група хора, подходящи да ѝ позират.

Тя разгъна триножника.

— Значи, дошла си на почивка с баща си и с...? — попита Катарина.

Нищо подобно, както се оказа. Трое ни каза — ако съм я разбрал правилно — че през лятото идвала да гостува на баба си, която имала къща близо до Фуеснан, само на няколко километра по брега оттук. Родителите ѝ си останали в Париж. Развели се отдавна, а Трое живеела предимно при баща си.

Докато ни разказваше, тя приготви художническите си пособия. Опъна платно на статива, отдалечи се на около десет метра от нас, извади кутия с акварелни бои, навлажни четките с език... Действията ѝ изглеждаха много професионални. Гунар я попита на лошия си френски дали да стоим неподвижно през цялото време, но момичето ни увери, че може да мърдаме, стига да не променяме основната си поза. Надявах се някой да прояви здрав разум и да прекрати целия този театър, но явно никой не възразяваше да го рисуват на плажа. Идеята смущаваше май единствено Хенрик, ала той се въздържа да протестира заради въодушевлението на останалите. Отпуснах се върху шезлонга и се опитах да се върна към полузаспалото си състояние отпреди малко.

В продължение на половин час настъпи мълчание. През това време Трое рисуваеше върху платното със сериозно изражение. По една или друга причина разговорът, който преди идването ѝ вървеше много плавно, изведнъж секна, навярно заради присъствието на момичето. Дори двете жени се умълчаха. Задряхах за няколко минути. Ана наруши мълчанието:

— Време е за обяд. Предлагам да се топнем във водата, а после да хапнем. Какво ще кажете?

— Не е ли редно първо да поискаме разрешение от художничката? — попита Ерик.

По гласа му не успях да преценя дали целият този спектакъл го е отегчил, или го забавлява. Катарина повика момичето. Попита докъде е стигнала и ѝ каза, че се каним да се изкъпем и да обядваме. Малката ѝ отговори нещо, но не го разбрах.

— Иска още две минути — преведе Катарина. — После е съгласна да направим пауза.

— Ама че нахалница — отбеляза Хенрик, но съпругата му и Гунар веднага изразиха несъгласие.

— Намирам я възхитителна — отбеляза последният. — Дяволита малка чаровница. Не виждате ли в каква красавица ще се превърне след пет години?

— Перверзник такъв! — възкликна Ана, отметна глава назад и се разсмя гръмогласно и неестествено.

Почти бях решил след обяда да се прибера във вилата, за да се скрия на сянка и спокойно да обмисля плановете си за бъдещето.

Останахме в досегашната поза, докато Трое най-сетне направи дълбок поклон и ни благодари за издръжливостта.

— Може ли да видим какво се получава? — любопитства Катарина.

— Не още — поклати глава малката. — Ще ви покажа чак следобед или утре.

— Нали няма да иска да ѝ позираме няколко дни? — поинтересува се Гунар.

Катарина преведе въпроса му. Трое ги увери, че ще приключи за още половин час.

Малката ни познайница не влезе с нас във водата, но затова пък тръгнахме заедно към ресторанта. Ако изобщо някой я бе поканил, навярно е била или Катарина, или Гунар. Така или иначе, Трое хвана Ерик под ръка и двамата се отправиха към „Льо Гран Ларж“ — малък ресторант на няколкостотин метра източно от острия нос на Мустерлен. Трое се притискаше към кавалера си, подтичваше в танцова стъпка, показваше му класически балетни позиции и не спираше да бърби. Ерик изглеждаше очарован от дамата си. Преструваше се, че разбира всичко, което тя му казва, и се шегуваше с нея. Неочаквано малката скочи в обятията му и го целуна по устата.

— Внимавай! — предупреди го Ана с престорено весел смях. — Това дете май е по-голямо, отколкото се представя!

И Ана се опита да скочи в обятията на Гунар по същия начин, но мъжът ѝ явно не очакваше подобна атака и двамата паднаха в пясъка. Трое избухна във въодушевени възгласи, хвърли се върху тях и настана голямо боричкане. Дори Хенрик се включи в играта. Единствен аз предпочетох да остана встрани.

После, докато всички се смееха, поемаха си въздух и изтупваха ситния пясък от себе си, момичето заяви, че шведите са най-забавните хора на света, и поиска да я осиновим.

— Преди това баба ти трябва да подпише няколко документа — поясни Катарина. — Не, стига толкова закачки. Отиваме да обядваме.

Първото каза на френски, а второто — на шведски, и се наложи да преведе изреченията и в другата посока.

— Баба ми ще се съгласи на драго сърце — увери я Трое с неочаквано сериозно изражение. — Според нея ми липсва добро възпитание и вдигам много шум.

После тя се вкопчи отново в ръката на Ерик и продължихме към „Льо Гран Ларж“.

Там в продължение на два часа се глезихме с морски дарове и бяло вино под светлосивите чадъри. Чувствах се странно сред тези шумни сътрапезници, към които се бе присъединила и лудетината Трое. Създавахме впечатление на отдавна сплотена компания. Всъщност познавах Ерик от пет дни, другите шведи — от едно денонощие, а малката францужойка — от няколко часа. Ала въпреки това ядяхме, пиехме и се смеехме, все едно се познаваме от цяла вечност. Спомням си предупрежденията на доктор Л. след края на терапевтичния курс: не бъди прекалено мнителен. Съгласен съм, че прекаденото недоверие е част от клиничната ми картина, но докато седях в ресторант „Льо Гран Ларж“ през онзи ветровит следобед, ми се струваше съвсем естествено да изпитвам съмнения. Кои бяха всъщност моите сътрапезници?

Кои са те, би било по-правилно да напиша. Как се озовах в този своеобразен клъстер? Какво имахме да си кажем, докато човъркахме с пръсти из черупки, раци и миди и се наливахме с бяло вино? Какво изобщо си въобразявахме? В момента пиша на терасата — точно както и вчера. Късно е, а аз седя с химикалка пред дебелия си дневник. Ерик спи във вилата. Или чете. Не, не ми се вярва: пи прекалено много, а и не обича книгите. Интелигентен е, но не чете. Отново обмислям дали да не си тръгна оттук. Все пак ме задържа известна инертност, която откривам в цялата ситуация. Притегателната сила на природата също не ме пуска да си отида. Горещината и еднообразието. Дюнните, ниските, полускрити зад тях каменни къщи, морето — тук има толкова простор. Усещам смътно и напрежение, нещо непредвидимо, което съм безсилен да облека в думи и представи. Сякаш под повърхността на познайниците ми дебне да изплува нещо скрито. Подозрението не ми излиза от ума. Тези хора сякаш се нуждаят един от друг, сякаш

половинката им не им стига. Забелязвам го в частност у Гунар и Ана. Те рядко насочват вниманието си един към друг. През цялото време се опитват да се утвърдят в очите на останалите — дори в очите на Трос, да спечелят тяхната симпатия. Аз, разбира се, изобщо не съм сигурен доколко адекватни са впечатленията ми, защото подобен тип общуване ми е чуждо. Доколкото се познавам, съвсем скоро чашата ще прелее и търпимостта ми просто ще се стопи.

Трое обядва с нас. Пи кока-кола и чаша вино, разрежено с вода. Увери ни, че това е обичайното ѝ обедно питие и в Париж, и във Фуеснан — при баба ѝ. Момичето се стараеше непрекъснато да ни забавлява, дори ни накара да изпеем заедно песен. А аз си мислех, че песни се пеят само на шведски сборки, и то при доста по-различни обстоятелства. Трое се бе настанила между Ерик и Гунар и внимаваше да обръща еднакво внимание и на двамата, та никой да не се почувства ощетен. Целунеше ли единия по ухото, веднага целуваше и другия. Когато ни донесоха сметката, Трое настоя да плати своя дял. Възпротивихме се, разбира се.

Към три и половина се върнахме на плажа. Ние, възрастните, се излегнахме да подремнем след обяда, а момичето продължи да рисува, застанало на десетина метра от нас, с широко разкрачени, вкопани в пясъка крака, отметната на тила сламена шапка и с израз на леко притъпена концентрация върху сладкото личице. Катарина Малмгрен се проклрнаше, задето е забравила фотоапарата си. Разбирах я. Момичето излъчваше неустоима привлекателност; напълно поразителен чар, който мигом те обезоръжава. Не съм напълно сигурен, ала по време на обяд забелязах как Ана се умълча. Имах чувството, че между нея — зрялата жена — и невръстната Трое се зароди своего рода съперничество. Навярно преувеличавам — все пак не съм свикнал да разчитам мотивите и емоциите на непознати, — но забелязах как Ана отблъсна ръката на Гунар с дискретна категоричност, когато той се опита да я подпъхне под дупето ѝ. Тя дори изръмжа недоволено. Поведението ѝ не убягна и на Ерик и той ме погледна съзаклятнически. По една или друга причина това ме подразни. Подразни ме погледът; изобщо не ме вълнува кой се опитва да бръкне под полата на Ана Ериксон.

След около час, през който се наспахме, а Трое продължаваше да стои зад триножника си, някой пак предложи да се разходим с лодка до

Гленан — малка островна група на петнайсет-двайсет минути от Беноде; Хенрик и Гунар вече бяха подхвърлили идеята по време на обяда. От пристанището на изток от залива няколко пъти през деня тръгват корабчета. Двамата обаче искаха да наемем отделна яхта, защото имаха известен опит в корабоплаването. Оставаше да разпитаме колко струва и какви са условията. Доколкото ми стана ясно, решиха да си направим екскурзия до островите през някой от следващите дни. Ана и Катарина веднага се разбъбриха оживено: целодневен излет с кошници за пикник, вино и риболовни такъми на остров — само наш, където няма да ни обезпокояват туристически тълпи. Докато ги слушах, имах чувството, че се възприемат като богоизбрани, и от този неочаквано избуял елитаризъм започна да ми прилошава. Забелязах, че Ерик също не се включи в разговора. Навярно се бе преситил и от двете двойки. Но, да не забравяме, Ерик е доста потаен.

Трое прекъсна обсъждането на предстоящото пътуване с обявлението, че е готова. По-точно, обясни тя, картината още не била завършена, но вече не се налагало да стоим неподвижно. Катарина отново поиска разрешение да видим резултата и Трое пак не ни позволи. Щяла да ни покаже платното утре или вдругиден, ала в никакъв случай преди произведението да придобие завършен вид и боята да изсъхне. Момичето събра принадлежностите си и ги натъпка в раницата. После направи нещо до голяма степен скандално. Заяви, че ще се топне, хвърли шапката си върху пясъка, съблече си банския и хукна гола-голеничка към водата. Единствен Ерик от цялата компания изкоментира случката:

— Ама че работа! — възкликна той с одрезгавял глас. — Боже господи!

След пет минути Трос излезе от водата и се подсуши най-невъзмутимо с една червена хавлия. Едва наболите ѝ гърди стърчаха, а между бедрата ѝ личеше съвсем лека, едва загатната тъмна ивица. Постъпката ѝ балансираше върху тънкия лед между проява на детска невинност и професионално изигран етюд. Всички я гледахме — кой открито, кой крадешком, но никой не се престраши да сложи край на неловкото мълчание.

Трое си облече банския, взе раницата и сламената си шапка и ни махна за довиждане. Завлече се към баира и се изгуби.

— Ама че работа! — повтори Ерик и се разсмя гръмогласно и някак неестествено. — Същинска малка палавница!

Гунар също се разсмя, а след малко — и останалите. Десет минути по-късно си тръгнахме от плажа. Малмгренови тръгнаха на запад — къщата им се намираше на километър навътре от брега. Другите поехме на изток по дюните. Никой не предложи да вечеряме заедно. Долових известно отегчение и дремлива преситеност в цялата компания. Разделихме се с Гунар и Ана пред вилата им на плажа „Кле-Ру“. Нито те, нито Ерик и аз понечихме да уговорим следваща среща. По пътя Ерик се умълча. Занимаваше го някаква упорита мисъл. Докато двамата се прибирахме към къщи, разменихме едва няколко думи. Предположих, че компанията ми е започнала да му идва в повече, и пред вратата направо го попитах дали не е време да го освободя от присъствието си.

— Не, за бога — поклати глава той. — С теб все пак не сме женени. Имаме право на лична свобода. Когато компанията ти ми дотегне, веднага ще ти кажа.

— Добре. Тогава ще остана още няколко дни.

— Ако искаш да се почувстваш полезен, пригответи вечерята — додаде той. — В хладилника има яйца. По един омлет със зеленчуци звучи добре, а?

Кимнах. Провесихме кърпите си по парапета на верандата, аз влязох и се отправих към кухнята.

С вечерята всеки от нас изпи по няколко бири. Поговорихме за другите от компанията на плажа, като внимание отделихме предимно на женската част.

— Ако ти се отвори шанса да преспеш с една от двете, коя ще избереш? — любопитства Ерик.

Зададе въпроса с необичайно сериозен вид и аз се позамислих.

— Трудно ми е да ти отговоря. Първо ще трябва да ги изпробвам, а после — да реша.

Ерик явно взе отговора ми за съвсем искрен, разсмя се с цяло гърло и едва не изпръска масата с бирата в устата си.

— Ама че си и ти! Двете едновременно или една по една?

— Една по една — отвърнах. — Две жени едновременно разсейват.

Ерик кимна, но не престана да се смее. По време на нашето краткотрайно познанство забелязвам, че както се смее, смехът му секва изведнъж и се разразява със същата мигновеност. Настроенията му преминават едно в друго без плавен преход, но всъщност са доста повърхностни.

— Прав си — съгласи се той. — Каквото и да прави човек, не бива да изгубва концентрация. Как ти се струват Ана и Гунар? Съсредоточени върху връзката си?

— Не знам. Откровено казано, струват ми се безинтересни. Говоря най-вече за Ана.

Ерик се облегна, качи краката си, целите в пясък, върху синия, леко олющен парапет на верандата и надигна бирената бутилка.

— Хората се обвързват излишно — продължи той с интонацията на философ. — Ето там се крие най-голямата им грешка. Все си мислят, че е по-добре да са двама. Гунар и Ана например ще се чувстват много по-комфортно, ако не са принудени непрекъснато да се преструват, че са заедно. Ти как мислиш?

— Отдавна не съм имал сериозна връзка — вдигнах рамене. — Едва ли точно мен трябва да питаш.

Известно време Ерик мълча.

— Искане ми се да пофлиртувам с Ана. Ей така — за да видя как ще реагира Гунар. Какво ще кажеш? Така ще внесе малко тръпка в скучната им връзка.

— Сигурен ли си, че ще ти се върже? — попитах най-вече защото Ерик очакваше да му задам точно този въпрос.

— Докато се къпехме в океана снощи, останах с впечатлението, че си пада по мен. Забеляза ли как изревнува от малката францужойка?

— Трое се държа доста предизвикателно.

— Съгласен съм — Ерик се засмя. — Но личеше съвсем ясно колко се дразни Ана, задето Гунар зяпа малката. И на нея като на повечето жени ѝ се иска да обсеби цялото внимание на мъжете наоколо.

Не реагирах. Изпитвам остра непоносимост към подобни разговори. Не мога да слушам как след няколко чашки хората започват да философстват, да изричат банални генерализации и да правят обобщения въз основа на оскъден жизнен опит. „Проклет малоумен нещастник — изругах наум. — Нищичко не знаеш за живота. Ако ти

забия нож в корема и го завъртя, докато държа огледало пред теб, ще видиш невежеството в погледа си. Имаш още много да учиш!“

Сам се изненадах от този внезапен прилив на гняв, който отгоре на всичко облякох в безупречна словесна форма. Досега с Ерик ме свързваше приятелска симпатия, ала неочаквано присъствието му започна да поражда у мен единствено отвращение.

— Всъщност Катарина ми се струва по-интересна — призна той.
— У нея откривам съвсем различен тип женственост.

— Тогава защо не се насочиш към нея?

Той помълча, докато търкаляше бирената бутилка по челото си.

— Не си струва — отсече накрая. — Ще впрегна много усилия, а няма да спечеля почти нищо. Не, ще оставя Катарина на теб.

— Не, благодаря.

Над вилата се спускаше здрач. По поляната спокойно мина таралеж и се скри под бараката с инструменти. Очаквах Ерик да се възползва от случая да ме поразпита за живота ми. Той обаче не го направи. От пет денонощия живеем под един покрив, а той не знае нищо за мен. Първия ден в колата му казах името си и в кой град живея — и край. За пръв път срещам толкова неподправено незаинтересован от себеподобните си човек. Отначало се съмнявах дали не е поза, но с времето се убедих, че Ерик си е просто такъв. Същевременно изпитвах известно облекчение от откритието си. Ако бе започнал да ме засипва с въпроси за миналото ми, не бихме живели в една къща толкова свободно. От друга страна, не спирам да се питам защо изобщо ме бе поканил в дома си. Не намирам логично обяснение. Ако таеше хомоеротични помисли, поне ги прикриваше успешно.

Той пресуши бутилката и запали цигара.

— Предлагам все пак да се включим в разходката до островите — обади се Ерик. — Стига другите да осигурят яхта и всичко необходимо.

— Може — съгласих се и повече не говорихме.

Около четвърт час се взирахме в сгъстяващия се мрак. Ерик обяви, че е изморен и ще си ляга. Ангажирах се да измия чиниите, защото още не ми се спеше. Той кимна и се оттегли в стаята си. Чух как пробва няколко радиостанции, но му омръзна и се отказа. Разтребих масата, както бях обещал, взех си дневника и още една бира и се върнах на верандата. Заех се да обобщя преживяванията от

днешния ден. Ако сега доктор Л. можеше да ме види колко прилежно отбелязвам всичко, щеше да се гордее с мен. „Всеки човек си изнамира индивидуална автотерапия — често повтаряше той. — В твоя случай писането, отбелязването на случките в живота ти много подпомага оздравителния процес и вероятно дори е най-важната част от него.“

Невинаги споделям мнението на доктор Л., ала в този случай все повече се уверявам в правотата на преценката му. Думите сами по себе си подтикват човека да вземе решение.

Минава десет и половина. Морето се чува като дихание на животно, спотаило се в мрака. Насекоми пърхат около лампата. Чувствам се цял и силен. По стечение на обстоятелствата хората, с които общувам, не ме интересуват. Те не проникват до сърцевината, а кръжат по периферията; неутрализирам ги толкова лесно, колкото и карам химикалката да ми се подчинява. Тази вечер мислите ми отлитат към Трое. В началото написах, че прилича на старица в тялото на момиче. Сравнението ми хрумна съвсем спонтанно, когато я видях за пръв път. Сега осъзнавам колко близо до истината съм бил. Понякога ми се струва, че спонтанно родилите се в съзнанието ни идеи притежават стойност и изразителност, която липсва у старателно отгледаните и обмислени изводи. И най-важното: не са опосредствани.

Защото в усмивката ѝ, в ловкостта на пръстите ѝ, докато събличаше банския от младото си тяло, имаше нещо особено. Сякаш върху почвата на девствеността танцуваха движенията на опита. Искане ми се подобни изрази да не си проправят толкова лесно път до съзнанието ми — де да можех със силата на разума да ги държа далеч. Неопосредстваните асоциации, за които споменах преди малко, не представляват стойност сами по себе си, затова се надявам момичето да не се пресели в сънищата ми.

Лягам си. В момента спокойствието ми е само повърхностно и навярно предвещава буря и мрак, ала най-вероятно ще остана още няколко дни на това слънчево крайбрежие.

КОМЕНТАР, ЮЛИ 2007

Съвсем правилно започнах с него. Препрочитайки записките си за безсмисления разговор с този емоционален инвалид, мога единствено да се поздравя за решението.

Макар онази вечер изобщо да не подозирах какво предстои, вече бях успял да разоблича същността на Ерик. Светът не изгуби нищо със смъртта му; тъкмо напротив. Постъпката ми не е продиктувана от подобни морални съображения, но нищо не пречи да си ги припомня. Никой няма да тъгува за Ерик Бергман. Отне ми пет години да възстановя баланса, разрушен в Мустерлен; по-точно, да започна да го възстановявам. Пет кошмарни години. Безчет ноци се будех, облян в студена пот, защото сънувах как държа момичето в обятията си; безчет мигове се намирах на ръба на отчаянието, готов да сложа край на живота си.

Ала не моята смърт ще изкупи вината за случилото се, а тяхната. Действията трябва да имат последствия. Аз съм само инструмент за постигане на възмездието. Всичко е съвсем просто и не възнамерявам да падам в капана на объркването. Когато през онова прекрасно утро най-последно забих ножа в корема на Ерик Бергман, усетих ясно как в тялото ми нахлу свеж въздух.

Да обяснявам ли още?

1-7 август 2007

Кристина Линд Бергман — тъмнокоса, около четирийсетгодишна — „изглежда необикновено спокойна за жена, чийто единствен брат е станал жертва на убийство“, помисли си Барбароти. После обаче инспекторът отчете и факта, че от новината за смъртта му е изминало цяло денонощие и Кристина навярно е пила успокоителни. „Като лекар — Барбароти се осведоми и за професията ѝ — навярно познава добре възможностите на фармацията да облекчава тревожни състояния.“

Приключиха с дежурните реплики. Кристина не пожела да пие нищо — нито кафе, нито чай, нито дори вода. Първите ѝ думи във връзка със смъртта на Ерик потвърдиха впечатлението, което бе оставила у Барбароти. Кристина Линд Бергман определено не изпитваше съкрушителна скръб:

— С брат ми никога не сме били особено близки — започна тя. — Най-добре да ви го кажа още в началото. Длъжен сте да ме разпитате, разбирам, но ви уверявам, че не мога да помогна с никакви сведения за живота на Ерик.

„Отлично — помисли си Барбароти. — Значи, не бива да подхождам с големи очаквания.“

— Ясно. И все пак ще ви помоля да уточните какво имате предвид.

С кокалчето на малкия си пръст тя избърса пращинка от ъгълчето на окото си и подхвана:

— По-голяма съм с пет години. В семейството сме само две деца. Възрастовата ни разлика е доста голяма и в детството ми почти не общувахме. Като тийнейджърка се надявах двамата да се сбlijим, след като пораснем. Или поне си мисля, че съм таила такива надежди. Обаче не стана, както си го представях. Ерик така и не порасна.

Тя млъкна, сякаш очакваше от Барбароти да изкоментира последните ѝ думи, но той само ѝ направи знак да продължи.

— Ерик така и не порасна — повтори тя. — Не узря. Брат ми е от онези мъже, които цял живот запазват мирогледа си от юношеските

години. За тях всичко си остава игра, а околните — и по-специално жените — играчки, които просто изхвърляш, след като ти омръзнат. Мъжете като Ерик не напускат, така да се каже, съблекалнята на футболното игрище в гимназията. Осъзнавам колко цинично звучи, ала какъв смисъл има да говоря за брат ми неща, които не са истина?

„Да, какъв смисъл има?“ — помисли си Барбароти и вдигна рамене в полуубедителен жест, който самият той трудно би разтълкувал.

— За жалост брат ми винаги е разполагал с пари и спокойно си живееше живота, както му скимне — продължи Кристина, преди инспекторът да зададе следващия въпрос. — Родителите ни винаги са го подкрепяли.

— А фирмата му? По наша информация е регистрирала добри печалби.

— През последните години — да — кимна Кристина Линд Бергман и направи гримаса.

— Вече изгубих представа колко милиона наляха в тази фирма.

— Разбирам... С други думи, твърдите, че брат ви е бил разглезено юпи?

— Горедолу. Не се интересувахте от никого. Ерик беше повече от галеник на съдбата. Отдавна съм се отчаяла от него.

— Чувахте ли се редовно с брат си?

— Много рядко. Дори престанахме да празнуваме Коледа заедно. Мама и татко се преместиха в Испания и почти не се прибират. Не знам в какви среди се е движел Ерик и няма да мога да ви помогна с никаква информация.

— Кога се видяхте за последно с брат си?

— Миналото лято — отвърна тя след кратък размисъл. — Но стана случайно, не се бяхме уговаряли. Засякохме се в едно кафене в Люсешил — там живея и работя в местната болница. Ерик бе дошъл в града с приятели. Само си казахме „здрасти“.

— Не ви ли запозна с приятелите си?

— Запозна ме, но набързо. Двамата бяха копия на Ерик: със слънчев загар, устати и изглеждаха „снощни“ Дори не си спомням как се казваха: Мике и Патрик, или нещо подобно.

Гунар Барбароти кимна. „Ама че задружно семейство“ — помисли си иронично, а на глас попита:

— Разбирате ли се с родителите си?

Тя повдигна вежда.

— Не виждам какво общо имат отношенията ми с мама и татко с убийството на брат ми:

— Моля, отговорете на въпроса — настоя Барбароти:

— Не сме особено близки — призна Кристин Линд Бергман. — Откровено казано, възприемам се като бялата овца в семейството.

— Чак толкова ли? — изненада се инспекторът: — Е, длъжен съм да ви питам имате ли някаква представа кой може да е убил брат ви.

— Никаква.

— И защо?

— Питате защо някой би искал да го убие ли?

— Да.

— Ще ви разочаровам за пореден път. Нищо не ми хрумва. По принцип не ми е никак трудно да си представя, че се е държал с някого като прасе, на този някой му е дошло до гуша и го е пробол с нож. Но подобни предположения едва ли ще са ви от полза.

— Да разбирам ли, че случилото се не ви изненадва?

— Изненадва ме, естествено. Нормално е, когато твой познат загине при трагични обстоятелства, да не си го очаквал.

„Сгрешил съм — заключи Гунар Барбароти, докато изпращаше Кристина Линд Бергман до асансьора. — Тази жена не се нуждае от успокоителни.“

— Познай — предизвика го Ева Бакман.

— Двайсет и пет.

— Верният отговор е деветнайсет. Но пак са много.

— Така е. Дай да погледна.

Тя му подаде списъка на жените с името Ана Ериксон. Барбароти бързо сканира редовете.

— Някои се пишат различно — забеляза той.

— Три пишат „Eriksson“ с латинско „с“ вместо „к“, една — с едно „s“. Ако убиецът е сигурен в правописа на името на жертвата си, ще ги докараме до петнайсет. Според теб имаме ли основания да смятаме, че той е наясно как се пише името й?

Гунар Барбароти захвърли листа върху бюрото си.

— Откъде да знам? — раздразнено се сопна той. — Изобщо как да сме сигурни, че въпросната Ана Ериксон живее в Шумлинге?

— Не твърдя, че сме сигурни — възрази Ева Бакман и скръсти ръце пред гърдите си. — Засега имаме само една жертва и от статистическа гледна точка материалът ни е повече от оскъден... Впрочем излишно е да ти го казвам. Как беше сестрата?

— Отлично. Но знае за брат си по-малко, отколкото аз за чифтосването на големия боров хоботник.

— Големия...?

— Дадох го само като пример, за да онагледя изказването си.

— Откъде ти хрумна точно такъв пример?

— По време на творчески процес на човек му хрумва какво ли не — сви рамене Барбароти. — Какво каза Асюнандер за всички тези Ани? Ще им назначим ли охрана?

— Още не е решил. В момента разговаря със Сьулвениус и с колегите от Гьотеборг. При всички случаи ще ни изпратят подкрепление. И обещания профайлър, разбира се.

Инспектор Барбароти си погледна часовника.

— След пет минути имам разговор с Гримле. Какво ще кажеш след това да се видим и да обсъдим всичко на спокойствие?

— Не пречи да опитаме, ако родителите на починалия не ми отнемат много време. Чакат ме в кабинета ми.

Тя стана, поколеба се, но излезе.

Разговорът с Андреас Гримле отне на Барбароти половин час. След като приключи, веднага прослуша записа, за да е сигурен, че не е пропуснал нищо.

Всъщност нямаше основания да се притеснява. Гримле наистина се оказа много симпатичен млад мъж — както го бе преценила и Ева Бакман. Симпатичен и нормален. Навярно, ако Бергман действително е бил нехранимайко, както го бе описала сестра му, за да върви бизнесът, фирмата му се е нуждаела именно от отговорен човек като Гримле.

Мъжът даде малко по-подробно описание на покойник си съдружник. Двамата рядко се виждали извън работа. Ерик бил ерген, докато Андреас — женен, с куче и две малки деца.

— Двамата просто се намираме на различен етап от живота си — поясни Гримле. — Прощавайте, намирахме се.

За последно видял Ерик в деня преди смъртта му. Двамата останали както обикновено до пет часа в офиса на улица „Йернвег“. Ерик се държал нормално. Нито споменал някой да го е заплашвал, нито по някакъв начин показал, че се чувства застрашен.

— Какво ще стане сега с фирмата? — поинтересува се Барбароти.

— Не знам — призна Андреас Гримле.

Повикал юристи от видната консултантска компания „Йорлинг“ да се посъветва с тях. Очаквало се да възникнат някои проблемни въпроси между Гримле и родителите на Ерик, които да се решат в съда. Въпреки това младият мъж се надяваше фирмата да продължи дейността си, защото през последните три години бизнесът потръгнал много.

Шокиран ли е?

Шокиран е, разбира се. Гримле изказа готовност да подпомогне работата на полицията с каквото може, за да заловят убиеца.

— Бил е психопат, нали? — попита Тримле. — Ерик е загинал, защото по случайност е минал покрай него. Онзи сигурно е дебнел каква да е жертва и ако не беше Ерик, е щял да наръга друг.

Инспектор Барбароти кимна неопределено и обясни, че тази версия не е изключена, но разследването се намирало в съвсем начална фаза и затова полицаите се въздържали от изводи за мотива на престъплението. Попита Гримле дали Ерик е имал врагове. Получи отрицателен отговор. Ами: агресивни конкуренти?

— Виждате ли евентуална връзка между убийството, и бизнеса ви?

— В никакъв случай — категорично отрече Андреас Гримле. — Фирмата ни има конкуренти, естествено, но в нашия бранш феърплеят с основен принцип. Ерик е бил убит от дрогиран психопат — това е единственото логично обяснение за трагичната му смърт.

„Защо да е единственото? — запита се наум Барбароти. — Ако Гримле наистина с общувал със съдружника си само служебно, няма как да знае какви демони са дебнели в личния живот на Ерик Бергман. Нима Гримле не си дава сметка колко едностранчива е гледната му точка?“

Ала понеже разполагаше с разпечатан подробен протокол за вчерашния разговор на Бакман с Гримле, Барбароти се въздържа да

упрекне съдружника на Ерик Бергман за противоречия в показанията му.

— Ерик споменавал ли е да е получавал анонимни писма? — попита все пак инспекторът, след като вече се бяха ръкували и Андреас Гримле се канеше да си тръгне.

— Анонимни писма ли? — повтори мъжът, а по откритото му чистосърдечно лице се изписа удивление. — Не. Защо да е получавал такива писма? Не ви разбирам.

Инспектор Барбароти не му обясни. Само го помоли да се свърже незабавно е полицията, ако се сети за нещо, което би имало дори минимално отношение към разследването. Гримле обеща да го направи, сбогува се с Барбароти и му пожела бързо да заловят убиеца.

Професорът от Гьотеборг се появи точно когато Барбароти възнамеряваше да се обади на Бакман и да я покани на обяд в „Кунгсгрилен“. Вместо това обаче отиде да обядва с профайлъра на име Курт Лилиескуг. И Барбароти, и Лилиескуг имаха чувството, че се познават по физиономия, ала нито един от двамата не се сети кога и по какъв повод са се срещали.

Лилиескуг — шейсетинагодишен, слаб, но и някак жилав — подхвана служебния разговор с тийнейджърско оживление и ентузиазъм. Все едно именно той е измислил понятието „профил на извършителя“ и в момента обикаля страната, за да популяризира и продаде идеята си. „Забавно му е да се занимава с убийци и не се притеснява от това“ — помисли си Барбароти.

— Подобни заплашителни писма са рядкост — поясни още в началото Лилиескуг. — По-точно: рядко се случва авторът на писмото да осъществи заявените в него намерения. Много приятно местенце. Често ли обядвате тук?

Барбароти призна, че заедно със своя колежка предпочитат „Кунгсгрилен“ пред столовата в участъка, защото тук предлагат много вкусни ястия по традиционни шведски рецепти. Поръчаха си менюто за деня — кюфте а ла Валенберг от ситно смляно телешко с картофено пюре и сладко от червени боровинки, — настаниха се на една маса до прозореца и започнаха да обсъждат профила на издирвания убиец.

— Според мен си имаме работа с човек, който на всяка цена търси самоутвърждаване — отбеляза Лилиескуг.

„Това съм го чувал стотици пъти — помисли си Барбароти. — Но нищо чудно и да е вярно.“

— А по-конкретно?

— Сега ще обясня. По принцип потребността от самоутвърждаване е обща черта на всички агресивни натури. В повечето случаи тази потребност се корени в детството. Често са се чувствали пренебрегнати и с годините различни неуспехи и провали са засилвали усещането за неудовлетвореност. Тази своеобразна фрустрация се явява основната причина за извършване на престъпления.

— Разбирам. А защо пише писма?

— Според мен има две възможни обяснения — Лилиескуг разчупи кюфтето в чинията си през средата. — Писмата може да манифестират подсъзнателно желание да бъде заловен: престъпникът се чувства неудовлетворен от постъпките си и помага на полицията да го спре.

— Почакайте малко. Значи, вие предполагате, че той ще продължи да убива. Според вас реална ли е заплахата за живота на Ана Ериксон?

— Много е вероятно да е реална. Не е изключено да си е съставил списък с нарочените жертви. Трима, седмина или дванайсет души, които са го пренебрегнали по някакъв начин. Но е възможно и да избира имената на случаен принцип от телефонния указател. Открихте ли връзка между Ерик Бергман и Ана Ериксон?

— Засега не. Сформирахме група да работи по въпроса. В близкото обкръжение на Бергман не е имало жена с такова име — знаем го почти със сигурност. Започнахме да разпитваме познати на познатите му, така да се каже, но ситуацията е много деликатна, защото...

— ... не искате информацията за писмата да изтече в публичното пространство — довърши Лилиескуг. „С почти екстатично въодушевление“, помисли си Барбароти. — Постъпвате правилно.

— Значи, твърдите, че е възможно убиецът да подбира жертвите си на повече или по-малко случаен принцип, а ми изпраща писма, за да го заловя. Но защо ги адресира точно до мен? И какво е другото възможно обяснение, нали има две?

Лилиескуг сдъвка добре хапката си и я преглътна с малко боровинков сок.

— Трудно е да се отгатне защо е решил да адресира писмата си до вас. Може да ви познава... например да сте го арестували преди време... Не изключвайте тази вероятност. А не бих се учудил, ако просто знае името ви от ваша снимка във вестника или от телевизията. Адресът ви фигурира ли в обществения указател?

Гунар Барбароти кимна.

— Може просто да го е взел оттам. Най-вероятно изобщо не сте виждали този човек. А сега на другия въпрос: възможно ли е авторът на писмата да се окаже по-лукава особа, отколкото го мислим.

„По-лукава особа? — удиви се наум Барбароти. — Все едно говори за Карлсон от покрива или подобен герой.“

— В смисъл? — попита на глас.

— Възможно е да има много по-рационална причина той... нека съвсем хипотетично и за наше улеснение предположим, че е мъж... да изпраща тези писма? Например, по този начин цели да възпрепятства работата на полицията.

Доволството, изписано, върху лицето на Лилиескуг, граничеше с въодушевление. Барбароти остави настрани вилицата и ножа си и се избърса със салфетката, докато се опитваше да схване думите на профайлъра.

— Да възпрепятства работата на полицията, казвате... Нещо не разбирам. Как писмата му биха възпрепятствали...

Лилиескуг вдигна показалец.

— Няма как да знаем дали ще успее. Според мен целта му е да ви обърка. Писмата му наподобяват опит да скрие нещо. Хвърляте всички сили да разберете защо, за бога, ви известява за убийствата предварително, а всъщност... усилията ви са нужни другаде.

Гунар. Барбароти се замисли. Хипотезата звучеше хем подкупващо, хем нелогично.

— А е вероятно и друго: убиецът да е имал мотив да убие единствено Бергман — продължи ентузиазирано Лилиескуг. — И ви изпраща писмата само за да разпилее вниманието ви във всевъзможни посоки. Трябва да му се признае, че до момента се справя добре, хррм.

— Ако последната ви хипотеза е правилна, убиецът обмисля внимателно всяка своя стъпка — установи Барбароти след кратък;

размисъл. — Нали?

Лилиескуг се наведе напред и понижи глас:

— Ако съм прав, търсим убиец, който обмисля всяка своя стъпка с маниакална прецизност — уточни той. — Едва ли с необходимо да изтъквам, че в такъв случай ще се сблъскаме с изключително трудна задача. Изключително трудна.

— Как ти се стори профайлърът? — поинтересува се Ева Бакман половин час по-късно.

— Малко смахнат. Лошото е, че в думите му определено има резон.

— В смисъл?

— В смисъл че има резон. Предположенията му звучат доста правдоподобно.

— Ясно, де. Какви са предположенията? Това питам.

— Според него си имаме работа с доста умен тип, който... който внимателно е обмислил какво ще прави.

— Какво ще прави ли? — възкликна Ева Бакман. — Този тип уби човек и изпрати две заплашителни писма! Говориш, все едно... все едно това е само началото. Какво ти дава основание да мислиш така?

— Отделни факти. Дано да греша. Ти как смяташ?

Ева Бакман тръсна глава и изруга:

— По дяволите! По цял ден вода разпити и не ми остава свободна минута да си съставя мнение по случая.

— Лоша работа.

— Цяла сутрин разговарях с родителите на Бергман, а сега предстои да разпитам четирима негови приятели. Ако Асјонандер и чичо Сјулвениус решат да назначат охрана на всички с името Ана Ериксон в Шумлинге, през следващите няколко дни ще трябва да забравим за семейния си живот.

— Аз нямам такъв — отбеляза Барбароти. — Майната му на всичко. Има ли някоя по-интересна Ана?

— Две нямат дванайсет години — сви рамене Бакман. — Да се надяваме, че убиецът не се е насочил към тях. Остават обаче още седемнайсет... ако се ограничим в рамките на Шумлинге.

— А ако трябва да проверим всички с името Ана Ериксен в Швеция?

— Ти как мислиш?

„Да му се не види! — ядоса се Гунар Барбароти и влезе в кабинета си. — Повдига ми се от тази откачена история.“ Седна, но само след пет секунди комисар Асюнандер се обади да го повика на съвещание.

— Астор Нилсон от Гьотеборг — представи го комисар Асюнандер. — До второ нареждане двамата с Бакман оглавяват разследването, а Нилсон ви помага. Ясно?

— Да — кимна Барбароти.

Асюнандер, разбира се, продължаваше да страда от проблеми с изкуствените си зъби. Докато говореше, те непрекъснато се накланяха или вадеха и затова комисарят се стараяше да бъде максимално кратък. Истинските си зъби бе изгубил след точен удар с бухалка, нанесен му от дрогиран побойник преди десетилетие. След въпросния инцидент комисарят престана да участва в оперативни задачи и пое изцяло бюрократичните задължения в службата. Рядко провеждаше разпити. Докарваше си допълнително пари, като измисляше кръстословици за три-четири списания. Ала независимо от всичко Асюнандер продължаваше да изпълнява длъжността началник на криминалния отдел в шумлингския полицейски участък и му предстояха още най-малко две години до пенсиониране.

Барбароти се ръкува с Астор Нилсон — едър, към петдесет и пет годишен мъж, с ръкостискане като менгеме.

Явно минаваше за голяма клечка в Гьотеборгското управление. Настаниха се в двата стола за посетители. Комисар Асюнандер седна зад бюрото и изключи четирите си телефона.

— Техническият екип не откри нищо — съобщи той. — Няма следи. Заплетено.

— Свидетели? — попита Барбароти. — Някой да е видял Бергман да излиза от къщи или да го е срещнал по пътеката за бягане?

— Засега нищо — отвърна Астор Нилсен, за да спести на комисаря неудобството да говори. — Но навярно ще се появят. В момента наши хора разпитват съседни и живеещи по трасето. Впрочем някаква жена уверява, че е видяла Ерик Бергман да минава край кухненския ѝ прозорец малко след шест сутринта. Жената е на осемдесет и две и става рано. За жалост не ни съобщи нищо ново: отдавна знаем, че е излязъл да тича.

— Този път не е направил пълна обиколка — вметна Барбароти.

— Да — потвърди Астор Нилсон.

— Няма да се меся в оперативната дейност — Асюнандер изгледа Барбароти с нескрито раздражение, за да му покаже, че не го е извикал да обсъждат общите положения в разследването.

Комисарят се спогледа с колегата от Гьотеборг и кимна.

— Ана Ериксон — заяви лаконично Асюнандер. — Трябва да решим.

Астор Нилсон се прокашля и отново взе думата. Явно Асюнандер вече го бе въвел в проблематиката преди идването на Барбароти. А навярно клетият гост от Гьотеборг киснеше в кабинета на комисаря още от сутринта.

— И така, имаме деветнайсет потенциални жертви — подхвана Нилсон. — Потърсихме всички тях първо на домашния, после и на мобилния. Шестнайсет отговориха.

— Почакай малко — спря, го Барбароти. — Кой е звънил на жените и какво им е казал?

— Нищо — кисело отвърна Асюнандер.

— Двама колеги са се нагърбили със задачата — поясни Нилсон. — Боргсен и Шиландер... нали не сгреших имената?

— Не, правилно ги каза.

— Та значи, Боргсен и Шиландер са позвънили на всички жени с име Ана Ериксон, но са затворили веднага, щом са чули гласа на съответната Ана. Изобщо не са разговаряли с жените. Пет от Аните са отговорили на домашния си телефон, останалите — на мобилния. Навярно последните са се намирали на работа или навън, на слънце.

Нилсон направи онагледяващ жест към прозореца, откъдето през грижливо спуснатите щори не проникваше дори един слънчев лъч.

— Не е изключено част от жените да се намират и далеч от Шумлинге. Просто искахме да позвъним превантивно и...

— Извинявай — прекъсна го Барбароти. — Каква е всъщност стратегията ни? Ще предупредим ли жените за опасността, или...?

— Решавайте! — настоя Асюнандер.

— Точно това трябва да решим — поясни Астор Нилсон.

„Горкичкят! — съжали го Барбароти. — Дали наистина от сутринта е предъвквал цялата история с Асюнандер?“

— Разбирам — каза на глас. — Не можем да защитим потенциалните жертви, без да ги информираме каква заплаха тегне над тях. Но вие май смятате... че е по-добре да не им казваме абсолютно нищо?

Зъбите на Асюндер изтракаха предупредително, ала той продължаваше да мълчи.

— Ти какво мислиш? — попита Астор Нилсон.

— Хм... Предлагам да гласуваме. По мое мнение трябва незабавно да обясним на жените какво е положението.

— Защо? — изръмжа Асюндер.

От гърдите на Астор Нилсон се изтръгна нещо като въздишка на облекчение. „Я виж ти! — изненада се Барбароти. — Явно заех правилната позиция.“

— Защото... — подхвана бавно инспектор Барбароти, опитвайки се да измисли убедителна причина, — ... изобщо, има много основания да го направим. Най-очевидното е необходимостта да осигурим безопасността на потенциалните жертви. Длъжни сме да предотвратим следващо убийство. Нека припомним, че една от основните задачи на полицията е да обезпечавя сигурността на гражданите. Поправете ме, ако греша.

— Кррмс — изломоти Асюндер и строши молива в ръцете си.

— Има и други съображения — продължи Барбароти. — Ако между Ерик Бергман и Ана Ериксон съществува някаква връзка, възможно е някоя от всичките жени с име Ана Ериксон да ни я разкрие.

— Именно! — извика въодушевено Астор Нилсон.

Асюндер изръмжа и промърмори нещо, от което Барбароти чу само „ресурси“. После стана.

— Вие носите отговорността — отсече той. — Ще докладвате на мен. Свободни сте.

Барбароти и Астор Нилсон излязоха от кабинета на комисаря.

— Да му се не види! — изруга полицаят от Гьотеборг. — Толкова ми се иска да се прибера вкъщи. По-кошмарен ден не съм преживявал, откакто льонбергерката ми роди; Винаги ли е толкова кисел?

— Трябва да го видиш, когато е в лошо настроение — отбеляза Барбароти. — Предлагам да обсъдим положението в кабинета ми. Нали, доколкото ми стана ясно, ние ще ръководим разследването?

— Бог да ни е на помощ — въздъхна Астор Нилсон и лапна малко тютюн.

— Значи, трябва да огласим името на жертвата? — попита Ева Бакман. — Имам предвид Ерик Бергман.

— Има ли друга жертва?

— Не се хващай за думата, Гунар.

— Според мен сме длъжни да съобщим за смъртта на Бергман на всички жени с име Ана Ериксон — намеси се Астор Нилсон. — Вероятно в града вече са плъзнали слухове. Ще попитаме жените дали са го познавали. После ще трябва да се погрижим за охраната им, но ако правилно съм разбрал...

— Боргсен се е заел с организацията — увери го Ева Бакман. — Засега само изготвя план за действие. Асюнандер е изцяло прав: тази история ще ни отвори много работа.

— Сещам се за друг вариант, който ще ни спести доста неприятности — отбеляза Астор Нилсон.

— Я да чуем.

— Да поговорим с жените, без да им казваме всичко. Така няма да всеем паника. Ще ги питаме имат ли нещо общо с починалия Ерик Бергман, но ще премълчим опасността, надвиснала над тях. Как ви се струва?

Погледът на Нилсон заснова между Бакман и Барбароти. Ева упорито се взираше в обувките си, а Гунар — през прозореца. След пет секунди Барбароти отсече:

— Не виждам причина да не опитаме. Предлагам тримата да поемем разговорите. Първо ще поговорим с жените по телефона, а после ще ги помолим в най-скоро време да се явят в участъка, за да обсъдим въпроса на място. Някои от тях сигурно обаче са заминали на почивка.

— Нали вече знаем, че шестнайсет от потенциалните деветнайсет мишени са се отзовали на телефонното повикване — напомни Бакман. — Кога да ги повикаме на разпит? Още утре ли?

— Да. Ще се придържаме към споменатия план. Няма, разбира се, да караме почиващите в Тайланд или Майорка да се връщат преждевременно в Шумлинге.

— И какво ще ги питаме? Дали познават мъж на име Ерик Бергман, така ли? — поиска да уточнят Астор Нилсон.

— Точно така. По телефона няма да навлизаме в подробности. Ако някоя от жените сподели интересна информация, ще я поканим веднага на разговор в участъка. А утре ще преценим какво да предприемем. Разбрахме ли се?

Ева Бакман и Астор Нилсон кимнаха.

— Добре. Ето списъка. Деветнайсет дами, които отговарят на името Ана Ериксон. Вие двамата ще поемете по шест, аз вземам седем. Сега часът е два. Предлагам в четири да се съберем на оперативка и да обсъдим резултатите.

— Трябва ми кабинет — напомни Нилсон. — Или поне телефон.

— Ще ти намерим веднага — отзова се Ева Бакман. — Половината колеги са в отпуск.

Двамата излязоха и оставиха Барбароти сам. Беше си тръгнал от Висбю само преди денонощие, а имаше чувството, че е изминал цял месец.

А някъде навън вилнееше убиец със сериозна преднина.

В крайна сметка положените усилия не дадоха никакъв резултат.

Барбароти си тръгна от участъка след осем вечерта. От шестнайсетте жени, с които успяха да се свържат — и които впрочем вече веднъж бяха получили обаждане от полицията, но без да подозират — нито една не беше близка с Ерик Бергман. Само две го познаваха. Едната — защото с Бергман работели в съседни офиси; другата — защото с Ерик учили в съседни класове в прогимназията. Осем от шестнайсетте Ани се намираха в Шумлинге — от тях пет знаеха за убийството, четири живеяха в други шведски градове, а останалите четири прекарваха почивката си в чужбина.

Три от потенциалните жертви се оказаха неоткриваеми. „Синдромът «Гюстабу» — мрачно си помисли Барбароти, докато пресичаше Северния площад. — Не мога да се свържа и с Мариан.“

Глождеше го неудовлетворение. „Какво, по дяволите, правим? Излагаме се като клоуни без публика.“ Професията ги задължаваше да се отдадат безусловно на работата, а тази история напомняше пълен хаос. Или, както се бе изразила вчера Ева Бакман, „убиецът ни разиграва като пионки“.

Бакман определено бе усетила логиката на нещата. Защото ако второто предположение на Лилисекуг се оказаше правилно и убиецът действително действаше по внимателно обмислен план, той — който и

да е — предугаждаше всяка стъпка на разследващите. „Нали така излиза“, запита се Барбароти.

От кончината на Ерик Бергман бе изминало денонощие и половина; без да са открили и най-дребна следа. По-точно, Барбароти цял ден мислеше за друго: за предстоящото престъпление. Убиецът съвсем лесно беше успял да отклони вниманието на полицията в друга посока. Инспекторът си припомни много стар пощенски лозунг: „едно писмо може да означава толкова много“. А някога май пееха и шлагер с подобно заглавие...

Спомни си и за банков обир в Германия, за който бе прочел преди няколко години; Ако паметта не му изневеряваше, извършителят беше изпратил заплаха за бомба в три банки в един и същ град, полицията съсредоточила там всичките си служители, а престъпникът ограбил четвърта.

Ами ако утре пристигне ново писмо с ново име, застрашено от предстояща гибел?

Ами ако някоя от всички Ани заподозре защо се свързват с нея?

И най-лошият възможен сценарий: ако някоя от всички жени на име Ана Ериксен стане жертва на убийство и се разчуе, че в полицията е постъпило предупреждение, но органите на реда не са взели никакви мерки?

„Утре ще открием всички карти пред жените — зарече се Барбароти. — Пък да става, каквото ще.“

Дали да не поиска подкрепление от Националната служба за сигурност? Барбароти знаеше, че на високопоставени лица Службата назначава по двама охранители на човек. Следователно в случая им трябваха трийсет и осем души. И все пак между министър и редова гражданка има известна разлика...

Защо да не предложат на жените да останат за известно време в сградата на участъка? Без съмнение това решение бе най-умното и най-евтиното.

Последната идея го накара да се осъзнае: нуждаеше се от сън. Всеки ден идва с нови грижи. По-точно не би могъл да го измисли.

Но сънят така и не го споходи. Впрочем нищо ново. Започнеш ли да четеш преди лягане, очите му се затваряха, ала опита се да заспи, в главата му нахлуваха хиляди мисли и забръмчаваха като пчели в кошер. В дванайсет и половина Барбароти стана, извади си бира от хладилника и седна на бюрото. Поседя така в тъмното, загледан към реката. Личеше, че лятото е сухо. Бледожълтите кръгове на уличните лампи се отразяваха във водата, но много слабо. Нивото на реката бе стигнало минимума и от тинята се подаваха захвърлени в нея стари велосипеди и всякакви вехтории. Гледката събуждаше единствено отвращение. „В тази кал не можеш дори да удавиш някого“ — помисли си Барбароти и отпи от бирата.

Въпросът защо му бе хрумнало точно това също даваше доста храна за размисъл.

Запали лампата и отвори нов бележник. Реши да подреди мислите си. Обикновено така заглушаваше жуженето на пчелния кошер. Извади химикалка от стар буркан за чай и след кратко колебание надраска бързо четири имена:

Ерик Бергман
Ана Ериксон
Гунар Барбароти
Убиеца

Четвъртото не беше име, а по-скоро прозвище — Барбароти осъзнаваше това, — но го написа, защото цялата история тръгваше именно от него, от Убиеца. И главната цел беше да го заловят. Барбароти огради с кръг четирите участници. Това не му помогна ни най-малко. После сложи кръстче след Убиеца и се вторачи в него в продължение на трийсет секунди. Пак нищо. Скъса листа, хвърли го в кошчето за смет и започна отначало. Този път начерта квадрат с име във всеки ъгъл. Подчерта имената и свърза диагоналите. Прикова

поглед в тях. Скъса и този лист и го изхвърли. „Пълни глупости!“ — ядоса се той.

Зае се да съставя въпроси по случая. За десет минути написа двайсет. Спря и се замисли на кои от тях може да отговори. Захапа химикалката и се концентрира.

След десет минути установи, че не е измислил нищо. „По дяволите! Съвсем сме зациклили. Двайсет въпроса и нито един отговор. И при най-добро желание не може да се твърди, че разследването е напреднало.“

„И все пак — отчете той, — от началото на разследването е изминал едва ден. А според една стара максима, за да намериш важните отговори, първо трябва да зададеш важните въпроси.“ Подвоуми се дали да не се посъветва с Господ, но не му хрумваха точните думи. А и му се струваше нередно. Според споразумението им отпреди пет години — ако паметта не го лъжеше, защото не разполагаше с писмен документ, удостоверяващ датата на сделката — Барбароти се задължаваше да не иска веднага помощ за текущо разследване. Господ не беше нито всемогъщ, нито полицай.

След като си поблъска главата над този казус, Барбароти откри компромисно решение.

„О, Господи — замоли се той. — Изпрати лъч светлина в замъгления, помрачен разсъдък на едно бедно ченге! Намирам се в задънена улица и не мога да се измъкна. Прояви висшата Си милост и ми подай сламка. Тази молба е съвсем незначителна и не би следващо да Те възнаграждавам с точки, но ако усетя, че до утре на обяд напипам върнатата посока, обещавам да впиша една точка към актива Ти. Впрочем Ти вече имаш единайсет. Поздравления!“

Ослуша се в очакване на отговор, ала чу единствено мотоциклет, който изръмжа покрай кестените от другия бряг на реката. „Проклет хулиган! Ще събуди целия град. Заслужава да го арестуват.“

После изпи остатъка от бирата и пак се съсредоточи върху въпросите. „Пет минути... Ще им отделя още пет минути.“ Дали благодарение на напътствие свише, или не — Барбароти така и не успя да прецени — ала постепенно от тъмнината в съзнанието му се избистри идея. Или просто изгуби способността си да мисли за няколко неща едновременно и получи поредното доказателство, че

мъжете са неспособни да разпределят вниманието си върху няколко проблема.

Но нещо в цялата тази история с многото Ани и... с евентуалната връзка между убиеца и жертвите...

„Защото ако... — Барбароти чу как в разреждения летен мрак църквата «Свети Карл» удари един и половина... — Защото ако убиецът не е психопат, който подбира жертвите си на случаен принцип от телефонния указател, а действително е свързан по някакъв начин с тях и те са свързани помежду си, това означава, че той поема огромен риск, като издава името на следващата си мишена.

Защото ако жертва номер две познава жертва номер едно... не, познава е твърде силна дума — поправи се Барбароти, докато пристъпваше на пръсти в кухнята; взе си втора бира е предпазливите и ловки движения на пантера, за да не прекъсне нишката на мисълта си, — но ако между тях има някаква връзка, то жертва номер две би могла да разкрие на полицията в какво се състои тази връзка и...

... и така да им подсказе защо убиецът се явява общият им знаменател.“

„Общият им знаменател“, повтори си той наум.

„А ако този убиец действително планира с маниакална прецизност всяка своя стъпка, както го описа профайлърът Лилиескуг, изглежда... изглежда направо абсурдно да даде на полицията шанс да говори с Ана Ериксон, преди той да я е убил! Именно.“

Именно. Гунар Барбароти отпи от бирата и се вторачи през прозореца. Не откриваше, никаква грешка в разсъжденията си. Какво тогава означаваха те за по-нататъшната им работа?

След няколко секунди Барбароти формулира отговора: „Означава, че утрешните разпити с шестнайсетте жени на име Ана Ериксон — не шестнайсет, а по-малко, защото голяма част от тях не са в града, — няма да доведат до някакъв резултат, защото...?“

... защото застрашената Ана Ериксон бе от трите жени, с които полицията не беше успяла да се свърже.

Ако убиецът наистина я бе нарочил, едва ли й оставаше още много живот.

А вероятно вече беше мъртва.

Барбароти обмисли на спокойствие умозаключението си, докато привършваше втората бира, и осъзна, че тази част от денонощието

предразполага към подобни умозаклучения. Посред нощ, сам зад бюрото, с бира в ръка, докато луната постепенно намалява, а реката тъне в кал. Същевременно Барбароти ни най-малко не се съмняваше в правотата на направените изводи. В съзнанието му отново изплува образът на Всемогъщия, който реди карти.

„Я виж ти. Този път пасиансът излезе. Най-накрая. Вероятно...“

На сутринта с Ева се засякоха, докато паркираха велосипедите си пред участъка.

— Хрумна ми нещо — обяви предпазливо Барбароти.

— И на мен — откликна Ева. — Нека бъда първа: според мен жертвата е сред трите Ани, с които не можем да се свържем.

— Какво, по...

— Чакай да ти обясня. Ако действително...

— Задръж! — прекъсна я Барбароти. — И аз стигнах до същия извод! Няма нужда да ми обясняваш. Предлагам да зарежем всички насрочени за днес разговори. Трите жени, с които не успяхме да се свържем, се намират в най-голяма опасност.

— Не — възрази Ева Бакман. — Не може пак да звъним на бедните женици и да отменим уговорката. Ще подготвим въпросник и ще оставим разпитите на Ларшон и Шиландер. Няма да е излишно да поговорят с тези жени. Те впрочем са само осем. Но ще предупредя колегите и дума да не обелват за писмото. Жените не бива да се досетят защо сме ги повикали.

Барбароти обмисли предложението ѝ.

— Добре — съгласи се той. — Това изглежда най-уместното решение. А с теб ще проучим трите Ани и ще преценим коя е най-подходяща за целите на убиеца.

Докато влизаха, Ева го хвана над лакътя:

— Гунар... мъчи ме ужасно предчувствие. Струва ми се, че този път... ще се сблъскаме с отвратителен изрод.

Той спря и я погледна. Установи две неща. Първо, никога не я бе чувал да говори така и второ, интуицията ѝ навярно щеше да се окаже правилна.

— Възможно е — съгласи се той. — Ще го хванем.

Още в девет без четвърт изключиха от списъка едната от трите предполагаеми жертви с името Ана Ериксон. Криминален асистент Мулин почука внимателно на кабинета на Барбароти и му съобщи, че е

успял да се свърже с Ана Ериксон, четирийсет и две годишна, в момента на почивка на островите Луфотен в Норвегия със съпруга и децата си. Там, горе, мобилните оператори нямали добро покритие, но жената слязла в градчето Свулвер и се обадила оттам. Попитала защо я търсят. Без да навлиза в подробности, Мулин ѝ обяснил, че търсят жена с нейното име, ала понеже очевидно не се намира в Шумлинге, явно не им трябва тя.

— Звучи логично, нали? — попита Мулин. — Едва ли тази е нашата Ана.

— Според мен да — потвърди Барбароти.

Асистентът излезе.

Следователно оставаха две жени. Едната, петдесет и шест годишна, разведена, с две пораснали деца, живееше сама на улица „Гримсталунд“ 32 и работеше в болницата като биомедицински лаборант. В момента обаче караше третата седмица от годишния си отпуск. Оставаше ѝ още една. Откриха, че жената има абонамент при мобилен оператор, но не си вдигаше телефона.

Втората Ана Ериксон, трийсет и четири годишна, живееше на улица „Скулгатан“ 15. Според получените в участъка данни работела в рекламна агенция на име „Сфинкс“, но всички служители на агенцията били пуснати в отпуск до началото на август. Тази Ана Ериксон не беше омъжена и ако се съдеше по жилището ѝ с площ едва четирийсет квадрата, най-вероятно живееше сама.

— „Скулгатан“ е само на петнайсет минути оттук — установи Ева Бакман, която от половин час киснеше в кабинета на Гунар Барбароти. — Ще се отбия да поразпитам съседите, преди и те да са заминали на почивка.

Гунар Барбароти кимна и погледна през прозореца. Ева имаше право: ставаше напечено и трябваше да се действа.

— Отбий се — насърчи я той. — Май е още рано за обиск, а?

— Може да я заваря вкъщи — оптимистично отвърна Ева. — Не е изключено да си е сменила телефонния номер и ние да сме звънили на стария. Дори да не я открия, ще отида да проверя и другия адрес, на „Гримсталунд“.

— Иди — одобри решението ѝ Гунар и запретна ръкави. — През това време аз ще държа фронта в участъка.

А в участъка този следобед се проведе тричасова оперативка. Присъстваха и Астор Нилсон, и профайлърът Лилиекуг. Навярно и двамата бяха отседнали в шумлинския хотел. Цялото „мероприятие“ мина под зоркото око на комисар Асюнандер, ала той запази пълно мълчание. Седеше в ъгъла, изсмукваше въздуха между зъбите си и наблюдаваше с мрачно и непроницаемо изражение. „Все едно е отишъл на погребението на тъщата си“ — помисли си по едно време Барбароти. Първи думата взе съдебният лекар Калврангел. Допреди година се казваше Карлсон.

Как Службата по патентоване на открития и промяна на имена е одобрила молбата му стана предмет на дълги обсъждания сред колегите в участъка. В служебния вестник дори излезе статия от полицай, подписана с ироничния псевдоним Балвинкел.

Този път обаче дневният ред на събралите се не включваше обсъждане на фамилията му. В продължение на двацет и пет минути Калврангел изнесе изчерпателен доклад относно подробностите по случая, впрочем вече известни на присъстващите: трийсет и шест годишният Ерик Бергман е починал рано сутринта във вторник близо до градински център „Тилгрэн“ по поречието на шумлинската река. Смъртта е настъпила в резултат от пет прободни рани, нанесени с нож. Поне две от тях са били смъртоносни и Бергман вероятно е бил в безсъзнание, когато убиецът го е пронизал за последен път. Калврангел не се наемаше да прави категорични изводи за телосложението и ръста на убиеца от раните върху трупа, но изказа предположение, че става дума за физически силен мъж, десняк. Макар и да не изключваше напълно вероятността да е била жена, специалистът не криеше скептицизма си към подобна хипотеза. По тялото на убития не са били открити нито следи от борба, нито потенциален източник на ДНК. Предполагам час на смъртта: между 6,40 и 6,50. Тялото, както всички знаеха, е било открито в 6,55. В края на доклада си Калврангел се спря на местата, където ножът е пронизал тялото на Бергман, и описа как приблизително изглежда оръжието на престъплението: с едновърхо, гладко острие, дълго между петнайсет и осемнайсет сантиметра, широко три сантиметра и половина в най-широката си част.

— Като кухненски нож ли? — попита Астор Нилсон.

— Нещо подобно — отвърна Калврангел и понеже присъстващите нямаха повече въпроси, той даде думата на шефа на

оперативно-издирвателната група, негов някогашен съименник: Карлсон. Той явно си харесваше фамилията.

Карлсон започна доклада си с опис на местопрестъплението. При огледа не открили никакви следи, които да им подсказват що за човек е убиецът. Забелязали, че на места избуялите храсти наоколо са изпотъпкани. Навярно убиецът се е скрил и е дебнал жертвата си оттам. И с това предположение се изчерпвали сведенията към днешна дата. По дрехите на Ерик Бергман — шорти и тениска с рекламна щампа на компютърната му фирма „Информатекс“ — не открили никакви чужди частици. Сякаш убиецът изобщо не бил докосвал жертвата си, ако не се броят петте прободни рани с нож. После Карлсон се спря на двете писма. В момента специалисти от Държавната експертно-криминална лаборатория в Линшопинг провеждали по-задълбочен анализ, но дори първоначалният оглед показал интересни находки. Нито върху плика, нито върху самото писмо открили пръстови отпечатъци. За жалост подателят не го бил запечатал със слюнка: просто купил модерен, самозалепващ се плик. Вътре обаче лаборантите се натъкнали на миниатюрна частица, подобна на парченце от котешки косъм. Карлсон изрази надежда колегите му от Линшопинг да изпратят повече подробности.

— Котка ли? — изненада се Гунар Барбароти.

— Хрм... да. Много често престъпници от този тип гледат домашни животни — поясни Лилисекуг.

— Разбирам. Продължаван, Карлсон.

Експертът обясни, че убиецът е използвал съвсем обикновена хартия, стандартен плик и химикалка „Пилот“ от 0,7 мм — точно както бяха предположили в самото начало. Колкото до мястото, откъдето е пуснал писмата, смятало се за неособено вероятно да ги е изпратил от Гьотеборг. И двете.

— Неособено вероятно? — обърка се Астор Нилсон.

— Точно така. Колегите от Линшопинг ще ни изпратят становището си по случая.

— Добре — намеси се Барбароти. — Има ли друго?

Карлсон бе изчерпил въпроса и преминаха към резултатите от разпитите на трийсет и шестима познати, роднини и съседни на Ерик Бергман. За да придаде на информацията от тези разпити що-годе обозрим вид, инспектор Йералд Боргсен — онзи с меланхоличния вид,

бе прослушал по своя инициатива всички записи и изчел разпечатаните рапорти. Как бе успял да го направи, си оставаше загадка. Боргсен и бездруго се славеше като доста загадъчна личност: тих, мълчалив, малко дистанциран и — разбира се — някак тъжен.

След около час образът на Ерик Бергман се поизбистри. Дори хората от най-тесния му приятелски кръг — трима-четирима ергени, с които убитият редовно ходел на кръчма, — го описваха като мистериозна личност. Някой дори бе подхвърлил определението „самотник“, макар Бергман да прекарвал голяма част от времето си по заведения. Дори пиян — а това се случвало — не си отварял сърцето пред компанията. За да не бъде голословен, Боргсен цитира мъж на име Расмус Палмгрен, познат на Бергман от първи клас: „Винаги ми е било трудно да разбера какво се върти в главата му. Непрекъснато имах чувството, че все иска да е на друго място, а не там, където се намира в момента. Но никога не можех да съм сигурен за какво мисли.“ Ерик Бергман бил много щедър и Боргсен се осмели да предположи, че именно щедростта му го правела желан в шумни компании. Бил финансово обезпечен и често черпел приятелите си — повечето от тях открито го признали по време на разпита. Колкото до потенциални врагове — хора с мотив да го наръгат, никой от разпитаните не се сетил за такива. Ерик изобщо не се изявявал като скандалджия. Винаги се дистанцирал от разправии, които се разрешават с юмруци и на висок тон. Не бил женкар. Палмгрен подчертал, че приятелят му не се интересувал от нежния пол, а и жените не се интересували от него. На въпроса дали Ерик е бил хомосексуалист нито един от разпитаните не отговорил еднозначно с „да“, ала и никой не отрекъл категорично. Боргсен стигнал до извода, че Ерик Бергман най-старателно е криел истината за сексуалния си живот — ако изобщо е водел такъв — както впрочем и всички подробности от личен характер.

— Човекът без качества? — въпросително обобщи Астор Нилсон, цитирайки заглавието на едноименния емблематичен роман от австрийския писател Роберт Музил.

— Нещо такова — кимна Боргсен.

Гунар Барбароти би се заклел, че по лицето на младия инспектор плъзна лека червенина. Епитетът, предложен от Нилсон, прилягаше добре и на самия Боргсен и той явно го осъзнаваше.

Боргсен докладва за неуспешния опит да се свържат с Улрика Сигридедотер, жената, с която Бергман бил живял в продължение на няколко месеца преди десет години. Неколцина от общите им познати обяснили, че Улрика напуснала страната непосредствено след раздялата си с Ерик.

Йералд Боргсен продължи да говори още двайсетина минути, ала Гунар Барбароти вече бе изгубил концентрация.

„Ами ако убиецът е посегнал на Ерик просто защото е минал наблизко. Лилиескуг не изключи тази вероятност. Какъв смисъл има тогава да се ровим из живота на Ерик Бергман?“

Излизаше, че е възможно между убиеца и жертвата да няма никаква връзка, защото същата участ би сполетяла който и да е друг спортуващ мъж, стига да бе минал покрай спотаилия се в храстите психопат.

Мисълта за подобен произвол предизвика безпокойство у Барбароти. Не можеше да се примири с такова обяснение за смъртта на Бергман, защото то съдържаеше в себе си... какво? Необорима истина за живота и за вътрешно присъщата му крехкост? Нещастие то може да сполети всекиго. Днес си жив, утре — мъртъв. Разстоянието между битието и небитието се измерва в милиметри и частици от секундата; човек е свободен да прави прогнози и да изчислява вероятности с близо стопроцентова точност, но когато един ден се озове в граничното пространство между живота и смъртта, разбира колко крива се е оказала някоя от сметките. Нима не е така? Макар броят на жертвите на убийства в страната да варира минимално от година на година, това далеч не означава, че конкретната жертва, да речем Ерик Бергман, е плод на работеща закономерност. Смъртта е единственото сигурно нещо и въпреки това винаги ни спохожда изненадващо. Е, почти винаги. „Откъде да знам дали в този момент Мариан с жива?“ — запита се той с внезапно прокраднала се в душата му паника. Съобрази, че днес е четвъртък и децата ѝ пристигат на остров Готланд с мобилен телефон. Да, но Гунар нямаше представа кой точно телефон ще занесат децата: техен или на майка им? Реши да набере номера на Мариан — не пречи да опита. През целия ден ще държи телефона си включен и на една ръка разстояние, за да не пропусне обаждането ѝ. Прииска му се още сега, преди оперативката да е приключила, да

излезе и да ѝ звънне. Може пък децата да са пристигнали с ранния ферибот? Изобщо има ли ранен ферибот?

„Как ли ще изглежда животът ми след пет години? — хрумна му без никакво предупреждение. — Дали тогава с Мариан ще бъдем женени? Къде ще живея аз в такъв случай? Тя едва ли ще се съгласи да се премести при мен в Шумлинге. От друга страна, мен какво ме задържа тук? Нищо. Децата ми отлетяха, свободен съм като птица да се установя, където пожелае.“ Докато Боргсен говореше, мислите на Барбароти започнаха да се търкалят като снежни топки по баир. „Дали изобщо ще бъда полицай след пет години? Защо не се захвана пак с право? Видях достатъчно от тъмната страна на живота... Но прокурорската професия не ми се вижда никак интересна. Ако погледне човек глупаците Рамундсен и Сьолвениус, по-мрачни хора не познавам. Впрочем изобщо не мога да съм сигурен, че след пет години ще бъда жив... Преди малко не разсъждавах ли точно по този въпрос? Възможно ли е по време на доклада на Боргсен да съм получил инсулт? Мозъчните кръвоизливи невинаги водят до загуба на съзнание, понякога са съвсем леки... Не бива да се смятам за застрахован само защото още нямам петдесет.“

Боргсен приключи доклада си с уточнението, че предстои да се проведат още важни разпити и колегите му ще намерят документацията в обичайните папки. Мисловната дейност на Барбароти клонеше към нулата или бе слязла под нея. Вече едва държеше очите си отворени и осъзнаваше единствено, че пътуването от Готланд го е изморило доста и в момента не е особено ефективен на работното си място.

— Нещо не съм наред — сподели Барбароти. — Вече не понасям оперативки.

Ева Бакман го погледна с мрачна усмивка.

— Съгласна съм, че не си съвсем наред, но оперативните са непоносими за всеки нормален човек.

— Така ли мислиш? Е, щом казваш. Какво стана с двете Ани?

— Май ще успее да се свърже с едната още този следобед: онази от „Гримсталунд“. Напълно възможно е да се гушка с таен любовник във Вермланд, недалеч от местността Грумс.

— Я чакай малко. Нали беше на петдесет и шест години и живееше сама? Защо ѝ е таен...

— Имаш предразсъдъци. А и самата мисъл за тайна връзка придава на преживяването пикантен привкус. Колкото и да си смахнат, това няма как да не го разбираш. В конкретния случай е възможно любовникът да е женен.

— Далеч от Грумс?

— Далеч от Грумс.

Гунар Барбароти се облегна на стола и се замисли.

— Интересно... — подхвана той. — Не съм предполагал, че хората водят толкова вълнуващ живот... имам предвид прехвърлилите петдесетте. Нашата професия ни позволява да надникнем в чуждите авантюри.

Инспектор Бакман въздъхна.

— Хайде да се опитаме да се съсредоточим — предложи тя. — До няколко часа ще разбера дали подозренията ми ще се потвърдят. Вероятно дори ще поговоря с тази Ана. А колкото до другата, нещата са по-зле.

— В смисъл?

— Положението е направо критично. Разпитах съседите — тя живее на улица „Скулгата“ в една от старите къщи, където съседите поддържат много дружески отношения, с една нейна приятелка. Точно това ме обезпокои.

— Защо? — Барбароти извади химикалка и бележник и започна да записва. — Кое по-точно те разтревожи?

— Ана и приятелката ѝ се разбрали да пътуват за Готланд в петък... тоест утре. Но Ана цяла седмица не си вдигала телефона. От неделя не се били чували.

— Готландли?

— Не само ти почиваш там през лятото — напомни търпеливо Бакман. — Приятелката на Ана се чуди защо не може да се свърже с нея. Попитах я каква според нея е причината и тя отвърна „трябва да е онзи проклетник Кони, разбира се“.

— Кони ли?

— Забелязваш ли, че непрекъснато задаваш въпроси от по една дума?

— Не. Малко съм изморен. Кой е Кони?

— Мъж, с когото Ана Ериксон се виждала от време на време. Нещо като гадже. Наречи го, както искаш. Напоследък двамата често се карали. За приятелката ѝ така и си остава необяснимо защо Ана излиза с такъв боклук.

— Аха. А какво казва самият боклук, тоест Кони?

— Не успях да се свържа с него — въздъхна отново Ева Бакман. — Цялото му име е Кони Хернлинд. Частен предприемач в сферата на вентилацията, отоплението и климатизацията. В момента фирмата е в летен отпуск. На негово име са регистрирани три телефона. Звъних и на трите, не отговаря. Оставих гласово съобщение.

— Има ли връзка между Хернлинд и Бергман?

— Засега не съм открила никаква.

— Добре. С други думи, сега ни остава само да чакаме някой да ни върне обаждането.

— Именно. Да ти се намира някоя интересна настолна игра, за да не скучаем?

Ева Бакман тъкмо бе излязла от кабинета му — дали защото Гунар не държеше настолни игри на работното си място, или по друга причина, — и само след минута Астор Нилсон се появи с лист в ръка.

— Извинявай, уважаеми колега, но постъпи важна информация по текущия случай — обясни той.

— Отлично. Да чуем.

Астор Нилсон се прокашля.

— Засега разполагаме с изявления на двама независими свидетели, че са видели Ерик Бергман. Единият — в 6,20 до подвижния мост; другият — в 6,25 до водната кула. И двамата са бягали за здраве също като жертвата. Не са забелязали нещо смуцаващо у Бергман, което да предвещава скорошната му гибел.

— Високата скорост понижава наблюдателността — напомни Барбароти. — Знам го от собствен опит. Казаха ли нещо друго?

— За съжаление не. Попитах ги дали не са забелязали друг човек по пистата за бягане близо до местопрестъплението, но и двамата отрекоха.

— Значи, и двамата свидетели са минали покрай мястото на убийството?

— Да: единият петнайсет, другият десет минути по-рано.

— И е възможно по това време убиецът вече да се е спотайвал в храстите?

— Най-малкото се е намирал на път към мястото. Ала двамата ранобудници не са видели абсолютно нищо. Жалко, нали?

— Седни — покани го Барбароти. — Как така те командироваха при нас? Имам предвид...

— През последните две години непрекъснато ме командироваха на разни места — обясни Астор Нилсон с дружелюбна усмивка. — Началникът ми има зъб, задето веднъж му се противопоставих пред колегите, и понеже няма как да ме изгони, ми го връща, като ме изпраща, когато някой участък — пък бил той и на двайсет хиляди километра от Гьотеборг — се нуждае от подкрепление. В интерес на истината, не възразявам. Обичам да пътувам.

— Но си комисар?

— Да.

Гунар Барбароти забеляза, че вчерашното неудовлетворение от предобедния разговор с Асюнандер се бе изпарило от Астор Нилсон. В момента, кръстосал крака в стола за посетители, полюшвайки нагоре-надолу сандала си, обут на босо, Нилсон излъчваше неподправена благост. Със слънчев тен, късо подстригана оредяла коса, наглед около стокилограмов мъж, ала без да изглежда дебел. „Истински таран — описа го наум Барбароти. — Петдесет и пет годишен мъжага, сам стигнал до житейските истини.“

— Как ти се струва всичко това? — попита Гунар.

— И аз не знам какво да ти кажа — разпери безпомощно ръце Нилсон. — Но не ми харесва. Досега не съм се сблъсквал с такъв тип престъпници. А опит в тази област не ми липсва.

— И какво да направим според теб? Дали не пропускаме нещо?

Астор Нилсон вдигна масивните си рамене.

— Едва ли. Колкото и да не ми се ще да го призная, очаквам в най-скоро време да се появи втора жертва. Между този Бергман и една от всичките носителки на името Ана Ериксон трябва да има някаква връзка.

— Именно. Ако съм разбрал правилно инспектор Бакман, в момента тя се опитва да се свърже с точната Ана.

— Сериозно?

— Да. Но от няколко дни нито са я виждали, нито са я чували, а това е доста подозрително.

— Лоша работа. Тук, в участъка, работите много бързо.

— Понякога да. Сега обаче изобщо не сме сигурни дали сме на прав път. Може да се окаже, че убиецът е вдигнал мерника на съвсем друга Ана.

— Например на някоя от друг шведски град или от Куала Лумпур?

— Да. Засега не виждам основания за оптимизъм.

Пет часа по-късно — в осем без четвърт — докато си вземаше велосипеда от вътрешния двор на участъка, Гунар Барбароти установи, че продължават да нямат основания за оптимизъм. Спускаше се прекрасна лятна вечер, но цял следобед на улица „Скулгата“ не се беше появила никаква Ана Ериксон. „Боклукът“ Кони също не се бе отзовал на призива да се свърже с полицията, ала в момента главната тревога на Барбароти беше друга: Мариан все още не му се бе обадила от Готланд.

— Нещо ми се виждаш притеснен — отбеляза Ева Бакман.

— Животът е безвкусна шега.

— Прибирай се и се обади на Мариан — опита се да го ободри тя. — И после ще си възвърнеш жизнените сили.

— Благодаря за съвета. Значи, в понеделник пак ще си на работа?

— Да, отложих отпуска с една седмица. Биле ще заведе децата във вилата, а аз ще се присъединя следващия петък.

Продължиха да въртят педалите рамо до рамо. Барбароти забеляза не без изненада, че Ева Бакман не изглежда никак ядосана от неочакваната промяна в плановете ѝ. И все пак — даде си сметка той — с Бакман живееха в съвсем различна житейска реалност. Макар да бяха почти връстници, да имаха еднаква професия и по три деца.

В тази прекрасна вечер двамата синове и дъщерята на Барбароти се намираха далеч от него. Момчетата — в Копенхаген, Сара — в Лондон. Изведнъж разстоянието, което го делеше от тях, му се стори болезнено голямо. А само след десет минути Ева Бакман щеше да си влезе вкъщи и да види тримата си синове. И съпруга си. Да, животът ѝ определено изглеждаше доста различно от неговия.

— За какво мислиш? — попита тя.

— За нищо особено. Тук завивам. До утре.

— Да се напиш и да сънуваш хубави неща — пожела му инспектор Бакман и му изпрати въздушна целувка.

„Да — помисли си Барбароти. — На самотните хора поне насън следва да им се полага пъстър живот — при липса на реален.“

Тя се обади в десет и четвърт. Когато чу гласа ѝ, Гунар Барбароти изведнъж разбра какво е усещането да те спасят от удавяне в последната секунда. Същевременно се изплаши от бурния прилив на чувства. Кръвта затуптя в слепоочията му, а езикът залепна за небцето му. Мариан, от своя страна, звучеше съвсем спокойно.

„Какво ми става? — сепна се Гунар. — Ръката, с която държа слушалката, трепери!“

Мариан обясни, че за жалост телефонът, който децата ѝ донесли, се оказал развален и затова не се обадила по-рано.

— Ив момента ми звъниш от кухнята на Хагмунд и Юланда ли? — попита Барбароти.

— Да. Стана късно, но извадих късмет, защото още не са си легнали. Как си?

— Ами... мъчно ми е за теб — призна той и в гърлото му заседна буца.

— Затова хората от време на време трябва да се разделят — за да си липсват. Хванахте ли автора на писмото?

— Не — отвърна неохотно Барбароти. Не изпитваше никакво желание да обсъжда служебни въпроси с Мариан, но всъщност беше съвсем естествено тя да го попита за работата му. Та нали именно

заради мистериозното писмо Гунар си бе тръгнал преждевременно от „Гюстабу“; та нали заради писмото в момента двамата се намираха от двете страни на телефонна жица, а не тяло до тяло. — Продължаваме обаче да разследваме — увери я той. — Ти как си? Децата пристигнаха ли благополучно?

— Да — засмя се тя. — Но останаха малко разочаровани, като разбраха, че няма да видят „детектива“. Издигнали са те на пиедестал, любими.

„Защото знам как да ги заблудя — помисли си Гунар Барбароти. — Хвърлих прах и в техните, и в очите на майка им. Май развивам синдрома на американския комик Граучо Маркс, който заявил, че никога няма да членува в клуб, който би го приел.“

— Не ме ласкай — отвърна той. — Знаеш какви са тийнейджърите: променят си мнението по-често, отколкото си сменят чорапите.

Размениха още дузина любезности. После Мариан понижи глас и сподели, че в момента е в овулация и ѝ е омръзнало да спи сама в легло за двама. Гунар Барбароти — макар да нямаше овулация — я увери в готовността си да спи с нея през остатъка от живота си дори в легло за кученце. После Юланда влезе в кухнята по някаква работа и се чу чак в Шумлинге. Мариан си пое дълбоко въздух, пожела му лека нощ и обеща до няколко дни да отскочи до Висбю и да си купи нов телефон — най-добре без знанието на децата, за да не подкопава установените за „Гюстабу“ правила. След като се сбогуваха, Барбароти си извади бира от хладилника и седна на балкона. „Божичко — помисли си. — Не съм предполагал, че тя означава толкова много за мен. Ако я изгубя, ще се самоубия.“ Докато си пийваше бирата, наблюдаваше остатъците от залеза, смалил се до размазана жълтеникаво бледа мъгла зад далечните високи жилищни сгради. Чавките се стрелкаха на големи, крещящи ята към местата си за сън върху покривите на къщите и в клоните на брястовете из градския парк. „Не са ли подранили?“ — запита се Барбароти. Мислено винаги бе свързвал нашествието на чавките с хладнеещи есенни вечери в края на август и септември. Но чавки имаше целогодишно — както впрочем и други живи същества. *A man without a woman... is like a...* — зачовърка го отново онази песен, ала и този път завършекът на фразата отказваше да се появи.

Допи бирата си, най-последно успя да се откъсне от самосъжалителните мисли и се върна към текущото разследване. Към убиеца.

Към убиеца, който изпраща писма. Защото, разбира се, именно писмата правеха случая толкова специален и някак уникален. Ако просто бяха намерили прободен и убит мъж, пак щяха да впрегнат всички полицейски ресурси в разследването, но не и да го превърнат в топ приоритет. Вестниците още не бяха публикували името на убития, ала Барбароти очакваше това да стане най-късно утре. И му се струваше съвсем правилно. А дали не беше редно да оповестят и писмата, и името на Ана Ериксон? Така щяха да увеличат вероятността някой, който знае нещо, да се свърже с тях. От друга страна, по-голямото количество информация винаги отприщва паника. А вечерната преса обожаваше да се превръща в отдушник на страховете, неудовлетворението и гнева, дремещ у хората, и да ги насочва към набелязването на изкупителна жертва. Преди в ролята на жертва влизаха обществени групи: евреи, цигани, комунисти. В момента общественото недоволство се канализираше срещу отделни индивиди, например министри, актьори-алкохолици и т.н. А защо не и срещу нищо неподозиращ криминален инспектор в Шумлинге? Този принцип на нарочване съществува, откакто има вестници, и функционира съвсем безотказно в съвременното общество, защото в днешно време вулгарността и цинизмът се толерират. Затова новите силиконови устни на телевизионна водеща, блондинка с изкуствен бюст, са по-важна новина от геноцид над малцинствена група, освен ако не се осъществява в тузарския квартал „Стюреплан“. „Пфу! — възмути се Барбароти. — Тази страна никога не е била по-повърхностна, а вечерните вестници — по-долнопробни.“

Барбароти се питаше доколко убиецът е наясно с този факт и дали изпраща писма със съзнанието, че те в сериозна степен ще затруднят работата на полицията. Особено в деня, когато пресата публикува информация за тези писма. „Защото — разсъждаваше Барбароти, докато наблюдаваше как ято чавки прави елегантен заход и каца върху покрива на училището към катедралата, — две следи в разследването невинаги са по-добре от една. Особено ако едната е подхвърлена от самия убиец с намерението да... Именно: с какво

намерение?“ Ужасно изнервящ въпрос. А какво ще стане с Ана Ериксон? Още по-изнервящ въпрос.

„И тук важи същият принцип — установи Барбароти и се прибра в апартамента. — По-добре един изнервящ въпрос, отколкото два.“

Впрочем и двата въпроса звучаха малко стряскащо и никак, ама никак не улесняваха положението. Барбароти си спомни как вчера Бакман го бе хванала за ръката. А фактът, че писмото беше пристигнало на неговия домашен адрес, представляваше поредното тревожно обстоятелство.

Как да го тълкува? Дали познава убиеца отнякъде? Дали името на този човек ще се окаже познато? Обратното — убиецът да знае кой е Барбароти му се струваше почти очевидно. Или?

„Проклятие! — изруга наум Гунар и си погледна часовника. — Ако не бях взел писмото от пощальона онази сутрин или той се бе позабавил, сега щях да си легна до Мариан в «Гюстабу». Разследването едва ли щеше да изгуби много от отсъствието ми.“

Рапица, крави, гробище, облагородена гора. Тук, в Шумлинге, цареше крещяща липса на всичко това. Е, имаше гробище, разбира се.

С подобни мрачни мисли в главата Барбароти се пъхна под душа.

— Боклукът е локализиран.

Барбароти вдигна глава от докладите.

— Какво?

Петък сутрин. Барбароти изчете осем доклада. В ръката си държеше деветия, съставен от младши инспектор на име Венергрено-Улуфсон. Този младеж обичаше да се изразява обстоятелствено; използваше двайсет думи там, където бяха необходими едва три. Известен беше и с друго: единствен от целия участък пишеше имената си за повече от десет секунди: Клаес-Хенрик Венергрено-Улуфсон.

— Говоря за Кони Хернлинд — уточни Ева Бакман и затвори вратата зад гърба си. — Предполагамото гадже на Ана Ериксон от улица „Скулгатан“.

— Спомням си — отвърна Барбароти и премига бързо, за да асимилира неочаквания порой от имена. — Какво имаш предвид под „локализиран“?

— Намира се в Тайланд, само че не в компанията на госпожица Ериксон или на друга жена от Шумлинге и околността. Кони е заминал за Тайланд заедно с група млади мъже преди седмица. Не е никак трудно да се досети човек какво са намислили.

— Сега кой проявява предрасъдъци? — контрира Барбароти.

— Извинявай. Май поизбързах с изводите. Навярно господата са на посещение в Тайланд, за да обсъждат филателистки и икуменически въпроси. Все едно. Ана все още е в неизвестност. Говорих с майка ѝ: и тя не знае нищо. Жената живее в Йоншопинг. С дъщеря си се чували два-три пъти в седмицата. А най-тревожното е, че...

— Кое?

— Ана е казала на майка си за намерението си да пътува за Готланд. Трябвало е да замине днес.

— Кога ѝ е казала?

— В неделя вечерта. Тази седмица майка ѝ звънила четири-пет пъти, но все не успявала да се свърже. И аз не знам.

— Лоша работа. Ана Ериксон има мобилен телефон, нали?

— Да.

— Ще проверим дали го е използвала през седмицата. Очаквам.

— Току-що говорих по въпроса с Боргсен. Той ще се свърже с мобилния оператор, който обслужва телефона на Ана.

— Чудесно. С повечко късмет ще имаме отговор до вечерта. Ако необвързана жена не е използвала телефона си в продължение на четири дни, докато е на почивка, това автоматично означава, че нещо не е наред.

Барбароти очакваше Ева отново да го обвини в предразсъдъци — дори се надяваше, — но тя не го направи. „Уви, и тя започва да усеща накъде вървят нещата.“

— Май е добре да се подготвим за домашен обиск, а? — предложи тя. — Ако действително... получим очаквания отговор от оператора.

„Очаквания отговор? — повтори наум Барбароти, след като Ева Бакман излезе от кабинета му. — Е, изрази се доста меко. Покри с тънък слой езиков мехлем болезнената действителност.“ Ева Бакман рядко проявяваше такава деликатност. Това се явяваше поредният знак колко е разтревожена. Барбароти отново си спомни как — с мълчалив жест — бе сложила ръка върху неговата.

Той въздъхна и се върна към далеч по-многословната проза на Венергрэн-Улуфсон.

В два часа в петък Астор Нилсон и профайлърът Лилиескуг напуснаха полицейския участък в Шумлинге. Астор Нилсон — за уикенда, Лилиескуг — за неопределено време.

— Проведох доста задълбочен разговор с четирима познати на Бергман — докладва Нилсон, докато се сбогуваха в столовата пред четири чаши кафе и четири престојали сладкиша от ронливо тесто с бадемов пълнеж. — Както се разбрахме. Готов съм да се закълна в гроба на майка ми, че нито един от тях няма ни най-малка представа кой стои зад убийството на Бергман. И четиримата не са света вода ненапита, ала като махнем глупостите, остават фактите. Убиецът на Ерик Бергман не е сред близкото му обкръжение. Време е да насочим подозренията си другаде.

— Неколцина от приятелите му са на почивка — отбеляза Ева Бакман.

— Така е — съгласи се Астор Нилсон. — Но това само доказва, че не те са го пронизали с нож.

— Добре. Да предположим, че си прав. Къде според теб да търсим убиеца? — попита Барбароти.

— В момента нямам отговор на този въпрос — призна Астор Нилсон. — Ще се прибера в Гьотеборг и ще помисля през уикенда. Ако ми хрумне нещо преди понеделник, ще ви се обадя.

— Чудесно — кимна Ева Бакман.

— Мен знаете къде да ме откриете, ако ви трябва за нещо — напомни Лилиескуг. — Питам се каква ли е годността на този сладкиш.

— Той е от партида, произведена преди да се въведе задължителната щампа със срок на годност — услужливо обясни Бакман. — Някъде през шейсетте. Когато пак дойдете, ще опитате и други сладкиши.

Ръкуваха се, пожелаха си приятни почивни дни и се разделиха.

— Е, експертите бяха дотук — заключи Бакман, след като с Барбароти останаха сами.

— Да. Обадиха ли се от мобилния оператор?

Бакман поклати глава.

— Обещаха да изпратят списъците преди три. Ще се наложи да поизчакаме още малко. Прегледа ли всички доклади?

— Всички — не, но трийсет и осем от четирийсет и два — да — сви рамене Барбароти.

— И?

— За жалост Астор Нилсон е прав. Досега не съм открил нищо, за което да се хвана. Съгласен съм с колегата, че убиецът едва ли е познавал добре Ерик Бергман. Или поне не в момента. Възможно е в дъното на цялата работа да дреме някаква стара история. Понякога омразата се таи с години и изплува най-неочаквано.

— Все някакъв мотив трябва да е имал, за да убие Бергман. Колкото и старомодно да ти звучи...

— Да се надяваме, че не го е убил просто така. Не открих никаква връзка с Ана Ериксон. Не сме мръднали и на йота.

Ева Бакман отпи от кафето и си прехапа долната устна.

— Така е. И все пак убиецът трябва да е бил донякъде запознат с навиците на Бергман, не мислиш ли? Знаел е, че той ще излезе да тича.

Няма логика просто да се е спотайвал в храстите. А щом е знаел, значи...

— ... го е наблюдавал в продължение на няколко дни — заключи Барбароти. Следил го е, например от автомобил.

— Нали колегите са разпитали съседите за съмнителни коли в района?

— Досега не съм прочел подобно нещо в докладите — Гунар Барбароти се загледа в мухата, която пълзеше по ръката му.

— Добре — Ева Бакман стана. — Хубаво е, че мислим, преди да действаме. По-късно ще дойда да ти съобщя отговора на мобилния оператор.

— Става.

Всъщност отговорът се получи след двацет минути и изцяло оправда очакванията на Барбароти и Бакман: Ана Ериксон — с адрес „Скулгатаан“, Шумлинге, абонат на компания „Теленур“, — не е използвала телефона си след единайсет и пет сутринта във вторник. През изминалите оттогава близо три денонощия в телефона на Ана Ериксон бяха постъпили двацет и девет пропуснати повиквания и шест есемеса. Нямаше начин да се разбере дали е прочела текстовите съобщения, но със сигурност не бе отговорила на нито едно от тях.

Бакман подаде разпечатката на Барбароти.

— Вторник, единайсет — обърна внимание тя. — Първото пропуснато повикване е регистрирано в 12,26. Как ти се струва?

— В същия ден убиха Ерик Бергман. Получих писмото за Ана Ериксон е сряда. Убиецът може... да го е изпратил във вторник, вероятно от Гьотеборг. Нали не мислиш, че... е видял сметката и на двамата в един и същи ден?

Барбароти прикова поглед в Бакман в очакване да получи от нея правилния отговор, ала тя му отвърна с празен поглед и устни, прехапани във водоравна черта. Постоя така няколко минути — напълно неподвижна, с вдигнати рамене и длани, пъхнати между коленете, и чак тогава отговори:

— Откъде да знам? Крайно време е да посетим адреса на „Скулгатаан“. Преди час получихме заповед за обиск от Сьолвениус.

Гунар Барбароти си погледна часовника:

— Достоен завършек на работната седмица.

Апартаментът се оказа скромен по размери и я откриха веднага.

За частица от секундата Барбароти изпита почти извратено чувство на тържество: Оказахме се прави! Тя е била! На прав път сме!

Ала триумфът отстъпи бързо пред редовното в такива случаи усещане за погнуса и безсилие. Ана Ериксон, трийсет и четири годишна, необвързана, служителка в рекламна агенция „Сфинкс“ с офис на улица „фабрична“, не бе потегляла за Готланд. Впрочем изобщо не бе напускала дома си: лежеше под леглото си на „Скулгатан“ 15, увита в два черни чувала за смет, единият — нахлузен откъм главата, а другият — откъм краката ѝ, и миришеше доста неприятно. Мъртвото тяло бе изпълнило застоялия въздух в нагорещения апартамент с характерната сладникава смрад. Лъхна ги още от вратата. Барбароти коленичи до безупречно застланото желязно легло и установи наличието на труп. После се изправи, но му се зави свят — не толкова от гледката под леглото, колкото от несъзнателното, повече от половинминутно затаяване на дъх.

— Отвори балконската врата — помоли той Бакман.

Лекарите и работниците от групата на местопрестъплението им свалиха чувалите от тялото чак след около час, а след още трийсет минути млада, шокирана двойка от съседния апартамент идентифицира трупа. Ала за тези деветдесет минути инспектор Барбароти ни най-малко не се съмняваше коя е убитата. Ева Бакман — също.

Ясен беше и начинът, по който Ана Ериксон бе изгубила живота си. Окръжност от засъхнала кръв обрамчваше леко подпухналото ѝ, на пръв поглед непокътнато, бледо лице. На слепоочията и по бузите кръвта се бе размазала, а когато внимателно обърнаха тялото, забелязаха вероятни черепни фрактури на темето и над лявото ухо. „Удар е тъп предмет — машинално определи Барбароти и вдиша дълбоко, за да овладее пристъпа на гадене. — Нещо като метална тръба или бейзболна бухалка.“

Един поглед бе достатъчен да разбере, че и Бакман си мисли същото: почеркът на убиеца не е същият. По принцип извършителите се спират на един метод и се придържат към него: огнестрелно оръжие, нож, голи ръце — в зависимост от личните предпочитания. Ала в този случай убиецът изведнъж бе променил подхода си. „Защо? — запита се Барбароти. — Възможно ли е Ана Ериксон да е жертва на друг убиец?“

Тези въпроси от оперативен характер изплуваха в съзнанието му вероятно като самозащита срещу грозната гледка на пода.

При разследване човек никога не може да е сигурен. И си задава въпроси. Двама убийци или един? Прибързаните заключения са най-опасният капан.

„Глупости — опита се да мисли рационално той и отвърна поглед от жертвата. — Убиецът на Ерик Бергман и Ана Ериксон с един и същ, разбира се. Нали почеркът в писмата беше еднакъв? Няма как двама души да пишат по един и същи начин или пък двама извършители да са си наели един и същи писар. Абсурд!“

— От колко време е мъртва? — попита той съдебния лекар Сантесон, докато онзи се изправяше и си нагласяше очилата. — Поне приблизително.

— Най-малко от денонощие. А може и повече. Усецаш миризмата, предполагам?

— Да — потвърди Барбароти. — Значи, възможно е да е била убита във вторник?

— В момента не мога да кажа. Всичко е възможно.

„Надувка — помисли си Барбароти и погледна въпросително Бакман — не видяха ли достатъчно?“ Да, Ева също нямаше желание да стои повече. Излязоха заедно от апартамента и спряха на тротоара. Обърнаха лица към слънцето и премигаха замаяни. Трябваша им няколко секунди да се ориентират в реалността. После Бакман се сети къде бе паркирала колата и подкани Барбароти да се размърда. Чакаше ги много работа.

Завършекът на работната седмица се превърна в началото на дълъг работен уикенд.

Барбароти си тръгна от участъка в десет и четвърт.

Повече от три часа обсъждаха как да разпределят задачите между служителите, а цял час Барбароти отдели на журналистите. Новината за убийството на „Скулгата“, незнайно как, си бе пробила път към пресата без посредничеството на полицията. Това впрочем се случваше често. Импровизираната конференция отбеляза голяма посещаемост. След бързо съвещание се споразумяха да не оповестяват информация за писмата. Барбароти никак не беше убеден, че така е най-правилно, но при колебание органите на реда предпочитаха да действат предпазливо. И Боргсен, и прокурор Сьулвениус, и Астор

Нилсон — с когото се бяха свързали по телефона, — споделяха същото мнение. В случай че през утрешния ден си променят мнението, решиха да поместят сведенията в официалното комюнике, определено да бъде дадено в петнайсет часа.

По време на съвещанието комисар Асунандер зае обичайната си поза на дистанциран ментор, но понеже никой не му поиска съвет, не се наложи да се справя с изкуствените зъби.

Вкъщи Барбароти пак седна на балкона като предната вечер и се загледа в останките от същия залез.

Или в останките от залеза, остарял с денонощие, ако някой държи на точността. От вчера цялата Вселена бе остаряла с едно денонощие, разбира се, а самият Барбароти се чувстваше още по-остарял. С около две десетилетия. Чавките се бяха кротнали, забеляза той. Днес крясъците идваха не от птици, а от гърлата на младежи, които, радостни, че най-после идва краят на седмицата, се наслаждаваха на хубавото време в паркове и заведения.

Барбароти си отвори бира, наля си една чаша и я изпи на четирипет глътки. Усети как почти моментално напрежението изчезна и по тялото му плъзна умора.

„Какво става? — запита се той. — Що за психопат издирваме?“

Нападнаха го вяли, стерилни въпроси, родени от безсилие и същевременно опасни. Сатанизирането на врага е една от най-честите и най-глупавите грешки. То лежи в основата на расизма, на ксенофобията. Към края на вечерта Асунандер се отби в кабинета му и намекна, че очакват подкрепление. Предстояло да се уточни в събота. Барбароти приветстваше подобно развитие. По принцип всеки участък държеше сам да се справя с престъпността в района, за който отговаря, и ревностно бранеше териториалната си юрисдикция.

Ала в конкретния случай нещата стояха доста по-различно. Барбароти изобщо не възразяваше срещу подкрепления от Гьотеборг и Кралската полиция: звено, което се включва при разследването на особено тежки престъпления. В момента инспекторът би продал професионалния си престиж за жълти стотинки.

Осъзнаваше, че в ума му витаят лошите съветници на умората, но след три дванайсетчасови работни дни, които трябваше да бъдат последните три дни от годишния му отпуск, Барбароти смяташе настроенията си за напълно разбираеми.

През деня нито веднъж не се сети за Мариан, защото нямаше време. Чак сега — приближаваше единайсет — си спомни за обещанието ѝ в най-скоро време да си купи телефон от Висбю. „Боже, направи така, че да ми се обади сега. Ще ти дам една точка.“

Ала Всевишният явно нямаше никакви намерения да подобрява позициите си точно тази вечер и малко след полунощ криминален инспектор Барбароти заспа — без утеха, без любов, забравен, отритнат от Господ и с неизмити зъби.

С качването в колата в събота сутринта Барбароти се замисли за родителството. Навярно в основата на тези негови разсъждения дремеше скорошното сравнение между него и Ева Бакман — и двамата родители на три деца, ала имаше и нещо друго.

Родителите се различават много един от друг. Човек с човека не си прилича. А всеки може да стане родител. Майката на Ана Ериксон например се чувала с дъщеря си веднъж седмично, но заяви, че в събота е много заета и ще пристигне да идентифицира тялото на мъртвата си дъщеря в неделя.

Затова пък обеща да вмести разговор с инспектор Барбароти в натоварената си програма.

Гунар не си спомняше досега да се е сблъсквал с подобен случай: родител на починал да нареди така приоритетите си, че разпознаването на трупа да остане за най-накрая или да отложи процедурата заради по-важни задачи.

И въпреки това, докато говореше с нея по телефона, не забеляза нищо скандално. Тя плака, давайки воля на отчаянието си. Ридаше доста шумно, но иначе му се стори съвсем нормална жена. Обясни, че Ана ѝ била любимка. На въпроса колко дъщери има, отговори „Пет. И четирима синове.“

Навярно разковничето се криеше именно там. Майка на девет деца вероятно не се обезсърчава съвсем, ако изгуби някое. Барбароти не я попита от колко бащи са децата ѝ, но от разговора разбра, че са повече от двама. „Дано са по-малко от девет“ — мина му през ум.

Колкото до самия Барбароти, той имаше една майка и един баща. Баща му се казваше Джузепе Барбароти и от него му бе останала единствено фамилията. Гунар не се бе срещал никога с баща си и не знаеше дали Джузепе е жив, или мъртъв. През детските и юношеските му години майка му беше направила всичко възможно да му внуши, че Джузепе е бил голям красавец и боклук и най-добре човек да стои далеч от него. По една или друга причина Барбароти се бе вслушал в тази препоръка. След смъртта на майка си преди дванайсет години

Гунар обмисляше да замине за Италия и да потърси баща си, ала не успя да осъществи намерението си. Тогава с Хелена гледаха две деца, а третото беше на път и Барбароти не разполагаше с време за проучване на родословното си дърво.

Сега вече подобни обстоятелства не го възпираха. Какво му пречеше да замине за Италия и да открие баща си? Или поне гроба му, ако вече не е сред живите.

Докато шофираше тази съботна сутрин, съзнаваше, че за момента идеята е по-скоро занимавка за ума, ала не изключваше вероятността намерението му да открие баща си да се затвърди и задълбочи.

„Времето ще покаже — реши той. — Но децата действително означават различно много за родителите си. Важи и обратното.“ Обеща си вечерта непременно да се обади на Сара, сигурно още по пътя към къщи. Почти всеки уикенд звънеше на любимата си дъщеря, за да разбере как е Сара в гъмжащия от хора и опасности мегаполис Лондон.

Тя винаги го успокояваше. При всеки техен разговор се стараеше да го увери колко е добре и точно това го притесняваше най-много. Имаше чувството, че дори да е пред умиране, Сара ще си замълчи, за да не го разтревожи.

Затова Барбароти се стараеше да чува какво се крие зад привидно оптимистичните ѝ фрази. Всъщност започна да се съмнява доколко владее това изкуство. От заминаването на Сара бяха изминали седем седмици. За толкова дълго време Гунар не бе успял да долови съмнителни знаци. Е, подозираше, че Сара работи в пъб, а не в бутик, както твърдеше. Тя живееше в Камдън Таун и Барбароти възнамеряваше да я посети в края на август или началото на септември, за да разбере как стоят нещата в действителност.

Изведнъж в съзнанието му се промъкна ужасяваща картина: Сара лежи мъртва под леглото. Барбароти стисна конвулсивно волана. Точно това бе сънувал през нощта: че в найлоновите чували се намира трупът не на Ана Ериксон, а на собствената му дъщеря.

„Животът е ужасно крехък — помисли си той. — И толкова ужасно нормален преди секундата, в която всичко се пропуква.“

Животът му приличаше на разходка върху тънък лед. Телефонът звънна.

— Работи! Добро утро, скъпи!

От вълнение Барбароти насмалко не се заби в тежкотоварния камион отпред, когато чу гласа ѝ.

„Нещо ми става тези дни — помисли си той. — Държа се като тийнейджър.“

— Здравей — отвърна той. — Да не би...

— И още как! Тъкмо излизам от магазина. Жълт е и ми го дадоха почти без пари, защото е стар модел.

В началото Гунар не разбра за какво точно говори тя.

— Все ми е едно какъв цвят е телефонът! — схвана най-после той. — Искан номера!

Тя го повтори два пъти и обеща за всеки случай да му го изпрати като есемес. Впрочем номерът следва да е запаметен в неговия телефон, защото тя вече му е звънила, нали? Попита го с какво се занимава. Барбароти обясни, че пътува за Йоншопинг, за да се срещне с майката на една убита жена. В слушалката настъпи мълчание и той съжали, задето бе въвлякъл любимата си в грозната си реалност.

— Авторът на писмата ли? — попита тя.

— Боя се, че да.

— Боже мой. Вече е убил двамата души, така ли?

— За жалост да — отвърна Барбароти с виновен глас, все едно молеше Мариан за извинение, задето — макар да беше криминален инспектор и да бе получил предупредително писмо — е допуснал смъртта на Ерик Бергман и Ана Ериксон. Мисълта беше нелепа, ала въпреки това му се прииска да бе премълчал истината пред Мариан.

Но рано или късно тя щеше да стигне до нея. Мариан не четеше вестници и не слушаше радио. Предпочиташе да научи всичко това от Барбароти.

— В момента положението при мен е много натоварено — обясни той. — Искан ми се да не си бях тръгвал от Готланд.

— Следобед ще играем на петанка на поляната. Заповядай да се включиш... Извинявай. Случилото се звучи ужасно. Пише ли нещо във вестниците?

— Сигурно. Не съм ги преглеждал.

— Ще си купя вечерните. Искан да знам върху какво работиш. Такива случаи... са рядкост в полицейската практика, нали?

„Защо ми задава този въпрос? — веднага се зачуди Барбароти. — Нима не може да си представи живот с мъж, който работи в

полицията?“

— Да, рядкост са. Досега не съм се сблъсквал с подобен случай. Всъщност се замислям дали да не си сменя професията.

Последното се изплъзна от устата му, преди да го е обмислил — навярно го каза, за да ѝ покаже, че не се страхува от промени, — ала след като десет минути по-късно разговорът приключи, думите още кънтяха в главата му. Светеха в яркочервено като предупредителните сигнални лампички върху таблото в колата му, които напомняха за неотложни задачи: „Зареди бензин!“, „Сложи моторно масло!“.

„Смени си работата!“

„Трябва да го обмисля някой ден при пълно спокойствие — реши Барбароти. — В момента животът ми с пълен хаос.“

Вивека Хал Ериксон прие инспектор Барбароти в кухнята си в китна къща, разположена в йоншопингския квартал „Бюмаркен“. Огледалните води на езерото Венерн проблясваха само на няколко метра от големия панорамен прозорец. Очевидно след многото връзки с различни мъже госпожа Ериксон не се бе разделила с тях без известно парично обезпечение.

Децата ѝ явно бяха отлетели от семейното гнездо — както и мъжете. Шейсет и четири годишната Вивека — Гунар бе проверил възрастта ѝ, преди да тръгне за Йоншопинг, — се беше постарала да изглежда поне двадесет години по-млада. В единнасет без нещо двамата седнаха до подредената масичка за кафе. Барбароти предположи, че жената е прекарала почти цяла сутрин в грижи за външния си вид. Навярно дори бе успяла да отиде на фризьор и козметик. Накъдрената ѝ коса имаше цвета на узряла рапица, бузите ѝ изглеждаха свежо напудрени и покрити с руж, ноктите на ръцете ѝ бяха лакирани. Нищо във външността на тази жена не издаваше, че е родила девет деца, а още по-малко — че през вчерашния ден е научила за кончината на една от дъщерите си.

— Уважаеми господин комисар, цяла нощ не съм мигнала — побърза да го увери тя на висок глас и няколко пъти приглади лъскавата си блуза, та дрехата да не изгуби от блясъка си. — На ръба съм и нямам представа какво да правя. Хванахте ли го?

— Не. За жалост още не. Нямаме дори заподозрян. Затова поисках да поговоря с вас.

— С мен ли? — възкликна Вивека Хал Ериксон. — Божичко, ама аз не знам нищо за този случай... Направо не разбирам какво... Божичко!

Тя говореше, все едно събеседникът ѝ се намира на дваайсет-трийсет метра от нея. Барбароти се чудеше дали това е нормалната ѝ интонация, или проява на скрита истерия. По телефона не му бе направила такова впечатление.

— Искам само да поговорим — увери я бавно и тихо той. — От вас не се очаква да сте запозната с причините за трагичното събитие, но — надявам се, разбирате, — ние от полицията сме длъжни да не пропускаме нищо. Целта е възможно най-бързо да заловим убиеца на Ана.

— Да, да. Естествено. Не бива този негодник да се измъкне безнаказано. Моята Ана беше златно момиче, да знаете.

— Вярвам ви, госпожо. Ана виждаше ли се с някого напоследък?

— Дали се е виждала с някого ли? — повтори Вивека Хал Ериксон, все едно не разбираше въпроса. — Нямахте гадже, ако питате за това.

— Да е имала наскоро връзка?

— Сигурно е имала. Това момиче много лесно си намираще мъже. Лепяха ѝ се като пиявици, но тя не се даваше лесно. Научила съм дъщерите си да се държат на положение.

— Името Кони Хернлинд говори ли ви нещо? — попита Барбароти, донякъде обезсърчен.

— Не се старая да им запомням имената — изсумтя презрително тя. — Ана умееше да се грижи за себе си. Който я е убил, не с бил нейно гадже. Бъдете сигурни. Ана си подбираше сериозни момчета, а не побойници.

— А Ерик Бергман?

— Какво?

— Това име говори ли ви нещо?

— Ерик Бергман ли? Не, никога не съм го чувала. Барбароти отпи от кафето си и смени тактиката:

— Значи, говорили сте с дъщеря си последно в неделя, нали?

— Точно така. Веднъж седмично се чуваме по телефона. Бъбрим си за разни неща. Давам ѝ съвет, ако поиска. А не иска ли, не ѝ натрапвам мнението си. Това важи и за нея, и за другите ми деца.

— Спомняте ли си за какво си говорихте?

— Разбира се. Ана ми сподели за предстоящото пътуване до Готланд. Понеже съм ходила там седемнайсет пъти, ѝ дадох няколко съвета. Готланд е истински рай през лятото и е нормално да споделя с нея каквото знам.

„Разбира се — помисли си Барбароти. — Добрите традиции трябва да се предават на следващите поколения.“

— Сама ли щеше да заминава, или с приятел?

— С приятелка. Не си спомням името ѝ. Лисбет или нещо подобно. Да, със сигурност ми каза, че заминават двете. Посъветвах я да се опитат да си наемат вила близо до залива на Гюстав, защото там е най-евтино и най-приятно. Близо е до града и до големия хотел „Снек“ — идеално място. Ходили ли сте в Готланд?

— Няколко пъти. Много хубав остров.

— Ако ще ходи там, човек трябва да отседне във Висбю — отсече Вивека Хал Ериксон. — Останалата част от Готланд е селяния и мръсотия. През лятото е хубаво, но ако живееш там цяла година, сигурно е кошмар.

— Ана спомена ли ви да се чувства застрашена?

— Застрашена ли? Не. Защо да се е чувствала застрашена?

Барбароти отпи отново от кафето и си взе бисквитка с пълнеж, докато се чудеше как да тласне разпита към по-плодотворна посока.

— Защото няколко дни по-късно е била убита — обясни той. — Забравихте ли, че дъщеря ви е станала жертва на убийство, госпожо Ериксон?

— Да забравя? — изкрещя тя и облеци очи. — Как бих могла да забравя, че дъщеря ми е убита? Вие наред ли сте? Я по-добре гледайте да хванете този изрод, вместо да бълвате инс... инст... как се казваше?

— Инсинуации — помогна ѝ Барбароти.

— Именно. Стига с тези инсталации. Намерете кой е убил моята Ана. Нали затова плащаме данъци, господин комисар?

— Хррм — прокашля се Барбароти. — Дойдох точно с такава цел, госпожо: да ви помоля да ми помогнете със сведения. В момента колегите ми в Шумлинге разговарят с познати на дъщеря ви, с всички, с които е общувала, и...

— Ще ви кажа какъв човек я е убил — прекъсна го разгневено тя и множеството гривни върху лявата ѝ китка издрънчаха върху масата.

— Трябва да търсите сред имигрантите. Убиецът е чужденец. Понеже жените не ги харесват, тези мъже са готови на всичко, за да си намерят момиче. Някой проклет арабин или негър е посегнал на моята Ана. Трябва просто да го откриете. Те, чернилките, не са като нас, не миришат като нас и не разбирам какво търсят в страната ни.

— Прекалявате...

— Ще говоря каквото си искам! — кресна Вивека Хал Ериксон.
— Това е моят дом!

Щом излезе от къщата, Барбароти изпита желание да вземе камък от улицата и да го запрати към кухненския ѝ прозорец. Овладя се и само процеди дълга серия псувни през стиснати зъби.

„Как е възможно да има такива хора! — възмути се той. — Що за цинизъм, и то от устата на шейсет и четири годишна майка на девет деца!“

Барбароти, разбира се, неведнъж се бе сблъсквал с неприятни личности в професионалната си кариера, ала точно днес — в този слънчев летен предобед — срещата с истеричната майка на Ана Ериксон го бе сварила неподготвен. Не очакваше подобен звяр в тази спретната къща в изрядно поддържан квартал.

Майка, току-що изгубила дъщеря си.

„Форма на умопомрачение, съчетано с латентен расизъм и уникално по размах идиотско високомерие — прецени Барбароти. — По дяволите! Каква гъска!“

Впрочем „латентен“ расизъм не отговаряше на истината. Вивека Хал Ериксон изобщо не криеше ксенофобските си нагласи. В това не можеше да я обвини.

„И тази жена е предала гените си на девет деца — помисли си мрачно инспекторът и се качи в колата. — Ако всяко от децата ѝ на свой ред... Не, на осем деца — поправи се той. — Преди трагичната си смърт Ана Ериксон не е успяла да остави поколение, макар да е прехвърлила трийсетте... Стига толкова. Навлизам в опасна територия — сепна се Барбароти и завъртя ключа в стартера. — Успокой се! Демокрацията е най-доброто решение в дългосрочен план, а и не всички шведи приличат на Вивека Хал Ериксон.“

Барбароти прецени, че е за предпочитане да отложи разговора със Сара за вечерта или за утрешния ден. Овладя раздражението от неприятното преживяване, но то продължаваше да дреме под

повърхността. Барбароти държеше да общува с дъщеря си в уравновесено състояние, когато ще може да я изслуша търпеливо, а в момента го владееха мизантропски нагласи.

Затова набра номера на инспектор Бакман. Интересуваше го дали обсъдената вчера стратегия е дала някакви резултати.

Ева звучеше изнервена.

— Тук цари пълен хаос — оплака се тя.

— Защо?

— Например, защото в днешния вестник е поместен материал от няколко страници по случая. Към двете местопрестъпления се изнася сякаш цялото население на Шумлинге. Съсед на Ана Ериксон твърди, че във вторник вечерта е видял непознат мъж на стълбището в жилищната сграда. Ето и една забавна подробност: някакъв журналист вече успял да вземе интервю от очевидеца, преди ние да сме го разпитали. Асюнандер пък ходи напред-назад е вид на бобър с преплетени черва. Непрекъснато дудне, че трябвало да увеличим екипа. Сигурно намеква за подкрепление от Кралската полиция. В два часа Асюнандер свиква оперативка. Ще присъства и прокурорът. Дотогава ще си се прибрал в Шумлинге, нали?

Барбароти машинално намали скоростта и погледна часовника:

— Не съм сигурен. Ще се включа, когато пристигна... Съдебният лекар установи ли кога е настъпила смъртта?

— По думите му не е невъзможно да е била убита във вторник следобед.

— Или в сряда?

— Залага по-скоро на вторник.

— Някакви следи в апартамента?

— Ще знаем след седмица. Все нещо трябва да има. Най-вероятно я е убил вътре.

— Но не сте открили нищо конкретно?

— Ако говориш за оръжието на престъплението: не, убиецът се е сетил да си го вземе на тръгване.

— Ясно. А онзи свидетел... дето видял непознат мъж по стълбите... надежден ли е?

— Общо взето, да. Но на мъглявото описание, което даде на непознатия, отговаря половината население на Швеция. Видял го в гръб по стълбите. Мъж на възраст между 25 и 50 години, със светла

риза, руса коса... Нищо не подсказва, че мъжът е именно убиецът. Не се съмнявай обаче — още утре вестниците ще прогърмят с новината.

— И не се е появил никакъв друг свидетел?

— Не, но ни предстои да разпитаме още цял куп хора. Как ти се стори майката?

Барбароти се позамисли с какъв епитет да я опише.

— White trash^[1]. Всъщност живее доста охолно.

— White trash? — повтори въпросително Ева Бакман. — Мислех, че този израз се използва само в Америка... Нещо съм се объркала. Е, чакат ме няколко приятелки на Ана Ериксон. Ще се видим в два, нали?

— Ако успея.

Барбароти пристигна в участъка чак в три без петнайсет. Съвещанието с Асюнандер и прокурор Сьолвениус бе приключило. Инспектор Бакман не си направи труда да изкоментира закъснението на Гунар. Навярно на негово място и тя нарочно би шофирала с по-малка скорост.

— От утре ще има нов ръководител на разследването — съобщи лаконично тя. — В момента Асюнандер преговаря с Кралската полиция и с Гьотеборг. Крайно време е в случая да се включат кадърни хора, които да ни поставят адекватни задачи.

— Така е. Астор Нилсон трябва да е пристигнал?

Тя кимна.

— В момента разпитва много интересен образ на име Юлиус Бенгтсон. Нима още кръщават хора така? Звучи ми като измамник в стара шведска комедия от трийсетте, който съблазнява жени заради парите им.

— Какъв е този Бенгтсон?

— Бивш годеник на последната ни жертва. Момчето има с какво да ни изненада. Искаш ли да чуеш?

— Защо не? — сви рамене Барбароти.

Седнаха до масата пред залата за разпити. През леко затъмненото стъкло се виждаше само в едната посока. Бакман увеличи звука. Барбароти огледа двете действащи лица, седнали един срещу друг в голата стая. Виждаше левия профил на Астор Нилсон и десния на Юлиус Бенгтсон: мъж на видима възраст около трийсет и пет години, с изрусена коса, вдигната на гребен като на анимационния герой Тинтин, и козя брадичка в същия цветови нюанс. Изпод оранжевата му тениска

се подаваше татуировка на змия върху мускулестата му ръка. На ухото си носеше малка обица. Изглеждаше с леко наднормено тегло.

— Какво имате предвид? — попита Астор Нилсон.

— Изхвърли ми всичките дрехи на двора! — възмутено поясни Юлиус Бенгтсон. — Принудих се да сляза долу, както ме е майка родила! Откачена жена, казвам ви.

— Разбирам.

— А веднъж ме блъсна в реката. Беше през лятото: ходихме да прием бира към Риминге и най-спокойно се клатушкахме към къщи. Спрях да пусна една вода, а тя ме блъсна и цопнах във водата. После се скъса от смях, така се беше наквасила.

— Колко време продължи връзката ви?

— Дълго. Поне три месеца... не, повече. Де да знам — може да е имало и половин година. Само че не бяхме гаджета непрекъснато: ту късахме, ту пак се събирахме.

Астор Нилсон му подаде снимка.

— Знаете ли кой е този човек?

Юлиус Бенгтсон дълго гледа снимката и най-сетне я върна на комисаря:

— Нямам си идея.

— Казва се Ерик Бергман. Името говори ли ви нещо?

— Онзи, дето го убиха с нож през седмицата?

— Да. Познавахте ли го?

— Не. И по-добре.

— Колко време мина, откакто се разделихте с Ана Ериксон?

— Две години... две години и половина.

— Заедно ли живеехте?

— О, не, да не сме луди? С тези неща трябва да се внимава.

— Кога я видяхте за последно?

— Миналата седмица. Или по-миналата...

— По какъв повод?

— Какво?

— Къде я видяхте?

— А, из града. Викам ѝ „здрости“, ама тя беше ужасно кисела и се направи, че не ме вижда. Такава си е... или май трябва да се каже „беше“.

Барбароти направи знак на Ева да изключи звука от микрофона пред тях.

— Това ми стига. Не ми изглежда като основен свидетел — отбеляза Гунар.

— И по-добре. Има още две бивши гаджета, които чакат за разпит. И квартет приятелки.

— Ана Ериксон има четири сестри и четирима братя — напомни Барбароти. — Наистина ли нито един от досега разпитаните не предостави по-съществени сведения?

Ева Бакман се позамисли.

— Приятелката, с която щяла да пътува за Готланд, не каза почти нищо, но с нея все пак говорихме по телефона. Ще видим как ще се държи на живо. Прибира се утре. Жената прекара на остров Готланд само един ден.

Барбароти кимна мълчаливо.

— Осланям се повече на най-добрата й приятелка от детските години в Торемолинос, с която ти говори вчера — продължи Бакман. — Налага се утре пак да я поразпитаме. Струва ми се, че тя познава жертвата по-добре от другите, но вероятно не бива да възлагаме прекалено големи надежди и на нея.

— Друго?

— Нищо. Боргсен се опитва да състави схема как е протекъл вторникът на Ана Ериксон; какво е правила преди срещата с убиеца и така нататък. Ако предположим, че е починала във вторник. И все пак трябва да си зададем въпроса... колко време с решил да ни отпусне убиецът.

— В какъв смисъл?

— Възможно е да си получил писмото в деня, когато той е убил Ана Ериксон. Или предния ден? В понеделник. Или предната седмица. Спомняш ли си дали писмото се намираще най-горе върху купчината, или не?

Барбароти се замисли.

— По-скоро ми се струва, че стоеше някак отделено от другите. При всички случаи не беше скрито.

— Значи, възможно е да е пристигнало във вторник?

— Напълно.

— Но първото писмо пристигна при теб седмица преди убийството. Питам се...

— Да?

— Питам се дали и втория път убиецът се е осмелил да ни отпусне няколко дни преднина. Да предоставиш на полицията име и цяла седмица да разследват — това ми се струва доста рисковано, не мислиш ли?

— Може убиецът да обича риска. Никой не го принуждава да пише писма, нали?

— Така е — съгласи се Ева и по лицето ѝ премина сянка от нещо непознато, неузнаваемо и същевременно мрачно, граничещо с униние.

„Каквото и да е то, предвещава нещастия“, прецени Барбароти.

— И въпреки това той пише писма — додаде тя, докато бавно и целеустремено — все едно вършеше сложна, изискваща прецизност работа, — преплете пръсти върху масата пред себе си. — Всичко това ми се струва тревожно, Гунар. Крайно тревожно. Дали... ще има и други жертви?

Барбароти поседя мълчаливо, загледан в преплетените ѝ пръсти.

— И аз не знам какво да си мисля — призна той. — Ако трябва да съм честен...

— Да?

— Ако трябва да съм честен, нищо не разбирам.

— Аз също — Ева Бакман се поизправи, явно опитвайки се да се вземе в ръце. — Хайде да се разберем кой кого ще разпитва.

— Добре.

[1] White trash (англ.) — Бял боклук — обикновено пренебрежително название на бедните белокожи в САЩ. — Б.пр. ↑

III

ЗАПИСКИ ОТ МУСТЕРЛЕН

1-8 юни 2002

В продължение на няколко дни се отдадох на разходки из района. Къщата ни се намира в покрайнините на изкуствено пресушено блато, наречено Маре дьо Мустерлен. Излизайки от къщата, завиваш надясно непосредствено пред синята ни порта и се озоваваш точно там, в някогашното тресавище на Мустерлен. Тесни, лъкатушещи чакълести пътечки пресичат надлъж и нашир блатиста местност, обрасла с буйна растителност. Наоколо се виждат птици и неподвижни водоеми. Докато бродех, от време на време срещях по някой човек като мен или куче, ала много рядко. Тази особена местност се простира по целия път между Мустерлен и Бег-Мей; вчера продължих покрай морския фар и по крайбрежната пътека стигнах до Кап-Коз. Приятно е да останеш сам. Понякога забравям, че именно това е моята стихия: да бродя в компанията на собствените си мисли и представи. Буйната растителност, която ме обгражда и акомпанира на стъпките ми, притежава леко мистичен уклон. Еротиката и смъртта се преплитат в тази гореща, пищна джунгла. Навярно тук има много създания, чийто живот обхваща едва един ден: раждат се сутринта, умират вечерта и изгниват през нощта.

От време на време дори ми се налага да си припомня къде е мястото ми в цялата картина и кой съм всъщност. Следобед те отново се появи: мислите за Ана и за мократа ѝ коса след нощното къпане. Принудих се да спра на една огряна от слънцето поляна в гората и да мастурбирам, за да се освободя от натрапчивото ѝ присъствие. После се спуснах към малкия плаж Бот Конан и влязох във водата. Поплувах из залива повече от час. През това време взех решение да остана още четири-пет дни: до вторник или сряда. После най-накрая ще се отърва от тукашната компания. Подозирам, че ще прекараме уикенда със семейство Малмгрен и Ана и Гунар. Това хем ме блазни, хем предизвиква леко отвращение у мен. Не крия, че ми е приятно да се подвизавам в компания, където никой не ми е ни най-малко

симпатичен. Изключвам еротичните внушения, на които съм подвластен.

Нямам представа какви ги върши Ерик през последните дни. И вчера, и днес се разделихме след закуска. Надвечер в „Льо Гран Ларж“ хапнахме moules marinières — миди, сготвени с бяло вино, дребен лук, магданоз и масло, но Ерик не ми сподели какво е правил през деня. Навярно се е приличал на слънце на верандата или на плажа — по рождение си е смугъл — и се е видял с представители на шведската „колония“ в околността.

Последното впрочем го знам със сигурност, защото той ми разказа подробности за планираното пътуване до островите Гленан. С две думи, Гунар или Хенрик — един от двамата — се свързал с англичанин, живеещ тук постоянно, и го убедил да ни даде под наем лодката си за един ден.

Явно идеята е да отидем шестимата. Ерик изобщо не ме попита дали искам да отида и аз. Вероятно повдигна темата за лодката именно с цел да разбере дали ще откажа. И понеже аз не го направих, предполага се, че ще се включа в разходката и в разходите по нея. Претърсвайки мислите и мотивите си, аз също не намирам сериозно съпротивление срещу идеята.

Защо не?

Защо? Защо не? Все същите стерилни въпроси, на които нямам отговор и които не ме оставят на мира. Искане ми се да съществуват по-ясни показатели.

Правя равносметка на половин денонощие. Станалото — станало. Не можем да върнем времето назад.

Взех си душ, спях четири часа, пак си взех душ. Ерик излезе рано сутринта, сигурно в момента се съветва с Гунар и Ана. Или е отишъл у Малмгренови. Дъждът спря. Днес е понеделник, а в момента приближава единайсет и половина.

Но онова се случи в неделя сутринта, вчера. Преди: двайсет и шест часа. Умът ми не го побира как така не е минало повече време. Връщам лентата назад и си припомням всичко отначало. В главата си чувам бръмчене. Подреждането на събитията в хронология ми помага да бъда безпристрастен и да улесня паметта си. Сигурен съм, че никой няма да опише в последователност онова, което се случи през този повече от кошмарен ден.

Сутринта беше прекрасна, а планът — съвсем прост. Англичанинът с лодката — така и не разбрах как се казва — живее някъде в Бег-Мей, а самата лодка се намира на малко пристанище в източната част. В девет се разбрахме Гунар и Хенрик да отидат да вземат лодката, а другите да се съберем на плажа, недалеч от нос Мустерлен; точно: в подножието на къщата на Малмгренови. Жените бяха подготвили кошници с храна, хладилни чанти, бански, бутилки с вино. В събота двете ходили да напазаруват всичко необходимо в Кемпер. Изпод кърпи на червени и бели карета се подаваха хрупкави багети, пъстри чадъри, сламени шапки. Приличахме на живописен пейзаж. Катарина и Ана — и двете превъзбудени — бърбеха за плажно масло и девствени плажове. Времето беше превъзходно, на небето не се виждаше дори облаче, температурата на въздуха вероятно е надвишавала двайсет и пет градуса. Да, истински пейзаж, нарисуван от Скагенските художници^[1] в друга страна и в друго време, но със същия творчески маниер. Докато се любувах на гледката, осъзнавах със същата яснота, с която бих гледал застиналата идилия върху стара маслена картина, че усещането ми ще трае едва някаква си илюзорна секунда. Мигна ли, ще изчезне. Откъде съм го знаел? Морето изглеждаше спокойно, на хоризонта се мержелееха няколко острова от групата Гленан — или поне аз си мислех, че виждам тях. Изобщо не бях сигурен. На плажа бе почти пусто. От време на време се мяркаше по някой бегач или рибар. Досега имаше отлив, но предстоеше прилив. Ерик, аз и две жени. Те бяха на други мъже, но всеки страничен наблюдател безспорно щеше да ни вземе за две любовни двойки. Докато чакахме Хенрик и Гунар да докарат лодката, действително си го помислих. Спомням си как Ерик помогна на Ана да оправи закопчалката на банския си, усукала се на гърба ѝ.

Ала преди лодката да дойде, се появи Трое.

Иска ми се да не беше идвала.

Носеше същия червен бански като предния път, но и чифт дънкови панталонки. Същата синя шапка, същата раница. Липсваше само триножникът. Когато ни зърна, лицето ѝ засия и тя се втурна към нас в бесен галоп, а под краката се разхвърча пясък.

— Mes amis! Mes amis les Suidois! — извика тя. — Приятелите ми! Приятелите ми шведите!

— Bonjour, petite! Comment vas-tu ce matin? — попита Катарина Малмгрен. — Добро утро, малката! Как си тази сутрин?

Трое се закова пред нас и веднага доби сериозен вид:

— Зле. Скарах се с баба.

— Et pourquoi? — успя да се включи Ерик с крайно бедния си френски. — И защо?

Трое мигом се впусна в подробно и доста живописно обяснение как станала препирнята с баба й. Непрекъснато правеше физиономии и имитираше старицата. Катарина Малмгрен явно разбираше почти всичко, защото най-чинно се смееше, когато момичето го очакваше от нея, и вмъкваше по някой коментар. Ние тримата се мъчехме да схванем поне основното. Стана ни все пак ясно, че бабата на Трое искала да я заведе в града — вероятно Кемпер — на пазар, но момичето мразело да пазарува, особено с баба си, която се нуждаела от осем часа да си купи парче сирене и чифт обувки.

— Нарече Megiepen и каза, че съм се метнала на майка ми.

— Guenon? — въпросително повтори Ерик.

— Вид маймуна — обясни Катарина Малмгрен.

„Съвсем точно — отсъдих наум. — Трое прилича досущ на маймуна.“

Момичето нарече баба си un chateau^[2] — вероятно пак някаква маймуна — и обясни, че в крайна сметка старицата тръгнала сама към града.

— Какво ще правите днес?

Горе-долу по това време видяхме как зад носа се задава бял плавателен съд. Приближаваше към брега с бясна скорост и оглушителен рев. И без да разбирам от яhti, се досетих, че тази струва цяло състояние. Запитах се що за човек би се съгласил да даде такава яхта на група непознати. Вероятно Хенрик и Гунар бяха демонстрирали пред мистериозния англичанин повече навигационни умения и морски опит, отколкото бях склонен да им припиша. Катарина обясни на Трое, че се каним да се поразходим до островите.

— До Гленан! — възкликна момичето. — Обожавам ги! Може ли да дойда с вас?

Изминаха няколко секунди. Яхтата приближаваше. С Ерик се спогледахме, ала по изражението му не успях да разгадая какво мисли. Трое хвана Катарина за ръка и се притисна към нея.

— Моля ви...

— А баба ти? — попита Ерик. — Какво ще каже баба ти?

— Изобщо не я е грижа къде ходя — увери го Трос. — Свикнала съм да се справям сама. Тя само проверява дали съм си в леглото в полунощ. Много ви моля, вземете ме с вас!

— Добре — съгласи се Катарина Малмгрен.

— Je vous aime. Обичам ви.

Не знам защо Катарина Малмгрен така лесно и без никакви уговорки позволи на момичето да прекара с нас целия ден на островите. Катарина взе решението сама. Не се посъветва с никого от нас. За мен почти няма съмнение, че Ана смяташе постъпката ѝ за идиотска, но изведнъж ми хрумна — вероятно именно поради тази причина Катарина се съгласи да вземе Трое: защото знаеше, че Ана не споделя нейното мнение, ала не би дръзнала да го оспори и да наложи своето. Така и не се научих да разбирам кога жените си погаждат подобни коварни номерца. Затова мога единствено да предполагам. Така или иначе решението беше взето: Трое ще дойде с нас на островите. Никой не изрази несъгласие. Нито аз, нито Ерик, нито Ана.

Хенрик и Гунар също не възразиха, когато нагазихме във водата и се качихме на борда на „Аркадия“. Трое си възвърна обичайното приповдигнато настроение и веселост и през цялото време се стара да се държи като възрастна и да се впише в компанията. И при най-добро желание не бих могъл да оспоря отличните ѝ социални умения.

В трюма на „Аркадия“ — бяла яхта с голям черен двигател — имаше място за четирима души, но никой не искаше да седи там. Ана и Катарина веднага окупираха палубата, постлаха червени и жълти плажни кърпи и легнаха да се пекаат на слънце. Наредиха на Гунар да кара бавно, за да не ги духа вятър и да не ги пръска вода. Останалите се разположихме около тясната масичка в рубката. От едната страна — аз и Хенрик, а срещу нас — Ерик и Трое. Момичето подпъкна ръка под ръката на Ерик. Почти не разговаряхме, защото двигателят ревеше силно и трябваше да го надвикваме. Дадох си сметка, че на борда сме седем души, а няма нито една спасителна жилетка. Никой обаче не изглеждаше притеснен от този факт.

Наближихме Гленан — островна група от десетина малки, необитавани острова и само два-три застроени за нуждите на съвременния туризъм. Гунар намали скоростта. Ана и Катарина

слязоха при нас и се разгоря спор кой остров да изберем. Извадиха и разгънаха карта на района. Не се включих в обсъждането. След известно време останалите единодушно се спряха на Брунек — вероятно защото се намираще някак встрани от другите острови. Брунек не спада към петте най-големи острова от групата, разпръснати в кръг около прочутата лагуна. Хенрик ни прочете от една информационна брошура, че на острова няма сгради, ресторанти или каквито и да било удобства.

— Идеално! — възкликна Ана. — Само бели плажове и тюркоазена вода.

— Храна, вино и гореща кожа — добави Гунар.

Прогнозите им се сбъднаха до голяма степен. Минахме през лагуната, заобиколихме Дьо Сен Никола и хвърлихме котва от западната страна на Брунек в едно заливче между силно издадена напред назъбена скала и жълтеникавобял плаж. С кошници и чанти на главите нагазихме в топлата вода, дълбока около половин метър, и стигнахме до брега. Не се виждаше жива душа. Докато плавахме към острова, срещнахме и други яхти, а в лагуната се клатушкаха дузина лодки на котва, ала на Брунек цареше пустота. Бяхме открили остров с поне тристаметрова плажна ивица. Като цяло Брунек не с голям, навярно обиколката му възлиза на около два километра, а в средната част го пресича ивица дървета. Най-високата му точка едва ли достига пет метра над морското равнище.

Погледнах си часовника: единайсет и половина. Вдигнах очи към лазурното небе. Огледалната повърхност на морето се разстиляше пред нас, чайките описваха лениви пируети във въздуха и аз осъзнах, че съм принуден да прекарам с тези хора целия си ден.

Защо изобщо се съгласих да дойда?

Наистина ме нападнаха такива мисли и Повелителя на мухите се появи за кратко в главата ми. Това е истина — не си го съчинявам от дистанцията на изминалото време.

Оказа се, че Трое вече е идвала веднъж на островите Гленан е майка си и баща си, когато била на четири години.

— Ами ако баба ти се прибере в пет и не те завари вкъщи, няма ли да се разтревожи? — попита Катарина.

Отдавна трябваше да зададе този въпрос, но момичето само се засмя и поклати глава:

— Аз винаги съм й в тежест. Нали вече ви казах. Интересува я единствено да съм жива, когато татко дойде да ме вземе. Не мога да я променя, такава си е. Без нея се оправям по-добре.

— И кога ще дойде баща ти?

— Сигурно няколко дни преди началото на учебната година — сви рамене Трое. — След около шест седмици.

Хрумна ми, че е възможно малката ни приятелка да страда от митомания и изобщо да не е на гости на баба си, а да живее постоянно с родителите си във Фуеснан или да са отседнали на някой къмпинг близо до Бег-Мей. Ами ако баба й е плод на нейна измислица и си докарала куп неприятности, защото на практика сме отвлекли момичето? Не споделих съмненията си с другите. Отидох да поплувам. Водата наистина беше кристална, пясъкът изчезваше след двайсетина метра. Съжалих, задето не си взех плавници и шнорхел. С тях времето би минало по-бързо и приятно. Щях да се гмурна и да наблюдавам глухонемия свят, който се раздипля под повърхността. Прецених, че откакто се сдобих с водолазен сертификат, се изминали повече от пет години. Горещо-долу по същото време се случи нещастиято със съпругата ми.

Излязох от водата след около половин час. Другите вече бяха започнали да вадят провизиите от кошниците.

— Добре е да пийнем виното, докато е още студено — предложи Гунар. — Водата сигурно е твърде топла да го изстудим вътре.

Репликата бе насочена към мен, защото още никой друг не се бе топнал. Вдигнах рамене:

— Двайсет-двайсет и няколко градуса.

— Жадна съм — обади се Ана. — Искам да се изкъпя гола, но трябва да изпия няколко чашки, за да събера смелост.

Стори ми се, че ме стрелна с предизвикателен поглед, докато говореше, но е възможно да съм си въобразил.

— Когато е в компания, Ана винаги се къпе гола — уточни Гунар. — Но не и когато е сама. Човек би се запитал защо.

— Върви по дяволите, свиня такава! — отвърна Ана, засмя се и го шляпна по задника.

Трое се поинтересува за какво си говорим и Катарина обясни, че се любуваме на красивия остров. Започнахме да обядваме. Багети, сирене, лепкави салати, байонска шунка, палачинки, авокадо, ягоди,

малини, череши. Катарина и Ана действително се бяха постарали. А в хладилната чанта имаше точно осем бутилки елзаско вино.

През следващите два часа и половина пресушихме шест от тях. Трое твърдеше, че била закърмена с вино и вода и й наляхме две чашки. Отново подхванахме дежурния вял разговор на плажа. Колкото повече пиехме, толкова повял ставаше разговорът. Гунар се опита да убеди Трое да му продаде акварела си, а тя обясни, че утре смята да го довърши; ако се появим на плажа, ще дойде да ни покаже творбата. Предложи да наддаваме за картината. Била ходила на аукциони с баща си и знаела как се провежда търг. Гунар и Ерик й влязоха в тона за малко, като се преструваха на сериозни, но бързо им омръзна и подеха разговор за странния афинитет на французите към сладки и безвкусни закуски, а после се прехвърлиха и на други, по-злободневни теми. Трое се умълча, извади книга от малката си раница и започна да чете. Аз се задълбочих в „Откровенията на Августин“ — мой редовен спътник по време на екскурзии. С момичето сякаш се дистанцирахме от другите в компанията: прокарахме тясна, но отчетлива граница. Замислих се за Повелителя на мухите; какво би станало, ако времето например ни принуди да останем на острова с месеци; представих си как с момичето ще основем своеобразен анклав, фронт срещу варварщината. Бързо обаче осъзнах до каква степен идеята ми е лишена и от основания, и от правдивост.

След два и половина пристигна друга яхта и хвърли котва в другия край на брега. От нея слязоха мъж и жена и се разположиха на два обикновени шезлонга.

— Готово — обяви Гунар. — Събра се достатъчно публика. Събличай се, Ана.

Тя не дочака повторна подкана. Изправи се, олюля се, свали си банския и се втурна към водата. Навярно би изглеждала красива, ако не се бе напила. Препъна се и цопна в морето. Изруга, изправи се и се обърна към нас.

— Хайде, пъзливци! — изкрещя тя. — Стига сте се стягали, тук е истински рай!

Катарина Малмгрен се поколеба, но само за секунда. Захвърли банския си и хукна след Ана. Стъпваше доста по-стабилно, нагази във водата и се гмурна.

Гунар се разсмя. Ерик се включи и започна да вика „браво“. С Хенрик си спестихме коментарите. Трое запляска с ръце и извика нещо на френски. Не го разбрах. После и тя се втурна към водата след двете голи жени. Този път не си съблече банския. Вероятно осъзна, че не може да си съперничи с пищните фигури на Ана и Катарина, но не е изключено да приписвам на невръстната францужойка повече хитрост и съобразителност, отколкото притежаваше.

След някоя и друга минута мъжете също се включихме в забавата. И четиримата останахме с бански; аз — защото имах основателна причина, а забелязах, че и Ерик се намира в същото положение.

Непознатата двойка си тръгна към четири часа и горе-долу по същото време Ана и Гунар обявиха, че възнамеряват да се поразходят с яхтата. Бяхме изпили всичкото вино, двамата явно искаха да се чукат и се нуждаеха от усамотение.

— Ще вземем яхтата и ще отидем до Блюиние — обясни Гунар и размаха картата. — Трябва да са онези острови, дето се виждат в далечината. — Той посочи няколко дребни силуета на запад. — Ще се върнем след час, става ли?

— Вървете, вървете — насърчи ги Катарина. — И приятно прекарване, хаха.

— Хаха — засмя се и Ана.

— За какво си говорите? — полюбопитства Трое.

— Още си малка да разбереш — обясни Катарина и не й преведе.

— Да, бе! — промърмори Ерик, докато замислено гледаше след Гунар и Ана. — Да, бе!

— Искам да знам за какво си говорехте — запротестира Трое и скръсти ръце на гърдите си. — Не с честно!

— Като пораснеш, ще ти мине — отбеляза Ерик. — Трябва да се научиш на търпение, моето момиче.

Каза го на шведски и според мен Трое даже не разбра, че говори на нея. Колкото до мен, започнах да усещам въздействието на виното и слънцето. Реших да се оттегля на сянка и да поспя. Мълчаливо проследихме как Гунар и Ана се качиха на борда, той запали двигателя след известно суетене, после заобиколиха скалата и поеха към Блюиние.

— Не е честно — повтори Трое, след като ги изгубихме от поглед, и започнах да се питам какво точно имаше предвид.

Ерик стана.

— Ще се поразходя из острова. Трое, ела с мен, ако искаш.

Последното Ерик каза на безукорен френски, все едно го е обмислял известно време наум.

— Oui, monsieur! Avec plaisir! — извика тя. — Да, господине! С удоволствие!

Малката скочи, хвана го за ръка и двамата тръгнаха по брега срещу слънцето.

Останах сам с Хенрик и Катарина Малмгрен. Тя легна по корем и помоли съпруга си да ѝ намаже гърба с плажно масло. Моментът ми се стори идеален да осъществя намерението си да подремна. Вдигнах си кърпата и я постлах на сянка под дърветата. Преди да заспя, се поколебах дали не е добре да мастурбирам, ала бях прекалено изморен да го вдигна.

Събудих се с главоболие. И усетих, че съм измръзнал.

А навярно ме бе събудило прокашлянето на Хенрик Малмгрен, застанал на метър от мен.

— Буден ли си? Възникна проблем.

— Какъв проблем?

— Гунар и Ана още ги няма, а вече минава шест и половина.

Надигнах се на лакът и погледнах ръчния си часовник. Бях спал повече от два часа. Кръвта пулсираше безжалостно в слепоочията ми. Забелязах, че са преместили лагера по-навътре към сушата, на около десет-петнайсет метра от мен. Катарина и Трое седяха плътно една до друга с гръб към мен, а Ерик — на няколко метра от тях. Потръпнах: духаше студен вятър, тъмни облаци забулваха небето.

— Как така още не са се върнали? Защо?

— Нямам представа — отвърна Хенрик. — Трябва да се случило нещо. Лошото е, че скоро ще завали.

— Ще отида да си облека нещо — обясних и станах.

— Температурата е паднала на около петнайсет градуса — предположи Хенрик.

Приблжихме се до другите трима. Обух си панталони и си облякох пуловер с дълги ръкави.

— Пийни си — подкани ме Ерик и ми подаде бутилка калвадос.
— Проклетите зайци още никакви ги няма.

— Разбрах. — Отпих голяма глътка направо от бутилката.

Трое се бе сгушила в Катарина Малмгрен.

— Малката май е болна — отбеляза угрижено тя.

Погледнах Ерик — нали бе завел Трое на разходка точно преди да заспя. Той отвърна очи от мен и се загледа над морето към островите, които смятахме за Блюиние. Очертанията в далечината вече чезнеха. Светлината над водата се бе променила. Макар още да не се беше спуснал сумрак, видимостта значително бе намалела. В морето се издигаха половинметрови вълни. Наближаваше буря. Попитах дали да не се свържем с бреговата спасителна служба.

— Не знаем на какъв номер да ги търсим — отвърна Хенрик Малмгрен.

Долових как леко заваля думите. Имах чувството, че някой е забил два пирона в слепоочията ми. „Напихме се като кирки — помислих си. — Четирима пияни шведи на самотен остров. Без лодка. Отвякохме дванайсетгодишно момиче и един Господ знае какво става с другите двама от компанията ни.“

— Да изчакаме още час — предложи Катарина Малмгрен. — Няма смисъл да вдигаме тревога.

— Не исках да ги пускам да вземат яхтата — отбеляза Хенрик.

— Млъквай — срязва го съпругата му. — В момента последното, от което се нуждаем, са подобни коментари.

— Ти домъкна малката на острова — напомни й той. — И това ли искаш да премълча? Вкара ни ужасен автогол!

Катарина не отговори.

— Е, поне имаме още половин литър калвадос — отбеляза Ерик.

— Просто казвам, че това е ужасно безотговорна постъпка. — Хенрик запали цигара с непохватни движения.

Трое прошепна нещо на Катарина и двете станаха.

— Повръща й се — обясни Катарина с обвинителен тон. — Ами да повръща — сви рамене Ерик.

Двете се отправиха към дърветата. Проследих ги с поглед. Момичето се свлече на колене и се задави. В същия миг върху ръката ми падна първата дъждовна капка. Ерик подаде бутилката на Хенрик и той отпи.

Направихме си импровизиран заслон под дърветата. Опънахме няколко кърпи срещу вятъра и дъжда, ала те не ни спасиха. Хенрик, видимо замаян от алкохола, сновеше напред-назад и ругаеше под нос. Катарина и Трое седяха, плътно притиснати една до друга, за да се топят. След като повърна, момичето не обели дума. Очевидно се чувстваше зле. С Ерик се редувахме да стоим до водата и да се вираме в далечината към Блюиние. Почти не разговаряхме. В осем часа си поделихме последните глътки калвадос. Катарина Малмгрен отказа да пие, Трое — също, макар че зъбите й тракаха от студ. Някой предложи да напалим огън. Хенрик посрещна идеята с подигравателен смях:

— Какъв ти огън! Не съм бил на по-влажно място и не съм претърпявал по-сериозно фиаско през живота си!

— Затваряй си устата — скастри го Ерик. — Не ни помагаш с детинския си хленч.

— Добре, повече няма да говоря. Обади се, като запалиш огъня.

Видях как Ерик сви юмруци и навярно щеше да се стигне до бой, ако Катарина Малмгрен не беше извикала:

— Вижте! Това не е ли лодка?

Вторачихме се към вълните и след малко установихме, че наистина към брега приближава лодка.

— Дали са те? — попита Хенрик.

— Откъде да знам? — сопна се Катарина.

— Те са, разбира се — увери ги Ерик. — Кой идиот би тръгна на разходка в тази буря?

— Крайно време беше да се появят! — продължи да нервничи Хенрик.

— Ще те помоля да си траеш и да се опиташ да бъдеш полезен по някакъв начин — отбеляза съпругата му.

— И как по-точно? Като ти намажа гърба?

Наистина — към сушата приближаваха Гунар и Ана. След четвърт час, изпълнен с перипетии, всички успяхме да се качим на борда на яхтата. Морето ни създаде сериозни затруднения. Ерик си нарани лакътя, а Трое зариде с глас, докато се катереше по стълбата и се опитваше да се предпази от бурните вълни.

— Двигателят прави проблеми — обясни Гунар. — От два часа се мъчим да го запалим.

— Дано сте си прекарвали добре — подхвърли Хенрик.

Осъзнах, че ако съпругът на Катарина не се сети да млъкне, в най-скоро време ще си получи заслуженото.

— Слизайте в трюма — изкомандва Гунар. — Замръзвам като задника на полярна мечка, ще трябва обаче да ви закарам обратно.

Сравнението ми се стори куцо, но си спестих коментара.

— Само не давай нищо на Хенрик — предупреди Катарина.

Наблъскахме се в тясното мрачно помещение, Гунар обърна и подаде газ. Двигателят действително звучеше някак задавено и глухо, докато на идване бръмчеше силно. Яхтата пое косо срещу вълните и усетихме силния им отпор. Принудихме се да седим с наведени глави и да се държим здраво, за да не се ударим в ниския таван. Тихото ръмжене на двигателя не би заглушило гласовете ни, ала на никого не му се говореше. Яхтата подскачаше нагоре-надолу и само след няколко минути усетих как започва да ми прилошава. Главоболието ми, поуталожило се през последния час, се завърна с подновени сили. Убеден съм, че и другите не се чувстваха добре. Седях, притиснат между Хенрик и Ерик. Ана, Катарина и момичето се бяха скупчили от другата страна на масата и пръстите им стискаха плота до побеляване. Нагоре-надолу, нагоре-надолу. Звукът от двигателя се усилваше и заглъхваше в такт с вълнението на морето. От време на време, когато яхтата прехвърлеше гребена на по-висока вълна, се чуваше удар. С времето гаденето ми се усили, започнах да броя вдишванията и монотонните удари на сърцето ми, които туптяха в слепоочията ми. Затворих очи. Прииска ми се да бях убил тези хора още през първия ден в БенODE; поне веднъж да бях превел моя мисъл в изпълнение.

Неочаквано двигателят отново издъхна. Гунар се подаде на вратата към трюма и фигурата му запълни целия отвор. Стана тъмно като в рог.

— Проклятие! — изкрещя той. — Пак изгасна! Мътните го взели!

Вълните започнаха да лашкат яхтата все по-силно и по-силно. Клатеха ни наляво-надясно и нагоре-надолу. Ала понеже в помещение, побиращо четирима, се бяхме натъпкали шестима души, взаимно се подпирахме и нямаше опасност някой да падне.

— Какво ще правим сега? — попита Гунар. — Вече не си чувствам ръцете!

— Колко остава до брега? — извика Ана.

Външните обстоятелства не налагаха да повишава така глас: тя викаше под напора на вътрешно напрежение.

— Най-малко половин час — обясни Гунар. — Но без работещ двигател няма да стигнем до брега. Вятърът духа на северозапад и ако не се преобърнем, ще ни отнесе към... нямам представа как се казват островите... Ла Рошел или нещо подобно.

— Защо не пробваш пак да го запалиш? — попита Ана.

— А досега какво правих според теб? — ядоса се Гунар. — Пръстите ми се вкочаниха. Време е да се включите и вие.

Яхтата се разлюля силно, Гунар си удари главата във вратата и избълва цял речитатив от псувни.

— Добре, ще дойда да погледна — отзова се Ерик.

Провря се покрай Гунар, а онзи седна от дясната ми страна и простена.

— Шибана история! Нямаме дори спасителни жилетки. Как е възможно да си платиш за яхта без жилетки на борда?

— Ерик разбира ли изобщо нещо от яхтени двигатели? — усъмни се Катарина. — Хенрик, защо не се...

— Замаян съм от виното — прекъсна я той. — Който с надробил тази каша, да се оправя сега.

Юмрукът на Ана се изстреля като бутало над масата и се чу как лицето на Хенрик изпука от удара. Удивих се как тя успя да улучи с такава точност целта си при силното вълнение и мрака.

— Какво правиш, проклета уличнице! — изкрещя Хенрик.

— Я се успокойте малко! — изрева Гунар. — Престанете да се държите като деца и се стегнете!

Достигнахме критична точка, в която тънкият повърхностен слой цивилизованост сякаш се свлече от околните, нормалността се изпари и на нейно място се настани най-груба примитивност. От сплотяващ елемент речта се превърна в оръжие. Яхтата се разклати неудържимо и Трое избухна в сълзи.

В продължение на още поне час седяхме натъпкани един до друг в тесния трюм, докато разбунтувалото се, шибано от дъждовни капки море ни подхвърляше наляво-надясно. Мълчахме. Само от време на време някой процеждаше по някоя ругатня. Момичето подсмърчаше. Ерик и Гунар се редуваха да дежурят до мъртвия двигател, а на няколко пъти се опитаха да го запалят с дружни усилия. Не помолиха

за помощ нито мен, нито Хенрик. Главоболието ту ме връхлиташе, ту ме отпускаше. С гаденето положението беше същото. Броях вдишванията и ударите на сърцето си и разсъждавах върху спусналото се мълчание. Защо всъщност никой не отрони дори дума при тези обстоятелства? Защо нито един от спътниците ми не направи опит да си възвърне човечността? Навярно ситуацията, в която бяхме изпаднали, им дойде свръх сили. Отне им способността да говорят, да действат, скова ги в животински страх. Аз също мълчах, ала мълчанието по принцип е част от житейската ми стратегия. Навярно всички си мислеха, че ще умрем, навярно всеки от спътниците ми се смъчил да се справи с усещането за самотност пред този изключителен миг — по свой начин и доколкото позволяват собствените му сили — в студения мрак и отслабващото опиянение от изпития алкохол.

Забелязах, че Хенрик, който седеше от лявата ми страна, е заспал. В същия миг Катарина Малмгрен насочи вниманието ми към Трое:

— Повръща й се. Не знам дали ще мога да...

— Аз ще я придружа — предложих да я отменя.

Катарина прошепна нещо на Трое и момичето кимна. Простена тихо и протегна ръка към мен. Хванах я и изкачихме четирите стъпала към рубката. Дъждът продължаваше да вали, но ми се стори, че вълните са понамалели. В далечината се виждаха светлини от сушата: явно все пак се движехме в що-годе правилна посока. Поне не се носехме към открито море. „Ако не се преобърнем, ще стигнем до суша за още час — час и нещо — обнадеждих се тогава. — Или ще се разбием в скалите.“ На палубата Ерик се бе вкопчил в умрелия двигател. С Гунар бяха свалили черната пластмасова обвивка и бяха оголили вътрешността. В резултат от тези техни усилия солените пръски, които го бяха обливали, вероятно го бяха разяли съвсем, прецених аз. Трое започна да се дави, помогнах ѝ да стигне до релинга и я държах с дясната си ръка, докато тя, наведена, повръщаше. Осъзнах, че сме избрали погрешната страна, защото вятърът връщаше лепкавата слуз обратно към нас. Момичето хълцаше и крещеше нещо неразбираемо; дори не приличаше на френски. Неочаквано яхтата прехвърли висока вълна и равновесието ни се наруши. Залитнах напред и замалко да падна през борда.

Размахвах напосоки ръка в отчаян опит да се хвана за нещо, но ръката ми увисна във въздуха. За да не повлека със себе си Трое, пуснах ръката ѝ и успях да уловя едно от стоманените въжета, които поддържат покривалото на кокпита. Възвърнах си донякъде равновесието, ала в същия миг разбрах, че съм допуснал грешка. Момичето нададе вик, размаха за секунда ръце във въздуха и полетя през борда. Изкрещях на Ерик. Сам не знам какво точно съм му извикал, но той, разбира се, бе видял инцидента. Той също изкрещя нещо на свой ред, стана и се вторачи към вълните. Главата на Трое се показва на повърхността. Момичето размаха буйно ръце. Вече се намираше на два-три метра от яхтата.

— Въже! — извика Ерик. — Хвърли ѝ въже!

Започнах панически да търся въже, ала такова просто нямаше. Нямаше и спасителен пояс. Момичето нададе вик и се изгуби под водата. Ерик изруга и призова другите от трюма да се притекат на помощ. Заобиколих покривалото и се качих на палубата. Яхтата се разклати застрашително, но се задържах на крака с помощта на въжета. Отчаяно се оглеждах как да помогна на давецата се Трос. Сам не знаех какво точно търся, докато се мъчех да я съзря сред вълните. Няколко секунди по-късно тя действително изплува отново, размаха ръце и извика. Този път от гърлото ѝ се разнесоха не думи, а неразчленим глух звук. „Проклятие, тя дори не може да плува“, изгубих ума и дума аз. Гунар и Катарина се бяха качили при мен, сочеха към водата и ревяха като побъркани.

Поколебах се за секунда, после се хвърлих през борда. Ударих десния си крак в нещо твърдо и остро и в първите няколко секунди в разпененото море усещах единствено пареща болка. После погълнах вода, задавих се, но се стегнах и започна да търся момичето. Чувах как Ана и Катарина крещят от яхтата. Навярно са ми показвали къде да плувам, но ме заля висока вълна и престанах да ги виждам и чувам. За кратко зърнах момичето. За частица от секундата главата и едната ѝ ръка се подадоха над сиво-черната вода. После Трое отново потъна. Гмурнах се, ала водата пареше в очите ми и не виждах нищо. С много усилия успях да ги отворя за малко, но различих единствено собствените си ръце. Изплувах, отново нагълтах вода, чух как Ана, Катарина и Гунар продължават да ми дават указания, крещейки. Навярно бяха видели момичето близо до мен. Направих няколко

загребвания, отново се гмурнах и се опитах да видя какво става в мътния сумрак под водата, но напразно. Подадох глава на повърхността, за да вдишам, и видях как Гунар скочи през борда. Приковахме поглед един в друг, Гунар изруга, отново усетих болка в крака си, той се гмурна, а моите сили започнаха да се изчерпват. Едва смогнах да се държа на повърхността.

Нямам представа колко време се борехме сред вълните. Навярно бяха изминали едва няколко минути, но се усещаха като часове. Бях оставил всяка надежда да спася момичето, а вероятно и самия себе си. Изведнъж Гунар извика:

— Хванах я!

Намираше се на няколко метра от мен, а яхтата — на още няколко. Тя прехвърли гребена на една вълна и изчезна от погледа ми. Успях някак да се добера до Гунар. Изглеждаше обезумял, с широко отворена уста и облепени очи.

— Държа я! Помогни ми, де! — изхриптя той.

Повдигна главата на момичето над водата, но самият той потъна. Не виждах нито очите, нито устата ѝ, защото черните ѝ коси закриваха лицето ѝ като сноп водорасли. Хванах едната ѝ ръка и с дружни усилия започнахме да я тласкаме към яхтата. С всяко загребване на краката усещах и си мислех, че силите ми свършват дотук, не мога повече, това е краят.

Но успяхме. Отне ни десетина минути да я качим на борда. Всички крещяха и ругаеха. Гунар си удари бузата в стълбата и я разцепи, а Ана падна във водата, но сама се покатери на борда. Дъждът се лееше през цялото време, вълните ни подхвърляха като плавей. Как точно сме качили безжизненото тяло на яхтата — не мога да разкажа в подробности, защото е отвъд словото. Надхвърля границите на разбираемото за човешкия разум.

След като най-сетне положихме Трое върху пода на рубката, Катарина коленичи и започна да ѝ прави изкуствено дишане. Издихваше въздух в устата ѝ и натискаше ритмично гръдния ѝ кош. Спомних си, че е медицинска сестра. Никой от останалите дори не се опита да ѝ помогне. Скупчихме се под покривалото и отново се възцари тишина. Тишина, която някак заглушаваше рева на морето и шума от дъждовните капки. Само след минута забелязахме, че вълните започват да спадат, а дъждът, който през цялото това време се лееше из

ведро, премина в шепот върху платнището над кокпита. Възможно е за няколко секунди да съм изгубил съзнание.

Катарина Малмгрен вдигна глава и обходи всички ни със сломен поглед, докато ръцете и раменете ѝ трепереха от изтощение, а сълзите се стичаха по лицето ѝ.

— Мъртва е — обяви тя. — Не схващате ли, че момичето е мъртво?

[1] Скандинавска артистична колония в датския град Скаген, най-активна през 70-80-те години на XIX век. Художниците са известни предимно с реалистичната си пленерна живопис. — Б.пр. ↑

[2] Chateau (фр.) — камила. — Б.пр. ↑

8-13 август 2007

В сряда вечер криминален инспектор Барбароти, седнал в колата си, се взираше в дъжда. Промяната във времето настъпи в ранните следобедни часове. От югозапад се появи гъста облачност, а малко след два часа се посипаха първите дъждовни капки. За трийсет минути облаците обхванаха целия небосвод от хоризонт до хоризонт. Оттогава дъждът не бе спирал. Валеше упорито и неумоливо, макар и не прекадено силно, а температурата падна от двайсет и пет на петнайсет градуса.

На Гунар Барбароти захлаждането му се струваше приятно. Можеше да диша — поне ако свали с няколко сантиметра страничното стъкло. Всъщност замислеше ли се, това бе единственото положително нещо за моментното му положение: можеше да диша. През последните три дни обезсърчението от липсата на напредък в разследването нарастваше и случайно изпуснатите пред Мариан думи, че обмисля дали да не си смени професията, се завръщаха непрекъснато в съзнанието му.

Имаше чувството, че точно това лято животът му се намира на кантар.

На кантар?

Определено звучеше някак пораженчески, но Барбароти предусещаше, че ще си спомня за лятото на 2007-а именно като за лятото, когато взе това и това решение, а после стана каквото стана.

У него се бе зародило подозрение, че животът е така устроен и притежава именно такава структура: след дълги периоди на рутина и навик изведнъж пред теб се отварят врати и ти дават възможност да избереш накъде да поемеш. Не решиш ли навреме, вратите се затварят. Да не избереш, пак е въпрос на личен избор.

Или просто подобни мисли виреят добре под дъжда.

В момента Барбароти наблюдаваше отсрещната къща. Сам пожела да поеме задачата. Доброволно се нагърби с тривиалното задължение, само и само да се откъсне за малко. Бакман го изгледа

леко въпросително и съпричастно, но не каза нищо. Както обикновено, Бакман разбра какво го мъчи. А Гунар ѝ беше благодарен за загрижеността. Майчинският нюх на Ева обезсмисляше всеки опит да се преструваш, защото тя мигом проникваше през обвивката ти.

„Навярно я идеализирам — помисли си той. — Вероятно някои мъже просто се нуждаем от майчина грижа и затова си въобразяваме, че някоя жена олицетворява тази наша илюзия. Възможно е и аз да виждам Мариан в тази светлина. Какво влагам в «някои мъже»? Явно имам нужда да разсъждавам върху въпроси, различни от неяснотите около маниака, който ми изпраща писма с името на следващата си жертва“ — даде си сметка Барбароти и лапна две дъвки, за да не заспи.

Още докато паркираше преди час между оформените липи, Барбароти се помоли на Всевишния да не се случва нищо непредвидено; да си поседи в колата на спокойствие, а после да си тръгне със съзнанието за изпълнен дълг и да потъне в несмуцаван от нищо сън. Беше убеден, че ако му се удаде възможност, ще спи непробудно дванайсет часа. Или дори четиринайсет.

„Една точка?“ — попита Всевишният. „Дадено“ — обеща Барбароти.

Разговаря с Мариан десетина минути и вероятно именно този разговор го измъчваше най-много. При по-задълбочен анализ на състоянието си Барбароти откри, че всъщност именно споменът за разговора го държи буден, а не дъвките в устата му. Мариан му се стори някак... дистанцирана, разсеяна. Гунар се питаше дали не се е съдърпала с децата и дори се надяваше причината за настроението на Мариан да са тийнейджърите, а не той. А най-странното — и впрочем доста тревожно — беше, че самият той се чувстваше разконцентриран по време на разговора с нея. „Ето какво става, когато работиш без прекъсване в продължение на няколко дни.“ Работата му бе отнела най-изконните му функции и потребности: от любов, нежност, копнеж. Оставила беше празнина, дупка.

И Барбароти запълни тази дупка с умора и униние.

И още работа.

И постепенно, след тези разходки из тресавището на самосъжалението, мислите на Барбароти неминуемо се върнаха към разследването. Още по-добре. И без това в живота му не се случваше нищо друго, откакто се бе върнал в Шумлинге миналата седмица. В

момента течеше осмият пореден работен ден, а Барбароти знаеше за убиеца толкова, колкото и на слизане от ферибота.

Нищо повече. Ако работеше в колбасарски цех, за седмица вероятно би се похвалил с известно количество произведен салам. А запиташе ли се какво е свършил през последните 70–80 работни часа, Барбароти се затрудняваше да си отговори. И не само той. Около десетима негови колеги се трудеха не по-малко усилено от него, без да постигнат никакъв резултат. Какво да се прави.

Убиецът, от своя страна, действаше съвсем сам и каквото и да говореха за него, определено бе съумял да създаде работа на доста полицаи, повечето от които вече бяха изгубили желание да нищят случая.

И така.

В понеделник — точно както бе анонсирал Асюндер — ръководството на разследващата група придоби нов облик. Освен Астор Нилсон се включиха още двама господата от Главна дирекция „Криминална полиция“: Йонерблад, началник на полицейско управление в страната, и Талин с длъжност комисар. Гунар Барбароти още не бе успял да си създаде мнение за новодошлите, но му се струваха кадърни детективи. Във всички случаи не се държаха като надуте всезнайковци, а самият Барбароти предпочиташе да носи по-малка отговорност. Ръководството на разследващата група в момента наброяваше шестима души: двамата новопристигнали, Гунар, Ева Бакман и Йералд Боргсен Тъжня. Комисар Асюндер също участваше във вземането на важни решения, но както обикновено, стоеше на заден план, смучеше въздуха през зъби и гледаше присъстващите изпод вежди в очакване най-после да се пенсионира. Профайлърът Лилиекуг пристигаше и заминаваше. Понеже през последните дни не се бяха появили никакви нови аспекти около личността на убиеца, профайлърът не съумяваше да избистри профила му. Всички смятаха за прецедент избора на различно оръжие при двете убийства. Убиецът с предпочитания да пронизва жертвите си с нож притежава определени психологически характеристики, съвсем различни от характеристиките на убиец, използващ тъпи предмети — така ги бе научил опитът. Затова се затрудняваха да анализират извършител, непостоянен в избора си на оръжие.

Така смятаха разследващите. Всички медии отразиха подробно двете убийства. Публикуваха и имената на жертвите, и техни снимки. Разследващият екип обаче — след като се посъветва с прокурор Сюлвениус — прецени, че засега е по-добре да не разпространява в публичното пространство информация за предупредителните писма на убиеца. Запазиха си правото да променят решението си в бъдеще. Трябваше да претеглят ползите и негативите от евентуално оповестяване на писмата: изострена обществена бдителност или паника и нападки срещу полицията, задето е скрила истината от хората.

В крайна сметка — и в очакване на трето писмо и трета жертва — органите на реда запазиха мълчание.

Преди няколко часа се появи.

Третото писмо, не третата жертва. Досега не бяха открили такава. По навик след обяд Барбароти се прибра вкъщи да прегледа пощата си, но понеже по презумпция очакваше убиецът да използва същия плик като предишните пъти, едва не пропусна писмото. Все пак познатият почерк привлече вниманието му. Убиецът бе използвал същата хартия, но този път беше пъхнал писмото в светлосин плик — малко необичаен за Швеция, но не и съвсем рядко срещан, та да се проследи откъде е купен. Пощенското клеймо този път личеше ясно: град Бурос. Съобщението беше повече от лаконично:

ТРЕТИЯТ ЩЕ БЪДЕ ХАНС АНДЕРШОН.

В община Шумлинге фигурираха два̀сет и девет данъкоплатци с името Ханс Андершон. Единият живееше в къщата, която Гунар Барбароти наблюдаваше в момента от колата си. Под натиска на необходимостта да се действа бързо разследващият екип се бе спрял именно на тази стратегия: да информират всички два̀сет и деветима за съществуващата заплаха за живота им или, по-скоро, за заплаха, отправена към мъж на име Ханс Андершон, и да ги поставят под полицейско наблюдение. Следобед се свързаха с два̀сет и седмина от два̀сет и деветимата, като се установи, че шестима временно не се намират в града, но обещаха да се явят в полицията веднага щом се приберат.

Единият от двамата, с които не успяха да установят контакт, пребивавал за момента или в Гватемала, или в Коста Рика, а другият се намирал в града, но му се носело име на степен вълк. Пишел стихове, рисувал, нямал телефон. Преди месец в местния вестник пуснал обява, че за осемдесет и петия си рожден ден не желае никакви гости.

Ето така изглеждаше положението досега. Гунар Барбароти охраняваше четирийсет и четири годишния Ханс Андершон, живущ заедно с жена си и трите им деца на улица „Фрамстег“ 4 в район „Норбю“. Работеше като главен анестезиолог в болницата. Тази вечер цялото семейство си стоеше у дома и Гунар Барбароти не допускаше убиецът да се вмъкне в добре осветената къща. Ако все пак, противно на очакванията му, това се случеше, значи си имаха работа с маниак, дързък до глупост, или с извършител, нетърпелив да го приберат на топло. Досега нямаше индикации убиецът да се вписва в тази характеристика. Тъкмо напротив.

Барбароти погледна часовника: девет без петнайсет. Седемдесет и пет минути, докато дойде колега да го смени. Изплю дъвката през прозореца и си наля чаша кафе от термоса.

„Кой си? — попита той за стотен път, откакто бе прочел писмото. — Какъв мотив се крие зад злодеянията ти и защо адресираш писмата си до мен?“

Въпросите звучаха съвсем логично, но за жалост Барбароти изобщо не бе напреднал в опитите да им намери отговор.

Инспектор Бакман му се обади точно когато той напускаше „Норбю“ и бе решил да си купи две запечени наденички с хляб от бензиностанцията до спортния комплекс в града.

— Искам да погледнеш нещо — каза тя.

— Сега ли? Наближава десет и половина.

— Да: сега.

— Ами... малко съм гладен. Ти още ли си в участъка?

— Позна. От следобеда ми остана половин пица. Ако искаш, ще хапнеш от нея. На бюрото ми е.

— Благодаря. Предложението ти е направо неустойимо. Какво всъщност държиш да ми покажеш?

— Една снимка.

— Снимка ли?

— Да. Ще дойдеш до пет минути, нали?

— Какво има на снимката?

— Моля?

— Какво има на снимката?

— Извинявай, малко съм изморена. Ще разбереш, като пристигнеш.

— Добре — въздъхна Барбароти. — Идвам. Макар да не ми е ясно за какво става дума. Ще стоплиш ли лицата в микровълновата?

— Микровълновата ми е далече. Ще я сложа на радиатора.

— Благодаря.

— Е, как ти се струва?

Барбароти се втренчи в снимката: обикновена цветна фотография с размери десет на петнайсет сантиметра. Двама души, седнали на пейка. Мъж и жена. Снимката беше направена в късен следобед или надвечер, ала нямаше слънце и лицата не се виждаха достатъчно ясно.

И двамата носеха летни дрехи. Седяха на около половин метър разстояние. Мъжът — в тъмносиня риза с къс ръкав, светъл летен панталон и сандали, жената — в тънка бежова рокля с голи рамене. Беше боса, но до нея на земята се виждаше чифт летни обувки и червеникава хартиена торба. Жената гледаше към фотоапарата, без да се усмихва, а мъжът бе извил глава встрани, все едно не е знаел, че го снимат.

Барбароти се визира известно време и в крайна сметка я позна: жената на снимката, макар и с друга прическа и различен цвят на косата, беше Ана Ериксон.

— Това е Ана Ериксон — каза Гунар.

— По тази точка сме единоподобни. А мъжът?

— А мъжът? — повтори машинално Барбароти и отхапа от пицата със стайна температура.

Постави снимката под настолната лампа и я поразмести, за да види ясно всички подробности.

— Лицето му е много размазано — отбеляза той. — Какво искаш да ти кажа?

— Напрегни се и ще видиш — настоя Ева Бакман. — Предлагам ти топла пица и очаквам да покажеш поне известно...

— Чакай малко. Сетих се. Според теб този мъж е Ерик Бергман, така ли?

Бакман мълчеше. Барбароти вдигна снимката на двайсетина сантиметра пред очите си и се съсредоточи максимално върху лицето на мъжа, седнал на пейката. Опита се да си припомни как изглежда Ерик Бергман. Впрочем бе го виждал само на снимката, която публикуваха повечето вестници. И все пак лицето на тази фотография някак се разминаваше с онова, другото. Бакман плъзна по бюрото брой на вестник „Афтенпостен“ със същата снимка, която Барбароти се бе опитал да възкреси в съзнанието си. Гунар сложи двете снимки една до друга да ги сравни. Бакман мълчаливо изчакваше резултата.

— Не знам — заключи накрая Гунар. — Може да е той, но може и да е друг. Как се сдобил с тази снимка?

— От неин албум. Йохансон и Малм го открили в мазето ѝ преди два часа.

— В мазето ѝ ли?

— Да.

— И защо чак сега са се сетили да претърсват мазето ѝ?

— Имала е две — въздъхна Ева Бакман. — Едва сега разбрахме за второто.

— Така ли? И само тази ли е?

— Питаш ме дали няма и други снимки с Ерик Бергман? — не разбра Бакман.

— Да, май точно това те питам — кимна той и отхапа отново от пицата.

— Няма други. Само тази е. Впрочем в мазето са открили едва три албума. Прегледали са ги: няма друга снимка, където Ана Ериксон да носи тази рокля. Явно някой приятел я е снимал и ѝ е подарил снимката. Иначе е лесно да се установи кои снимки са направени на една и съща лента.

— Ясно. А в дома на Ерик Бергман открихте ли снимки?

— Не. Нито една. Много странно.

— Нито една? Може би...

— ... убиецът е задигнал албумите му. Но да не забравяме, че не всички хора копират снимките си на хартия. Трябваше да попитаме приятелите му дали е имал албуми, но не се сетихме. В днешно време много хора предпочитат да съхраняват фотографиите си на дигитални носители. Записват ги на дискове например.

— Знам. Е, ще разпитаме приятелите му. А как стои снимковият въпрос с всички Хансовци?

— Добре, добре — въздъхна Бакман. — Трябва да изискаме снимка от всеки от тях и да проверим дали не присъстват в нейните албуми, а вероятно и обратното.

— Тоест, да проверим дали в техните албуми или компютърни папки няма снимки на Ериксон и Бергман?

Бакман сви рамене с изморен вид. Барбароти се замисли.

— Кога започваме? — попита и си погледна часовника: единайсет без пет.

— Йонерблад и Талин решиха още утре сутринта да се захванем с проверката.

— Отлично. Значи, и за утре ще имаме достатъчно работа. Според теб убиецът случайно ли е избрал мъж на име Ханс Андершон?

— Какво?

— Замисли се: едва ли има по-разпространено име от Ханс Андершон. Или Ана Ериксон. Дали не избира нарочно такива имена, за да се лутаме в догадки кой точно от всички носители е мишената?

— В града имаше едва петима ерикбергмановци.

— Да, но тогава не знаехме дали да приемем заплахата насериозно, или не.

— Вероятно си прав — кимна Ева Бакман. — Напълно възможно е да ги избира на този принцип. А вероятно още не е решил на кого да посегне и ще избере онзи Ханс Андершон, който е с най-слаба охрана. В такъв случай...

— В такъв случай — прекъсна я Барбароти — си имаме работа с пълна откачалка. Дано съществува поне някаква връзка между жертвите. Ако убиецът има мотив, за деянията му навярно съществува някакво обяснение.

Барбароти отново огледа снимката.

— Според теб къде е правена? Обстановката не ми прилича на шведска.

— И аз това си помислих. Пейката, кошчето за смет... Не, почти сигурна съм, че е правена в чужбина.

— Отлично — повтори Барбароти. — Значи, остава да проверим цялото земно кълбо без Швеция.

Ева Бакман прегъна през средата празната картонена кутия от пицата и я натъпка в кошчето за смет.

— Мъжът е Бергман, залагам стотачка. Да се хванем ли на бас?

— Защо не? — съгласи се Барбароти. — Но се съмнявам някога да разберем кой от двамата ни е бил прав.

— Проблемът ти е, че си заклет песимист — изкоментира инспектор Бакман, ала и по нейното лице не личеше да е оптимистично настроена.

Напротив: в изражението ѝ Барбароти прочете същата умора, каквато изпитваше и той.

— Да те закарам ли до вас? С колата съм.

Ева Бакман се поколеба.

— Добре. Досега се колебаех дали да не остана да спя тук. И без това въкъщи няма никого. Но все е друго да си вземеш душ и да си легнеш в нормално легло.

„При същите обстоятелства преди три години щях да я поканя да изпием по бира — помисли си Барбароти. — Преди три години — да, но не и сега.“

— Трябва още веднъж да обсъдим въпроса с писмата — обяви Йонерблад. — Вчера с Талин разговаряхме и общо взето споделяме еднакви възгледи.

Бяха се събрали на третия етаж в съседство с кабинета на комисар Асюнандер. В помещението, отредено за двамата новодошли колеги от Главната дирекция, обикновено се провеждаха срещи на високо ниво: предимно между началника на управлението Линдведен, Асюнандер и други фигури на ръководни постове. Доколкото Барбароти знаеше, кабинетът се използваше поне веднъж годишно, когато Линдведен кани членовете от ротарианския си клуб на глъог^[1]. Мебелите бяха изработени от светло лакирана бреза, столовете имаха виненочервени кожени седалки, а по стените висяха картини — наистина, репродукции: малко борови гори и малко буря в морето, но все пак картини. Стаята беше оборудвана с кафе машина, малък хладилник, който бръмчеше в единия ъгъл, бяла дъска за писане, телевизор с DVD и видео.

Оперативката водеше Йонерблад. Служебната йерархия не определяше изрично кой е по-високопоставен, но той беше десет години по-възрастен от Талин, имаше пооредяла коса и видимо повече бръчки по лицето. Изобщо правеше впечатление на внушителен мъж и ръководната роля, която зае, му прилягаше напълно естествено. Комисар Талин, по-нисък на ръст и малко слабичък, изглеждаше връстник на Барбароти. Мълчалив, замислен, дори някак старомодно галантен, Талин му напомняше за негов учител по математика в гимназията, който с времето, с всеки скупчен учебен час, с всяко контролно, с всеки срок бе израснал в очите му. Гунар Барбароти симпатизираше на такива хора, които не държат непрекъснато да се утвърждават сред околните, добре осъзнават и способностите, и недостатъците си и знаят как да ги управляват.

И Йонерблад не беше лош, но бе избрал друг подход. В началото възприе премерена позиция, ала впоследствие започна да заграбва все по-голям дял от процеса по вземане на решение. Без Асюнандер

групата наброяваше шестима души. „Ако бяхме глутница, Йонерблад щеше да яде пръв от плячката и пръв да яхне разгонената кучка“ — помисли си Барбароти. Впрочем в екипа имаше и жена, а на нея не би й хрумвало да яхва разгонена кучка.

— Писмата, значи? — повтори Астор Нилсон.

— Мда — потвърди Талин. — И по-конкретно обстоятелството, че са адресирани до теб, Барбароти.

— Разсъждавах доста върху този въпрос — увери ги Гунар.

— Добре. От самото начало убиецът е избрал да комуникира именно с теб. Това сигурно означава нещо. Вероятно е свързан с теб по някакъв начин. Добре, разсъждавал си по въпроса, но с Талин бихме искали да систематизираш тези свои разсъждения. Да им отделиш време. Според нас си струва да опиташ.

Барбароти се позамисли.

— Какво по-конкретно искате от мен? — попита.

— Ще ти обясня — в челото на Йонерблад се вряза водоравна бръчка. — Според нас убиецът цели не просто да отнеме живота на определен брой хора, но и да се гаври с ченгетата. За целта обаче той избира да се гъбарка с един полицаи. С теб, Барбароти. Въпросът е защо.

— Защото...

— Защото знае кой си — така е. Ако убиецът знае кой си, значи най-вероятно и ти го познаваш. Нещо те свързва с него. Може да е някаква много стара история, станала преди години: например си закопчал някого за провинение или си шамаросал през устата съученик в четвърти клас. Важното е, че споменът за този човек дреме там някъде в паметта ти. Затова с Талин искаме да го изровиш.

„Звучи като трейлър на долнопробен холивудски екшън — помисли си Барбароти. — Това, разбира се, не означава, че не е прав.“

— Аха — кимна Гунар. — Индивидуална мозъчна атака, така ли?

— И известна систематичност в догадките — вметна Талин.

— Ще направим следното — Йонерблад се облегна напред на лакти върху овалната маса и Барбароти усети дъха му: кафе, яйца, лек мирис на хайвер. — Днес няма да работиш по разследването. Ще се усамотиш в кабинета си... или вкъщи, ако предпочиташ... и ще преровиш целия си живот. Ще запишеш всички имена на хора, с които

си се срещнал и които вероятно... казвам вероятно... биха били способни да измислят подобна гадост. Трябва да ги докараш до петдесет. После ще избереш десетима, които най-добре се вписват в представата за маниак, и утре ще прегледаме заедно двата списъка. Постарай се акцентът да падне върху професионалното ти минало.

„Не може да бъде! — удиви се Барбароти. — Иска от мен... иска от мен да се прибера вкъщи, да си легна в леглото и да мисля. И то през работно време! Цял ден!“

— Идеята не е лоша — отзова се той и веднага скочи от стола си. — Струва си да опитаме. Значи... ще се видим утре, така ли?

— Да, утре по същото време — потвърди Талин.

Йонерблад се облегна с доволен вид.

— Разбрахме се, нали?

— Абсолютно.

„Да не е очаквал да се възпротивя? — запита се Барбароти в коридора. — Май съм го надценявал.“

Не му се удаде обаче просто да легне и да разсъждава. Не и в такъв ден. Осъзна го, след като се прибра. Наистина сиви облаци забулваха небето и навярно следобед се очакваше да завали, но в момента нямаше вятър и температурата на въздуха беше около двайсет градуса.

С други думи — идеалното време за продължителна разходка. И понеже се имаше за умно ченге, Барбароти реши незабавно да се възползва от удобния случай. Въръжи се със сгънат дъждобран, с малка раница, вода, плодове, химикалка и тетрадка, отиде с колата до носа в Шумлинге и се отправи пеша по северния плаж. Безброй пътечки прорязваха гората по протежение на възвишението към Керан и Риминге.

Ако в главата на Барбароти действително дремеше спомен за убиец, както явно предполагаша Йонерблад и Талин, няколкочасова разходка на спокойствие в умерено темпо би била идеалният начин да изрови този убиец от паметта си, нали?

Ето такива разсъждения занимаваха Барбароти. Той се опитваше да подходи с оптимизъм, макар да не му идваше отвътре. Все пак реши да използва оптимистичната нагласа за теоретична база на мислите си. Един вид тоналност.

Първо се обади на Мариан. За да може после да изключи телефона си с чиста съвест — оправда се пред себе си.

Тя звучеше малко тъжна. Защото днес бил последният им ден в „Гюстабу“ — на нея и на децата — и утре си заминавали за Сконе. Така каза, ала Барбароти не ѝ повярва. Усещаше, че има и друго. Попита я дали е потисната, задето от понеделник се връща на работа, и Мариан потвърди, че и това обстоятелство я натъжава.

— Утре ще трябва да се разделя с този рай, отпускът ми свършва след три дни, а в момента очаквам месечния си цикъл. Не ме очаква нищо забавно. Чувствам се...

— Как?

— Самотна.

— Имаш две деца и полицай, който те обича. Как може да се чувстваш самотна?

— Ами заради...

— Да?

— Заради полицая.

— Аха?

Гунар сам не знаеше защо реагира с „аха?“. Това междуметие определено не кореспондираше с гениално хрумване. Тъкмо напротив: напомняше тъмна завеса, бързо спускаща се завеса и за миг му премалая дотолкова, че се принуди да спре и да се подпре на близко дърво. Мариан помълча няколко секунди.

— Какво има? — едва отрони той.

В слушалката чу подсмърчане.

— На четирийсет и две години съм. Живея сама от четири. Не искам да продължавам така. Харесва ми да се виждаме, както досега, но... но не ми е достатъчно.

Барбароти помисли секунда — секунда и половина:

— Ами да се оженим тогава.

И додаде:

— Ако искаш, де.

Мариан мълчеше, ала той чуваше ускореното ѝ дишане. Навярно вървеше някъде навън, защото като се вслуша по-внимателно в звуците зад нея, Барбароти долови хрущене на камъчета.

— Не искам да ми предлагаш по задължение — каза тя.

— Аз не...

— Не искам да се чувстваш притиснат.

— Не се чувствам притиснат.

— Ако заживеем заедно и нещата не се получат, няма да го преживея — призна тя. — Не мога да понеса втори провален брак.

— Разбирам те отлично — увери я Барбароти. — Вече навърших четирийсет и седем. Да не мислиш, че имам желание на старини да се разправам с, да речем, четири бивши съпруги?

Тя се засмя. „Успявам да я размивам. Не е зле.“

— Не говориш сериозно, нали?

— Напротив.

— Не ми звучиш сериозен.

— В Хелсингборг ли предпочиташ да живеем? — попита Барбароти, след като се покашля.

— Аз.

— Защото не възразявам да се пренеса при теб.

Мариан се разплака. „Мога и да я разплаквам.“ Прониза го внезапна паника. „Защо? Защо не ме иска? Или плаче от вълнение?“

— Не искаш ли да се оженим? — попита Гунар.

— Искам, но не съм сигурна дали ти действително искаш. С мен не се живее толкова лесно, колкото предполагаш. Все пак се запознахме при възможно най-благоприятни обстоятелства и...

— Глупости — спря я Барбароти. — Обичам те. Не понасям повече да живеем разделени.

Тя се изсекна.

— Добре, но ти давам седмица да размислиш. Обади ми се следващата сряда и ако пак ми предложиш брак, няма връщане назад. Става ли?

— Става — съгласи се Гунар Барбароти. — Като се прибереш, започвай веднага да търсиш по-голям апартамент.

Разговорът приключи и Барбароти си изключи телефона. Ударите на сърцето му следваха един след друг със скоростта на автоматен откос. Навярно пулсът му бе стигнал сто — сто и двайсет. „Да става, каквото ще! — каза си той наум. — Вече е решено. А сега започвам да издирвам убиец из паметта си. Какъв ден!“ Спъна се в някакъв корен и едва не се претърколи в близката трънка.

Барбароти постъпи според указанията на Йонерблад и Талин. Започна от самото начало. Състави списък с имена в тетрадката си.

Заниманието му напомняше покаяние или равносметка на греховете му пред свети Петър.

„На този и този човек съм напакостил по време на земния си път. С този, тази и този така и не успях да се спокодя и навярно още оттогава ми имат зъб... още от юношеските ми години. Или от студентските ми години в Лунд. Или от следването ми в полицейската школа. Или убиецът е сред враговете, които съм си създал, докато съм работил в полицията: онзи културист, дето свиреше на цигулка, онзи наркодилър, онзи изнасилван с фашизоидни нагласи...“

Странно, но хората се появяваха един след друг в съзнанието му с лице, име и обстоятелства. Само от гимназията — онзи шумен клас от социолози в училището към катедралата — Барбароти включи цели шест имена, сред които двама учители. Той, разбира се, не допускаше някой от тях да е превъртял до степен да му пише писма, а после да избива хора, но методът на Йонерблад и Галин изискваше да включи в списъка си всички, които са изпитвали неприязън към него. Не само отявлените си врагове, а и хората, които — при екстрени обстоятелства — биха могли да извършат убийство.

Лейф Барандер — с него се бяха сбили в четвърти клас.

А Хенрик Лофтинг го беше заплюл в лицето в пети клас, задето по време на футболен мач в часа по физкултура му бе мушнал топката между краката и вкарал гол.

Юхан Карлсон? В седми и осми клас всички го тормозеха и той се бе самозапалил в опит да отмъсти на душевадците си (Барбароти не беше сред тях, но все пак принадлежеше към мнозинството зрители, които не смееха да се обадят от страх). Юхан не умря, ала раните от изгаряне по лицето му така и не зараснаха.

Оливер Казарес също му имаше зъб, задето Гунар бе отмъкнал гаджето му Маделейне по време на ски екскурзия в планината. Оливер си мислеше, че е станало така, но всъщност Маделейне беше станала инициатор на връзката си с Гунар.

Оставаха още много... „Изобщо не съм предполагал, че имам толкова много врагове — помисли си Барбароти. — Всеки човек трябва да си направи подобна инвентаризация. И все пак едва ли съм бил чак толкова лош. Не съм по-лош от всеки друг. Или?“

Стигна до мелницата на Улме за около час. Спря да отдъхне и преброи събраните в галерията образи. Трийсет и двама. Колкото са

квадратите от едната половина на шахматната дъска. А му оставаше да прегледа враговете си от още петнайсет активни години като полицаи. Без проблем ще събере петдесетте имена, както му бяха възложили Йонерблад и Талин.

Изяде една ябълка и изпи половин литър вода. Поседя, облегнат на порутената стена на мелницата, докато слушаше шума от течаща вода. След дългото сухо лято от рекичката бе останало съвсем оскъдно поточе, но все пак се чуваше. „Ще се женя — сети се Барбароти. — Ще се женя за Мариан. Боже мой.“

Запита се обаче кому бе по-нужна тази седмица за размисъл. Дали Мариан не целеше да спечели още време, а после да си измисли някакво оправдание и да отложи сватбата?

„Сякаш ще купувам кола — упрекна се мислено той. — Така разсъждавам. Или апартамент. Сякаш ми предстои сериозна покупка и продавачката още се колебае дали е открила подходящия клиент.“ Сравнението беше абсурдно и прекалено банално, но той все пак се опитваше да си представи съвместния им живот съвсем реалистично.

Как живеят заедно. Как всяка сутрин се будят в едно и също легло и тръгват за работа — всеки към своята, как вечерят заедно е двете ѝ деца, как пътуват, пазаруват, канят гости; как планират заедно пътешествия, как гледат телевизия.

Опита се да намери причини да разколебае решението си. Дали когато вече няма връщане назад, двамата ще започнат да си лазят по нервите? Дали тя ще престане да го обича след година и половина? Какво ще каже Сара? Как ще реагира Ева Бакман, когато ѝ съобщи, че я оставя сама с Тъжния и Асюнандер, защото ще се мести в Сконе? Дали изобщо в хелсингборгската полиция ще има място за него?

А дали — в действителност и в крайна сметка — Барбароти не изпитва страх от тази стъпка? Все пак той наистина се бе поколебал за секунда, преди да ѝ предложи брак, а и нека не забравяме, че приказките са едно, а действията — съвсем друго.

„Проклятие! — ядоса се на себе си Барбароти. — От пет години и половина не съм вземал по-добро решение.“

Помъчи се да си спомни какви други съдбоносни решения бе взел през същия период, но не откри нито едно. Освен вероятно пътуването до Гърция и Тасос.

Погледна си часовника и реши да продължи още малко, а после да се върне в града. „Няма нищо по-хубаво от това, да живееш в гора — хрумна му неочаквано. — Да гледаш куче и да се разхождаш с него по два часа дневно. Какви гори има в района на Хелсингборг? Май се сещам за една... до езерото Полшо или нещо подобно? Сигурно е от бук. Защо пък не?“

Барбароти метна раницата на гръб и отвори нова страница в тетрадката си.

Половин час по-късно бе събрал петдесет и пет имена: четирийсет и шестима мъже и едва девет жени. „Е, поне съм джентълмен — установи Гунар Барбароти. — Сред враговете ми почти няма представителки на нежния пол.“ Ала усети как това каталогизиране започна да му писва. Какъв беше смисълът? Нима Йонерблад и Талин действително смятаха, че ще открият името на убиеца сред имената на хората, които Барбароти бе надраскал до известна степен произволно върху лист хартия, докато бродеше из гората? Не си спомняше да е срещал този метод в учебниците по криминология, докато учеше в полицейската школа преди сто години. Не, най-объркващо беше не името на убиеца, а... личностната му характеристика.

Що за човек издирваха всъщност? Движен от какъв мотив? Дали изобщо имаше причина да извършва престъпленията си? Имаше ли изобщо смисъл да се опитва да анализира психиката на убиеца през призмата на логиката и рационалното мислене?

Накъсо, имаше ли мотив?

Този въпрос действително непрекъснато занимаваше ума на Барбароти още от убийството на Ерик Бергман, ала чак сега — сред тихо нашепващата, наситена с кислород и приятно топла гора — инспекторът си даде сметка, че не е посветил достатъчно време да прозре същността на въпроса.

И така... Ако убиецът, отнел живота на Бергман и Ериксон, бе лишен от рационални подбуди за престъпленията си, би било много трудно да се спекулира. Или — по-точно — в такъв случай разследващите биха могли единствено да спекулират, да гадаят. Вероятно дълбоко в себе си извършителят искаше да го заловят — както бе предположил Лилиескуг, — и предстоеше да действа с непремерен риск. Да се одързости, да придобие прекомерна смелост и

да се увлече прекалено в стремежа си да си играе с полицията. Рано или късно такъв тип маниак ще допусне грешка и тогава ще го закопчат. Остава да се надяват, че преди да настъпи този момент, убиецът няма да изпонагръшка половината град.

Но ако извършителят не е превъртял маниак? Какво тогава? Докато си задаваше подобни въпроси, Барбароти стигна до малка кула за птици на възвишението Верден и спря да изпие остатъка от водата си. И така — как щяха да постъпят в такъв случай?

Убиец, който има основателни причини да убива? Който има план и е обмислил кого да премахне, а преди това изпраща имената на набелязаните жертви в писмо до криминален инспектор Гунар Барбароти? Как... как следва да бъде разтълкуван подобен сценарий? Защо постъпва така?

Барбароти седна на един камък, покрит с мъх, и остави въпроса да виси в съзнанието му, без да го атакува. Надяваше се по този начин отговорът да се роди от само себе си. Този прием често му помагаше при трудноразрешими детективски загадки, но след осем-десет минути в главата му и сега се появи единственото обичайно в повечето случаи обяснение: за да всее объркване у представителите на полицията.

Да създаде проблем. Да ги принуди да ангажират целия си състав. Да разпръсне служителите на реда в различни посоки и да отвлече вниманието им от най-елементарното и от най-същественото.

„Добре, но кое е най-елементарното и най-същественото? Като изключим писмата.“ Откри един-единствен отговор: връзката между жертвите.

Не можеше да няма връзка помежду им: ако убиецът действаше под напора на мотив, разбира се, но нали всички разсъждения на Барбароти се основаваха върху това предположение. Все някъде пътищата на Ерик Бергман и Ана Ериксон са се пресекли и именно около тази пресечна точка трябваше да се търси убиецът. А навярно и лицето Ханс Андершон. Нещо подсказваше на криминалния инспектор, че ако Ханс Андершон се казваше например Леополд Бернхаген, Барбароти нямаше да получи трето писмо. Просто защото полицията веднага щеше да стигне до лице с толкова необичайно име.

Защо му хрумна точно името Бернхаген? Звучеше му някак познато, но Барбароти се затрудняваше да си спомни къде го е чувал.

Поклати глава. „И все пак — нали точно това правим — помисли си. — Търсим връзката между жертвите. Значи, не бъркаме посоката. На прав път сме.“

Не можеше, разбира се, да отрече, че значителна част от състава на полицейския участък в момента се занимава с наблюдение на всички мъже на име Ханс Андершон в Шумлинге.

А друга част от полицейския ресурс обикаля из гората и размишлява. При по-сериозен анализ това му се струваше малко абсурдно.

Да си смени професията? Нали го бе подхвърлил на Мариан? И защо не? Ако ще се жени и ще се мести в Сконе, какво му пречи да промени и попрището си? Лятото на промяната, както вече го бе нарекъл наум.

Време за ново начало. Време за промяна на облика.

Пак си погледна часовника: един и двайсет. През короните на дърветата появя хладноват ветреца и Барбароти усети, че дъждът приближава. Извади дъждобрана от раницата си и прибра химикалката и тетрадката.

Докато изкачваше с бързи крачки, но и с известно усилие, баира Риминге, в съзнанието му отново се завърна въпросът доколко четирийсет и седем годишен бивш полицаи би си намерил място на трудовия пазар.

„Определено не струвам — в каквото и да било отношение — колкото теглото ми в злато“ — заключи Барбароти.

[1] Гльог — традиционното шведско коледно питие. — Б.пр. ↑

Йонерблад се облегна назад и столът изскърца.

— Екипът е в пълен състав — установи той. — Радвам се, че и ти успя да се присъединиш, Лилиескуг.

Барбароти огледа присъстващите. Действително: налице бяха осмината от ръководството на разследващата група: Гунар, Ева Бакман и Тъжния съставляваха основната работна сила, а Йонерблад, Талин и Астор Нилсон — подкрепленията.

Комисар Асюнандер представляваше самия себе си или поне така изглеждаше. Седеше встрани от другите, някак зад гърба на Йонерблад, и бе заел позата на изслушващ. Лилиескуг, разбира се, също принадлежеше към подкреплението, защото се бе присъединил към основния екип в качеството си на човек на науката и по-специално психологията.

— Ако не възразявате, имам желание да взема думата — подхвана той. — Влакът ми потегля в три и половина.

Йонерблад кимна. Барбароти си погледна часовника: два и нещо. Петък следобед. Какво по-естествено от това, Лилиескуг да бърза да се прибере при близките си? Или при златната си рибка например.

„Вкиснал съм се“ — установи критично той и реши да промени нагласата си към оперативката. Защо да се прави на важен? У дома не го чака никой, дори рибка.

— Консултирах се с неколцина колеги — подхвана Лилиескуг. — Поставени сме в много необичайна ситуация и изключително неконвенционален... извършител.

— Неконвенционален? — повтори въпросително Йонерблад.

— Именно. Неконвенционален по всички параграфи. Ако решим да обрисуваме възможно най-лошия сценарий, най-вероятно си имаме работа с високоинтелигентен убиец. С персонаж, който... дано не ви прозвучи крайно... с човек, който би се вписал по-добре в литературата, отколкото в реалността. Или в киното. Този извършител си е съставил подробен план и се придържа най-стриктно към него без

никакви задръжки. Както всички знаете, повечето ни криминално проявени познайници са доста по-различни.

— Озлобени пияници, които побесняват и прибягват до насилие — вметна Астор Нилсон.

— Горедолу да. Обикновено разследваме престъпления, извършени от хора с подобен профил. Или разчистване на сметки в подземния свят. Този човек обаче е замесен от друго тесто. Ще го разобличи единствено мотивът за престъпленията. Само разкривайки мотива, ще съумеем да го пипнем. Той цели ликвидирането на определен брой хора... на конкретно подбрани лица. Други не го интересуват.

— Възможно е да ги избира съвсем произ... — опита се да се намеси Ева Бакман, но Лилиескуг вдигна ръка да я прекъсне:

— Не смятам, че избира жертвите си на случаен принцип. Ако е така, значи става дума за психичноболен човек с подбуди, които не се базират на разума. Според мен нашият убиец си е изградил стратегия да се отърве от определени хора, наранили го по определен начин. По мое предположение — а впрочем и психиатричната практика го потвърждава, — говорим за интровертен тип, възприел отбранителна позиция към околния свят; вероятно е с незадоволителни социални умения, но — по всичко личи — е интелигентен. Навярно дори високоинтелигентен.

— Психопат? — предположи Астор Нилсон.

— Не съм сигурен. „Психопат“ е доста фриволно използвано определение, рядко обаче се оказва адекватно. Действително можем да допълним психологическия профил на издирвания убиец е характеристиката „понижена способност да изпитва емпатия“, но това е характерно за повечето извършители на насилие. Допускам, че нашият човек дори не се страхува от вероятността да бъде заловен. Гледа на издирването си по-скоро като на игра, на забавна гонитба между него и полицията. Писмата, които изпраца, го нахъсват още повече. Вдъхват му допълнителен стимул и така той все повече затвърждава престижа си в собствените си очи. Но не смятам, че си имаме работа със сериен убиец. Сериозните ми опасения са свързани с високия му интелект. Действа сам, знае какво иска и го прави.

— По какви подбуди? — попита Талин.

— По какви подбуди ли... — повтори Лилиескуг. Съветвам ви възможно най-скоро да намерите отговор на този въпрос.

Той се облегна, прибра химикалката в джоба на ризата си и така даде знак, че е приключил с анализа си.

— Имате ли въпроси към Лилиескуг? — попита Йонерблад.

— Един — отзова се Барбароти. — Доколко си сигурен в профила на убиеца?

— Към осемдесет процента.

Барбароти кимна.

— Ами ако е от останалите двайсет — ще трябва да търсим откачалка, която избира кого да убие, докато прелиства телефонния указател, така ли?

— Горещо-долу — потвърди Лилиескуг.

Психологът напусна оперативката, а другите присъстващи минаха на казуса „Ханс Андершон“.

— Три дни — напомни Йонерблад. — Изминали са поне три дни, откакто убиецът е изпратил писмото. Открихме всички лица с името Ханс Андершон в Шумлинге и разговаряхме с тях. Живи са и нито един не е имал връзка с Ана Ериксон или Ерик Бергман.

— Нито един ли? — попита Астор Нилсон.

— Нито един, ако говорим за близка връзка — поясни Йонерблад. — Трима-четирима знаят кой е Бергман — по техните думи. Един е бил съученик на Ана Ериксон в продължение на две години, но явно са се движели в различни компании. При разговорите се опитвахме да издадем възможно най-малко и предупредихме мъжете да запазят казаното в тайна. Досега информация не е изтекла, но е въпрос на време. Рано или късно вечерните вестници ще ни погнат. Убиец, който изпраща предупредителни писма на полицията и назовава жертвите си поименно, е повече от сензационна новина и ще увеличи тиража на таблоидите с около петдесет хиляди. Но ще мислим за това, когато му дойде времето. Наблюдението, което поставихме на потенциалните жертви, е съвсем скромна мярка, но възнагражденията на още трийсет полицаи гълтат допълнително от бюджета. И все пак... — Той млъкна и замислено се почеса по брадичката. — И все пак на мен ми се струва правилно да не отменяме охраната.

— А има ли причина да я отменим? — отреагира бързо Боргсен.

— Да: убиецът няма да пипне и с пръст някой от охраняваните — отвърна Астор Нилсон. — Ако е имал такива намерения, досега да го е направил. Когато ни предупреди за предстоящата кончина на Ана Ериксон, не ни остави почти никакво време да реагираме. Освен ако... освен ако въпросният Ханс Андершон не живее в друг град.

— И вече е мъртъв — допълни Талин. — В тази страна повече от хиляда и петстотин души носят името Ханс Андершон. Навярно част от тях са заминали на почивка и евентуалното изчезване на един Ханс би се открило след известно време. Но ние, разбира се, сме осведомили колегите от всички полицейски управления да подхождат с особена бдителност към подобни сигнали.

— То се знае — кимна Йонерблад. — Искам да ви обърна внимание и на друго: ако не осигурим охрана на застрашените, ще избухне ужасен скандал. Полицията, естествено, няма как да продължава още дълго да охранява трийсет души денонощно, защото това ѝ струва повече от охрана на футболно дерби между отбори с най-върлите хулигани.

— Интересна ситуация — обобщи Ева Бакман. — Какво ще правим в такъв случай?

— Предложения? — Йонерблад огледа колегите си на масата.

— Да свалим охраната, без да съобщаваме на засегнатите — обади се пръв Астор Нилсон.

— На какви основания? — поиска да разбере Йонерблад.

— Ще ги изложя. Само преди това моля за чаша вода.

Талин отвори бутилка и му наля.

— Благодаря. Първо, с подобна мижава мярка няма как да предотвратим престъпление. Поставихме хората под полицейско наблюдение най-вече за да запазим имиджа си непокътнат, а това е нелепо основание. Просто плащаме данък обществено мнение. Второ, ако убиецът действително нападне една от потенциалните жертви, ще изглеждаме още по-некомпетентни в очите на хората. Трето... мда, трето, лично аз не очаквам нашият приятел, убиецът — автор на заплашителни писма, да посегне на когото и да е от нашите Хансовци. И така, предлагам да свалим охраната.

— Съгласна — подкрепи го Ева Бакман.

— И аз — включи се Барбароти.

— Хм... Намирам за необходимо да обмислим решението по-внимателно — отбеляза Йонерблад.

— Постъпи, както намериш за добре — посъветва го Астор Нилсон. — Какво ще кажете да обсъдим досегашните убийства?

Съгласиха се.

Първо Боргсен докладва подробно за последните разговори е хора от професионалното и личното обкръжение на Ерик Бергман. В заключение Тъжния обобща, че образът на Бергман се избистрял с всяко следващо сведение, но новополучената информация по никакъв начин не допринасял за хода на разследването.

После Ева Бакман осведоми колегите си за сведенията, получени от познати и приятели на Ана Ериксон. Бакман наблегна върху психологическото сродство между двете жертви: и Ерик Бергман, и Ана Ериксон са били ярко изразени индивидуалисти. Околните ги описват като силни личности, но и леко повърхностни и самодостатъчни. Няколко от разпитаните определили Ана Ериксон като „сурова“ и „корава“, а стар приятел на Ерик Бергман от гимназията употребил израза „неспособен да изпитва емоции“.

Докладите на Боргсен и Бакман отнеха общо около час. Появиха се много нови моменти в разследването, например се установило със сигурност, че Ана Ериксон е била жива до 11,55 във вторник, защото тогава надежден свидетел в отсрещната сграда я забелязал на балкона ѝ, и най-вероятно е била мъртва два часа по-късно, когато нейна приятелка няколкократно се опитала да се свърже с нея по мобилния телефон. Явно в този двучасов интервал се е появил убиецът. Криминалистите приключили огледа на двете местопрестъпления и изпратили няколко найлонови плика със свършено разнородно съдържание за анализ в лабораторията в Линшопинг, но още не били получили резултати. Всъщност експертите от Шумлинге не очаквали експертизите да покажат нещо важно за разследването. След огледа установили пълна липса на пръстови отпечатьци и следи от ДНК. Според най-вероятната хипотеза убиецът е позвънил на вратата на Ана Ериксон, тя му е отворила и го е пуснала вътре, а той ѝ е нанесъл смъртоносен удар с тъп предмет, увил я в найлонови чували и я пхнал под леглото. Съвсем просто. Образът на тайнствения мъж, забелязан на стълбището в жилищната сграда, си оставаше аморфен и неясен, след като при повторен разпит с цел въпросният мъж да бъде

идентифициран свидетелят дал признаци да смесва спомените си от понеделник и вторник.

Колкото до самите писма от убиеца, написани с печатни букви, новите графоложки анализи само потвърдили първоначалната хипотеза: авторът по принцип си служи с дясната ръка, но го е написал с лявата. Понеже първите две писма носеха пощенско клеймо от Гьотеборг, а третото — от Бурос, — най-логично изглеждаше да се предположи, че убиецът живее в радиус от сто и петдесет — двеста километра от Шумлинге.

— Ограничихме периметъра! — иронично подхвърли Астор Нилсон. — Търсим мъж, който си служи с дясната ръка, от Западна Швеция. Въпрос на време е да го сгацим.

— Мдам... хаха — промърмори Йонерблад. — Най-важното е да продължаваме да водим разследването на широк фронт, като същевременно се концентрираме върху търсенето на връзки между жертвите. Тя може да изскочи, докато преглеждаме фотоалбумите им. Досега не сме постигнали никакъв резултат в тази посока, но е добре да открием нещо съществено, преди да сме се натъкнали на някой мъртъв Ханс Андершон.

Той отново се прокашля и отпи малко вода.

— А още по-добре би било инспектор Барбароти да ни осветли по въпроса защо именно той е адресатът на заплашителните писма.

Барбароти се поизправи на стола:

— По този въпрос сме на едно мнение. Направих инвентаризация на всички скелети в гардероба си, както се разбрахме. Пред вас е списъкът. Кажете, ако се появи име, което да ви стряска.

Около масата настъпи тишина: колегите му оглеждаха списъка с шейсет имена. Избраха да обсъдят пет-шест човека — криминално проявени, — но после поклатиха глава и установиха, че опитите им да гадаят са безполезни.

— Лично ти подозираш ли някого конкретно? — попита Йонерблад. Изведнъж по лицето му се изписа умора.

— Не — отвърна Барбароти. — Но това далеч не означава, че ще се изненадам, ако убиецът наистина е някой от тях. И все пак се затруднявам да посоча кои ми се струват най-способни на такова престъпление.

— Математиката ми дойде в повече — призна Астор Нилсон. — Имаме двайсет и деветима Хансовци и шейсет фантома от миналото на Барбароти. Какво да правим? Да смесим всички имена в генератор на случайности и да проверим кои ще се свържат?

— Струва ми се, че прекалено дълго се заседяхме зад бюрата и не вършим никаква работа по разследването — обади се Ева Бакман.

— Следователската дейност винаги трябва да се води целенасочено — напомни Талин. — Особено след като са изминали няколко дни.

— Съгласна съм. Оттеглям възражението си.

Тъжния се прокашля предпазливо:

— По отношение на онази снимка... Нещо ми подсказва, че е направена във Франция.

Някой веднага извади фотографията с Ана Ериксон, седнала на една пейка. Всички я разгледаха най-внимателно.

— Франция ли? — учуди се Йонерблад. — И защо, ако смея да попитам?

— Цветът на кошчето до пейката ми се струва познат — обясни Боргсен. — В действителност то не се вижда цялото, но предполагам, че е кошче за смет.

Барбароти си спомни, че Йералд Боргсен рисува през свободното си време. Преди няколко години Тъжния дори бе направил малка изложба в столовата на участъка. Колегите му посрещнаха с изненада и възхищение дузината малки платна с полуабстрактни образи, нарисувани с маслени и темперни бои. Барбароти възнамеряваше да купи картина, ала докато се накани, платната се разпродадоха. Навярно Тъжния притежаваше усет за цветовете, с какъвто никой от присъстващите на оперативката не можеше да се похвали.

— Цветът на кошчето? — колебливо повтори Йонерблад. — Звучи ми малко...

— Наистина! — възкликна Астор Нилсон. — Май си прав. Напомня ми на кепенците на къща в Авранш. Авранш се намира в Нормандия — за който не знае.

— Предлагам да не отдаваме прекадено голямо значение на кошчето — намеси се Талин. — Все пак не сме сигурни, че мъжът на пейката наистина е Ерик Бергман, нали?

— Разбира се — съгласи се Боргсен. — Само исках да споделя хрумването си. Възможно е снимката да е направена в Южна Италия, но съм напълно наясно, че и така да е, тази подробност не ни помага особено.

— Мдам — кимна Йонерблад и се облегна. — Франция или Италия... За предпочитане е да стесним обсега на разследването, вместо да го разширяваме до цяла Европа. Все пак ти благодаря за идеята, Боргсен. Може да ни послужи занапред.

— Няма защо.

Йонерблад погледна оклюмалите полицаи около масата, а после — часовника си:

— Предлагам да приключваме за днес. За жалост ни остава единствено да продължаваме да следваме вече разчертаните ориентири. През почивните дни няма да сваляме охраната на всички лица с име Ханс Андершон. Ако не се случи нещо непредвидено, ще се видим в понеделник, десет часа. Въпроси?

И понеже присъстващите нямаха въпроси, Йонерблад обяви края на оперативната в пет без двайсет, петък, десети август.

— Кога най-после излизаш в отпуск? — попита Гунар Барбароти, когато десет минути по-късно Ева Бакман надникна в кабинета му.

— Ще бъда на работа до сряда включително. През уикенда ще пътувам до вилата. Осемстотин километра на отиване и толкова на връщане, но какво не прави човек в името на семейството? Ти как смяташ да прекараш почивните дни?

— Ще се занимавам с две неща — сви рамене Барбароти. — Ще дойда в участъка да поработя, а през останалото време ще размишлявам какво да правя с живота си.

— Чудесно. Хубаво си решил — имам предвид второто ти хрумване.

— Е, добре тогава. Ще се видим в понеделник. Поздрави на семейството.

— А ти да поздравиш Мариан.

— С нея ще се чуем чак в сряда — обясни Гунар Барбароти.

Ева Бакман спря пред прага:

— Защо чак тогава?

— Стана една работа...

- Каква работа?
- Ами такава.
- Понякога си толкова конкретен.

Барбароти отвори Библията на произволна страница. Попадна на Евангелието от Матей, шеста глава, дваисет и втори стих:

Светило за тялото е окоето. Затова, ако твоето око бъде чисто, и цялото твоє тяло ще бъде светло; ако пък твоето око бъде лукаво, цялото твоє тяло ще бъде тъмно. И тъй, ако светлината, що е в тебе, е тъмнина, то колко ли голяма ще е тъмнината?

Прочете стиха два пъти. Да... Написаното отговаряше на истината. Разбира се.

Ала ако ставаше дума за напътствие — а нали уж това беше идеята, то за Барбароти не беше съвсем неоспоримо за какво точно напътствие се касае. Дали да отнесе тези мъдри слова към текущото разследване? Или към личния си живот; към мрака в душата си и към опитите си да се придвижи слепешком по осеяната с тръни пътека на живота?

Или и към двете?

Да, вероятно и към двете. Човек винаги има нужда да се допита до поглед през необременено око, което да види съществуващите, а не въображаемите опасности.

Или?

Инспектор Барбароти въздъхна и затвори Библията. Отиде в кухнята и установи, че хладилникът е почти празен. Вътре се мъдреха само парче сирене, пакетче маргарин, литър мляко и четири-пет продукта с неясен произход и предназначение. От това не можеше да се приготви нормална вечеря. От друга страна обаче, защо да приготвяш вечеря за един човек? Минаваше шест и половина в събота вечер и Барбароти определено не бе закъснял с евентуална покана към приятел да хапнат заедно и да изпият по чаша вино. Впрочем Гунар имаше само двама приятели в същото самотно положение, а и — ако трябваше да е честен — никак не му допадаше перспективата да бърби безсмислици с някой от тях над ресторантска маса.

Ала още по-лошо му се струваше да вечеря сам в заведение. Хората в града го познаваха.

„Я погледнете! Инспектор Барбароти даже няма с кого да вечеря! Горкичкият, колко ли скучно живее.“

Не, за бога, и дума да не става! Въпреки това Барбароти беше гладен. Не можеше да игнорира сигналите на организма си. Ще седне в „Рокстагрилен“ да хапне наденички. До този компромисен вариант — доста по-добър от ресторанта — Барбароти бе прибягвал и друг път. А може на връщане от „Рокстагрилен“ да се отбие в бар „Елген“, където често ходеха негови познати.

Преди да излезе, погледна термометъра пред кухненския прозорец: двайсет и четири градуса. След няколко по-хладни дни времето отново се бе затоплило. Дори не му трябваше пуловер. Идеална вечер да седнеш навън във весела компания.

„Колко ли голяма е тъмнината в тялото ми?“ — запита се Барбароти и тръгна с бързи крачки към центъра.

А и с Мариан се бяха разбрали да не се чуват до сряда.

Все пак можеше да се обади на Сара. Наденичките и самотната бира преместиха стрелките на часовника до осем и петнайсет. Едва стъпил в антрето, Гунар почувства нужда да говори с дъщеря си.

Непременно.

Отпусна се в креслото на балкона и набра номера ѝ. Докато чакаше да чуе гласа ѝ от Лондон, гледаше залеза и слушаше крясъците на чавките. След шест сигнала за свободно се включи гласовата ѝ поща. С весел глас Сара съобщаваше — на шведски и английски — че спи или е под душа, но обещава да се обади преди Коледа. Барбароти изчака пет минути и отново опита да се свърже с нея.

— Здравсти, аз съм — каза.

— Кой?

Зад Сара бумтеше музика и се чуваха гласове.

— Аз съм — повтори малко по-високо той. — Добрият ти баща, ако не си го забравила.

— А, ти ли си, тате? — засмя се тя. — Може ли да ти звънна след... след половин час. В момента тук е малко сложно.

Той се съгласи. Запита се какво ли означава „малко сложно“. И къде е това „тук“. При всички случаи чутото никак не го успокои. Предпочиташе да завари Сара вкъщи, а зад нея да се чува единствено звукът на телевизора или прахосмукачката. Да, но докато разговаряха, долови дрънчене на бутилки. Навярно там, където се намираще

дъщеря му, се стелеше и гъст цигарен дим. Димът, разбира се, по принцип не се усеща по телефона, но двайсет години работа в полицията неизбежно си казват думата.

Барбароти извади списъка с шейсетте имена от чантата с документи, взе си последната бира от хладилника и се върна на балкона.

„Ще поработя, докато чакам — реши той. — Така поне ще си възвърна усещането за спокойствие и за опора. Животът е кариера за чакъл, а ние сме лопатите.“

Сара се обади чак след петдесет и пет минути. Падна се близо минута на всяко име, но и това не помогна. Колкото и да се взираше в тях, нито един от изброените не се вписваше в образа на убиеца — автор на писма. В мрака не проблесна светъл лъч.

— Здравсти, тате. Ще ме набереш ли, че парите в картата ми свършват? — помоли Сара.

Такава беше обичайната им практика.

— Как си? — попита той, след като най-после влязоха във връзка.

— Добре. Даже много добре. Да не си се притеснил за мен?

— Имам ли основания? — хитро отвърна той с въпрос.

— Никакви — увери го през смях Сара. — Просто знам колко се тревожиш за мен. Добре, че се обади. Тъкмо ще ти се похваля. Намерих си приятел.

— Приятел ли? — Барбароти едва не строши чашата в ръката си.

— Да. Казва се Ричард. Голям сладур е.

„Не на мене тия — помисли си Барбароти. — Опитва се да те излъже и да се възползва от теб. Не схващаш ли?“

— Ричард, а? — повтори на глас. — Аха. И с какво се занимава този Ричард?

— Музикант е.

„Музикант! — изрева панически вътрешният му глас. — Сара, да не си изгубила ума си? Музыка, наркотици, СПИН и дявол знае какво друго! Прибирай се веднага в квартирата си и заключи здраво вратата! Още утре идвам да те взема!“

— Ало, тате, там ли си?

— Да... да. Сигурна ли си... Тоест, каква музика свири?

Барбароти отпрати светкавична молитва към Всевишния приятелят на Сара да е челист в Лондонската филхармония и Му обеща три точки. „Само да не е...“

— Басист е в рок банда, свири в кръчмата, където работя.

„Проклятие! Знаех си! Обица на носа, татуировки, трикилограмова сплъстена коса.“

— В кръчмата ли?

— Напуснах другата си работа, тате. Вече работя само в кръчмата. Атмосферата е страхотна. Всички са много готини, изобщо не се тревожи. .

— Ти си едва на деветнайсет, Сара.

— Знам, тате. Ти с какво се занимаваше на тази възраст?

— Точно затова толкова се притеснявам за теб — изплъзна се от устата му и тя го възнагради с нова порция смях.

— Обичам те, тате.

— И аз те обичам, Сара. Но искам да се пазиш. От моята младост досега времената много се промениха, а и за момичетата винаги има по-голям риск. Ако беше виждала дори една частичка от...

— Знам, знам, тате. Не съм идиот. Имай ми доверие. Обещавам ти, че много ще харесаш Ричард.

„Ако можех, щях да го разпитам в продължение на четиринайсет часа, без да му позволя дори да излезе да пикае. А после — да го заточа във Външна Монголия.“

— Защо напусна магазина? — попита той. — Нощните заведения не са подходяща среда за деветнайсетгодишно момиче.

— Тате — въздъхна Сара. — Замисли се колко мои връстнички по света работят в заведения. Освен това съм на смяна само четири пъти седмично и печеля двойно повече, отколкото в онзи снобарски магазин. Тук не е опасно. Не пуша, не правя секс без презерватив и пия два пъти по-малко от теб.

— Добре. — Барбароти се принуди да се предаде. — Искам да си добре, това е. Как е Малин?

Малин беше момичето, с което Сара бе заминала за Лондон. Двете живееха заедно в Камдън Таун.

— И тя е добре — увери го Сара. — Но още си няма приятел.

— Умно момиче. През септември ще ти дойда на гости в Лондон, както сме се разбрали. Ако ме искаш, разбира се.

— My heart belongs to daddy^[1] — увери го Сара и понеже това беше черешката на тортата в целия разговор, двамата се сбогуваха и си обещаха да се чуят след седмица.

Барбароти остана на балкона, докато небето бавно потъмняваше над билата на възвишенията и над брястовете покрай реката. „След година ще седя на друг балкон и ще гледам над протока Йоресунд — хрумна му внезапно. — Или към Хелсингбор и музея за модерно изкуство «Луизиана».“

Ами ако действително стане така?

Или по-скоро: ами ако не стане така? Ако прекара всички оставащи от живота му летни нощи върху тези три квадратни метра? Днес тази перспектива не му се струваше особено трагична, но все пак... Все пак...?

А най-ужасното в случая беше, че пред необремененото му вътрешно око много бързо се очерта именно тази вероятност. С напредването на възрастта му се струваше глупаво да си въобразява, че след две, пет или осем години ще бъде по-склонен да промени живота си.

„Ако на четирийсет и седем ти липсва живец, и на петдесет и седем ще ти липсва — така разсъждаваше Барбароти. — Освен ако не се постараяш да промениш нагласите си.“

Ала Гунар вече се чувстваше готов за промяна. Повече от готов. В сряда ще се обади на Мариан и ще ѝ го обясни. После ще се надява тя да не се е разколебала. В доверието, което изпитваше към нея, имаше нещо учудващо, защото двамата се познаваха едва от година и се бяха виждали не повече от осем-десет пъти. Навярно обяснението за бързината, с която бе взел това съдбоносно решение, беше съвсем просто: самотата го пришпорваше. „На моята възраст — мислеше си той — вече не разполагам с цялото време на света да подбирам бъдещата си партньорка.“

Риск — печели, риск — губи.

Това отново му прозвуча прекалено крайно и неприлично прагматично, особено като се има предвид, че Гунар изобщо не поставяше под съмнение чувствата си към Мариан. Обичаше я и беше готов да напусне работа и да се пренесе при нея в Хелсингборг. Или другаде, ако тя предпочете да живеят в Берлин, в малко шведско градче или където и да е.

„Дори да можех да избирам сред всички жени на света, пак щях да избира нея. Честна дума. Залезът ми е свидетел.“

Неочаквано в паметта му изплува спомен — защо ли именно този? — за един случай от полицейската му практика преди десетина години. Посред нощ в участъка позвъни жена да съобщи, че е убила съпруга си. Продиктува адреса си — оказа се една от новите сгради в квартал „Пампас“ — и Барбароти потегли натам заедно с една своя колежка, която по-късно се премести в Стокхолм. Още с пристигането си установиха, че жената е казала истината. Мъжът седеше наведен напред до кухненската маса с глава, подпряна върху скръстените му ръце, и ако между лопатките му не се подаваше дръжка на касапски нож, човек би си помислил, че просто е заспал.

— Защо? — попита Барбароти.

— Не знаех какво друго да сторя — отвърна жената. — Каза, че ме напуска. Какво щях да правя тогава?

Тон я изгледа смаян: леко пълна, изморена от живота петдесетинагодишна жена.

— А сега какво ще правите? — с недоумение попита Барбароти.

— Сега ще ме настанят в психиатрична клиника и ще бъда под непрекъснати грижи — обясни тя. — Но сама нямаше да издържа и ден. А Арне ще го погребат.

По-късно, в участъка, Барбароти я разпита и тя продължи да поддържа същата версия, все едно постъпката ѝ нито се нуждаеше от обяснение, нито можеше да бъде оспорена. Мъжът ѝ обещал да я обича и да се грижи за нея, докато смъртта ги раздели, и след като нарушил това свое обещание, оставало едно-единствено възможно решение на проблема: да забие нож в гърба му. Съдебният психиатър, поел случая, я преглежда в продължение на няколко дни и представи заключението, че тя е напълно здрава. В съответствие с това заключение съдът я осъди на доживотен затвор за убийство.

От време на време Барбароти се сецаше за този случай. По-скоро споменът за това убийство се завръщаше в съзнанието му през равни промеждутъци. Както и сега. Той не можеше да предотврати идването на спомена, неизменно следван от въпроси, на които Гунар се затрудняваше да придаде словесен облик и най-вече да намери отговор.

Защо не намираше вина в тази жена, погубила съпруга си?

Защо беше склонен да приеме, че тя не е извършила престъпление?

Ако бе съдия с правото еднолично да решава съдбата на подсъдимите в утопична държава, навярно Барбароти би обявил тази жена за невинна — пряко волята ѝ, защото смяташе, че тя никога повече няма да попадне в ситуация да извърши повторно престъпление, за да защити... каквото защитаваше. Гунар се затрудняваше да назове аргументите си с точните думи, ала в момента словесната формулировка не го занимаваше.

По-важен му се струваше въпросът доколко подобни мисли за престъпление без наказание са съвместими с ролята му на обществен закрилник.

И през тази прекрасна августовска вечер не намери отговор на казуса. В дванайсет всички чавки млъкнаха и той реши да си ляга. Надигна се от стола и телефонът му звънна.

„Само това не — изплаши се той. — Сара! Сигурно ѝ се е случило нещо.“

Но се обади не Сара, а Йоран Першон. За секунда Барбароти се смути и се зачуди по какъв ли деликатен политически въпрос го търси бившият шведски премиер, но разбра, че става въпрос за негов съименник.

Този Йоран Першон работеше като репортер във вестник „Експресен“ и без никакви предисловия мина направо към интересувания го проблем:

— Обаждам се във връзка с двете убийства в Шумлинге. По мои сведения убиецът ви е написал писмо и ви е осведомил за намеренията си. Как ще коментирате?

— Какво?

Йоран Першон повтори твърдението и въпроса си дословно.

— Изобщо няма да коментирам — отвърна Барбароти. — Не разбирам за какво говорите. Откъде имате тези сведения?

— Не знаете ли, че шведското законодателство смята за престъпление опитите на служители от държавния апарат да разберат кой стои зад анонимни изказвания в медиите? — контрира веднага Першон. — Е, ще се престоря, че не съм чул въпроса ви. По една или друга случайност успях да се уверя в достоверността на получената информация. Полицията действително е разполагала с

предупреждения за смъртта на Ерик Бергман и Ана Ериксон. В понеделник вестникът ни ще публикува материал по въпроса и ако се опитате да отречете очевидни факти, ще навредите сериозно на реномето си.

— Не мисля...

— В момента пътувам към Шумлинге с автомобил — осведоми го репортерът. — Какво ще кажете да се срещнем в хотела на закуска утре сутринта? Тъкмо ще си поговорим на спокойствие. В този случай ми се струва по-изгодно да играем в един отбор. Доколкото разбрах, писмата са били адресирани лично до вас. Написани на ръка с главни печатни букви. Така ли е?

Гунар Барбароти помисли три секунди.

— Кога? — попита той.

— В десет — отсече Першон. — Остават ми двеста километра, а и утре все пак е неделя.

„Някой от участъка се е разприказвал — прецени Барбароти, докато си миеше зъбите и гледаше необикновено помътнелите си очи в огледалото. — Но кой?“

[1] My heart belongs to daddy (англ.) — Сърцето ми принадлежи на тате. — Б.пр. ↑

Барбароти едва преодоля вътрешната си съпротива — наистина му коства огромни усилия — и около час преди насрочената среща с Йоран Першон се обади на Йонерблад, за да му докладва случилото се.

— Да му се не види! По-добре аз да отида вместо теб, Барбароти.

— Няма да се съгласи да говори с теб. Знае, че писмата са били адресирани до мен.

Йонерблад се замисли и изключи бръмчащото зад него радио.

— Добре — обади се в слушалката. — Но първо нека уточним към каква стратегия ще се придържаш.

— Съгласен съм. Какво по-конкретно имаш предвид?

— Колко информация да издадем, разбира се. Това е най-важното.

— Според мен той вече знае всичко и няма смисъл да се оплитаме в лъжи.

— Кой е казал, че ще лъжем?

— Не знам.

— А кой е изнесъл информацията?

— Нямам представа. В участъка работим доста хора.

— Сигурно е било въпрос на време да изтече информация по случая — съгласи се Йонерблад. — Но ако забележиш някой колега да се разхожда из града в костюм „Армани“, постарай се да ми намекнеш кой е.

— Обещавам. Та към каква стратегия да се придържам, предлагаш?

Йонерблад мълчеше и дишаше тежко. „Все едно върху гърдите му се е разплула дебела любовница или нещо тежко“ — хрумна му на Барбароти. Защо в съзнанието му непрекъснато изникваха подобни немотивирани мисли и образи? Освен дето го смущаваха, бяха и... как се казваше?... контрапродуктивни. Защото така изгубваше нишката на мисълта си. Кое го наведе на представата, че върху гърдите на Йонерблад седи дебела к...?

— Репортерът ще те пита за охраната.

— Няма смисъл да охраняваме вече убитите, а не съм сигурен дали...

— А Ханс Андершон? — прекъсна го Йонерблад. — Знае ли за заплахата срещу Ханс Андершон?

— Точно това исках да кажа. От разговора не стана ясно.

— Ако той не спомене името му, и ти ще си мълчиш — предупреди Йонерблад.

— Ами ако го спомене?

— Тогава ще обясниш, че сме осигурили охрана на хората с това име, доколкото позволяват обстоятелствата.

— Доколкото позволяват обстоятелствата ли?

— Точно така.

— Ясно. Нещо друго?

— Този Йоран Першон най-вероятно ще иска да запази новината за себе си — предположи Йонерблад. — И този факт открива пред теб възможност да преговаряш. Нищо не ни пречи още този следобед да свикаме пресконференция и да обявим, че убиецът е изпращал писма.

— Прав си. И аз се сетих за това. Не разбирам защо просто не са пуснали бомбата още днес на страниците на вестника.

— И какво обяснение ти хрумна?

— Вероятно е получил информацията малко преди да се свърже с мен, тоест около полунощ, и не е успял да я помести в днешния брой.

— Възможно е. Но защо изобщо е решил да се свърже с нас?

— Уместен въпрос. Защото се е усъмнил в достоверността на получения сигнал?

— Журналистите рядко се колебаят дали да публикуват непотвърдена информация. Но е възможно и това да го е спряло. Ала след разговора с теб съмненията му се разсеяха, така ли?

— Ами... — неопределено смънка Барбароти.

— Беше ли пил?

Гунар не отговори.

— Обади ми се веднага щом приключиш с него — нареди Йонерблад, явно дал всички свои наставления. — Осланяй се на здравия си детективски разум. Ако успееш да изкопчиш от него кой е източникът му, нямам нищо против.

— Не ми се вярва да успея — призна Барбароти. — Журналистите пазят много ревниво самоличността на къртиците си.

— Съмнявам се — промърмори Йонерблад и сложи край на разговора за стратегическия подход.

Йоран Першон не изглеждаше особено доволен от обстановката в шумлингския хотел. Навярно би предпочел да се намира в нюйоркски или римски ресторант, но какво да се прави? Все пак репортерът очевидно бе успял да закуси. Пред него стояха струпани мръсни чинии, чието количество впрочем подхождаше повече на шестчленно семейство, а по цялата маса се въргаляха малтретирани парчета от салам, трохи от многолистно тесто и остатъци от яйца. Страниците на сутрешния вестник образуваха надиплени преспи върху пода. Барбароти сякаш виждаше залязваща звезда от риалити предаване: тридневна брада, разрошена коса, явно току-що минала под душа, черна тениска и кожена жилетка без ръкави с разръфани краища. На около четирийсет години — плюс-минус пет.

И все пак Барбароти си даваше сметка, че вероятно Першон — в качеството си на разследващ журналист — се облича така, за да се внедрява по-лесно в рокерските престъпни среди. Не бива да съди хората по външния им вид. „Добре че не страдам от предразсъдъци“ — помисли си иронично той.

— Добър ден — поздрави Першон. — Ти трябва да си Барбароти?

Инспекторът призна точността на предположението му. Першон лапна малко тютюн.

— Обмисляме да посветим на материала цели четири страници и две големи заглавия. Историята е адски интересна.

— Сериозно?

— Искаме да ни предоставите писмата. В оригинал. Така по-лесно ще хванете този негодник.

— Не съм сигурен дали искаме да пуснем писмата в публичното пространство.

— Искате, разбира се. Да не предпочитате да ви наклепаме на страниците на вестника? Всеки момент ще пристигне нашият фотограф. Предлагам да ни заведеш в участъка. Закусвал ли си?

Барбароти стана и си взе от бюфета чаша кафе и шепя дребни бисквити. Едва се сдържа да не излее кафето върху косата на репортера и съжали, задето не прие предложението на Йонерблад той да се разправя с него.

Но да се остави да го командват? Не, за нищо на света!

— Добре — Барбароти седна отново. — Първо обаче трябва да се посъветвам с колегите ми. И все пак ми се струва, че сте разбрали нещо погрешно. Във вашата професия това определено не е рядкост. Ще ми поразкажете ли как се сдобихте с тази информация... От четиринайсет години не съм отварял вашия вестник, а нямам и намерение да го правя утре.

Йоран Першон го изгледа продължително, в единия ъгъл на устата му потрепна мускулче. Видя се част от тютюна. После журналистът се поизправи, изкашля се и цитира по памет посланията на убиеца: бавно, като акцентираше върху всяка дума, и съвсем точно. Повтори правилно дори третото писмо със заплаха срещу Ханс Андершон.

— И кое според вас съм разбрал погрешно? — попита накрая Йоран Першон.

„Проклятие! Кой идиот...? Секунда, нали не е възможно...?“

Ала в същия миг проблесна светкавица от фотоапарат и Барбароти щеше да се върне към размислите си след повече от денонощие.

— Нисе Линдман — представи се фотографът. — Реших да запечатам събитието, докато си говорите. Нали нямате нищо против?

— Съвсем не — увери ги Йоран Першон и смигна на Барбароти. — Е, защо този психопат пише точно на вас?

— Психопат ли?

— Да го наречем така условно.

— Не знам.

— Сигурен ли сте? Или просто се опитваше да скриете от мен част от важните сведения?

Инспектор Барбароти не отговори. Гледаше през прозореца и дъвчеше бисквитки. Фотографът направи още няколко снимки.

— Добре — заключи Йоран Першон. — Още не сте оповестили информацията, че сте получили предупредителни писма. По-късно днес ще се срещна с неколцина роднини на жертвите. Да видим те какво ще кажат.

— Да.

— А третият човек, Ханс Андершон... Не сте го открили, нали?

— Не. Но обещавам още щом го открием, да ви осведомя, за да активизирате сътрудниците си и да започнете тормоз над роднините и приятелите му.

— Да не бъдем заядливи — примирително отбеляза Йоран Першон и отново показа полусдъвкания тютюн в устата си. — Какво ще кажете да се поразходим по участъка?

— Първо трябва да проведе един разговор по телефона.

— През това време аз ще пусна една вода — обяви журналистът. — Тук предлагат отвратително кафе.

Йонерблад вдигна почти веднага. За половин минута Барбароти му описа положението.

— Да му се не види!

— Съгласен съм. Какво ще правим? — попита Гунар.

— Имаме ли избор?

— Не мисля.

Йонерблад помълча няколко секунди.

— Добре тогава. Доведи го в участъка. Оттам го поемам аз. След четвърт час пристигам.

— Така да бъде. Докато вървим, ще се опитам да обузда желанието си да му отрежа ушите.

— Толкова ли е зле?

— Ще видиш.

В единайсет и десет инспектор Барбароти предаде репортера от „Експресен“ Йоран Першон на колегата си Йонерблад на третия стаж в участъка. Комисар Талин също беше там и затова присъствието на Барбароти ставаше излишно — за което той изпитваше дълбока благодарност. Веднага излезе от участъка, качи се в колата и пое към къщи. Образът на Йоран Першон го мъчеше като възпален зъб и Барбароти си помисли, че ако наистина първоначално Всевишният е създал седмия ден за възстановяване и отдих, то тази неделя доста се отдалечава от замисъла Му.

А ако Господ бе създал човешкия род с идеята хората да четат вестници, то Барбароти възнамеряваше да си поговори сериозно с Него по този въпрос, когато успее да Го открие.

Завивайки по улица „Балдер“, Гунар осъзна, че не му се прибира къщи. Обективно погледнато, не виждаше причина в този прекрасен августовски ден да се завре в мрачния си тристаен апартамент, да

остане насаме с мъчителното си неудовлетворение и да очаква смъртта. Все трябваше да има по-смислени занимания, които да го поразсеят. Много по-смислени.

Разсъждавайки така, инспектор Барбароти подмина бавно уриненожълтата фасада на жилищната сграда, където живееше, и преди да стигне до светофара на кръстовището с „Дротнинггатан“, името Аксел Валман вече бе изплувало в съзнанието му.

Барбароти извади мобилния си телефон и го набра.

Аксел Валман, преждевременно пенсиониран, живееше в стара вила в северната част на града.

Преди трийсет години с Гунар Барбароти бяха съученици в гимназията. На зрелостния изпит Валман постигна най-висок резултат от връстниците си в цялото училище: шестици по всички предмети, с изключение на физкултурата, където се задоволи с тире — пише се, когато липсват достатъчно посещения на ученика в часовете по съответния предмет, за да се постави оценка. Не без основание му предричаха блестяща научна кариера. В социално отношение той беше степен вълк: необщителен, прегърбен, труден за събеседване. В гимназията Барбароти и Валман не бяха първи приятели, но все пак три години бяха учили в един и същи клас. Опозна отличника, докато следваха в Лунд.

Вероятно никога нямаше да се стигне дотам, ако по стечение на обстоятелствата двамата не бяха попаднали в една и съща стая. В продължение на три години Гунар и Аксел споделяха едностранен апартамент на улица „Пренегатан“. Барбароти следваше право, Валман — лингвистика. И куп чужди езици. Изучи латински и гръцки из основи, разбира се, а после и няколко славянски езика. След това се зае и с фински. Или по-точно с угро-финското езиково семейство. И в резултат от натрупаните знания защити докторска дисертация на тема употребата на външен местен падеж във вепски, черемиски и вотяжки. Барбароти държеше научната разработка на бившия си съученик върху библиотеката си. Беше я извадил от опаковката, но не я бе отварял.

Барбароти обаче отдавна беше оставил правото зад гърба си, завърши полицейската академия и стана детектив. Създаде семейство. Гунар отдавна подозираше, че Валман общува трудно. Съученикът му притежаваше изследователски заложби, но не и преподавателски талант. А положението в закостенелите академични среди се бе

променило доста. Докато преди те съвсем заслужено функционираха като защитена работилница за интровертни дарования, то към края на осемдесетте години в Швеция започнаха да изискват от научните работници и да преподават.

Особено онези, които се занимаваха с лингвистика: все пак основната функция на езика е да служи като средство за комуникация между хората.

И ето това изискване се превърна в препъникамък за Валман. Назначиха го като преподавател в университета в Копенхаген, после се премести в Орхус, после в Юмео, после в Упсала и накрая в Турку. Цялата тази пропадаща академична кариера бе многократно прекъсвана от дълги отпуски по болест и помрачавана от — ако Барбароти не се лъжеше — постоянни конфликти с колеги и студенти и няколко скандала. През периода 1985-2000-ната година Гунар изгуби Валман от полезрението си. Когато съвсем случайно се засякоха няколко седмици след началото на новото хилядолетие, бившият гений вече бе разжалван от академичния апарат и изхвърлен на бунището.

Така се изрази самият той.

Ала му каза и нещо друго: така им се падало на тесногръдите графомани, с които се занимавал дотогава.

— Говоря гладко двайсет и един езика. Сега ще ме слушат само Сарикоски^[1] — и птичките!

Сарикоски беше кучето на Валман: седемдесеткилограмов миролюбив леонбергер, според собственика си въплъщение на поетичното дарование. А птичките, за които говореше, Валман срещаше, докато заедно със Сарикоски се разхождаха из горите около вилата или докато си седеше кротко на верандата с изглед към брега на езерото и размишляваше пред чаша бира.

Или пишеше нещо, незнайно какво. Откакто бяха подновили приятелството си — този период съвпадна с началото на Гунаровата кариера на разведен — двамата се виждаха веднъж годишно. С други думи, досега се бяха срещнали не повече от четири-пет пъти, а част от личността на Аксел Валман продължаваше да тъне в мъгла.

Странникът — както обикновено — не отговори на първото позвъняване. Втория път вдигна, но не каза нищо, защото един от многото принципи в живота му гласеше, че ако някой иска нещо, следва той да направи първия ход и да се представи, например.

Гунар го направи:

— Барбароти се обажда. Може ли да ти дойда на гости? Сутринта ми мина ужасно и се нуждая от малко интелигентна компания.

— Ще попитам Сарикоски дали е свободен — отвърна сърдито Аксел Валман.

Явно леонбергерът отговори утвърдително, защото Валман покани господин детектива да го посети, при условие че обещае да не вдига много шум и да донесе провизии. Барбароти пое ангажимент да се погрижи за храната и да пристигне до час.

Мястото около вилата на Аксел Валман, обрасло с бурени и коприва и покрито с купчини отдавна струпани боклуци, приличаше до голяма степен на лицето на собственика си: неподдържано, с няколкодневна брада, разчоплени пъпки и окървавена лепенка, която свидетелстваше за опит да се избърсне през последния месец. В двора, под брезент, стояха две-три купчини дъски. Навярно някой — не Валман — бе планирал ремонт през последното десетилетие.

Косата на Валман беше прошарена, оредяла и дълга до раменете, облеклото му се състоеше от мръсна, светлозелена тениска, износени сини работни дрехи и черни маратонки, обути на босо. Барбароти си даде сметка, че човек, който не познава Валман, би му дал шейсет години, макар Аксел да нямаше още петдесет.

Ако действително съществуваше бунице на академичните отпадъци, съдейки по външния вид на Валман, мястото му без съмнение беше там.

Или на място като това. Все пак езерото още се виждаше — въпреки копривата, елшите, трепетликите и брезите, избуяли с половин метър през последната година. Както и тогава, Барбароти завари Аксел Валман седнал в шезлонг на верандата. Върху масата пред него се мъдреха книги, стари вестници, химикалки, бележници, тютюн, клечки за зъби, газена лампа и празни бирени кутии. Валман изобщо не стана да посрещне приятеля си. Но вдигна поглед. Сарикоски, легнал на сянка до краката му, удостои госта с два маха на опашката си.

— Здравей, Аксел. Признателен съм ти, задето ме прие.

— Из човешката история броди един призрак — отвърна Аксел Валман. — Нарича се Жена.

— По-точно не бих могъл да го формулирам — кимна Барбароти и остави пазарските чанти върху пода: едната съдържаше бира, другата спагети и продукти за сос с кайма.

— На четирийсет и осем години съм и още съм девствен — сподели Аксел Валман. — Ако те интересува.

— Честно казано — никак.

— И Сарикоски не проявява интерес към въпроса — установи мрачно Валман и започна да си свива цигара с пожълтели от тютюна пръсти. — Но трябва да се вземе предвид, че беше кастриран още когато го взех. Какво ще ми кажеш за настоящето? Има ли бира в чантата?

Гунар Барбароти отмести купчина дрехи, метнати върху другия шезлонг, и седна. Подаде на домакина кутия бира и отвори друга за себе си. Плъзна поглед над езерото и си помисли, че когато един ден Аксел Валман умре в шезлонга си, никой няма да го намери; природата просто ще продължи да разяжда и тялото му, и къщата, а Сарикоски ще си остане на пода, докато и той издъхне до нозете на стопанина си и тленните му останки изгният по сходен начин.

Забвение и зеленина — в крайна сметка съвсем нелош завършек на земния път. Ала Барбароти все пак беше дошъл тук не за да обсъжда колко кратко и преходно е всички житейско — или поне така си мислеше. Просто се бе сетил за стария си приятел, сполетян от твърде нерадостна съдба, и поиска да го навести. В занемарената вила едва ли го бяха довели по-различни подбуди. Не и в красив августовски ден като този.

Отпиха няколко глътки от бирата и помълчаха около половин минута.

— Какво мислиш за убиец, който уведомява полицията с писма кого възнамерява да погуби? — попита Барбароти.

Гунар не съзираше причина да остави на Валман да определя посоката на разговора, защото така биха се заплели в твърде непонятни теми: френските глаголни форми на Стриндберг или шифри по време на Втората световна война.

— Така ли изглежда твоето настояще? — полюбопитства Аксел Валман. — Убиец, който шиле писма?

— За момента — да.

— И убива хората, чиито имена е споменал?

— Да.

— Настоящето никога не ме е вълнувало особено — отбеляза Валман и запали опърпаната си цигара. — Мъж ли е, или жена?

— Според мен е мъж.

— Добре. С жените никак не ме бива, както вече споменах. По мое мнение представителките на нежния пол са невъзможни за проумяване. Но ако ми позволиш да погледна посланията на този убиец, ще се опитам да им направя лингвистичен анализ.

— Не са у мен.

— Как така не са у теб? Щом не ги носиш, защо отнемаш от ценното ми време?

— Дойдох с бира и храна — напомни Барбароти. — Освен това знам съдържанието на писмата наизуст.

— Никога не си можел да запаметяваш текстове наизуст — промърмори Аксел Валман. — Но кажи да чуя.

Инспектор Барбароти отпи от бирата, позамисли се и цитира трите писма от убиеца. Аксел Валман се почеса по брадата.

— Още веднъж.

Барбароти се колебаеше дали повторението ще помогне на Валман в анализа на текста, или просто ще затвърди впечатлението му за крайно неуслужливата памет на Гунар. Барбароти се прокашля и повтори съдържанието. Валман го изслуша и се облегна с доволен вид.

— По моя преценка си имаме работа с трийсет и осем годишен мъж от провинция Смоланд — отсече Валман и отпи голяма глътка.

— Какво?

— Трийсет и осем годишен мъж от Смоланд — повтори Аксел Валман и се оригна. — Да нямаш проблеми и със слуха?

— И защо си сигурен, че убиецът е точно такъв?

— Не съм сигурен, но от лингвистична гледна точка това е единствената възможна хипотеза. Какви хора са жертвите?

— Различни. На какво се основава анализът ти?

— На израза „този път“. Използва се, разбира се, из цяла Швеция, но произлиза от южната част на страната, без да е от Сконе.

— Будалкаш ме.

— Не е изключено. Пръстовите отпечатащи вероятно са далеч по-сигурен метод за установяване на нечия самоличност от езикознанието, ако човек се занимава с борба срещу престъпността.

Ала е възможно убиецът да иска да те заблуди и нарочно да използва изрази, характерни за жител на Смоланд, докато всъщност той е от Норланд.

— Хм... А по какво съдиш, че е на трийсет и осем години?

— Средната възраст на мъжете в Швеция е трийсет и девет години. Извадих една година, защото обикновено насилниците са малко по-млади. Свързано е с нивата на тестостерона.

Той изгаси цигарата си и се разкиска. Гунар Барбароти се облегна и го изгледа. Аксел Валман се смееше рядко, ала когато се случеше да се засмее, заприличваше на тийнейджърка, чиято веселост се процежда на въздушни тласъци през леко разширените ноздри. Само дето подобен девичи кикот никак не подходдаше на външния вид и теглото на Валман. „Здраво му хлопа дъската — помисли си Гунар Барбароти. — На мен — също. Защо изобщо обсъждам разследването с Аксел Валман? Не дойдох ли тук, за да се откъсна за малко от разследването? Крайно време е да сменя темата.“

— Наздраве, Аксел — той вдигна кутията с бира. — Майната им на моите проблеми. Кажы с какво се занимаваш ти в момента.

Аксел Валман отпи от бирата си и се оригна. Със замислен вид започна да свива нова цигара.

— А може и да е от Халанд — промърмори той. — Да, не е изключено. Какво каза?

— С какво се занимаваш?

— Ами, с какво се занимавам... Не знам дали този глагол адекватно отразява дейността ми, но в момента анализирам стихотворения на Барин. Искаш ли да чуеш?

Барбароти изхлузи обувките си и кимна:

— Защо не?

Аксел Валман извади тетрадка със спирала, започна да я разлиства и се изхрачи над верандата.

— Това не е никак лошо — обяви той с вида на малко момче, което се кани да каже гатанка на детско парти. — А може дори да е по-добро от оригинала. Май ще трябва да го поразваля, защото преводачът следва да предава дори недостатъците в художествената творба. Не всички от гилдията споделят това виждане, но аз гледам да се придържам към него. Ти не притежаваш нужните заложи, за да оцениш това произведение, но все пак ще...

— Прочети го, де — прекъсна го Барбароти. — Спести ми прелюдията и анализа. Целият съм слух.

— Добре, проклетнико. Слушай внимателно, защото става дума за велика поезия.

Той отпи отново от бирата, почеса Сарикоски под брадичката и подхвана:

„Любима, ти си дебелото дете, което падна в калта, когато войната дойде, ти си отпечатъкът от крака на войника върху пода, до ръженорусата плитка на тринайсетгодишното момиче, ти си солта в съда, който майката на момичето носеше в джоба на жилетката си в ден, когато я хвърлиха в масовия гроб отвъд възвишението — там вече никой не стъпва, — но ти не си водата, която бълбука в близкото поточе, не си и птицата, която пее в здрача, не си и приятната сянка в зелената горичка. Така е, любима, и не може да бъде другояче.“

Валман кимна замислено няколко пъти и затвори тетрадката. Гунар Барбароти пресуши бирата си и затвори очи. Някаква муха избръмча покрай него и кацна върху отворената му шепа. „Какво правя тук? — зачуди се пак той. — Как се озовах в компанията на Аксел в този неделен ден от четирийсет и осмата година на моя живот?“

Барбароти намери тази мисъл малко плашеща и изключително важна. Известно време я дъвка, без да намери задоволителен отговор. После Аксел Валман заяви, че се чувства вдъхновен от прочита на толкова добро стихотворение и помоли Гунар да изслуша превода на още двайсетина.

И така премина следобедът. Аксел Валман четеше своите интерпретации на късните стихотворения на Барин — някои съвсем прости, други мрачни и неясни. Пиха още бира, приготвиха си спагети със сос, топнаха се в езерото и надвечер Гунар Барбароти осъзна, че съдържанието на алкохол в кръвта е твърде високо, за да се прибере с колата. Следователно се видя принуден да пренощува във вилата на Валман.

Решението му не срещна никакви прегради. В единайсет Аксел Валман обяви, че е взел своето от тази забравена от Господ неделя, прочете кратко и пламенно, но за съжаление на непонятен унгарски, призив за свобода на поезията, извика Сарикоски и отиде да си легне. Барбароти се установи върху коженото канапе с одеяло и възглавница, пропита с миризмата на мухъл и цигарен дим. Онзи въпрос от

Еклесиаста — а един — как ще се сгрее? — отново изникна в съзнанието му и той полежа няколко минути, опитвайки се да формулира подходяща молитва към — в момента — съществуващия Господ. Ала точните думи отказваха да се появяват в главата му и той се унесе в сън с усещането, че се намира далеч. Далеч от Мариан, далеч от децата си, далеч от убиеца, който по неизвестни на Барбароти причини отправяше предупрежденията си именно към него, и далеч — на десетки километри — от самия себе си.

[1] Пенти Сарикоски (1937–1983) един от най-известните финландски поети и преводачи. — Б.пр. ↑

Мрачният понеделник започна с няколко проливни валежа и силен вятър от югозапад. Гунар Барбароти си тръгна от вилата на Аксел Валман малко след осем сутринта с усещането за есен в гърдите. Измина едва няколко километра, когато едната чистачка падна от предното стъкло. Само за секунди отлетя като неуспешна мисъл и се изгуби във високата трева покрай пътя. Барбароти спря на първата бензиностанция да си купи нова чистачка и я монтира, макар и с известни трудности. Купи си и чаша кафе и последния брой на „Експресен“, въпреки че пред Йоран Першон се зарече да не го прави. После се върна в колата и докато дъждът продължаваше да се лее, изчете всичко, което звездният репортер имаше да каже по повод убийствата на Ерик Бергман и Ана Ериксон.

И за писмата.

И за неуспехите на полицията.

Точно както бе обещал журналистът, на случая бяха посветени четири страници и две заглавия: „Мистериозните убийства на десетилетието“ и „Шумлингският убиец, който изпраща писма“. В горната част на всяка страница за всеки случай пишеше „Извънредно приложение“ — да не би читателите да се заблудят и да подценят значимостта на публикуваната история. Статиите бяха придружени от изобилен снимков материал: малка снимка на Йонерблад, двойно по-голяма на Барбароти с вид на пациент, който чака да го приемат в лекарския кабинет, за да потвърдят, че страда от запек; самолетна снимка на Шумлинге, върху която двете места, където бяха открити телата, бяха отбелязани с бели кръстчета за улеснение на читателите; няколко фалшиви снимки на трите писма. Текстът на писмата се предаваше дословно, но в пояснителните бележки под снимките се посочваше, че снимките са от архива на вестника, защото полицията отказва да предостави оригиналите, за да не се компрометира разследването. „Експресен“ — както винаги — се стремеше да се представи като издание в служба на истината и достоверната информация. Иначе най-горе на осма страница се мъдреше снимка на

две жени на средна възраст, понесли пазарски чанти. Те нямаха нищо общо с убийствата. Тъкмо обратното. Според приложения кратък обяснителен текст въпросните две жени са представителки на обикновения почтен гражданин и на директния въпрос на репортера дали се чувстват изплашени, жените се кълняха, че са повече от ужасени. Не смеели дори да си подадат носа навън. А на въпроса дали имат доверие на полицията, двете жени изказаха желание органите на реда най-после да предприемат някакви мерки.

В по-дългия отрязък от текста авторът описваше убиеца като крайно коварен психопат и цитираше изказвания на Йонерблад, на прокурор Сьолвениус и на Барбароти. Гунар не разпозна като своя нито дума от цитатите, които му се приписваха. Никак не му се вярваше Йонерблад наистина да се е заклел в полицейската си чест да залови извършителя до няколко дни, максимум до седмица.

Ала най-ужасен му се стори надсловът, придружаващ снимката на лицето му в задръстената чакалня:

Замесен?

„Замесен? — повтори си той наум. — Какво, по дяволите, намеква Першон? Ако напиша писмо на майката на папата, да не би това да я замесва в каквото и да било?“

Изпи си кафето и бутна ядосано вестника настрани. След секунда се обади Асюнандер. Звучеше като каменоломна с махмурлук:

— Идвам — съобщи Барбароти. — След двајсетина минути.

— Кррн кк — изломоти комисарят и през останалата част от пътуването Барбароти размишлява какво ли се е опитвал да каже всъщност Асюнандер.

— Кой... шибан глупак... е продал вътрешна информация... на... журналята?

Това изречение, сензационно дълго и необичайно свързано за устата на Асюнандер, бе последвано от красноречиво мълчание. Барбароти осъзна, че същата мисъл минава през главата на всички дванайсет присъстващи. Дори четиримата най-заети полицаи дойдоха на оперативката.

Някой от нас? Дали е някой от нас?

Навярно подозрението бе минало само през единайсет глави, защото ако действително един от присъстващите бе снесъл срещу пари информацията на пресата, през тези няколко ледени застрашителни

секунди вероятно го занимаваха въпроси от рода „Дали ми личи?“ или „Хаха, никога няма да ме хванете, закърнели мозъци!“.

Последното, изглежда, се мярна единствено в съзнанието на клетия Барбароти. „И днес съм много разклатен“ — бързо си помисли той.

— Освен от тук присъстващите, информацията може да е изтекла от още десетина души — наруши мълчанието Йонерблад.

Асюнандер смотолеве нещо неразбрано.

— Уви, така стоят нещата към днешна дата — продължи Йонерблад. — Не само в Шумлинге, а в цяла Швеция. Вътрешна информация непрекъснато изтича в медиите и затова искам да отправя предупреждение към всички присъстващи. Чувствайте се свободни да го разпространите. Ако това се повтори, ако пресата продължава да получава информация, която не сме се разбирали да оповестяваме, ще повикам специалист от Стокхолм, за да проведе вътрешно разследване. Казва се Викман. Има случаи на разпитвани, обесили се след няколко дни в неговата компания.

Йонерблад направи кратка пауза. Като по предварителна уговорка, Талин веднага пое щафетата:

— В два часа днес ще свикаме пресконференция. След това само аз и Йонерблад ще разговаряме с журналисти. Вероятно ще ви засипят с обаждания. Прехвърляйте ги на Йонерблад и на мен, за да не се компрометира разследването.

— Има ли някой, който да не е разбрал указанията ни? — попита Йонерблад.

Понеже въпросът не беше зададен съвсем еднозначно, част от присъстващите започнаха да клатят глава, а друга — да кимат. Внезапно Барбароти си припомни усещането, когато като малък играеше футбол. Веднъж капитанът на отбора го нахока в почивката след първото полувреме, защото противниковият отбор вече бе натрупал запас от четири гола. „Boys will be boys^[1] — помисли си той и погледна Ева Бакман, единствената жена сред присъстващите. — Едва ли ѝ харесва непрекъснато да се разправя с мъже във втори пубертет. А и вкъщи си има четирима мъже — продължи той в същия дух. — Съпруг и трима тийнейджъри, запалени по хокей на трева. Когато не са на почивка, де. Това означава, че Ева...“

— Барбароти — прекъсна Йонерблад разсъжденията му за междуполовите различия, — днешният брой на „Експресен“ усложнява до известна степен твоята роля.

— Защо?

— Няма да те оставят на мира.

— Не бери грижа. Ще си изключи телефона и ще отседна на хотел.

— Идеята не е добра. Не забравяй, че всеки ден трябва да проверяваш пощата си.

— Май е време да се споразумеем с пощенската служба — предложи Талин.

— С пощенската служба ли? Ама тя още ли съществува? Мислех, че...

Талин обаче явно изобщо не се интересуваше какво мисли Астор Нилсон за пощенската служба:

— Ако убиецът продължава да пише писма, ще можем да ги прочетем дванайсет часа по-рано. Тази уговорка с пощата, разбира се, навярно ще увеличи риска от още информационни течове в пресата...

— И ще се появят мними убийци, които ще изпратят писма — вметна Ева Бакман. — Нали?

— Най-вероятно да — промърмори Йонерблад и в този миг инспектор Барбароти се досети кой е изнесъл информацията за писмата в пресата.

Докато обмисляше подробностите по хипотезата си, той изчака да се изкажат още неколцина от колегите му. Предположението му навярно щеше да повдигне оправдани възражения, ала в дебрите на мозъчния му лабиринт дремеше твърдата убеденост, че е прав. Просто нямаше друго обяснение.

— Извинете, но ще ви прекъсна. Сетих се кой е дал информация на „Експресен“.

— Какво? — сепна се Йонерблад.

— Какво, по дяволите... — изненада се и Асюнандер.

— Съвсем просто е. Трябва да отхвърлим подозренията върху тук присъстващите. Сведенията за писмата е дал самият убиец.

— Какво? — повтори Йонерблад.

— Как... — подзе Ева Бакман.

— Нищо не разбирам — призна Талин.

— Убиецът се е свързал с журналистите — бавно произнесе Барбароти с особеното вътрешно удовлетворение на сляпа кокошка, намерила зрънце.

В продължение на десет секунди всички мълчаха. Комисар Талин вдигна дясната си ръка и пак я свали. Йонерблад щракна с химикалката си, а Асюнандер — с изкуствените си зъби.

— Не е възможно — предпазливо възрази червендалест полицаи на име Улсен.

— Напротив, възможно е — възрази Астор Нилсон. — Барбароти е прав. Абсолютно! Повече от очевидно е, не схващате ли?

След около четвърт час, прекаран в повече или по-малко разгорещени спорове, малко повече от половината присъстващи се обединиха около становището на Барбароти.

Схванаха.

Осъзнаха, че има голяма вероятност да е станало точно както предполага Гунар: убиецът се е свързал лично с вестник „Експресен“ с цел изданието да разпространи информацията за писмата, предупреждаващи коя е поредната жертва. По някаква причина убиецът не желаше полицията да държи писмата му в тайна. Искаше не само всички полицаи да се занимават с него, но и всички медии. .

— Да ме вземат дяволите, ако не е така — отсече инспектор Бакман. — Поздравявам те, Гунар.

— Да, убиецът навярно иска да привлече максимално вниманието върху себе си — обобщи Астор Нилсон. — Полицията, пресата и въобще цялата общественост.

Ева Бакман кимна. Барбароти — също. Комисар Талин хвърли поглед към Йонерблад и също кимна, макар и предпазливо. Изводът, до който стигнаха повечето им колеги, звучеше наистина смайващо, но и доста логично — ако се вярваше на мнозинството, постигнато с лек превес.

А усещането, че всъщност този своенравен и хладнокръвен убиец контролира целия ход на разследването, стана още по-осезаемо, след като се получи ново писмо.

През часовете до обяд инспектор Барбароти проведе няколко телефонни разговора. Уговори си среща е лица, които разследващите още не бяха намерили време да разпитат по-обстойно, макар тези лица да бяха свързани по един или друг начин с убитите Ерик Бергман и

Ана Ериксон. В дванайсет и петнайсет Барбароти пое към къщи, за да провери какви писма е получил.

Пратките покриваха повече от половината килимче в коридора, но въпреки това той веднага го видя: светлосин, продълговат плик, точно като миналия път. Името и адресът му се мъдреха с познатите малко несръчно изписани печатни букви, а името на града — Шумлинге — беше подчертано. Марката върху плика отново изобразяваше кораб.

Гунар Барбароти се позамисли за секунда, после си сложи чифт тънки ръкавици, разреза плика с кухненски нож, разгъна листа и прочете посланието:

ВЕЧЕ Е ИЗЛИШНО ДА ОХРАНЯВАТЕ ХАНС АНДЕРШОН. РЕШИХ ДА ГО ОСТАВЯ ЖИВ. ВМЕСТО НЕГО ВЪЗНАМЕРЯВАМ ДА УБИЯ ХЕНРИК И КАТАРИНА МАЛМГРЕН. НЯМА ДА МЕ СПРЕЩ, НАЛИ?

Барбароти прочете текста два пъти, мъчейки се да обуздае усещането за нереалност. Чувството, че всичко това не се случва действително, че се намира в криминален театър на абсурда, туптеше в слепоочията му с утопична настойчивост.

Хенрик и Катарина Малмгрен?

Двама души? Нима този човек възнамеряваше да извърши двойно убийство? Барбароти пхна писмото обратно в плика. Зачуди се защо го отвори, след като бе обещал на Йонерблад да му предава незабавно всякаква пристигнала от убиеца кореспонденция в непокътнат вид и опакована в найлонов плик за доказателствен материал.

Нарушил бе обещанието си, без да се поколебае дори за миг. Явно... явно имаше нещо вярно в подозренията му, че мъжете мислено си остават в момчешкия футболен отбор, защото за толкова години Барбароти не се бе отърсил от усещането за неособено блестящия интелект на капитана — независимо от внушителния му вид. Гунар Барбароти просто не обичаше хората да му казват какво да прави — и така открай време. Вероятно причината за тази непокорност се криеше във факта, че продължаваше да бъде криминален инспектор, а не комисар... ако трябваше да бъде честен. Разбира се, липсваше му и силна амбиция. Така или иначе, очакваха го сериозни разправи,

задето така самоволно бе отворил писмото, преди да го достави върху бюрото на висшестоящите.

„Е, и? — помисли си Барбароти, изнамери найлонов плик и пусна светлосиния плик вътре. — И без това възнамерявам да напусна работа и да се преместя в Хелсингборг. Пък и по закон всеки човек има право да прегледа личната си кореспонденция.“

Свали ръкавиците и запечата плика с ластик. После набра мобилния на Йонерблад.

— В момента обядвам — осведоми го ръководителят на разследването. — Може ли да почака?

— Не мисля.

— Защо?

— Току-що получих ново писмо. Убиецът твърди, че Ханс Андершон вече не го интересува и е решил да види сметката на Хенрик и Катарина Малмгрен.

— Значи си отворил писмото?

— Да. Все пак беше адресирано до мен.

— Проклятие! — изруга Йонерблад, докато дъвчеше енергично.

Барбароти изчака. „Сигурно дъвче морков — цял или нарязан на шайби, едва ли настърган.“

— Значи, двама?

— Да — потвърди Барбароти. — И двамата носят фамилното име Малмгрен.

— Веднага идвай в участъка! След десет минути да си в кабинета ми.

— Разбрано.

Но Йонерблад не прекрати разговора.

— Впрочем — додаде той, — за всеки случай не казвай на никого за това писмо. Нека първо с Талин да го прегледаме внимателно.

— Не бяхме ли единодушни, че убиецът, а не вътрешен човек, лично е съобщил на „Експресен“ за писмата?

— Да, това е най-вероятното обяснение, но не бързай да разпространяваш новината за писмото. Глупаво е да поемаме рискове, а и нали в два свикваме пресконференция. Съгласи се, че не е добра идея да огласяваме повече информация.

Барбароти се замисли.

— Просто такава е моето мнение — поясни Йонерблад. — При всички случаи ще разпитам господин Першон след пресконференцията. Ще се видим след няколко минути, нали?

— Тръгвам веднага — увери го инспектор Барбароти.

[1] Boys will be boys (англ.) — Момчетата винаги ще си бъдат момчета. — Б.пр. ↑

В крайна сметка в залата за оперативки се събра квинтет, за да обсъди последния ход на убиеца. Освен Барбароти, Талин и Йонерблад се явиха още Астор Нилсон и Ева Бакман. „Ръководителят на разследването явно е размислил през няколкото минути, изминали от края на телефонния разговор — предположи Барбароти, — и е преценил, че настоящото положение изисква повече мисловен капацитет и широта, отколкото строгото пазене на тайна.“ Присъстващите разгледаха внимателно писмото при пълна тишина. Астор Нилсон пръв коментира:

— Сатанинско.

— Какво имаш предвид? — попита Талин.

— Всичко това с плод на дяволски коварен замисъл. Принуждава ни да му играем по свирката като... дресирани бълхи.

— Би ли обяснил малко по-подробно — помоли Йонерблад, докато се опитваше да се справи с лекето на ризата си, явно появило се по време на обяда.

— Разбира се. Какво ще правим с Ханс Андершон? Да допуснем, че свалим охраната. Убиецът ще посегне на един от Хансовците и ще разкаже всичко на „Експресен“. В какво положение ще изпаднем тогава?

— В патово — обади се Ева Бакман.

— Именно. Веднага ще напишат как убиецът е казал на ченгетата да премахнат наблюдението и те, глупаците, са го послушали! Не е нужно да имаш богато въображение, за да...

— Стига толкова — прекъсна го Йонерблад. — Засега няма да сваляме охраната. В момента обаче основният ни приоритет е да разберем повече за самоличността на... как се казваха? Хенрик и Катарина Малмгрен?

— Точно така — потвърди Барбароти.

— Очевидно помежду им има връзка. Или са съпрузи, или са брат и сестра. В такъв случай не би следвало да представлява проблем

да ги открием. Надявам се да не се получат много съвпадения на имена. Вие как мислите?

— Дано да извадим късмет. Името Малмгрен ми звучи малко по-необичайно от Андершон — изрази мнението си Астор Нилсон.

Йонерблад си погледна часовника.

— Пресконференцията започва след пет минути. С Талин ще разговаряме с журналистите, а ако искате, вие проследете събитието по вътрешната телевизия. След един час приключваме. Дотогава искам да сте се свързали с Малмгренови. Ясно?

— Кристално ясно — потвърди Ева Бакман. — Ще сляза в кабинета на Тъжния да се погрижим.

— Тъжния ли? Не се ли казва Боргсен? — изненада се Талин.

— Любимото дете има много имена — цитира Гунар стара скандинавска поговорка.

— Е, добре тогава — Йонерблад се изправи. — Ще се видим пак тук в три и петнайсет. Повикайте и останалите от екипа. Имам предвид — ако са свободни. Някакви въпроси?

— Един — обади се Барбароти. — Ако някой от репортерите е узнал за новото писмо, как ще овладеете ситуацията?

Йонерблад помисли за секунда:

— Няма да коментираме.

— Да, ще се спотайваме — потвърди и Талин.

— Успех — пожела им Барбароти.

— Няма да бъде лесно да разпитате този Йоран Першон — отбеляза Астор Нилсон.

— Защо? — попита Талин.

— Защото всяка ваша дума веднага ще се отпечата на страниците на „Експресен“. Трудно ще го накарате да мълчи, а опитите на държавни служители да разследват анонимен сигнал до вестник определено не са готини... както се изразяват внуците ми.

„Нима той вече има внуци? — изненада се Барбароти. — И то на възраст да употребяват думи като «готин»?“

— Запознат съм със закона — раздразнено го увери Йонерблад. — И нямам особено добро мнение за вечерните вестници. Но ако те съзнателно прикриват убиец, само и само да продадат повече бройки, прекрачват всякакви граници.

Йонерблад и Талин излязоха от залата.

След като вратата зад двамата детективи се хлопна, Астор Нилсон си прочисти гърлото и погледът му заснова между Барбароти и Бакман.

— Трябва да ви призная нещо — подхвана той. — Всичко това ми се струва почти интересно. Явно съм малко извратен.

— Интересно ли? — слиса се Ева Бакман. — Вие, мъжете, не спирате да ме удивявате. „Убийствата са голям купон, затова реших да стана полицай!“ Само внимавай да не изтървеш нещо подобно пред журналисти от „Експресен“, че може да те разберат погрешно.

Астор Нилсон кимна с леко смутен вид. Инспектор Бакман даде знак на Барбароти да тръгне с нея и двамата се спуснаха по стълбите към кабинета на Боргсен, по прякор Тъжния, за да се възползват от доказаните му компютърни умения.

Откриха Хенрик и Катарина Малмгрен за по-малко от двацет минути — или поне предположиха, че са открили застрашените Хенрик и Катарина. В цялата страна имаше петдесетина мъже на име Хенрик Малмгрен и шейсетина жени на име Катарина Малмгрен. Може би част от тях се намираха в роднинска връзка, но само една съпругеска двойка носеше двете имена. Тримата детективи прецениха, че най-вероятно убиецът е вдигнал мерника именно на тях.

— Защо? Защо съм толкова сигурен, че става дума точно за тях? — чудеше се Барбароти.

— Не знам, но съм на същото мнение. Всъщност имаме три варианта: Хенрик и Катарина да са брат и сестра, родител и дете и съпругеска двойка, нали? — попита Ева Бакман.

— Е, възможно е и да са братовчеди например — отбеляза Тъжния. — Или леля и племенник. Дори не знаем дали са роднини.

— Ставаш дребнав — намръщи се Ева.

— Извинявай. Всъщност и аз гласувам с две ръце за съпругеската двойка. Трябва да проверим първо тях. — Боргсен си сложи очилата със съвсем малки стъкла и огледа разпечатания списък. — Особено като се има предвид, че в Шумлинге няма нито Хенрик, нито Катарина Малмгрен.

— Веднага ще ги проверим — отсече Барбароти. — А после, ако се наложи, ще разширим периметъра на търсенето. Какъв е адресът им?

Ева Бакман взе списъка и прочете на глас:

— Хенрик и Катарина Малмгрен, улица „Берберистиген“ 24, Гьотеборг. Това май се намира в квартал „Мьолндал“. Сестрата на Виле живее в този район. Доста модерни жилища... Доколкото знам, собствениците поддържат твърде добър стандарт.

Барбароти надникна над рамото ѝ.

— Посочени са три телефонни номера. Как да постъпим?

Тъжния погледна часовника.

— Пресконференцията ще продължи още около половин час.

— Няма смисъл да губим време — отбеляза Барбароти.

— Би било служебна грешка да се мотаем — съгласи се Бакман.

— Давай телефона насам, Йералд.

Три пъти удариха на камък. Три пъти изслушаха как господин и госпожа Малмгрен учтиво и с добре подбрани думи молят обадилият се да запише своето съобщение или да ги потърси на един от другите номера. След като за трети път връзката прекъсна, Барбароти изгледа тревожния израз върху лицата на колегите си и усети как по гърба му полазиха ледените тръпки на потвърдилите се съмнения.

Те са. Трябва да са те.

Същевременно гласът на разума го призоваваше да не избързва със заключенията. До три часа следобед оставаха двайсет минути. Беше понеделник. Ако Хенрик и Катарина Малмгрен в момента се намираха на работа — както впрочем всички нормални хора — беше съвсем обяснимо защо не отговарят на телефонните повиквания. Виж, друго би било, ако не отговаряха в седем вечерта. Барбароти разбра, че Бакман и Тъжния на драго сърце биха му предоставили възможността да вземе решение, но неочаквано самият той се почувства разколебан. Дали най-правилното е да запише съобщение на телефонния секретар, в което моли непознатата двойка да се свърже с полицията в Шумлинге?

След няколко секунди Гунар разбра откъде идва колебанието му. Не го притесняваше, че Йонерблад ще се ядоса или ще разкритикува решението му. Затруднението да вземе решение бе свързано по-скоро с убицеца и по-конкретно с факта, че той очаква от полицията именно такава стъпка: най-естествената от всички. Изведнъж Барбароти усети прилив на гняв. Не желаше повече да играе по свирката на убицеца. По-добре да предприеме нещо неочаквано. Да, но какво?

— Вероятно и този път блъфтира — предположи Ева Бакман, сякаш и тя си бе помислила същото като Гунар. — Може да е искал да убие само Ерик Бергман и Ана Ериксон, а в момента само да ни заблуждава.

— С каква цел? — попита Тъжния.

— Нямам представа — сви рамене Ева. — Просто ми се струва безсмислено да търсим мотив в този случай.

— А според мен е наложително — възрази Барбароти. — Забрави ли какво каза Лилиекуг?

— Не съм забравила, но някои специалисти не ми вдъхват доверие. Както не ми вдъхва доверие и мисълта, че в сряда най-последно ще изляза в отпуск.

— За последното май си права — съгласи се Боргсен и започна да подрежда купчините върху бюрото си. — Очаква ни още работа. Би било добре, ако открием някаква връзка между тази семейна двойка и двете ни жертви. Това значително ще улесни задачата ни.

— Без съмнение — Ева Бакман си погледна часовника. — А сега какво ще правим? Ще седим със скръстени ръце до края на пресконференцията ли?

Инспектор Барбароти поклати глава и бръкна в джоба на самото си.

— Ще ви помоля за малко тишина. Ще им оставя съобщение с моя номер. Няма да уточнявам, че съм полицай, просто ще ги помоля да ми позвънят. Направят ли го, значи са живи. Омръзна ми да не вземам решения.

— Никой не ти е забранил — подхвърли инспектор Бакман. — Започвай.

Барбароти кимна, позвъни на трите телефона и записа три подобни и доста мъгляви съобщения. Прибра мобилния в джоба си и пак изгледа колегите си.

— Да се обзаложим ли? — попита той.

— За какво?

— Че наесен една от къщите на улица „Берберистиген“ в Гьотеборг ще бъде обявена за продан.

Инспектор Йералд Боргсен отбеляза, че на практика есента вече е дошла, но нито той, нито Бакман приеха предизвикателството, отправено им от Барбароти.

В понеделник вечерта Гунар Барбароти си тръгна от участъка в седем и половина. Следобед му се обадиха тринайсет разследващи журналисти, амбицирани да стигнат до дъното на историята, и за целта искаха да му зададат по няколко основателни въпроса, но инспекторът отклони питанията им любезно и същевременно категорично.

Не се обадиха нито Хенрик, нито Катарина Малмгрен. От дълго време, вероятно откакто преди шест години Хелена бе обявила, че го напуска, Барбароти не се беше чувствал толкова неудовлетворен.

Но тогава ставаше въпрос за личния му живот, а сега изпитваше безсилие на работното място. В момента цялото разследване приличаше на умствено корабокрушение. На няколко пъти през унилите следобедни часове в съзнанието му изплува стихотворението на Бу Бергман „Марионетките“. В това, разбира се, нямаше нищо случайно. Убиецът дърпаше конците и полицейските кукли играеха послушно и усърдно. Той им подхвърляше по някое име и те веднага се хващаха на работа и започваха да вземат мерки, каквито се очакват от тях. И най-вече каквито очаква убиецът. Кукловодът.

Но защо? Този убиец имаше ли друга цел, освен да ги тормози психически? Дали писането на писма влизаше в някакъв план, в по-мощен замисъл, който Барбароти и другите още не бяха успели да съзрат?

През последната седмица си зададе тези въпроси около хиляда пъти и всеки път те оставаха реторични.

Пресконференцията минала добре, увериха го Йонерблад и Талин почти в един глас. Барбароти и не очакваше друго. А как целокупната журналистическа гилдия, чиито представители надвишаваха осемдесет души, е видяла мероприятиято, предстоеше да се разбере от публикациите в утрешните броеве на вестниците и от вечерните новинарски емисии по радиото и телевизията.

И от интернет. Нито един от присъстващите журналисти не зададе въпрос за Хенрик и Катарина Малмгрен и опасенията, че убиецът захранва с информация едновременно полицията и пресата, се оказаха напразни. Поне този път.

Дори наистина убиецът да бе информаторът на Йоран Першон, още не можеше да се каже със сигурност. Шест часа след като го осени ясното прозрение, Барбароти вече не се чувстваше съвсем сигурен в предположението си. „Та нали неудовлетворението означава именно

това? — помисли си той, сви от улица «Гревланд» и пое по протежение на реката. — Купчина въпроси, заплетени един в друг като разкривени стари закачалки в дъното на мухлясал гардероб.“ (Откъде му хрумваха подобни странни сравнения?) Дали наистина заплахата на убиеца е отправена към семейната двойка на улица „Берберистиген“? В такъв случай наистина ли възнамерява да ги убие? Явно на Ханс Андершон — който и да е от всички — му се размина. Защо? Дали убиецът изобщо е искал да го убива, или нещо се е променило в хода на събитията и е осуетило замисъла му?

Преди всичко го занимаваше въпросът къде се намират в момента Хенрик и Катарина Малмгрен. Въпреки усилената работа следобед, подпомогната от шестима отзивчиви колеги от Гьотеборг, детективите от Шумлинге не успяха да издирят съпрузите. От друга страна, и двамата имаха четиринайсет дни отпуск — той от университета в Гьотеборг, тя от Салгренската болница — и съществуваше голяма вероятност да пътуват по света без мобилните си телефони. Все повече хора предпочитат този вариант, на каквото и да се дължи това.

Другата възможност — не отговарят, защото са мъртви — предизвика различни мнения в разследващата група. Ала понеже тази хипотеза се градеше единствено върху предположения и догадки, решиха да не я развиват. Вечерта и на следващия ден предстояха още разговори с роднини и познати на двойката, така че рано или късно картинката щеше да се избистри. Барбароти лично разговаря по телефона с полусестра на Катарина Малмгрен и разбра, че съпрузите често изпадали в нелегалност за няколко дни или дори седмица. Жената нарече това „модерен начин на живот“. Обикновено Катарина ѝ пишела по имейла или оставяла съобщение на гласовата си поща, но жената обясни, че не поддържа непрекъснат контакт със семейството на сестра си, защото имали седем години разлика, а и Катарина и Хенрик не били от нейната среда.

Барбароти не се задълбочи във въпроса каква е нейната среда, благодари за съдействието и я предупреди за вероятността да ѝ се обади пак. Позвъни на следващото име от списъка с близки и познати на семейство Малмгрен и не разбра почти нищо ново. Продължи да звъни. Целият разследващ екип — плюс неколцина колеги от Гьотеборг — разговаряха с повече от сто души в продължение на

четири часа, мнозина от тях съвсем далечни познати на Хенрик и Катарина. Както се изрази Астор Нилсон, все едно търсеха снежни топки в пустиня. В резултат от хвърлените усилия в седем вечерта разполагаха с разнородна и напълно безполезна информация.

Бързо отсяха от плявата онова, което вероятно — и в най-добрия случай — можеше да се окаже важно за разследването. Това бе стандартна процедура, но в случая „Малмгрен“ стана много лесно.

А навярно убиецът изобщо не бе имал предвид двамата съпрузи от Гьотеборг. Вероятно не след дълго Катарина Малмгрен от Люкселе и Хенрик Малмгрен от Стокхолм щяха да изгубят живота си. Или вече го бяха изгубили. „Проклятие, превърнахме се в жалки марионетки!“ — беснееше Гунар.

Няма да Ате спреш, нали?

Така пишеше в последното писмо. Да ме спреш, не да ме спрете. Авторът на злокобните послания продължаваше да се обръща лично към Барбароти, а не към полицията като цяло. Защо?

Защо, защо? Дали убиецът го познаваше отнякъде, както бе предположил Йонерблад? Барбароти добави в списъка още осем свои „призраци“ от миналото, но това не помогна и колкото повече разсъждаваше, методът му се струваше все по-безсмислен.

А какво бе намерението на убиеца този път? Барбароти и Бакман, а навярно и другите детективи, но Гунар бе обсъждал положението предимно с Ева, застъпваха мнението, че ако маниакът наистина е искал да убие съпрузите, то те вече са мъртви. Намери ли ги полицията живи, убиецът най-вероятно няма да им посегне. Първите две писма, особено второто, бяха пристигнали твърде късно, та полицията да разполага с време да реагира, а в случая „Ханс Андершон“ жертва изобщо не се бе появила. Изглеждаше абсурдно убиецът да нападне двама души, намиращи се под засилена полицейска охрана. Ако пък противно на очакванията го направеше, означаваше, че е чисто луд или иска да го приберат на топло. Или и двете.

В такъв случай скоро щяха да го закопчат и да приключат със случая.

Ала за нещастие още не успяваха да открият Хенрик и Катарина Малмгрен. Там се криеше целият проблем. Навярно вече лежаха убити някъде, а убиецът се бе скрил на сигурно място и чакаше да заграби поредната си порция слава от утрешните вестници?

„Дали само това го подтиква да убива? — питаше се Барбароти с леко униение, докато завиваше по улица «Хагендалевеген». — Нима е възможно причината да е толкова банална?“

Така или иначе убиецът бе разширил географския си периметър. В Шумлинге не живееха лица на име Хенрик и Катарина Малмгрен. Трудно можеше да се прецени какво означава това, особено след като екипът си блъска главата над този въпрос в продължение на десет часа, и за миг инспектор Барбароти се улови как животът на Аксел Валман му се стори примамлив.

Академично бунище? Навярно съществува такава бунище и за разжалвани ченгета? Да, осъзна Барбароти, съвсем вероятно е да съществува. Въпросът е кога Гунар ще узрее достатъчно, за да прекрачи границите му.

Проклятие. Вдругиден ще се обади на Мариан и ще реши бъдещето си завинаги.

Занимаван от подобни разсъждения, Барбароти навря велосипеда си между две детски колелета в двора.

Отключи вратата на апартамента си, влезе в антрето и усети глад, макар следобед да бе изпил десет чаши кафе и изгълтал двойно повече бисквити. Провери веднага какво има в хладилника и килера и реши да приготви специалитета си: спагети с песто, каперси, маслини и тънко нарязан пармезан, чаша червено вино (ако има) и към нея — парче круша. Тъкмо бе приключил с готвенето и на вратата се позвъни. За няколко секунди Барбароти се поколеба дали да отвори и после — когато вече онова, което имаше да се случва, се бе случило — се чудеше защо, за бога, не се вслуша в първия си небезоснователен импулс.

На вратата стояха Йоран Першон и фотограф с червена бейзболна шапка.

— Радвам се, че сте си вкъщи — каза Першон и светкавица освети Барбароти.

— Нямам време. Извинете ме.

Опита се да затвори вратата, но репортерът вече бе успял да пъхне стъпалото си четирийсет и пети номер в процепа.

— Исках само да разменим две-три думи — увери го Першон. — В съвсем приятелски дух. Хората се интересуват от случая.

— Дръпнете си крака. Нищо няма да коментирам, фотографът продължи да прави снимки.

— Как така няма да коментирате? Ето какво ще направим. Ще седнем в кухнята ви да си поговорим десетина минути. После аз ще обобща разговора ни и ще ви предоставя възможност да одобрите или отхвърлите резюмето ми.

— Още сега го отхвърлям — отсеке Барбароти.

— Нима искате в хорските очи полицията да изглежда авторитарна и нежелаета да сътрудничи на медиите?

— Авторит... Какви ги дрънкате? В момента разследваме две убийства и не ни помагате, като подтичвате наоколо и ежедневно снасяте куп жълти новини. Вестникът ви е срам за свободното слово.

Гневът набъбваше у него като облак дим.

— Бихте ли повторили? — помоли репортерът и извади от джоба си химикалка и бележник, фотографът запечата мига.

— За последен път ви предупреждавам, че нямам намерение да разговарям с вас. Дръпнете си проклетия крак, иначе ще се наложи да ви ударя.

— Господин полицай, съветвам ви да си мерите приказките. Пуснете ни в дома си и престанете да се дърпате. Повече от час говорих с вашия... с онзи Йонерблад или както там се казваше. Започна да ми писва да се занимавам с надуте ченгета.

Гунар Барбароти стисна зъби и за миг затвори очи. После замахна, блъсна с всички сили журналиста в гърдите и онзи се търколи по стълбите. Криминалният инспектор затръшна вратата и заключи. Връщайки се в кухнята, поредната светкавица избледня върху ретината му, а трополенето на падащото тяло заглъхна в тъпанчетата му.

„Постъпих глупаво — рече си наум той. — Не се държах съвсем професионално.“

После седна да вечеря.

IV

ЗАПИСКИ ОТ МУСТЕРЛЕН

7-8 юли 2002

— Момичето е мъртво, не разбирате ли? — повтори отново Катарина Малмгрен и — сигурен съм — никой повече не каза нищо в продължение на около минута.

Седяхме, натъпкани един до друг, тялото на Трое лежеше безжизнено в краката ни, докато слушахме как дъждът намалява, а вълните под нас утихват. Вятърът също се уталожил, мракът се сгъсти и ни обгърна с вече плътното си наметало. Море, небе, бряг — всичко придоби еднакъв сиво-черен, непроницаем цвят. Единствено някъде на сушата се виждаха пет светли точки. Бе невъзможно да се прецени на какво разстояние се намират: или на не повече от километър, или доста по-далеч. Вляво — поне така си мислех — забелязах светло петно, което ту се появяваше, ту изчезваше: фарът в Бег-Мей. Явно вятърът ни бе отнесъл далеч на изток. Сега не разбирам как изобщо съм успял да забележа подобни неща, да се впусна в подобни незначителни наблюдения. Тялото ми бе изтръпнало, главата ми туптеше глухо, а по ранения ми крак от време на време пробягваше пронизваща болка. „По-лошо не може да бъде — мислех си тогава. — Това с най-големият кошмар.“

Първа наруши мълчанието Ана:

— Мъртва? Не е възможно да е мъртва, нали?

— Ами погледни я! Ако не е мъртва, каква е? — изсъска Хенрик, който най-безучастно бе наблюдавал опитите ни да съживим Трое.

— Млъквай, Хенрик — сръза го Катарина. — За бога, какво ще правим?

— Какво ще правим? — глуповато повтори Гунар. — Как можахме да го допуснем?

— Идиот с идиот! — обърна се към мен Ана. — Ти я изпусна във водата!

— Ръката ми се хлъзна — оправдах се аз. — Съжалявам.

— Съжаляваш? Само толкова ли? — стрелна ме с очи Хенрик.

— Какво очаквате да кажа?

Катарина Малмгрен избухна в силен, заглушаващ всичко плач.

— Защо реवेश? — скара ѝ се Ерик. — Заради теб взехме момичето с нас на острова!

— Не исках... — започна Катарина.

— Прав е — намеси се Ана. — Ти я домъкна с нас. Сега какво ще правиш? А?

В гласа на Ана се появи нещо паническо и същевременно победоносно. Дотогава не бях чувал такава комбинация.

— А замалко и аз да се удавя! — изкрещя неочаквано тя. — Но на кого му пука!

Спомних си, че в настъпилата суматоха тя действително падна през борда и навярно най-малкото се бе изплашила. Никой от нас не ѝ помогна, всички се бяхме вторачили в Трое. Няколко секунди преминаха в мълчание.

— Бурята утихна — отбеляза Гунар. — Да се надяваме теченията да ни отнесат към брега. Предлагам да се стегнете, да слезем в трюма и да обсъдим как да действаме.

Послушахме го. Оставихме мъртвата на палубата и се натъпкахме на пейките в тъмния трюм. Катарина подхвърли, че е редно поне един да остане да бди над тялото, но никой не взе забележката ѝ под внимание.

— Защо е толкова тъмно? — започна да се жалва Ана. — Защо, по дяволите, няма дори свещ?

— Успокой се — призова я Гунар. — Поне веднъж се опитай да се държиш като възрастен човек.

— Като възрастна ли? — изкрещя тя. — Ти ли ще ми говориш за зрялост, перверзник мръсен?

Не знам какво точно имаше предвид Ана, ала Гунар навярно се досещаше, защото ѝ удари плесница. Според мен не улучи точно лицето ѝ или пък тя вдигна ръка да се предпази, но така или иначе действието му се оказа достатъчно да я накара да замълчи.

— И сега какво ще правим? — върна се на най-важния въпрос Хенрик.

Долових страх в гласа му. Не успя да скрие напълно безпокойството и уплахата си, макар да се опита да ги притъпи.

— Уместен въпрос — съгласи се Ерик.

— Първо трябва да се успокоим. Няма смисъл да си крещим и да се обвиняваме взаимно — напомни Гунар.

— За бога, момичето е мъртво, не го ли разбирате? — повтори Катарина за трети или четвърти път, все едно на нея ѝ бе най-трудно да осмисли случилото се и се налагаше да си го припомня през няколко минути. — Защо не я извадихте?

— Нали видя, че направихме всичко по силите си? — попитах аз.

— Не съм сигурна.

— Двама души се борехме във вълните, а другите четирима гледахте — уточних аз.

— Но само един от нас изпусна момичето зад борда — додаде Хенрик незнайно с каква цел.

— За бога, наистина ли ще оставим момичето просто така на палубата? — попита Катарина с писклив глас.

Очевидно паниката здраво я бе сграбчила и тя съумяваше да я овладее единствено като говори и изразява съмнение в правотата на действията ни.

— Дявол да го вземе, престанете най-сетне с тези фасони! — повиши глас Гунар. — Не схващате ли колко глупаво е да се обвиняваме взаимно! В една и съща лодка сме.

— Браво — изсмя се Ерик. — Адски точна метафора.

Гунар не му обърна внимание.

— Трябва заедно да решим какво ще правим — настоя той. — И е нужно всички да вземат дейно участие в осъществяването на решението, каквото и да е то.

— Какви ги говориш? — попита Катарина. — Какво решение?

— Винаги прави така — намеси се Ана. — Нали ви казах: ужасен перверзник е.

— Нека ви припомня, че на борда има мъртво момиче — изкашля се Хенрик. — Съгласен съм с Гунар. Трябва веднага да решим какво ще правим.

Хенрик видимо се бе окопитил или поне се опитваше да си придаде по-смел вид.

— Благодаря — кимна Гунар.

— Не разбирам — възрази Катарина. — Няма нищо за обсъждане, нали?

— Има — възрази Гунар. — Вероятно част от вас го съзнават.

— Нека се опитаме да стигнем до брега, а там — да потърсим помощ — обобщи Катарина.

— За какво ни е помощ? — учуди се Хенрик.

— Ами за... нали се сещате? За... — Катарина обаче сама не се сети как да продължи.

Настъпи дълго мълчание. Спомням си този момент съвсем ясно. Всеки от нас — според собствените си интелектуални способности — започна да осъзнава в какво положение се бяхме озовали и се опитваше да се извиси над обичайното си тривиално светоусещане и да прецени трезво обстоятелствата.

Първа заговори Ана:

— Дявол да го вземе! Без никакво позволение взехме с нас дванайсетгодишно момиче на яхтата и накрая то се удави. Ако ме бяхте питали дали изобщо...

— Трябва да потулим историята — прекъсна я Ерик.

— Какво? Да я потулим ли? Какво имаш предвид?

— Да се отървем от трупа.

— Полудя ли?

— Съвсем наред съм си. Трябва да се отървем от тялото и да си мълчим — това е най-добрият изход.

— По-ужасно... — подхвана Катарина, но Гунар не я остави да довърши:

— Слушам те, Ерик.

— Какъв е смисълът да предадем тялото ѝ на полицията? Как ще обясним смъртта ѝ? Какво ще си помислят?

— Прав си — съгласи се Гунар и изведнъж си спомних, че той е преподавател по професия.

В онзи миг се държеше като учител в класна стая, който слуша представянето на групов ученически проект.

— Постъпихме като пълни идиоти и в момента на борда има труп. Ако искаме да продължаваме в същия дух, ще отидем в полицията — така мисля аз. Но ако решим да проявим поне капчица разум, ще измислим как безпрепятствено да се отървем от трупа.

— Лошо ми е — простена Катарина.

— Безпрепятствено? — повтори въпросително Хенрик. — Не разбирам как ще стане.

— Чакайте малко. И да го направим, какво ще стане, ако ни разобличат някой ден?

— Как ще ни разобличат?

— Например ако... ако някой ни е видял — предположи Катарина. — Заедно с момичето. Все пак ще я обявят за издирване.

— Без съмнение ще я издирват, но никой не знае, че тя е била с нас — отбеляза Гунар.

— Какво? Какви ги говориш? — намеси се Ана.

Той повтори думите си бавно, с нравоучителен тон:

— Никой не знае, че днес Трое е дошла с нас на островите Гленан.

— Как така никой?

— Когато се качихме на яхтата, на плажа беше пусто, нали?

— Не знам. Възможно е. Но положително са ни видели с нея в ресторанта — напомни Ана.

— Това се случи преди седмица — уточни Ерик. — Важно е да отричаме не че познаваме момичето, а че днес сме били с него.

— Наистина ли никой не ни видя сутринта? Сигурни ли сте? — попита Катарина.

Напрегнах си ума. Останалите — вероятно също. Опитах се да си припомня как изглеждаше плажът, докато чакахме Хенрик и Гунар да дойдат с яхтата. Как нагазихме във водата. Как се покатерихме на борда. Имаше ли хора наоколо? Навярно двама-трима рибари и туристи в далечината, но не си спомнях да е имало плажуващи в непосредствена близост до нас.

— Не, според мен никой не ни видя — отсече Ана.

— И аз така мисля — съгласи се Катарина. Изведнъж гласът ѝ се промени, стана по-мек и сговорчив. — Не, никой не е видял момичето да се качва на борда.

— Видяхте ли? — попита доволно Ерик.

— А онази двойка? — сети се Ана. — Която се появи на острова за малко.

— Тогава малката четеше книга. Сигурен съм. Онези двамата се намираха поне на сто и петдесет метра от нас — увери я Гунар. — Видели са група кротки шведи. Останаха не повече от час. Не допускам да са ни броили.

Ерик си прочисти гърлото:

— Няма свидетели — обобщи той. — Днес сме ходили на островите Гленан. През цялото време сме били шестима. Преди няколко дни сме се запознали с някакво момиче, което се е представило като Трое или нещо подобно. Оттогава не сме я виждали.

Катарина понечи да каже нещо, но се въздържа. Отново настъпи мълчание. Усетих как Хенрик от дясната ми страна потръпна. Главоболието ми се завърна за кратко в темето. Изведнъж яхтата се разклати силно. През последния половин час, след като извадихме тялото на момичето от водата, се усещаше съвсем леко полюшвано. Неочаквано обаче морето отново напомни за себе си.

— Ерик е прав — каза накрая Гунар. — Няма свидетели. Как мислят останалите?

По време на обсъжданията не взех отношение и смятах да продължа в същия дух. У мен се събудиха подозрения какво ли се е случило по време на разходката на Ерик с Трое, но предпочетох да ги запазя за себе си. Не ми убягна обаче колко активно се включи Ерик в дискусиата как да се отървем от тялото. Трупът на дванайсетгодишно момиче с току-що разкъсана девствена ципа е последното, което човек трябва да носи в полицията. Питам се дали ще гласуваме, но се оказва излишно.

— Съгласен съм — обади се Хенрик. — Да отидем в полицията при това положение би било ужасна глупост.

— Добре. А вие какво ще кажете, дами? — осведоми се Гунар.

Така отпрати демократична покана към двете жени да изразят мнението си. Чудех се дали нарочно, или случайно ме остави за накрая. Ана и Катарина не бързаха да отговорят и всяка вероятно се надяваше другата първа да приеме предложението на мъжете да покрием тялото и така да поемем по пътя на лъжата и отрицанието. За няколко секунди си внуших, че Ана и Катарина се борят със съчувствието към мъртвото момиче и гузната им съвест не им позволява да се присъединят към решението, но когато Катарина взе думата, разбрах, че съм се лъгал:

— Май сте прави. Нямам намерение да ви се противопоставям. Ако това излезе наяве, за всички ни ще настъпи истинска катастрофа, а... все пак с Хенрик имаме още две седмици отпуск. — Тя направи кратка пауза. — Случилото се е ужасно нещастие, но каквото и да направим, няма да върнем живота на момичето.

— И аз съм на същото мнение — присъедини се Ана. — Няма ли най-сетне да запалим проклетия двигател и да се върнем на сушата?

— И така, как ще го направим? — попита Гунар след половин час. — И къде?

През изминалите трийсет минути пушихме, покрихме Трое с чаршаф, а Ана се изпика над релинга.

Случи се и друго. Ерик и Хенрик отново се опитаха заедно да запалят двигателя, но без успех. Катарина откри фенер, ала той изгасна след около минута. Обсъдихме надълго и нашироко дали да не хвърлим тялото на момичето през борда, накрая обаче се обединихме около становището, че идеята не е добра. Съществуваше голям риск трупът да изплува на сушата и да го открият още на следващия ден, а при подобен развой на събитията положението лесно можеше да ескалира и да се отклони в твърде нежелана посока. В наша полза би било Трос да се смята само за изчезнала. За няколко минути обсъдихме дали да не завържем тежести за тялото ѝ, за да не изплува, но на борда на „Аркадия“ не открихме подходящ предмет. А дори и да имаше, как щяхме да обясним липсата му на собственика на яхтата?

Въпросите на Гунар как и къде ще покроем трупа на момичето бяха напълно оправдани.

— Не знам как — призна Ерик. — Но според мен би било добре да я заровим някъде.

— С голи ръце? Чудесна идея! — иронично подхвърли Ана.

— Все в една от къщите ни ще намерим лопата — обнадежди я Катарина.

— Ако стигнем до сушата, вероятно да — уточни Ана.

— Имаме ли друг вариант? — попита Гунар.

— А?

— Как да я заровим без лопата — разгълкува въпроса си Гунар.
— Ако действително искаме да се отървем от тялото.

— При всички случаи няма да разчленяваме трупа — отвърна Ана. — Нито ще я горим. Трябва да я погребете — няма друг начин.

— Да я погребете?

— Не възнамерявам да се намесвам.

— Нито пък аз — присъедини се Катарина.

— Вие, мъжете, ще я заровите с дружни усилия. Все пак вие не успяхте да я спасите — напомни Ана.

— Секунда — възпря ги Хенрик.

— Ти по телефона ли говориш? — заядливо попита Ана.

— Млъкни най-сетне! — сопна ѝ се Гунар. — Иначе ще изядеш още един шамар!

— Имам предложение — продължи Хенрик.

— Да чуем.

Хенрик се прокашля малко превзето:

— Според мен е излишно четирима души да рискуваме да ни хванат. По-добре да се заеме само един.

Няколко мига изминаха в мълчание.

— Не съм сигурен... — подхвана Ерик, но явно съжали.

— За мен няма съмнение кой трябва да погребее тялото — обяви Хенрик. През последните минути той се бе сдобил с авторитет сред нас. Вероятно защото беше дошъл на себе си след алкохолното опиянение. — Прозрачно ясно е.

— Досещам се какво имаш предвид — вметна веднага Катарина.

Изведнъж двамата отново станаха съпруг и съпруга. Разбраха се от половин дума. Хенрик се обърна към мен:

— Ти сгафи. Ти си виновен, че момичето се удави, нали? Затова според мен си длъжен да спасиш положението. И точка.

Огледах се. Опитах се да различа лицата на другите в тъмния трюм. Очите ми бяха започнали да привикват към липсата на светлина, но въпреки това не виждах в подробности. Чувах как дишат, усещах натрапчивото присъствие на телата им, миризмата на преработен алкохол, която се процеждаше от порите им, ала не можех да разчета мислите по изражението им. Всички мълчаха. След като Хенрик отпрати предложението си, никой не обели дума. Изминаха десетпетнайсет секунди, яхтата вече почти бе престанала да се клати. Питам се дали не сме се доближили до сушата, до някой залив, защото ме бе обзело такова усещане. Сетих се за доктор Л. и помислих колко пари са ми останали.

— Добре — казах. — Явно нямам избор.

С приближаването към малко заоблено заливче с няколко светлини на стотина метра от сушата, доколкото успях да преценя, за всеобща изненада Гунар запали двигателя. Събитието събуди известно оживление, но мъртвото момиче на борда, увито вече в два чаршафа, действа като естествен заглушител на радостта ни. Ерик и Хенрик

ме попитаха дали искам да ме свалят на сушата, за да погребва момичето някъде по протежение на непознатия бряг, ала аз веднага отклоних предложението им. Обясних, че ми е нужна лопата и предпочитам да зароя трупа в блатистата местност между Мустерлен и Бег-Мей. Хенрик се съгласи със съображенията ми и ми предложи цигара. Не съм редовен пушач, но я приех, защото я разтълкувах като жест на помирение и признание. Наближаваше единайсет и половина. Започнахме да се движим бавно по протежение на бреговата линия, без да се отдалечаваме на повече от петдесет-сто метра от сушата, защото не се знаеше докога ще работи двигателят и за да не изгубим ориентация, разбира се. След около петнайсет минути и след като заобиколихме няколко носа, последният от които трябва да е бил Кап-Коз, видяхме фара в Бег-Мей. Докато го подминавахме, луната за пръв път проби облаците и тримата, които седяхме на пейката в рубката — аз, Катарина и Гунар, — получихме кратката възможност да видим лицата си. Нито един от нас обаче не се възползва от случая. Сведохме поглед и след няколко секунди луната отново се показва зад тъмните облаци.

Малко по-късно заобиколихме нос Мустерлен. Плажът на запад тънеше в непрогледен мрак. С общи усилия пренесохме на сушата чанти, касетки, празни бутилки; накрая Гунар и Хенрик преметнаха тялото на Трое през борда и аз го избутах през оставащите до брега трийсетина метра. Гунар и Хенрик ни махнаха за довиждане и обърнаха курса на изток, за да върнат яхтата на пристанището в Бег-Мей. Нямам представа дали са възнамерявали да събудят собственика посред нощ и да му обясняват за проблемите с двигателя, или само да оставят яхтата, а на сутринта да му върнат ключа.

На плажа останахме четирима. Наобиколихме тялото. Гъстият мрак лепнеше като дреха по кожата ни. Вятърът утихна съвсем. Луната пак се скри. Единствено на изток между дърветата се виждаха светли петна. По моя преценка идваха от хотела близо до нос Мустерлен.

— Какво смяташ да правиш? — попита Катарина Малмгрен.

Отвърнах, че ще скрия тялото в дюните, докато намеря пътя до къщата на Ерик и взема оттам лопата.

— Ако искаш, ела да вземеш лопата от нас — предложи Катарина. — Но не съм сигурна дали имаме, а и би било глупаво да се замесваме.

— Да, много глупаво — съгласих се аз.

Ерик мълчеше. Ана — също.

— Е, добре тогава — заключих и вдигнах тялото на момичето.

Не тежеше много — около четирийсет-петдесет килограма — и въпреки болката в контузения ми крак я понесох с лекота.

— Ще избързам напред — обади се Ерик след настъпилото мълчание.

Катарина покани Ана да изчака Гунар в тяхната къща. Ана се поколеба, но после прие.

И въпреки това тримата продължавахме да стоим, обзети от някаква нерешителност. Преметнах трупа върху дясното си рамо.

— Не се тревожете — казах. — Ще се погрижа за всичко.

Те кимнаха и ме оставиха сам с Трое.

Предстояха ми необичайни часове, необичаен преход. Изпитвах усещането, че извършвам древен ритуал. Единствените ми свидетели бяха нощта, земята, небето и вечността. Противно на казаното пред Катарина и Ана, отнесох момичето чак до къщата на Ерик. Не я оставих в дюните, защото съществуваше голям риск на връщане да не намеря трупа, а не исках да подлагам никой от нас на подобна опасност. Казвайки „нас“, имам предвид не мен и шведите, а мен и Трое. Едва изминал няколко крачки, усетих силна спойка между нас. Аз бях жив, тя — мъртва, и все пак именно тя символизираше младостта; младост, която по силата на злощастни обстоятелства се бе сблъскала със събития, каквито не бях преживявал. Трое бе преминала границата, най-крайната граница и душата ѝ вероятно се бе пренесла другаде. Навярно дори бдеше над нас в момента, докато бавно и предпазливо напредвахме през блатистата местност. Наоколо се чуваха неясни звуци от процесите на гниене и раждане: бълбукане, свистене, клокочене, квакане, промъкващи се стъпки. Задачата, която бях поел на плещите си, ме обсеби; бързо осъзнах, че изпълнявам дълг, дълбоко ангажиращ дълг, чиято значимост никой от другите в компанията не бе в състояние дори да си представи, и изпитах горчива благодарност, задето именно на мен себе паднала привилегията да се погрижа момичето да отиде в земята. Това е самата истина. Същевременно усещах как лудостта ме дебне, как се промъква с тихи стъпки в оживелия мрак зад нас, пред нас и около нас. Не изпитвах страх от нищо, но осъзнавах, че има един възможен изход от това среднощно

бродене: двамата с момичето да легнем и да оставим тази хищна растителност да ни погълне; аз да придружа Трое до последния ѝ дом. Стигнахме до района, където блатото бе изкуствено пресушено. Отвсякъде ни обгръщаха тежки миризми на гнило и непроходима зеленина. „Навярно би било проява на обич да потъна заедно с нея в мътната топла вода и да се оставим на сили, много по-могъщи и примитивни от собствените ни“, помислих си тогава.

Но не спрях. Не стана така. Продължих да вървя; стъпка по стъпка, дихание по дихание. Разходките ми през последните дни ме бяха научили да се ориентирам из лабиринта от пътеки и за известно време, което впоследствие прецених като по-малко от час, стигнах до място, откъдето зърнах къщата на Ерик. Той бе запалил електрическа крушка, обикновено неизползвана вечер. Внимателно се освободих от мъртвото момиче и я поставих предпазливо в полуседнала поза, като я опрях о едно дърво на двајсетина метра от къщата. Влязох през портата, стигнах пипнешком до бараката с инструменти в най-тъмния ъгъл на градината и отворих вратата.

Дори не се наложи да паля осветлението, защото почти веднага се блъснах в една лопата, опряна на стената. Излязох, обиколих притихналата къща и се върнах при момичето. Вече бях набелязал къде да я погребя и стигнах дотам за двајсет — двајсет и пет минути. Мястото представляваше открито поле, където и преди се бях опитвал да отида, но се бях отказвал заради блатистата почва. Този път съвсем предпазливо стъпвах от туфа на туфа. Не виждах почти нищо в мрака, а и момичето тежеше върху рамото ми, но по едно време луната пак се показва — голям, блед, смаляващ се сърп — и се притече на помощ. От пътеката нагазих на десетина метра в тревата, която ми стигаше до пояса, после спрях, положих тялото върху земята и ударих пробно с лопата по пръстта.

Почвата беше рохкава и лесна за разкопаване, както и очаквах, и — за да приключа набързо с тази протяжна и мъчителна история — не след дълго момичето вече лежеше в земята. Интересното е, че почти не се наложи да я заривам. Пръстта сякаш сама погълна тялото ѝ и я обгърна в топлата си уханна прегръдка. Нещо ми подсказва, че мястото на момичето е именно там. Там и никъде другаде.

.Върнах се на пътеката. Погледнах часовника — два и двајсет. Неочаквано усетих как ме надмогва неописуема умора. На няколко

метра от мен изкряска кукумявка. Нямах представа как ще намеря сили да се прибера в къщата. Но успях. Ерик явно си бе легнал веднага след като взех лопатата от бараката, защото крушката беше изгасена. Върнах лопатата на мястото ѝ и си взех душ. Дълго стоях под течащата вода, опитвайки се да отмия от себе си всяка следа и всеки спомен от този кошмарен ден. Когато най-сетне си легнах, вече минаваше четири.

Спах четири часа, пак си взех душ и седнах да пиша. От Ерик няма следа. Сигурно е излязъл още рано сутринта. Без съмнение уточнява с другите каква версия да поддържа. Понеделник е, два часа. Изпитвам неустойимо желание да се върна на мястото, където погребях момичето, но ми е ясна необходимостта да се овладея.

Усещам и други импулси. Те ми нашепват да си събера багажа и да се махна отук, ала умората ме вцепенява.

Кракът ме боли. От външната страна на глезена ми се образува оток и синина. Едва ли е сериозно, но няколкодневна почивка ми изглежда доста привлекателна перспектива и съм безсилен да ѝ се противопоставя.

Естествено и за мен е важно да узная какви планове кроят другите. Лягам в единия шезлонг на терасата под чадъра, докато чакам Ерик да се прибере.

Усещам, че за двайсет и четири часа съм станал различен човек.

КОМЕНТАР, АВГУСТ 2007

И все пак не е така. Ако си сменим козината и се превърнем в нещо друго, всъщност само сменяме външния си вид, но от съдържанието, сърцевината и истинската си същност не можем да се отървем.

Не можем да избягаме от себе си. Не мога да загърбя безвъзвратно онези дни и случилото се тогава. Онези хора се впиха в съзнанието ми като кърлежи, изсмукаха кръвта и разума ми и случващото се в момента не е нищо друго, освен логично последствие. Действията дават резултати, рано или късно всеки трябва да поеме полагащата му се отговорност, както аз поемам отговорността си, извършвайки кървавите, но неизбежни деяния, на които съм се посветил.

През годините момичето периодично се завръщаше в сънищата ми. Най-често в изпълнените с ужас и ледена пот кошмари се

възкресяваха минутите във вълните и нощното бродене из блатото — аз жив, тя мъртва. Откакто обаче взех решението, сънищата ми се промениха. Изведнъж се появи светлина и някакво умиротворение. Онази сутрин например отново видях момичето в меката сутрешна светлина в спалнята ми. Намирахме се на безбрежна плажна ивица, вероятно между Мустерлен и Беноче, но не съм сигурен. Още отдалеч се познахме. Видях, че тя носи на гръб раницата си с подаващия се отвътре триножник и се усмихва с типичната си насмешлива усмивка. Когато се приближихме един до друг, спряхме за малко, разменихме няколко весели фрази, тя докосна съвсем леко, почти мимоходом, бузата ми и после продължихме, всеки по пътя си.

Тя не засегна темата, но по лицето ѝ разбрах колко ми е благодарна, задето най-сетне се заех с онези хора. Бе започнала да се превръща в жена.

Причина и следствие. Приключача ли със заниманието си, всички ще разберат, че просто съм следвал този принцип.

Понякога сънувам доктор Л. — всеки път един и същи епизод. След като се събудя, усещам как потребността ми от утеха е утолена за малко. Той седи зад голямото си тъмно писалище, аз влизам в кабинета, той вдига поглед от книгата пред себе си, намества очилата на челото си и ми кимва с типичния си умислен вид.

— Разбирам — казва ми. — Няма нужда да ми обясняваш, просто продължавай.

Продължавай.

14-16 август 2007

Сънува, че се блъска с дебели ангели.

Намираше се на опашка от чакащи, явно недобре организирана. Самият той стоеше в подножието на вита стълба, а най-горе, на петдесетина метра над него, имаше порта в стената, започнала вече да се рони. Целта на чакащите беше да влязат през тази порта. Някои от ангелите му изглеждаха по-познати от други. Веднага разпозна Хелена, бившата си съпруга, на няколко стъпала над него. Изненада се, че се е сдобила с толкова висок статус. Двайсет и пет годишното му познанство с нея не му даваше никакви основания да я оприличи на ангел. До нея зърна братята Дигерман — двама стари крадци и побойници, които бе закопчал преди няколко години. Явно все пак преобразяването не беше чак толкова сложен процес. В същия миг забеляза Аксел Валман и Йонерблад. Двамата се бяха прегърнали през крилата и изглеждаха погълнати от важен разговор; навярно как да прередят ангелите пред тях и да стигнат по-бързо догоре. Очевидно целта беше да минат през вратата и преди да се усети, Барбароти изпревари всички и се озова горе.

Там го очакваше свети Петър: разбира се, как не се бе сетил по-рано? Белобрадият и леко кривоглед пазач на райските порти го хвана неподготвен с наглед съвсем просто искане:

— Изброй ми три добри дела, които си извършил по време на земния си път.

„Само три ли?“ — зарадва се първо Барбароти, но после изведнъж осъзна, че си е направил лоша услуга. Мозъкът му даде накъсо, езикът му залепна за небцето, подмишниците му плувнаха в пот; той отвори устата си няколко пъти и пак я затвори. Свети Петър повдигна въпросително вежда.

„Обичал съм децата си — започна наум Барбароти, — и най-вече дъщеря си.“ — Това „добро дело“ обаче не звучеше особено убедително по обясними причини. Дори масовите убийци и психичноболните обичат децата си. Свети Петър вероятно очакваше от

него нещо много по-ударно. Но какво... какво добро дело бе извършил през живота си той? Коя своя благородна постъпка, непомрачена от корист или от... безвкусния блясък на ежедневно и баналното, би могъл да спомене?

Че е заловил известен брой престъпници и е оставил двойно повече на свобода? Очевидно не беше нещо, с което да се похвалят. Барбароти усещаше как погледът на свети Петър прониква в душата му. Нямаше смисъл да шикалкави.

— Е? — настоя за отговор светецът. — Тук пише, че си на четирийсет и седем години. Все нещо си постигнал за толкова време.

— Не бях подготвен за подобни въпроси — оправда се Барбароти. — За идването ми тук по-скоро.

Ангелите зад него започнаха да роптаят, задето се застоява толкова време пред портата, и Барбароти си помисли колко странно е, че те вече имат крила и бели одежди, макар да не са минали през портите на рая. Или просто бяха излезли да се позабавляват? На земята или другаде? Дали вече са били одобрени за рая? Изглеждаха тлъсти, а част от тях — напълно безформени. Барбароти позна Кони Дългия — барман в ресторант „Елген“, с неизменно спуснати клепащи и незапалена цигара в устата, фигурата на Кони беше неузнаваема. Изглеждаше висок около метър и шейсет, с тегло сто и трийсет килограма.

Свети Петър го изгледа ядосано и постави знак в големия тефтер, разтворен върху масата пред него. После махна нетърпеливо с ръка:

— Махай се. Давам ти още няколко години. Но гледай следващия път това да не се повтаря. Иначе веднага ще те изпратя в ада.

Барбароти кимна признателно, а свети Петър удари с малък чук по звънец — от онези, дето ги има по рецепциите на старите хотели, — и всичко се превърна в мъгла.

Ала звукът от звънеца не спря. Образите от съня му се завихриха и изплуваха на повърхността на нерадостната му действителност. Барбароти се намираще в леглото си, долният чаршаф и одеялото се бяха усукали в краката му, а упоритият звън идваше не от стара рецепция, ами от мобилния му телефон върху нощното шкафче. Още неотърсил се от съня, той вдигна.

Обаждаше се Хелена. За миг си помисли, че все още сънува. Стори му се твърде малко вероятно бившата му съпруга да го споходи и насън, и наяве — и то в толкова кратък промеждутък. Ала стържещата, възкисела нотка в гласа ѝ звучеше съвършено неподправено и всичките му съмнения се изпариха. Наистина говореше с Хелена.

— Обади ми се Итан — съобщи тя. — Прочела днешния брой на „Експресен“. Какво ти става, за бога?

Итан — стара приятелка, преди обща, а след развода — само Хеленина — живееше в община Худинге, където една трета от територията бе защитен природен резерват, и предпочиташе влечуги пред мъже.

— Какво? Колко е часът? — попита Барбароти.

— Осем без петнайсет, но това няма никакво значение. Във вестника пише, че си пребил журналист.

— Какво?

— Не се прави, че не си ме чул.

— Чух те, но какви ги говориш? — отрони Барбароти и най-после успя да се измъкне от усуканата завивка.

Осем без петнайсет? Не беше ли навил будилника за час по-рано?

— Итан видяла заглавието по вестникарските будки. В Худинге вечерните вестници излизат по-рано. Искях само да те питам какво да кажа на децата.

— Разбирам.

Получената информация започна бавно да се процежда в съзнанието му като отрова след ухапване от усойница и Барбароти си помисли каква фатална грешка е допуснал свети Петър, изпращайки го обратно на земята.

— Ще ти звънна по-късно — каза той. — Предай на Ларш и Мартин, че не съм удрял никого.

Стана и се скри под душа.

Следващото обаждане дойде в осем и осем — от инспектор Бакман.

— Ще настане пълен ад. Искях само да те предупредя, ако не си разбрал.

— Благодаря, вече ме осведомиха.

— Срещу теб е постъпила жалба за побой.

— Подозирах. Ще говорим по-късно.

Затвориха. След няколко минути с него се свързва журналист от вестник „Афтонбладет“. Поиска му коментар. Барбароти отказа да коментира каквото и да било. Уточни, че не е прочел какво точно пише в конкурентното им периодично издание, но не е посягал на никого.

После се облече. Телефонът отново звънна.

— Временно си отстранен от разследването — съобщи му Йонерблад с глас, все едно е захапал арматурно желязо.

— Благодаря. Нещо друго?

— Днес не идвай в участъка и стой далеч от журналисти. Ясно?

— Абсолютно.

— Запази пълно мълчание.

— Разбрано — потвърди Барбароти и затвори.

Пусна кафемашината и си намаза две филии. Обади се от националната телевизия да го поканят в сутрешното си предаване на следващия ден. Барбароти обясни, че за съжаление не може да коментира разследването и затвори. Седна до кухненската маса. Следващото обаждане дойде от ТВ4. Попитаха го дали е съгласен да им гостува във вечерно предаване. С любезен, но нетърпящ възражения тон Барбароти им обясни колко е запълнен графикът му и прекрати разговора. Тъкмо бе отпил от кафето и отхапал от едната филия, когато му се обади журналистка от радиопрограмата „След три“. Преди жената да е уточнила по какъв повод звъни, Барбароти се извини, че в момента провежда важен разпит и не може да говори.

После изключи телефоните, довърши закуската си и прегледа местния вестник. Там не пишеше за полицейско насилие.

„Мариан — сепна се той изведнъж. — Ами ако Мариан разтвори днешния брой на «Експресен»?“

Докато наново настрои сетивата си към външния свят, мина десет. Прекара четирийсет и пет минути в банята под звуците на сюитите за виолончело на Бах. Отправи към Господ молитва, за която Му обеща три точки, и връщайки се във всекидневната, завари дванайсет пропуснати повиквания на стационарния си телефон, четиринайсет на мобилния и по шест гласови съобщения на всеки.

„Добре се подредих — помисли си Барбароти. — Ама наистина. Или се озовах в окото на бурята — зависи от гледната точка.“

Временно отстранен от разследването?

Случваше му се за пръв път.

Обвинен в насилие? С това вече се бе сблъсквал — впрочем като повечето си колеги. Обикновено жалба срещу полицаи подават закоравели престъпници, които в гнева си искат веднага да нанесат отведен удар. Разследването срещу полицаи винаги се прекратява без последствия. Тази практика крие сериозни рискове, защото за никого не беше тайна, че се случва служител на реда наистина да превиши правомощията си.

Барбароти не си спомняше някога репортер да е подавал жалба срещу полицаи от техния участък, но това, разбира се, не означаваше нищо.

Още не се осмеляваше да излезе и да си купи вечерния вестник. Не знаеше по кое време пресата пристигна в Шумлинге, а никак не му се искаше да се разхожда напразно. Затова предпочете да изчака още половин час. Дали да не се дегизира, преди да излезе?

Мариан още не се бе обадила. Всъщност само това го интересуваше. В съзнанието му изплува мъчителна истина: нехаеше какво говорят хората за него, но от реакцията на Мариан сякаш зависеше животът му.

Обсебен от мисълта за този проблем и с двата телефона, Барбароти седна на балкона.

Защо Мариан още не му се бе обадила? Или не беше разбрала за скандала, или... или вече бе прочела материала във вестника и предпочиташе да си мълчи.

Барбароти отказваше да повярва на втората възможност. „В никакъв случай“ — опитваше да се убеди той. Да, действително бе изблъскал нахалния драскач от дома си, но беше изключено този факт да предизвика толкова фатални последствия за личния му живот. Обстоятелствата просто нямаха право да се развиват така. Барбароти вече го бе обсъдил с Всевишния под съпровода на Бах в банята и Господ се беше съгласил с него.

Прослуша съобщенията: две от Йонерблад на мобилния и на стационарния, две от Бакман, пет от журналисти и три от добри приятели. Съдейки по интонацията им, явно се бяха запознали със съдържанието на днешния брой на „Експресен“.

И Йонерблад, и Бакман го молеха да се свърже с полицията. Барбароти много лесно реши на кое повикване да отговори. Много лесно.

Набра личния номер на Ева Бакман. Тя го изключваше само в редки случаи. След три сигнала вдигна и го помоли да изчака. Явно искаше да остане сама, а не да говори в присъствието на други колеги. Когато гласът ѝ отново се чу в слушалката, Барбароти осъзна за пореден път, че при необходимост да прекара една година на самотен остров със свой колега, би избрал именно Ева Бакман. „Ако нямахме всеки по три деца и партньори, с нея можехме да се оженим.“ Тази мисъл не му минаваше през ум за пръв път, но от известно време се бе позагубила, защото нищо не я подхранваше.

— Как си? — попита Ева. — Малко се притеснявам за теб.

— Не се безпокой.

В същия миг звънна другият му телефон. Той погледна екрана — не беше Мариан — и не вдигна.

— Още не съм прочел статията във вестника. Какво пише всъщност?

— Пълна лудост; разлепили са началната страница като реклами. Какво се случи?

— Снощи проклетникът се опита да се вмъкне в жилището ми. Избутах го на стълбите.

— Така си и мислех. Във вестника пише, че си го хвърлил по стълбите. Явно дори е успял да се контузи. В момента Йонерблад дава кратка пресконференция, но след това иска да поговори с теб.

— Разбрах.

— Добре.

— И съм отстранен?

— Да, до второ нареждане. Съветвам те да избягваш да се набиваш на очи. В момента атмосферата е доста нажежена.

— Наистина ли? Как върви разследването?

— Има известен напредък — обясни Ева Бакман, като се мъчеше да звучи оптимистично.

— В смисъл?

— Установихме, че Хенрик и Катарина Малмгрен са заминали на почивка в Дания. Най-вероятно са пътували с късния ферибот за Фредерикехаве... миналата неделя, ако разбрах правилно съобщението

на Тъжния отпреди малко. Но има някаква неяснота и в момента Боргсен май разговаря с фирмата собственик на кораба.

— Каква неяснота?

— Още не знам. Щом разбере, ще ти звънна. Експертизата на трите писма е готова. От Линшопинг съобщиха, че няма нито отпечатъци, нито следи от слюнка. Нашият приятел — убиецът — явно е много прецизен, но ние си го знаехме отпреди.

— Имах предчувствие точно за такъв резултат. Предай на Йонерблад да ми се обади на мобилния, ако иска да говорим. Ще го включавам за пет минути на всеки кръгъл и половин час. В момента непрекъснато ми звънят разни журналисти, затова не го държа включен непрекъснато.

— Разбирам. Дано не ти прозвуча идиотски, но да знаеш, че ти съчувствам.

— Звучиш идиотски.

— Нали? — разсмя се Ева Бакман. — Все пак съм жена, не забравяй, а ние притежаваме емпатийна жилка, от която вие, мъжете, сте лишени.

— Емпа... Как го каза?

— Няма значение. Мисля да мина да те видя след работа. С компанията тук ми е малко трудно да обменям идеи... Ако нямаш нищо против, разбира се?

— Заповядай — покани я Барбароти. — Ще пийнем бира на балкона. Какво стана с отпуска ти?

— Отлага се с още няколко дни — обясни Ева. — Виле ме заплаши, че ще се прибере, защото момчетата са започнали да се оплакват от храната.

— Полицаяте изобщо не бива да имат почивни дни. Те само затрудняват работата им. Трябва да затварям. Ще излизам за вестник, а после ще полегна на дивана за няколко часа.

— Оттеглям си думите, че ти съчувствам — каза Ева Бакман и затвори.

Статията надмина и най-лошите му очаквания, а въображението му определено се бе развихрило в обрисуване на лош сценарий. Барбароти се отпусна до масата, разгъна вестника и с изненада усети, че му се повдига.

Материалът за него заемаше цялата първа страница. Половината представляваше заглавие с огромни букви:

ПОЛИЦАЙ НОКАУТИРА РЕПОРТЕР НА
„ЕКСПРЕСЕН“

Долната половина от страницата заемаше голяма, размазана снимка, която онзи фотограф явно бе успял да щракне точно в мига, когато юмруците на Барбароти се бяха забили в гърдите на Йоран Першон. Не изглеждаше никак добре. Най-ясно на снимката личеше лицето на Гунар: приличаше на опитен каратист, който с несломима решителност нанася смъртоносен удар на беззащитния си противник.

Виждаше се и как проклетият репортер действително е политнал назад.

Но чак в безсъзнание? От два юмрука в гърдите?

Барбароти отвори на осма страница, където се разкриваше истината за пресния случай на полицейски произвол и случката се обрисуваше в доста стряскащи краски. Опитният и всепризнат в професията си криминален репортер Йоран Першон се опитал с най-миролюбиви намерения да поиска коментар от полицай Гунар Барбароти, обитател на тристаен апартамент в центъра на Шумлинге, във връзка с факта, че извършителят на двете убийства в града е адресирал писмо до гореспоменатия служител на реда. Подробна информация за това — посочваше вестникът — читателите вече имали възможността да прочетат в понеделничния брой на „Експресен“. Без да бъде провокиран по никакъв начин, Барбароти нападнал клетия беззащитен репортер със силни удари и го хвърлил по стръмното стълбище на жилищната сграда. Журналистът изгубил съзнание и си счупил две кости по тялото.

„По тялото? — повтори си наум Барбароти. — Че къде другаде да си счупи кост?“

В състояние на дълбок шок и с тежки наранявания Йоран Першон успял с помощта на фотографа да напусне сградата и прекарал нощта в шумлингската болница. Инцидентът бил докладван в полицията и цялата случка хвърляла тъмна сянка и създава допълнителни спънки пред разследването, водено — досега без

никакви индикации за успех — от шумлингската полиция в сътрудничество с полицаи от Гьотеборг и Главна дирекция „Криминална полиция“ с цел да се залови пишещия писма убиец, върху чиято съвест вече тежали два човешки живота.

„Тъмна сянка и спънки? Явно Першон все пак наистина си е ударил главата.“

Във вестника не посочваха кой е авторът на статията. Навярно се бяха досетили, че би било прекалено, ако името на Йоран Першон се появи под репортажа.

От „Експресен“ не могли да се свържат с ръководителя на разследването Йонерблад, за да го помолят да коментира недопустимото посегателство върху свободното слово и неговите представители, продължаваше материалът. Набързо проведена анкета сред жителите на Шумлинге и околността показала, че цели шейсет и шест процента от интервюираните имат малко или никакво доверие в способността на полицията да се справя с нарастващата престъпност. През лятото например полицията не заловила извършителя на нито един случай от общо двацет и две влизания с взлом вкъщи из района. Човек започвал да се пита с какво се занимават органите на реда.

На пета страница бяха поместени още снимки на двамата противници Першон и Барбароти. Криминалният инспектор недоумяваше откъде са се сдобили с негова снимка. Там изглеждаше мърляв, все едно се е събудил след пиянска нощ, прекарана в някоя канавка. С тъмните кръгове под очите приличаше на покойния Кристер Петершон^[1]. Репортерът, от своя страна, имаше пукната устна, синина под едното око и напоена с кръв превръзка около главата. В общи линии приличаше на пациент с белодробен емфизем, премазан от грейдер.

„Дяволите да го вземат! Падне ли ми този нещастник още веднъж, няма да му се размине толкова леко!“ — зарече се Барбароти и осъзна, че престъпниците с агресивни нагласи разсъждават точно като него.

Барбароти заби показалец произволно между страниците на Библията и отвори на... същото място като миналия път. Колко странно. Каква е вероятността това да се случи? Несъмнено все пак си имаше своето логично обяснение: миналия път бе оставил Библията разтворена на това място по-дълго време и навярно се беше образувало

по-голямо разстояние между страниците. Барбароти се сети, че знае фокус с карти, който се базира именно на този принцип. Старите книги може би винаги се отгръщат на най-четените страници, ако се осланяш на случайността... или на показалеца си.

И така: Матей:

... ако пък твоето око бъде лукаво, цялото твое тяло ще бъде тъмно. И тъй, ако светлината, що е в тебе, е тъмнина, то колко ли голяма ще е тъмнината?

Барбароти прочете какво пише в съседните стихове от Светата книга. Засягаха се предимно въпроси за Небесния Отец, за Бога, за мамона^[2]. „И все пак — чудеше се той. — Ако моето око бъде лукаво? Какво ще рече? Каква поука се очаква да извлека от тези думи?“

Колкото до тъмнината, в момента Барбароти я усещаше и без напътствие свише.

С въздишка затвори Библията и включи мобилния си телефон.

Беше получил четири гласови съобщения и — най-важното — есемес от Мариан. „Най-сетне!“ Пръстите му заиграха по клавишите. В момента се решаваше съдбата му.

Мариан го молеше за още време — разтълкувано в оптимистичен дух. Във връзка с прочетеното в „Експресен“ се нуждаела от време за размисъл. „Прочетох, трябва да помисля.“ Било погрешно да се вземат прибързани решения. Но му оставяше възможност да ѝ се обади и да обсъдят положението.

И толкова. Четвърт час Барбароти се бори с тревогата и колебанията си, но накрая все пак събра смелост. Мариан не вдигна. Изчака десет минути и опита пак. Този път успя да се свърже с нея.

— Не вярвай на написаното във вестника — веднага я призова той. — Случи се съвсем друго.

Дори на самия него му прозвуча ужасно неубедително — като опитите на рецидивист да обясни защо е пребил жена си за трийсет и четвърти път. „Вината не беше моя.“ Мариан не бързаше да коментира думите му, но той поне прояви достатъчно самообладание да не продължи с повече глупави оправдания през отлитащите секунди на мълчание, които не предвещаваха нищо добро.

— Наистина искам да разбера какво точно се е случило — уточни най-сетне тя. — Но мисля и за децата или по-скоро най-вече за

тях. Прочетоха материала във вестника и им е доста трудно да свържат деянието с представата си за теб. Не знам как да им го обясня.

Той преглътна с мъка. Децата? Преди няколко часа Хелена му бе казала същото.

— Разбирам. Нека ти опиша какво стана. Репортерът се опита да влезе неканен в жилището ми и аз го избутах през вратата. Нищо повече.

— Нищо?

— Нищо.

Мълчание. Стомахът му се сви болезнено.

— Не ми ли вярваш?

— Мили Гунар, не знам на кое да вярвам.

— И предпочиташ да се осланяш на написаното в „Експресен“?

— Не. Не, разбира се. Казвам само, че... не знам как да накарам децата да изтълкуват случилото се.

— Разбирам те. А какво ще стане с... нас?

Мариан отново изчака известно време, преди да отговори. Мрачните секунди прелитаха покрай Барбароти към ничия земя. Или към гробище. Или към ад. „Откъде се появяват всичките тези метафори?“ — запита се той наум. Отново сравнения и мисли, изникнали незнайно как.

— Не знам какво ще стане с нас — призна накрая тя. — Трябва да ми дадеш още малко време.

— Само защото в „Експресен“ са публикували невярна информация за мен ли?

— Не...

— Ще ти бъда признателен, ако ми отговориш честно, Мариан. Миналата седмица ти предложих брак и ти ми обеща да ми съобщиш решението си тази сряда. Днес е вторник.

— Знам кой ден е днес.

— Чудесно. Тогава ще ти се обадя утре, както се разбрахме.

— Ако ми се обадиш утре, отговорът ми ще бъде отрицателен. Нямах право да ме притискаш по този начин.

— Добре, тогава няма да ти се обаждам. Ще определиш ли нова дата за отговора, или да смятам предложението за отхвърлено?

— Защо ме притискаш така, Гунар? В момента не мога да взема решение. Толкова странно ли ти се струва?

Той се възпря от прибързан отговор и се замисли. Същевременно се почувства горд от търпението си. „С годините съм улегнал — помисли си. — По времето, когато е Хелена бяхме заедно, щях вече да съм затръшнал слушалката.“

— Извинявай. Денят ми мина кошмарно. Цяла Швеция вече ме знае като побойник, в полицията постъпи оплакване срещу мен, току-що ме уволниха, а жената, която обичам, вече не иска да е с мен.

— Наистина ли те уволниха?

— По-скоро ми наредиха да не се появявам на работа.

— Нали не могат просто да...?

— Могат, разбира се. И би било съвсем разбираемо с оглед на събитията.

В продължение на няколко секунди в слушалката се чуваше угриженото ѝ дишане. „Понякога човек долавя безпокойството дори по дишанието на другия. Дори в телефонна слушалка.“ По някаква причина тази мисъл му подежда успокоително.

— Ето какво ще направим, Гунар. Обади ми се в събота. Дотогава ще се опитам да поговоря с Юхан и Йени. Длъжна съм да им обясня случилото се. Ще почакаш ли до събота?

— Мисля, че да. И на мен ще ми трябва малко време за размисъл.

— Значи, събота?

— Да.

След края на разговора Барбароти се чувстваше малко по-добре, отколкото преди това — или поне се опитваше да си го внуши. Изключи си телефона, без да прослуша другите съобщения.

„Какво властва в душата ми? — запита се той. — Мрак или светлина? Гробище или ад?“

Смачка вестника и го хвърли в чувала със смет. Излезе и седна на балкона да решава кръстословица.

[1] Кристер Петершон (1947–2004) — един от най-известните шведски престъпници и главен заподозрян в убийството на Улуф Палмс. — Б.пр. ↑

[2] Мамон — название на богатството и алчността, често персонифицирано. — Б.пр. ↑

Инспектор Бакман се появи в дома на Барбароти в шест и половина с три дебели червени папки:

— Предположих, че се нуждаеш от малко мозъчна стимулация.

— Благодаря.

— Така няма да се налага да ходиш до парка и да храниш гълъби.

— Права си.

— Прегледай ги тази вечер, а утре сутринта ще мина да ги взема.

В общи линии информацията в папките е всичко, с което разполагаме към днешна дата. Повечето ти е известно, разбира се.

— Йонерблад и Асюнандер знаят ли, че ще ми носиш материалите по разследването?

— Изобщо не съм ги питала.

— Много хитро от твоя страна. Хайде да поседнем на балкона. Имаш време за една бира, нали?

18. Една съвсем различна история.

— Разбира се — увери го Бакман. — Моите момчета не осъществиха закана си да се приберат по-рано вкъщи, а вечерта е чудесна.

— В съседния двор се готвят за парти с морски дарове. Може да попием малко от настроението им.

Инспектор Бакман се засмя.

— Идеално — отбеляза тя и се отпусна на единия шезлонг. — Помислил си за всичко.

— Правя каквото мога.

Барбароти отиде в кухнята и се върна с две бири и две високи халби. „Балконът може и да е малък, но е направен за двама“ — мина му неволно през ум.

— В замяна искам подробно да ме осведомиш докъде сте стигнали, преди да започна да чета. Нали не сте разкрили случая през деня?

— Не съвсем — призна Бакман. — Но съпрузите от Гьотеборг май здравата са загазили.

Барбароти наля бирата, двамата с Бакман вдигнаха чаши за наздравица и отпиха.

— В какъв смисъл са загазили?

— Ами... — Бакман се облегна. — Леле, колко е приятно да работиш на балкона, вместо да се потиш в участъка. Ако полицаите се трудят в по-уютна обстановка, ще разкриват престъпленията много по-бързо.

— Какво ще кажеш да продължим в същия дух, докато съм отстранен? — предложи Барбароти. — Ако си съгласна вечер да идваш у нас и да ми съобщаваш последните новости в разследването, ще получаваш по една бира за услугата.

— Защо не? — засмя се Ева Бакман.

— Загазили? — напомни ѝ Барбароти.

Тя се прокашля и си възвърна сериозния вид.

— Натам вървят нещата. В неделя Хенрик и Катарина Малмгрен са се качили на вечерния ферибот от Гьотеборг за Фредерикехаве и по всичко личи, че не са слезли на датския бряг.

— По всичко личи...? Какво означава това в прав текст?

— Колата им е останала на борда на ферибота — обясни Ева Бакман. — Всъщност това е единствената индикация за нещо нередно, но е доста убедителна. Как ти се струва?

— И изобщо не са взели колата си от платформата?

— Не. Натовареното им с багаж ауди е останало на ферибота. Възможно е, разбира се, да са решили да слязат на брега без автомобил, ала досега никой от разследващия екип не е успял да измисли задоволително обяснение на въпроса защо ще предприемат подобно действие. На теб хрумва ли ти нещо?

Барбароти смръщи вежди.

— Намекваш, че вероятно са били убити на борда на ферибота, така ли? И...

— И убиецът ги е хвърлил през борда, да. Това е едната хипотеза. Другата е, че е натъпкал труповете им в друго превозно средство, пренесъл ги е на сушата и ги е заровил в някоя блатиста местност в Дания или другаде на континента, където му е харесало.

— И е пресякъл границата с мъртви тела в багажника? Струва ми се прекалено дръзко.

— В Европа границите отпаднаха — напомни Бакман. — Но съм съгласна, че е по-вероятно да е хвърлил телата зад борда през нощта.

— Проклятие! Наистина ли сте убедени в тази версия?

— А ти какви изводи си правиш?

— Още никакви.

— Двама души се качват на ферибот в автомобила си. Четири часа по-късно всички пътници слизат на датския бряг и на борда остава само тяхната кола. Следователно...?

Барбароти не отговори. Мълчеше, взирайки се в трите червени папки със служебна информация, и само прогони една досадна муха.

— А семейство Малмгрен има ли връзка с другите жертви?

— Още не сме успели да се заемем с този въпрос. На пръв поглед не се открива никаква връзка. Хенрик Малмгрен е доцент по философия в Гьотеборгския университет, а съпругата му Катарина е анестезиологична сестра в Салгрэнската болница. Той е на трийсет и седем, тя — на трийсет и четири, и двамата с чисто съдебно минало. Нямаат деца.

— Това вече го знам. Претърсихте ли жилището им?

Тя си погледна часовника.

— Трябва да са започнали преди малко. Талин, Йонерблад и Астор Нилсон отидоха на място. Прокурорът се позабави, но в крайна сметка прибрахме колата за оглед. Главна дирекция „Криминална полиция“ посочи, че автомобилът е ключова следа в разследването.

— Ключова следа ли? Нали издирваме жертви? По мое виждане понятието ключова следа се отнася за извършителя.

— И аз така си мислех — съгласи се Ева Бакман и отпи от бирата. — Е, ние, провинциалните ченгета, нямаме повод да се надуваме. Йонерблад те защити пред медиите и нещо ми подсказва, че ще бъдеш реабилитиран в утрешния брой на „Афтонбладет“.

— И аз така разбрах — кимна Барбароти.

— Откъде?

— Говорих с Йонерблад преди няколко часа. Но кой чете опровержения?

— Малцина.

— Именно. Вече ме набедиха за побойник и няколко години няма да мога да изтрия това петно от образа на гилдията. Йонерблад ме

предупреди, че не смята да ме привика обратно в екипа, защото според него това би било недалновидно.

Ева Бакман кимна.

— Със сигурност няма да отмени отстраняването ми, докато „Експресен“ не оттегли жалбата си. Нарече случилото се провокация срещу общественото разбиране за справедливост.

— Има и друга причина да те държи настрана.

— Каква?

— Убиецът адресира писмата си до теб. Това ти пречи да бъдеш обективен.

— Значи, ако убиецът адресираше писмата си до участъка, би следвало всички полицаи да бъдат отстранени от разследването, така ли?

— Ами...

— И под натиска на обстоятелствата щяхме да извикаме подкрепление от Естония например?

Ева Бакман се изсмя.

— Е, склонна съм да мисля, че причината да те отстранят с по-скоро свързана с имиджа ти в медиите. Днес те описаха като насилник и на хората ще им трябва време да те забравят. Поне няколко дни.

— Това няма да ми попречи да нищя случая от вкъщи.

— Разбира се. Тук е много по-уютно, както ти казах.

— Добре — въздъхна Барбароти. — Искаш ли още една бира?

— Не. Възнамерявах да потичам, а две бири ще ми натежат.

Барбароти кимна и почука с кокалчетата на пръстите си върху папките.

— Тръгвай. Ще прегледам материалите. Утре сутринта ще ти кажа какво мисля, ако минеш.

Инспектор Бакман стана и в същия миг от съседния двор започнаха пиянска песен.

— Виж ти — Ева Бакман хвърли поглед над парапета на балкона.

— Веднъж и ние с теб да отидем на купон.

— Човек не бива да губи надежда. Впрочем какво стана с отпуска ти?

— Ти как мислиш? — изгледа го въпросително инспектор Бакман. — Отлага се за неопределено време.

След около три часа и дузина изпети песни Барбароти вече бе прегледал съдържанието на папките. Спусна се мрак, а над неравния меден покрив на училището при катедралата изплува жълта луна, прорязана от кървави нишки. Всички чавки замлъкнаха, с изключение на пияните чавки от съседния двор. Гунар Барбароти продължаваше да седи на балкона. Във въздуха вече се прокрадваше вечерен хлад, но с помощта на вълнена жилетка и одеяло върху краката Барбароти съумяваше да му се противопостави.

Случаят беше повече от странен. Той го знаеше още преди да се заеме с материалите по разследването. 14 въпреки това не се стърпя отново да го установи наум, след като приключи с прочита на книгата. Най-вероятно този случай щеше да се окаже един от най-загадъчните в цялата му полицейска практика. 14 един от най-зловещите. Особено като се опиташе да си представи извършителя; да нарисува предполагаемия образ на този човек.

Ако Хенрик и Катарина Малмгрен действително бяха убити, върху съвестта на убиеца вече тежаха четири живота. Дори само броят на жертвите го правеше уникален. В страната нямаше много престъпници с „актив“ от четири жертви. Повечето, които излежаваха присъда в „Хал“, „Остерокер“ или „Кумла“, бяха убили един човек, неколцина — по двама или трима. Ала отнемеш ли живота на четирима, вече играеш във висшата лига.

Или в нисшата — зависи с какъв аршин мериш.

Барбароти предполагаше, че писмените предупреждения, които убиецът отправяше към полицията преди всяко от четирите убийства, го правят рядък случай и в международен план. Лилиескуг твърдеше, че не се е сблъсквал с подобен случай в практиката си и затова се затруднява да конкретизира профила на извършителя. Все пак създаването на профил се базира върху опита, а щом липсва опит, психолозите са принудени да боравят с догадки и не съумяват да характеризират убиеца с точност.

Сред книгата в папките се цитираше изявление на известен криминолог: „за разлика от друг път, сега се сблъскваме с убиец, който има нещо в главата си, и затова полицията в момента непрекъснато удря на камък“. Барбароти бе склонен да се съгласи с тази съвсем обща хипотеза.

Убиецът определено беше хитрец, вероятно без криминално досие; изпълнен с непоколебима решителност да осъществи начертания си план и да не се остави да го хванат. Всъщност точно така го бе описал и Лилиескуг.

Определено не подбираше жертвите си на случаен принцип и не можеше да се нарече сериен убиец въпреки големия брой жертви. Злосторникът щеше да спре, след като ликвидира всички, включени в списъка му. Въпросът беше колко са и преди всичко какво ги свързва.

Оставаха, разбира се, и много други въпросителни. Ще успеят ли да го спрат, преди да убие всички набелязани жертви? Ще успеят ли изобщо да го хванат?

А Ханс Андершон? Как да тълкуват думите на убиеца „реших да го оставя жив“? Дали изобщо бе възнамерявал да убие човек с такова име, или просто бе блъфирал, бе използвал Ханс Андершон като димна завеса за заблуда на противника?

А дали Хенрик и Катарина Малмгрен са вече мъртви? В папката Барбароти откри снимки на двамата съпрузи: мъжът — с мършаво лице, оредяла коса, очила и вид, който Барбароти би охарактеризирал като „съвсем обикновен“; жената — смугла, доста по-жизнена, с пищна южняшка хубост. Катарина Малмгрен бе живяла пет години в Шумлинге като тийнейджърка — в края на осемдесетте, близо до залива. Това пораждаше необходимостта да се отговори и на въпроса каква е ролята на Шумлинге в цялата тази история. Дали убиецът е свързан по някакъв начин с града?

Накратко, възможно ли е да живее в Шумлинге и да се отдалечава от града на няколко десетки километра само колкото да пусне писмата си или да убие съпрузите Малмгрен например?

Ако предположи, че те наистина са мъртви, как ги е ликвидирал убиецът? Ако Бакман наистина е права, убиецът на всичкото отгоре явно притежава и рядко хладнокръвие, защото няма как съвсем безпрепятствено да ти се размине да убиеш мъж и жена на борда на ферибот и после да хвърлиш телата им във водата, без никой да те види.

И защо е избрал именно този начин?

Както обикновено, Гунар Барбароти разбираше, че тези дребни, но много важни въпроси, заплетени... как ги бе формулирал онзи ден?... заплетени един в друг като разкривени стари закачалки в

дъното на мухлясал гардероб?... можеха да се обобщят под един-единствен общ надслов: защо?

Защо се извършваха тези убийства? По каква причина... защото все трябва да има някаква причина; движещ мотив и основна подбуда, които, след като разследващите успеят да разкрият, ще изяснят всичко. Именно в това се състоеше въпросът: да разберат. Да схванат, което може да се схване, и да пренебрегнат останалото.

Докато учеше в основния курс през седемдесетте години, облъхани от духа на либерализма, Барбароти бе разбрал, че е по-важно да задаваш правилните въпроси, отколкото да знаеш правилните отговори. Неведнъж му се бе искало да прекара ученическите си години в друго десетилетие.

Докато слушаше как един от купонясващите в съседния двор изпълнява „Knockin on heaven s door“ — под собствен акомпанимент на китара и собствен, доста уникален аранжимент, Барбароти се замисли за писмата и за времевия аспект. Дали наистина убиецът оставяше на полицията шанс да спаси посочената в писмото жертва, или по-скоро изпращаше името на мишената си прекадено късно, когато разследващите вече нямат дори теоретична възможност да го направят? Барбароти се загледа в гълъба, който кацна върху парапета на съседския балкон, и се върна назад в спомените си. Последното писмо бе пристигнало с пощата в понеделник. Ако съпрузите Малмгрен действително бяха мъртви, деянието — или деянията — явно се бяха случили в нощта срещу понеделник. Убиецът най-вероятно бе пуснал писмото, преди да пристъпи към действие, но явно е знаел, че когато полицията получи писмото, той вече ще е осъществил плана си.

И друго: бил е напълно сигурен в успеха на начинанието си.

Имаше ли начин да ускорят получаването на пощенските пратки? Разследващата група обсъди дали да не поиска съдействие от пощенската служба, но всичко остана само на думи. Защото как си представяха това съдействие? Например, полицията да съобщи на всички пощальони от разпределителните станции в Западна Швеция — оттам бяха изпратени всички досега пристигнали писма — името на получателя и информация за цвета и размера на плика и да ги инструктира, ако забележат подозрителна пратка, веднага да се свържат с полицейския участък в Шумлинге. Или с най-близкото

полицейско управление, както призоваваха в старите съобщения за изчезнали лица, излъчвани по радиото. „Не — отказа се Барбароти. — Това е невъзможно. Така само ще продължим да играем ролите, които ни е отредил убиецът.“

Убиецът винаги се изразяваше в бъдеще време: съобщаваше кого има намерение да убие, но когато писмото пристигнеше при инспектор Барбароти, времето вече се бе превърнало в... как се казваше?... минало свършено. Тоест, убийството вече бе извършено и беше твърде късно да се предприема каквото и да било.

В цялата история Барбароти откриваше лингвистичен аспект, който положително би предизвикал интереса на Аксел Валман.

Той въздъхна. До него долитаха доста вели аплодисменти и известяваха, че подпийналият трубадур е престанал да чука на Райските порти. Барбароти си спомни за тазсутрешния си сън. Ако бе продължил да сънува, най-вероятно нямаше да го пуснат в Рая.

Взе папките под мишница и влезе вътре. Минаваше единайсет. „Поне за няколко часа престанах да мисля за Мариан и за тъмнината в душата ми. И това е нещо.“

Някъде бе чел, че работата е единственото ефикасно средство против тревожни мисли. Сигурно беше вярно. Барбароти наистина бе отстранен от длъжност, но нищо не му пречеше да се заеме с частно разследване на случая.

Особено като се има предвид, че единствен той се намиреше в директен — макар и еднопосочен — контакт с убиеца.

„Със завързани ръце и уста — установи наум Барбароти. — Защо не си избира някоя примамлива оферта за Средиземноморието и не отпраша натам? Защо не тегля една майна на всичко това?“

Поредният уместен въпрос.

В сряда Барбароти се събуди рано. Спа лошо. Главата му бучеше глухо и усещаше тялото си изтръпнало. Извади местния ежедневник от кутията и разбра, че няма нужда да ходи до магазина, за да се види в пресата. Дори шумлингската печатна медия бе обърнала специално внимание на понеделнишкия сблъсък между стожер на реда и защитник на свободното слово. Статията с начало на първа страница продължаваше на една от следващите.

За разлика от „Експресен“ местният вестник не уточняваше нито имена, нито публикуваше снимки на замесените. Съобщаваше се само, че репортер от вечерен вестник и полицай се спречкали и в резултат постъпила жалба. Не пишеше кой срещу кого е подал жалбата. Гунар Барбароти си помисли колко е жалко, дето шумлингският ежедневник има едва една десета от читателската аудитория на жълтия стокхолмски вестник, без да се брой регионалният тираж на „Експресен“ за Гьотеборг. Затова пък изданието помещаваше обширна информация за убийствата и за предупредителните писма, но Барбароти не откри нищо по-различно от сведенията в червените папки, които му бе донесла Бакман. Изпита благодарност. Вестниците поне не знаеха повече от полицията.

„Какво ми става? — изуми се Гунар. — Нима е нормално да изпитвам чак благодарност? Толкова ли се е разколебало доверието ми в разследващата група след моето напускане, та очаквам да намеря в медиите повече информация, отколкото в служебната картотека? И аз ли съм от онези шейсет и шест процента? Определено започвам да откачам.“

Бакман дойде да си вземе папките малко след осем и обеща да го държи в течение през деня.

— Ако се отбиеш и надвечер, ще те почерпя и е вечеря, а не само е бира и миризма на морски дарове.

Ева Бакман се позамисли, после прие.

— Освен ако положението в лятната вила не се обостри до степен Вили и момчетата да се приберат през деня — застрахова се тя.

Всичко впрочем зависело и от времето, а в момента навън изглеждаше мрачно. Все пак Шумлинге и селцето Кристанопел в Южна Швеция имат различен климат.

— Хрумна ли ти нещо? — поинтересува се Бакман, когато Барбароти ѝ върна папките.

— Не — поклати глава той. — Не ми хрумна нищо спонтанно.

— Жалко.

— Все пак информацията се обработва в главата ми и съм сигурен, че ще се стигне до пробив в разследването, когато потърсите евентуална връзка на семейство Малмгрен с другите две жертви. Ако претърсите старателно жилището им, ще откриете веднага какво ги е свързвало.

— Ние?

— Да, вие.

— Ами ако не открием нищо? — притеснено го погледна тя.

— В такъв случай — Барбароти разтри с кокалчетата на пръстите си слепоочията си, за да облекчи пищенето в ушите си, — обяснението е само едно.

— Няма връзка?

— Именно. Да откриеш пресечната точка между два житейски пътя не е никак лесно, но ако добавим трети и четвърти, общото помежду им бързо ще изплува. Стига, разбира се, компетентен екип да ръководи разследването.

— Да не намекваш, че не играем в отбор със силни играчи?

Барбароти се насили да се усмихне.

— Използваш метафори от сферата на професионалния хокей, а там съм пълен аматьор.

— Глупости. Е, ще видим дали си прав. Ще ти се обадя.

— Благодаря ти.

Ева Бакман си тръгна, Барбароти изми чиниите и чашите и изпадна в недоумение как да убие свободното си време.

„И за чакането си има определено време — помисли си. — Но днес в тялото и душата си усещам тръпки. Господи, погрижи се нещата да се пораздвижат, за да не ми се налага да обикалям из тристайната ми клетка като муха без глава. Две точки, става ли?“

Всевишният въздъхна и запрати силен порив на вятъра и няколко дъждовни пръски в кухненския прозорец, но понеже през вековете бе

чувал какво ли не, предпочете да не изразява мнение за окаяните метафори на молещия се. Какво да се прави: Барбароти бе ходил на училище през седемдесетте и не можеше да промени този факт.

Както вече се спомена.

Всевишният започна да трупа точки след час и половина, ала не без помощта на инспектор Бакман.

— Bad news is good news^[1] — подхвана загадъчно тя. — Слушай сега.

— Целият съм слух — увери я Барбароти. — Давай.

— Първо, намерихме Катарина Малмгрен.

— Олеле.

— Да. По-точно, сутринта я намерил датски рибар... близо до Скаген. Потеглил с лодката си, но само на петдесетина метра от брега се натъкнал на женски труп, плуващ по водата.

— Откъде знаете, че е Катарина Малмгрен?

— Още не сме я идентифицирали, но имаме сигурни данни.

— Например?

— Например документите ѝ за самоличност в джоба на якето. Пластмасовите карти са водоустойчиви. В момента ги изпращат в Гьотеборг. Сестра ѝ — нали говори с нея — е тръгнала от Карлсцад да я идентифицира.

— Така е — припомни си Барбароти. — Наистина говорих със сестрата на госпожа Малмгрен, преди да ме шкартират. Полусестра, ако не се лъжа. Да разбирам ли, че още не сте открили тялото на мъжа?

— Не сме. Засега се води само изчезнал. Вероятно се носи по някоя река и ще се заплете в нечия мрежа или ще се удари в някоя перка, така че едва ли ще чакаме дълго да се появи.

— Ясно. А каква е причината за смъртта на Катарина Малмгрен?

— Удушена е с примка. Следите по шията ѝ не оставят място за съмнение.

— Удушена ли? Значи... значи, убиецът отново е променил подхода си?

— Така изглежда. Твърде рано е да се правят изводи за часа на смъртта, но според датския съдебен лекар е починала през нощта срещу понеделник. Навярно е престояла около две денонощия във водата, преди Трюлсеменен да я открие.

— Трюлсеменен ли?

— Така се казва рибарят. На седемдесет и осем години е.

— Чакай малко... След потъването на ферибота „Естония“ през 1994-та не се ли въведе задължително съставяне на списъци с имената на всички пасажери на борда?

— По принцип да, но за съжаление никой не изисква от пътниците документ за самоличност.

— Тоест?

— Тоест ако си запазиш билет на името на Йоне Йонсон, на гишето те питат само как се казваш и ти го дават, дори истинското ти име да е Ларш Ларшон.

— Добре — въздъхна Барбароти. — А това, от своя страна, означава, че едва ли ще намерим името на убиеца в списъка с пасажерите, нали?

— За жалост е точно така. За десет минути и ние от екипа хранехме известни надежди.

— И въпреки това си струва да прегледате списъка. Колко души са пътували на борда?

— Малко над хиляда и петстотин. Нищо не пречи да ги прегледаме, но ще си отворим ужасно много работа.

Гунар Барбароти се замисли.

— Какво стана с обиска? Открихте ли нещо интересно в дома на Малмгренови?

— Още не се знае — призна Ева Бакман. — Събрали са четири кашона с предмети от шест чекмеджета на бюрата им и десет фотоалбума. Иззели са двата компютъра.

— Имате ли представа какво търсите?

— Много неща, но предимно вещи, които да свържат Малмгренови с Ана Ериксон или Ерик Бергман.

— Или и с двамата.

— Да. Паралелно ще проверяваме и обажданията на телефоните им. Появи ли се номер, който да съвпада с номерата, свързали се с Ериксон или Бергман, ще го проучим веднага. Доволен ли сте, инспекторе?

Барбароти се замисли.

— Засега нямам какво да добавя. Имаш ли специални желания за вечеря?

— Отдавна не съм яла омар — подхвърли инспектор Бакман.

На улица „Скулгата“ в Шумлинге се намираше магазин за риба и морски деликатеси. Барбароти често пазаруваше оттам. Този път обаче собственикът, поляк и бивш ски-скачач на име Доброволски, обясни, че не му препоръчва да си купи от предлагания в момента омар — особено пък ако ще го приготвя за дама. Доброволски го посъветва да вземе миди Сен Жак и по-малки, норвежки омари. Барбароти го послуша. Купи още осем съставки, все по съвет на поляка, и получи рецепта като бонус. Доброволски му препоръча и специално бяло вино, задължително за такова ястие. В крайна сметка се наложи Барбароти да мине и през магазина за алкохол.

Чувстваше се странно, докато обикаляше и купуваше деликатес след деликатес преди обяд в делничен ден, а вкъщи подреди продуктите в хладилника и килера с ясното съзнание за вина. Освен всичко друго бе редно да приготви подобна пищна вечеря за Мариан, а не за инспектор Бакман. „Но какво да се прави? — помисли си Гунар Барбароти. — Ние, хората, приличаме на хамстер в бясно въртящо се колело и ако не се съобразяваме с неговата посока, умираме.“

Ала не угризенията обсебваха съзнанието му. Те дори го откъсваха за малко от мислите за убиеца. Вече бе убил трима — а вероятно и четирима — души, и то с хладнокръвие, пораждащо — поне според преценката на Барбароти — неизбежно смайване.

Как се бе случило всичко това? Той — ако за улеснение предположеше, че става дума за мъж — се е качил на ферибота „Стена Лайне“ от Гьотеборг за Фредерикехаве. Превозното средство е потеглило точно по разписание: 23,55 в неделя — както го бе осведомила инспектор Бакман — и по време на тричасовото пътуване до Дания убиецът е отнел живота на Хенрик и Катарина Малмгрен, точно както се бе заканил в писмото, и бе хвърлил телата им през борда. „Как се прави подобно нещо? — питаше се Барбароти. — Как?“

Катарина Малмгрен е била удушена с примка. Този начин на умъртвяване не е от най-лесните, особено ако се намиращ на кораб, пълен с пасажери и следователно с потенциални свидетели. Убиецът очевидно е имал много внимателно обмислен план, знаел е точно как ще действа и освен това... освен това — подозираше Барбароти — познавал е семейство Малмгрен.

Нали? За да ги убие, първо е било нужно да ги раздели. Но защо двама съпрузи ще позволят на внезапно появил се натрапник да ги

раздели посред нощ на борда на кораб? Убиецът несъмнено е проявил хитрост, например, пуснал е сънотворно в питиетата им или е измислил още по-изкусен начин да ги изманипулира.

За ликвидирането на Хенрик Малмгрен убиецът навярно е използвал различен метод. Например, първо го е застрелял, а после се е заел със съпругата му. Сценарият изглеждаше доста вероятен, но въпреки това Барбароти бе склонен да вложи повече разсъждения във версията, че Малмгренови са се познавали с убиеца. Навярно ги е умъртвил на палубата, а кой би излязъл на палубата посред нощ в компанията на непознат, особено ако пътува заедно с половинката си?

Първо него, после нея. Или обратното.

И двамата наведнъж?

Не, малко вероятно.

Впрочем откритието, че убиецът и жертвите се познават, не можеше да се нарече новина за Барбароти. Инспекторът отдавна бе съзрял личен мотив в дъното на цялата история. Убиецът категорично не подбираше мишените си на случаен принцип.

Потънал дълбоко в размишленията си, Гунар Барбароти чу шумолене в антрето. Пощата за деня бе пристигнала. Пет минути покъсно се двоумеше дали е имал предчувствие, или просто си внушава.

А Всевишният беше добавил в актива си две напълно заслужени точки — в това нямаше никакво съмнение.

Сложи си латексови ръкавици и огледа плика, облегнат на фруктиерата върху кухненската маса.

Светлосин, продълговат — точно като третия и четвъртия плик. Името и адресът му бяха изписани със същите малко разкривени печатни букви. И пощенската марка оставаше вярна на морската тематика: стилизирана платноходка на фона на синьо море и синьо небе.

Барбароти се опита да пресметне колко дни са изминали, откакто пое в ръка първото писмо — онази сутрин, когато с пощальона се засякоха на стълбището, преди да поеме към Готланд и към Мариан. Двайсет и два дни — изчисли той. С други думи, около три седмици. Оттогава се бяха получили четири писма и бяха убити четирима души — ако не брой Хенрик Малмгрен, макар участието му да бе почти ясно.

А сега беше пристигнало пето писмо. Смърт очакваше още един човек или той вече бе мъртъв, реалистично погледнато. Досега

Барбароти бе получил повече от убедителни доказателства за хладнокръвието на извършителя, затова не му се вярваше в този запечатан плик да открие име на жив човек, свързан с предишните жертви. Никак не му се вярваше.

Пликът беше запечатан. Писмото — още неотворено и непочетено. Какво да прави?

Именно: как да постъпи?

„Ето това е въпросът — помисли си инспектор Барбароти. — Няма две мнения. Какво да правя?“ От гледна точка на бъдещата му кариера и възможностите за повишение в полицията не съществуваше съмнение как следва да постъпи: незабавно да се обади на Йонерблад и да го помоли да дойде и да вземе писмото. След като го отстраниха от разследването, Барбароти не бе получавал нови нареждания как да процедира със следващи пратки — поне не и изрични указания — но не би могъл да убеди началството, че е отворил писмото поради незнание. И Йонерблад, и Талин ще побеснеят, ако отново допусне подобен гаф, защото ще възприемат постъпката му като желание да действа на своя глава, и то напук на заповедите отгоре.

А ако има нещо, което полицейските шефове не понасят, това са опитите на подчинените им да се правят на независими. Това го знаеше всеки от бранша. Повече нямаше да го допуснат в системата на полицията.

Барбароти се вторачи в плика върху кухненската маса. Неочаквано в съзнанието му се появи Биргит Кулберг. Първо Гунар се зачуди какво, за бога, търси тя в главата му — той нямаше отношение нито към нея, нито към модерните танци. После обаче разбра кое бе извикало образа ѝ. Преди няколко години случайно беше изгледал по телевизията интервю с легендарната танцьорка. Млад репортер я бе изненадал с доста коварен въпрос, свързан с деликатна тема от културно-политическо естество, който изискваше добре да си премери думите.

След известен размисъл върху лицето на Биргит Кулберг разцъфна широка усмивка и тя поднесе на журналиста възможно най-великолепния отговор:

— Изобщо не ми пука.

„Ето така трябва да им отговоря — реши Барбароти. — Изобщо не ти пука. Благодаря ти, Биргит Кулберг. Като ме нападнат, ще се

оправдая с теб.“

Сложи си ръкавиците, взе кухненски нож и разряза плика. „Въпреки всичко трябва да си сменя работата — установи той за сто и петдесети път, откакто се бе прибрал от «Гюстабу». — Ще се цаня за гробар или нещо подобно в района на Хелсингборг.“

Извади сгънатия надве лист хартия и прочете:

НЕ ЗНАМ ДАЛИ СИ НАМЕРИЛ МАЛМГРЕНОВИ.
ОСТАНА САМО ЕДИН, ГУНАР. БЛАГОДАРЯ ТИ ЗА
СЪДЕЙСТВИЕТО.

Барбароти поседя неподвижно пет минути. Прочете писмото отново. Преброи думите. Четиринайсет. Пак го прочете, като се мъчеше да го осмисли, но... нещо във възприятието му блокира. Или изгуби способността си да разбира писмен шведски? Какво означаваше това послание? Каква информация даваха тези четиринайсет думи?

Всъщност.

Остана само един, Гунар. Между „един“ и „Гунар“ имаше запетая. Какво значение придаваше пунктуационният знак на това твърдение?

Че предстои още един човек на име Гунар да се превърне в жертва на убиеца, или „Гунар“ представляваше обръщение към самия Барбароти? Или пък... третото възможно тълкувание на посланието вероятно разклати способността на криминалния инспектор да възприема и да разбира. Да не би...?

Благодаря ти за съдействието?

Изведнъж пред очите на Барбароти се спусна мрак. Кухнята се разклати и той се принуди да се хване за ръба на масата, за да не падне. По тялото му бавно плъзна усещане, наподобяващо леден слой, сковаващ повърхността на езеро през мрачна и студена ноемврийска нощ.

След известно време — не можеше да определи точно колко, вероятно десетина минути, вероятно повече — Барбароти успя да се изправи и да се добере до телефона.

[1] Bad news is good news (англ.) — Лошите новини са добри новини. — Б.пр. ↑

— Моля?

Повтори същото дума по дума.

— Още едно?

— Мм.

— И ти го отвори?

— Мм.

— Да не си откачил?

— Попитах те откачи ли.

Прокашля се и се опита да каже нещо смислено, но не успя.

— Така се случи.

— Така се случи?

— Да.

— Какви ги бръцолевииш? С кого разговарям всъщност?

— Хм.

— За бога, Гунар, какво ти става?

— Ами... получих инсулт. Така предай на Йонерблад.

Ева Бакман помълча. Барбароти прикова поглед в лявата си ръка. Тя лежеше пред него върху боядисаната с тъмен байц кухненска маса и за миг му се стори, че принадлежи на друг човек. Откъде да знае дали не е така?

— Добре, ще му предам. Първо си получил писмо, после — мозъчен удар. Става ли?

— Мм.

— Гунар, нали... не говориш сериозно?

— Не.

— Какво пише този път в писмото? Опитай се да се вземеш в ръце. Да не си пиян?

— Напълно трезвен съм.

— Добре. Най-сетне разпознах гласа ти. Ще мина да взема писмото.

— Благодаря ти.

— След четвърт час съм при теб.

- Благодаря ти.
- Вземи моите ръкавици. Не си носиш, нали?
- Гунар, какво се е случило?
- Не знам. Май... получих психически срив.
- Психически срив ли? Защо?
- Нямам представа. Не ми се е случвало. Почувствах се като...
- Как?
- Все едно замръзнах.
- Къде замръзна?
- До кухненската маса. Седях неподвижно в продължение на петнайсет минути, преди да ти се обадя.
- А сега? По-добре ли си?
- Да. Май започнах да се разтапям.
- Изглеждаш ми доста посърнал.
- Благодаря.
- Трябва да отидеш на лекар. Може да е... нещо неврологично.
- Не ми се вярва. Прочети писмото.

Криминален инспектор Ева Бакман го гледа критично още няколко секунди, после го послуша. Прочете краткото послание, намръщи се, стрелна го с поглед над масата и пак се съсредоточи върху писмото.

- Гунар? Пише „Гунар“.
- Мм.
- И този Гунар ще бъде последната му жертва, така ли? — Мм.
- Или се обръща към теб? И това е възможно.

Барбароти кимна. Инспектор Бакман отново помълча известно време. Изведнъж явно ѝ хрумна нещо. Пое си дълбоко въздух, преплете пръсти над масата и се наведе към него.

- Ще убие още един човек на име Гунар или ще убие просто някого?
- Не знам.
- Или...?
- Какво? — сепна се той.

Тя го изгледа трескаво, почти изплашено, после отмести очи върху писмото и още веднъж щателно го сканира с поглед.

- Не — отсече тя. — Предлагам да изключим тази вероятност. Според мен...

— Какво?

— Според мен възнамерява да убие човек на име Гунар или вече го е направил.

Той започна да барабани с пръстите на лявата си ръка върху масата и Ева Бакман отново го изгледа с майчинска загриженост. „За каква вероятност говори тя? Какво ми става? Все едно плувам в аквариум.“

— Съгласен ли си с моето тълкование?

— Да.

Тя се наведе още по-напред към него. Лъхна го ароматът на токущо измитата ѝ коса.

— Гунар, да не би... този психически срыв да е свързан с писмото? Случило се е, докато си четял, нали?

Той кимна.

— Не ми изглеждаш нормално.

— Никога не съм изглеждал нормално, наследствено е.

— Друго имам предвид. Блед си като мъртвец, а довчера имаше слънчев загар.

— Наистина ли?

— Да ти се намира найлонов плик?

Той издърпа едно кухненско чекмедже и Ева пусна писмото вътре. Свали си ръкавиците и го завърза.

— Как се чувстваш сега?

— Малко по-добре — сви рамене той. — Но съм леко скован.

— Опитай се да проследиш пръста ми с очи.

Тя започна да мести пред лицето му показалеца си отдясно наляво.

— Без да си въртиш главата.

Той се подчини безропотно, но Ева не изкоментира резултата от теста. „Какво прави тя, за бога? Наистина ли подозира, че съм получил инсулт?“

А какво мислеше самият той, също тънеше в неяснота. Ева се визира в него известно време, после явно взе решение и стана.

— Гунар, ще се свържа с Олтман. Стой тук. Ще ти се обадя след час, става ли?

Барбароти не бързаше да отговори. „Олтман? Да, вероятно това е най-правилното. Защо не?“

Отдавна не се бе виждал с Олтман. По-точно, откакто с Ева Бакман заведоха Кристофершон, техен колега, в кабинета ѝ през едно ранно есенно утро преди четири-пет години, защото този колега бе стоял десет часа срещу дулото на ловна карабина в една вила близо до селцето Кварнторп. Драмата приключила, когато друг полицаи, Нюман, отнесъл половината глава на „ловеца“ и част от нея цопнала върху коленете на Кристофершон. Барбароти си спомняше случая.

Олтман я биваше — всички го знаеха, макар рядко да я споменаваха.

Той кимна, но си даде сметка, че не би се съгласил да отиде на лекар, ако Олтман не беше жена. За нищо на света. Сам се питаше защо.

Кабинетът на доктор Олтман се намираше на улица „Бадхюс“ точно срещу тенискортовете. Барбароти пристигна там дващсет минути по-рано от запазения час. Докато чакаше реда си, взе да разглежда един брой на списание „Нешънъл Джиографик“. В една от статиите се разказваше за косатката. Когато доктор Олтман пристигна след четвърт час и се ръкува с него, Гунар знаеше за косатките толкова, колкото и преди да разтвори списанието.

— Добре дошъл — поздрави го тя и го покани да влезе в кабинета си, боядисан в зелено и пясъчножълто. — Май сме се виждали няколко пъти.

— Да, веднъж със сигурност, но това беше преди четири-пет години.

Тя кимна и се настаниха във фотьойлите „Бруно Матсон“, произведени по идея на едноименния шведски мебелен дизайнер. Върху малката масичка помежду им стоеше часовник и купа с грозде.

— Кажу ми защо си тук.

— Изпрати ме моята колежка Ева Бакман.

— Изпрати те?

— Реши, че е необходимо да дойда.

— Но ти се противопостави на предложението й?

— Не — отговори той след кратък размисъл.

— Добре. Ще опишеш ли как се чувстваш?

— Малко... потиснат.

— Потиснат ли?

— Да.

— И в какво се изразява тази потиснатост?

— Не се чувствам добре.

— Разбирам. Ще ти задам няколко въпроса; задавам ги на всички пациенти. Целта е възможно най-бързо да си изградя представа за състоянието ти. Повечето неща може да не ти се струват важни, но те моля да ми отговаряш честно, доколкото ти е възможно. Съгласен ли си?

— Да.
— Значи, чувстваш се депресиран?
— Да... така мисля.
— От колко време?
— Отскоро. Вероятно от няколко седмици.
— Храниш ли се нормално?
— Мда... май да.
— Нормалното хранене включва закуска, обед и вечеря.
— В повечето случаи не пропускам нито едното.
— Консумираш ли алкохол? И ако да, колко?
— Не в големи количества.
— Добре. Можеш ли да се съсредоточаваш?
— Да се съсредоточавам? Не съм съвсем сигурен...
— Изпитваш ли затруднения при опитите да се концентрираш върху конкретна задача или при необходимостта да вземеш решение?
— Има нещо такова — призна той след малко. — Май съм изгубил бързата си мисъл.
— И напоследък го усещаш все по-осезаемо?
— Да.
— Добре. Имаш ли проблеми със съня?
— Е, чак проблеми... Макар че...
— Да?
— Снощи не спях добре.
Доктор Олтман записа нещо в бележника си и не успя да сдържи прозявката си.
— Напоследък случило ли се е нещо, което да свързваш с душевния си дискомфорт?
— Да, доста неща. Вероятно и ти четеш вестници.
За половин секунда тя присви устни:
— Чета, но не и „Експресен“.
— И все пак знаеш за случилото се, нали?
— Да. Значи, разглеждаш историята с онзи репортер и влошеното ти състояние в непосредствена връзка, така ли?
— Със сигурност скандалът не ми повиши настроението — сви рамене Барбароти. — А и...
— Да?
— Не съм го удрял, само го изблъсках през вратата.

— Но вестниците раздуха блъсването до побой?

— Да.

— И все пак те е ядосал. Напоследък изпитваш ли силно раздразнение?

— Не мисля. Неприязънта към вечерната преса за мен е по-скоро знак за добро психично здраве.

— Защо?

— Защото са такива, каквито са.

— А именно?

Той се замисли как да формулира обяснението си:

— Превръщат цялото население в сбирщина от инфантили. Клюкарските вестници и риалити предаванията. След двайсет години всички хора в страната ще бъдат идиоти.

Тя се усмихна — явно по този въпрос споделяха едно и също мнение.

— Освен това изпълняват ролята едновременно на самозван обвинител, съдия и партиен функционер, който следи дали всички от парламентарната група гласуват.

— Съгласна съм донякъде. Но днес състоянието ти рязко се е влошило, нали?

— Да.

— Какво точно стана?

Той се покашля и промени позата си.

— И аз не знам. Изведнъж... ми причерня. После не успях да помръдна. Трудно ми е да го опиша.

— Къде се намираше?

— Вкъщи; седях до кухненската маса.

— И закусваше?

— Не... Не, всъщност четях писмо.

— Какво писмо?

— Всичко, което споделя с теб, си остава между тези четири стени, нали?

— Разбира се.

— Независимо от обстоятелствата?

— Естествено.

— Чу ли за убийствата в Шумлинге?

— Да, но не знам подробности.

— А разбра ли, че убиецът изпраща предупредителни писма с името на следващата си жертва?

— Да, прочетох го.

— Адресира ги до мен.

— Разбрах.

— Сутринта получих още едно. Вероятно именно то отключи... случилото се.

— Ясно. Получил си писмо, в което се съобщава за предстоящо убийство?

— Да.

— Друго?

— Току-що колегите от Гьотеборг потвърдиха самоличността на две жертви на същия убиец. Вече станаха четирима души. А днес получих предупреждение за пета жертва. Дойде ми в повече.

Тя кимна замислено и поглади с показалец бузата си. Барбароти се запита на колко ли е години. Най-вероятно между петдесет и шейсет, но понеже беше много крехка и слаба, човек би я взел за помлада, особено ако я гледа от разстояние. Ала в момента доктор Олтман не стоеше на голямо разстояние от него, а едва на метър и половина. Барбароти забеляза, че я е разтревожи. Все пак той не беше обикновен пациент. Разказваше ѝ за четирима, а вероятно и петима мъртъвци — реално изгубили живота си хора, а не плод на болна фантазия — все едно ѝ разказва какво е ял на обяд. И въпреки това... въпреки това в момента доктор Олтман трябваше да насочи вниманието си не към жертвите на убиеца, а към него — временно отстранения от длъжност инспектор Гунар Барбароти. От време на време имаше нужда да си го припомня.

— Ще ми обясниш ли малко по-подробно как преживя случилото се в кухнята?

Той опита отново. Затрудняваше се да намери точните думи, но тя го слушаше и кимаше, все едно го разбира. Вероятно просто искаше да го окуражи.

— И какво пишеше в това писмо? Не е нужно да разкриваш цялото съдържание. Интересува ме дали се с различавало от съдържанието в предишните писма. Получил си... колко общо?

— Пет. Това е петото. Да, различава се.

— С какво?

— От една страна, пише, че това е последното писмо и е останал само един човек, който трябва да бъде убит... От друга, този път сякаш се обръща по-директно към мен.

— Не те разбирам.

— Извинявай. За кратко си въобразих, че е дошъл моят ред.

— Че убиецът визира в писмото си теб?

— Да, но едва ли е така. Тогава не си дадох ясна сметка, но тази мисъл ме връхлетя и... После моята колежка го изтълкува по същия начин или поне на мен така ми се стори.

— Звучи ми малко объркано.

— Така е, но допускам всичко това да е отключило вцепенението, в което изпаднах.

— Вцепенение? Смяташ ли, че този израз най-точно описва усещанията ти в онзи момент?

Той се замисли.

— Да, съвсем точно.

Доктор Олтман отново кимна, все едно дискретно го възнаграждаваше, задето е отговорил правилно на няколко последователни трудни въпроса.

— Измъчваш ли се, докато говориш за случая?

— Не особено. Все пак... ти имам доверие.

— Благодаря ти. Ще те питам още нещо... Нека се върнем към депресията ти. Някога минавала ли ти е през ум мисълта за самоубийство?

— Не.

— Нито сега, нито преди, така ли?

— Да. Не вярвам да ми хрумне подобно нещо.

— И никога не си таил в себе си намерения в тази посока?

— Никога.

— Добре, нека обърнем поглед към житейската ситуация, в която се намиращ. Кои други фактори според теб влияят на настроението ти? Какво се е случило в живота ти напоследък?

Барбароти се забави с отговора. Доктор Олтман не го пришпори. Напротив, седеше си съвсем спокойно, облегната назад, кръстосала десния крак над левия, и търпеливо изчакваше реакцията му. Барбароти се възхищаваше на това качество: търпението. Навярно защото го притежаваше в доста скромна степен.

— Хррм, да — промърмори той най-сетне. — Като се замисля, случиха се разни неща. Но обикновено избягвам да ги въртя в ума си.

Тя се засмя.

— И ти си като повечето мъже. Но навярно му е дошло времето да се позамислиш. Напоследък в живота ти имало ли е събития, които да ти повлияят негативно?

— Дъщеря ми, например.

— Какво се е случило с нея?

— Изнесе се от къщи. През пролетта завърши гимназия и се премести в Лондон. В момента си е хванала за гадже някакъв мърляв рокаджия.

— Мърляв рокаджия?

— Не знам. Не съм го виждал.

— Но се тревожиш?

— Да.

— Много ли?

— И още как. От близо шест години съм разведен. След като с бившата ми жена се разделихме, Сара остана да живее при мен. Сега ми липсва. Имам и двама сина, но те живеят в Дания с майка си и новия ѝ приятел.

— И си по-близък с дъщеря си, отколкото с момчетата?

— Да.

— Колко време ще остане Сара в Лондон?

— Откъде да знам? — сви рамене Барбароти. — Дори и да се прибере, вече е отлетяла от бащиния дом. Разбирам го, но се притеснявам. По принцип иска да следва. Замина за Лондон, за да си вземе една година почивка от уроците, както правят много младежи в днешно време. С нищо не съм по-специален от другите родители.

— Посети ли я в Лондон?

— Планирам да отида през септември.

— Добре. След гимназията моят син замина за Женева и също като теб аз непрекъснато се тревожих, но след като му гостувах, ми мина.

— С момичетата е по-сложно.

— Съгласна съм. Съветвам те да отидеш да я видиш. Какво друго те тревожи в последно време?

Барбароти сдъвка три гроздови зърна и отговори:

— Предложих брак на една жена, но се опасявам, че ще ми откаже.

— Отдавна ли я познаваш?

— От около година.

— И искаш да се ожениш за нея?

— Защо иначе ще ѝ предлагам?

— Ясно. И тя ли живее в Шумлинге?

— В Хелсингборг.

— Кога ѝ направи предложение?

— Преди седмица. Бяхме се разбрали да ми отговори днес, но понеже репортерът от „Експресен“ ме обвини в насилие, тя отложи окончателния си отговор за събота.

По лицето на доктор Олтман се изписа кратко удивление, после тя кръстоса левия си крак върху десния със замислен вид.

— Сещаш ли се за други негативни събития в живота ти?

— Спречкването с репортера например. Хората ме мислят за побойник.

— Мхм?

— Отстраниха ме от работа.

— И вече не си част от разследващия екип?

— Не съм.

— Друго? Сещаш ли се за друго?

— Не съм сигурен дали изобщо искам да работя повече като полицай. В момента кисна в проклетия си апартамент и се чувствам като прасе върху асфалт.

— Прасе върху асфалт ли? — изсмя се тя. — Не бях чувала такова сравнение.

— Нито пък аз. Току-що ми хрумна, макар че не съм сигурен дали прасетата действително се чувстват зле върху асфалт. Не знам почти нищо за прасетата.

— В това отношение съм също толкова невежа, колкото и ти.

Гунар Барбароти забеляза, че доктор Олтман едва сдържа смеха си. После обаче тя си пое дълбоко дъх и стана сериозна. Помълча няколко секунди, приковала в него наситеносините си очи. „Как е възможно човек да има толкова сини очи на такава възраст! — изуми се криминалният инспектор. — Ако беше на осемнайсет — да, но на петдесет или шейсет?“

— Ако ми позволиш да обобщя казаното дотук — тя се протегна на стола, — през последните месеци животът ти е под влиянието на различни негативни събития: дъщеря ти е напуснала дома ти, чувстваш се самотен, не си доволен от професията си. Появила се е нова жена, но изпитваш несигурност дали тя наистина иска да сподели живота си с теб. Получаваш странни писма от убиец. Срещу теб е постъпила жалба за побой над журналист и са те отстранили от работа. Така ли е в общи линии?

Барбароти се замисли дали да не добави, че непрекъснато се пита какъв е смисълът на живота, но се отказа.

— Да, общо взето е точно така.

Тя се усмихна и наситеният цвят на очите ѝ се поразми.

— Струва ли ти се странно, че се чувстваш зле... с оглед на обстоятелствата?

— Като се замисля, не е никак странно — съгласи се той след кратък размисъл. — И все пак ми се иска да можех да облекча някак състоянието си.

— Нищо не пречи да опитаме. Ако те помоля да сравниш негативните си преживявания, кое от тях ти се струва най-тежко?

— Ситуацията е Мариан — отвърна веднага той. — Или със Сара... Е, Сара все пак се намира извън обсега ми.

— И е редно да живее живота си?

— Да, предполагам.

— Мариан е жената, на която си предложил брак, нали?

— Да.

— И очакваш отговора ѝ в събота?

— Надявам се.

— Кое е най-лошото, което би могло да се случи?

— Да ми откаже, разбира се.

Доктор Олтман преплете пръсти.

— Ами ако приеме да стане твоя жена, ще съумееш ли да надмогнеш другите си проблеми?

— Да...

— Писмата от убиеца, оплакването от журналиста, незадоволителното положение в службата...

— Да, ако Мариан приеме предложението ми, ще преживявам всичко останало много по-леко.

— Добре. Разбирам как се чувстваш в момента. Предлагам да ти изпиша двуседмичен болничен лист и да се видим пак в петък по същото време. Удобно ли ти е?

— И няма да пия лекарства?

— Ще изчакаме до събота. Взemi обаче този въпросник и го попълни тази вечер или утре. Той представлява скала, по която да оцениш как се чувстваш. Ще ти отнеме десет-петнайсет минути, но е важно да отговориш на питанията, докато си спокоен и съсредоточен. Вдругиден ще проверим какъв е резултатът, съгласен ли си?

Тя му подаде сноп листове, скрепени с телбод. Барбароти ги пое, нави ги на руло и ги мушна в джоба на самото си.

— Усетиш ли, че напрежението ти идва в повече или че получаваш нова атака, веднага се свързваш с мен. Номерът на мобилния ми телефон е написан върху последната страница от въпросника. Как се чувстваш сега?

— Като прасе в гьол.

Тя пак се разсмя. „Поне й повиших настроението“ — помисли си той.

— Още нещо — допълни тя, когато излязоха в чакалнята. — Препоръчвам ти през следващите няколко дни да отседнеш при някой близък приятел.

— Ще го имам предвид.

— Ще се видим в петък.

— Да.

Ръкуваха се и Барбароти си тръгна.

Прибра се в три и половина. От близо три часа не си бе включвал телефона, но се оказа, че е получил само едно съобщение. Край на ядосаните шефове, край на досадните журналисти. „Колко нетрайна си, славо“ — помисли си Барбароти.

Съобщението бе изпратила Ева Бакман: да ѝ се обади, ако иска. Барбароти си направи кафе и излезе с чашата на балкона. После набра номера ѝ.

— Как се чувстваш? — поинтересува се тя.

Барбароти прецени момента като неподходящ да използва отново метафората с прасето и отвърна, че се чувства сравнително добре, предвид обстоятелствата.

— За жалост тази вечер няма да мога да дойда — каза тя.

— Да не би Виле и децата да са се прибрали?

— Не, Йонерблад настоя да работим до девет, а вероятно и до по-късно.

— Няма нищо. И без това не успях да намеря омар. Щом работите извънредно, значи се е появило нещо ново?

— След пет секунди имам разпит. Ще ти звънна след половин час, става ли?

Барбароти потвърди, взе недовършена стара кръстословица и си изпи кафето. Усети, че не се чувства съвсем комфортно — за десет минути не бе успял да попълни нито една нова дума.

Обзе го раздразнение. Защо продължава да седи тук и да се взира в нищото като преждевременно пенсиониран служител в архив? Защо не се намира в участъка и не води разпит? Колко време ще го държат настрана от разследването?

Осъзнаваше, че знае отговора поне на последния си въпрос, защото доктор Олтман му беше изписала болничен лист за две седмици. Дали Йонерблад не се бе уговорил с нея? Не, Барбароти се съмняваше в наличието на подобна плоска конспирация. Но кой знае какво ще се случи за две седмици? Може да се променят доста неща.

„Най-добре да правя нещата едно по едно: час по час, минута по минута. Така животът минава, нижат се секунди и минути, макар рядко да си даваме сметка за това, защото не ни остава време да се посветим на толкова обикновени размишления. Ала лястовицата, която рисува черта в небето, го прави в момента; не вчера и не утре. Макар че в момента... в момента лястовичката изчезна“, забеляза печално той. Барбароти очакваше Ева Бакман да приключи разпита си, да му се обади и да му съобщи докъде са стигнали.

Всичко останало беше безсмислено чакане, а всяко нещо идва с времето си.

— Какво каза Йонерблад за писмото?

— Защо му го нося отворено — това ли имаш предвид?

— Да.

— Почти нищо. Обясних му как стоят нещата.

— Обяснила си му?

— Да.

Тя не уточни подробности и след известен размисъл Барбароти също реши, че е излишно да я разпитва. Предстоеше да говорят за много по-важни неща.

— Е? — попита той. — Ще ми кажеш ли?

За частица от секундата се усъмни дали тя ще сподели с него новата информация. Ами ако се позове на някоя заповед и се оправдае с обяснението, че за жалост... за жалост временното отстраняване на Барбароти от длъжност и настоящата му неработоспособност поради заболяване отменят правото му да се информира за хода на разследването?

Но Ева Бакман не беше от такова тесто.

— Нещата започнаха да се раздвижват — съобщи тя. — Открихме интересни факти.

— Като например?

— Няколко снимки в дома на Малмгренови.

— И?

— Става дума за седем фотографии, залепени в един от албумите им. Искаш ли да чуеш още?

— Разбира се.

— Добре. Засега предполагаме, че са правени през лятото на 2002-ра, но не сме съвсем сигурни. По нищо не се отличават от

обичайните снимки от екскурзии или почивки. Има още двайсетина от същото пътуване, но тези седем са най-интересни.

— Защо?

— Защото на останалите или Хенрик Малмгрен е запечатан сам на фона на синьото море, или Катарина — върху грамадна скала... сецаш се за какво говоря. Все пейзажи.

— Не ме е грижа защо тези снимки са скучни, а защо седемте са събудили интерес.

— Доколкото чувам, успял си да си възвърнеш старото аз — установи Ева Бакман. — Върху въпросните седем снимки има и други хора. Може да сме малко заваяни, но успяхме да ги идентифицираме. Следиш ли ми мисълта?

Барбароти кимна, но Ева Бакман едва ли разбра, защото все пак говореха по телефона.

— Ана Ериксон и Ерик Бергман също са на тези снимки.

— Какво? Ана и... И двамата ли?

— Да. Четирите жертви на една снимка. Как ти се струва?

— Да му се...

— Не ругай. Днес открихме връзката — точно както предрече ти. Тези четирима души явно са били заедно на екскурзия преди няколко години... И вероятно не са поддържали връзка след това, защото в другите албуми не открихме повече техни снимки.

— Ясно. Коя година?

— 2002-ра, предполагаме, защото на гърба на албума пише „2002-2003“. Ако са залепили снимките в хронологичен ред, значи, снимките са от лятото на 2002-ра. Почти сигурни сме, че са били във Франция.

— Франция ли? Както предположи Тъжния?

Ева Бакман направи кратка пауза и пи нещо.

— Да, Йералд действително днес обра всички точки. А онази стара снимка на Ана Ериксон и Ерик Бергман на пейката явно е правена на същата лента. Вероятно Малмгренови са я изпратили на Ана.

Ева Бакман млъкна и се чу как разлиства някакви книжа.

— Четири жертви, които са почивали заедно в чужбина — обобщи Гунар. — Ама че работа! Какво предприехте?

— Положението се усложни — обясни Бакман. — На въпросните седем снимки има и други, освен четиримата.

— Други ли?

— Да. Не сме сигурни дали и те са част от компанията, така да я наречем. Започнахме малко по малко да разплитаме възела. Снимките са правени на три различни места: в ресторант, на игрална площадка за петанка в парк... това впрочем е една от причините да залагаме на Франция... и две снимки от скала до морето. Не е изключено и да е езеро, но в такъв случай трябва да е доста голямо. Според нас е море, защото на другите снимки се вижда ясно, че не става въпрос за езеро.

— А другите хора? — нетърпеливо попита Барбароти. — Какви са?

— И дотам ще стигна. Това е най-интересната част. Дали някой от тях не е убиецът? Дали някой от тях...

— ... се казва Гунар? — довърши Барбароти.

— От фотография трудно може да се разбере как се казват хората — спокойно обясни инспектор Бакман. — Но започнахме да се досещаме къде се крие разковничето. На четири снимки се вижда непознат мъж, като на една от тях е прегърнал Ана Ериксон. Възможно е...

— Ана Ериксон — повтори Барбароти. — Да, слушам те. Да не сте решили да разпитате още веднъж хората от близкото ѝ обкръжение?

— Да, току-що започнахме. За съжаление не е достатъчно да помислиш за някого и той да се появи в участъка. Но двамата с Астор Нилсон говорихме с Линда Юхансон, не знам дали си я спомняш... По думите ѝ Ана Ериксон ходела с някакъв мъж преди няколко години и вероятно именно той е на снимките.

— И?

— Май се казвал Гунар, но е забравила фамилното му име.

Барбароти се замисли.

— Но не е Барбароти, нали?

— Не, този мъж е десетина години по-млад от теб. Малко прилича на Златан Ибрахимович.

— Значи, не съм аз. Повече от наложително е да го откриете.

— Благодаря за съвета. Засега това е всичко. Трябва да се връщам към работата си. Добре ли мина при Олтман?

— Отлично — увери я Барбароти за втори път. — Каза, че за побързото ми възстановяване е важно да ме държиш в течение.

— Не ти вярвам.

— Поне аз така разтълкувах думите й. Хайде, връщай се на работа и ми се обади, когато блокираш.

— Целуни ме.

— Обвързан съм.

За час и четирийсет и пет минути Барбароти приготви малките омари и мидите Сен Жак по указанията на Доброволски. А ги изяде само за десет минути, защото вечеря сам. Затова пък отпиваше от виното на малки глътки. Зареди миялната машина с мръсните съдове, взе си чашата и бутилката и излезе на балкона. Цял ден беше мрачно и току преваляваше, но към девет небето от запад неочаквано се проясни и Барбароти се сдоби с възможността да наблюдава великолепен залез. Реши, колкото и да го сърбят пръстите, да не се обажда на Бакман и да не пита за развитието на случая. Продължи тържествено и без да бърза, да отпива от виното, докато не пресуши бутилката. От време на време му се приискваше да не бе отказвал цигарите преди дванайсет години, защото в момента, докато балконът му се къпеше в апокалиптична светлина под небето, обагрено в пурпур от слънце, което вече не се виждаше на хоризонта, малка доза никотин би му се отразила благоприятно. Барбароти очакваше всеки момент от небето да се спусне стълба, а по нея да тръгне свита от пухкави ангелчета в златни одежди, с арфи и всякакви други блаженства. Как се наричаше този разточителен живописен стил... Дюселдорфска школа?

Доволен от това съждение от художествено-исторически характер, Барбароти насочи мислите си към по-мрачни неща.

Значително по-мрачни; черен експресионизъм, ако можеше да се нарече така. Четирима души, срещнали се по време на екскурзия във Франция през... какво каза Бакман?... през 2002-ра?

И нима именно заради тази екскурзия пет години по-късно същите тези хора започват да измират? Някой ги избива един след друг и този някой се забавлява, изпращайки писма до криминален инспектор в Шумлинге, в които обяснява кого възнамерява да очисти.

Защо?

Отпи от виното. Този въпрос — защо? — не бе изгубил от значението си ни най-малко, откакто връзката между замесените лица

се беше изяснила.

Възникваха обаче и нови, друг вид въпроси.

Как са се запознали тези четирима души и убиецът? Дали са тръгнали заедно от Швеция? Или са се засекли във Франция?

Дали става дума за пътуване с чартър?

Барбароти размишляваше усилено върху тези възможности. Последната вероятност не му се струваше съвсем абсурдна и ако наистина петимата бяха пътували с чартър, навярно доста повече хора разполагаха с информация за въпросното пътешествие и за квартета, застигнат от кончина пет години по-късно.

Или са пътували с автобус? Лично Барбароти никога не би се спрял на подобен начин да обикаля чужди страни, но знаеше, че някои хора предпочитат именно автобусите, и то не само за да отидат до Стокхолм на театър или да разгледат прословутите стъklarници в провинция Смоланд, а и за да посетят Рим, Лисабон, Амстердам или Лаго ди Гарда например.

Петдесет души, натъпкани в един автобус. Десет или петнайсет дни в Европа. Нещо се случва и един от тях решава да вземе правосъдието в свои ръце.

„Пет години по-късно? Защо, по дяволите?“ — питаше се Гунар Барбароти, отпивайки от виното. И защо наричаше жертвите квартет, когато всъщност се касаеше за квинтет? Въпросният Гунар — който, слава богу, не бе Барбароти — без съмнение представляваше следващият кандидат в списъка с обречените на смърт. Явно в цялата история бяха замесени шестима души. Пет жертви и един убиец.

Или повече? Едва ли. В писмото се казваше, че Гунар ще бъде последната жертва, и Барбароти можеше да се надява броят на убитите да се ограничи до петима души. Ала дори да не умрат повече, положението беше повече от тежко.

А Ханс Андершон? Около въпроса дали такъв човек действително е замесен продължаваше да витае неяснота. Неочакваното решение на убиеца да го пощади будеше съмнения у Барбароти какво всъщност цели мистериозният извършител е подобна стратегия. Ако споменатият Ханс Андершон наистина е бил част от компанията във Франция, той би могъл да разобличи убиеца. При условие че Ханс Андершон не е само измислица, разбира се.

„Дали?“ — чудеше се Барбароти. В същия миг над балкона се спусна гигантски облак от чавки и той си забрави мисълта. Реши да вземе химикалка и лист, за да внесе малко ред в предположенията си.

„Не е ли по-добре да разсея с по-ведри мисли изтормозения си ум? — запита се, след като чавките отлетяха. — И без това вече не участвам в разследването.“

Отново отпи от виното и си погледна часовника: девет и двацет. Дали Бакман е приключила работния си ден? Защо да не ѝ удари една жица да провери?

Сдържа се. Прибра се в апартамента и извади „данъчната декларация“, която му бе дала доктор Олтман. Пак се върна на балкона — към лятната вечер и последната чаша вино.

„Възможно по-скоро трябва да разберат кой е този Гунар“ — помисли си Барбароти. По всичко личи, че мъжът е загазил.

Криминалният инспектор се облегна и насочи вниманието си към въпросника.

Катедра по клинична неврология, Психиатрично отделение, Каролински институт, Стокхолм, пишеше най-отгоре на бланката.

„Превърнах се в обект на клинични проучвания — помисли си Гунар Барбароти и извади химикалка. — Мама щеше да се гордее с мен.“

Ала докато се опитваше да диагностицира така наречената си душа — сведена до понятия като желание за живот, тревожност, настроение, способност за концентрация и за емоционално обвързване — апокалиптичното небе над него потъмня и придоби цвета на съсирена кръв. Над парапета на балкона подухна хладен въздух, а сутрешното преживяване до кухненската маса с писмото от убиеца в ръка започна отново да се връща в съзнанието му.

Благодаря ти за съдействието?

Гунар?

Побиха го ледени тръпки.

На път към дома на Аксел Валман в четвъртък сутрин Барбароти спря, за да напазува в магазин „ИКА“, и прочете водещите заглавия на вестниците.

СЛЕДВАЩАТА ЖЕРТВА СЕ КАЗВА ГУНАР. ПОЛИЦИЯТА В ЗАДЪНЕНА УЛИЦА — гласеше едното.

ГУНАР, ОБРЕЧЕН СИ — оповестяваше второто.

„Я виж ти — изненада се Барбароти. — Този път е дал информация и на двата водещи вестника. Явно иска на финалната права да обсеби цялото внимание.“

Осъзна, че бе забравил да попита инспектор Бакман как е минал разпитът на Йоран Першон; дали журналистът упорито защитава анонимността на източника си, или просто не знае кой е източникът. По-вероятно беше второто. Колкото и хули да заслужава жълтата преса, едва ли би укривала съзнателно самоличността на убиец.

И все пак за полицията би било ценно да узнае по какъв начин убиецът изпраща на медиите сведенията. Чрез писма, както се свързваше с Барбароти, или прилагаше друг метод за връзка с третата власт? Или с четвъртата власт, както наричат медиите в демокрации с малко повече власти от шведската^[1].

Барбароти си отбеляза наум при следващата си среща с Бакман непременно да обсъди въпроса. Ако нещата се развиеха според надеждите му, Ева щеше да дойде в къщата на Валман надвечер. Барбароти не бе разговарял с нея, само ѝ изпрати есемес и в отговор получи половинчато обещание, но не можеше да бъде сигурен какво ще се случи. Имаше голяма вероятност или четиримата ѝ хокеисти да се приберат, или Йонерблад пак да я накара да удължи работното си време. Гунар Барбароти реши да ѝ се обади още веднъж през деня и да провери как се очертава графикът ѝ.

Днес не купи нито „Афтонбладет“, нито „Гьотеборге Тиднинген“, нито „Експресен“. „Как ли пък не! Няма да дам нито کرونا повече, за да поддържам съществуването на тази фабрика за скандали!“

Затова пък купи храна и бира, която да стигне и за инспектор Бакман, ако събере смелост да се отбие. Докато пазаруваше в магазина, двама журналисти му се обадиха с предложения за пространно интервю, в което да изложел собствената си гледна точка по случая. Единият дори обеща с половин уста хонорар, но Барбароти отказа с дежурните за случая оправдания. Явно отново бе започнал да се изкачва в хитлистите заради „Обречения на смърт Гунар“.

Докато пътуваше към дома на Валман, телефонът звънна още три пъти, ала Барбароти не вдигна. Само се увери, че не го търсят Мариан или Ева Бакман, и остави телефона настрана.

За четирите дни, през които не се бяха виждали, Аксел Валман не се бе променил драстично. Беше сменил тениската си под сините работни дрехи и само толкова.

— Какво търсиш тук? — попита той.

— Нали се чухме по телефона и ти ми каза, че съм добре дошъл.

— Спомням си.

— И как иначе? Все пак оттогава минаха само два часа.

— Не ме прекъсвай. Казах, че си добре дошъл, но това не ми пречи да те питам какво търсиш тук, нали? Поправи ме, ако греша, Сарикоски.

Кучето махна два пъти с опашка.

— Подкрепя мнението ми — преведе Валман. — Е? Какво те води насам? Хайде да пийнем бира, докато разнищим причините.

Отвориха си по една бира и се настаниха в пластмасовите столове. Барбароти си спомни, че единият от въпросите на доктор Олтман бе свързан с консумацията на алкохол, и отпи от кутията с гузна съвест. Още нямаше единайсет и петнайсет и без съмнение бе твърде рано за спиртни напитки. Но обстоятелствата го тикаха към чашката.

— През последните дни ми се струпаха доста проблеми.

— Така ти се пада. А убиецът продължава да се разхожда на свобода, доколкото разбирам.

Барбароти кимна.

— И защо не си на акция навън, ами седиш тук, пиеш бира и бездействаш?

— Отстранен съм.

— Това понятие ми е познато. Докато работех, често се случваше да ме отстраняват. Не е болка за умирање.

— Благодаря. И аз не съм се отчаял, но не се чувствам добре. Посетих психиатър. Предполагам, и ти си се срещал с такъв специалист?

— И то не с един — потвърди Аксел Валман. — Най-големият им недостатък беше, че самите те всички бяха безнадеждни случаи. Поставях им точна диагноза след точна диагноза. И какво от това? Не ми плащаха сметките.

— Животът не е лесен.

— И си дошъл при мен и Сарикоски, за да намериш душевен покой ли? — попита Аксел Валман и се почеса под мишниците. — По препоръка на лекаря ти... Явно все пак е умен мъж. На буницето всички сме еднакви. Дребни и незначителни, наистина, но — еднакви.

— Лекува ме жена — поясни Барбароти.

— Леле-мале! Казах ли ти, че още съм девствен?

— Спомена, да.

— От неделя насам положението не се е променило.

Барбароти се позамисли.

— Ще се поразходя. Имам нужда да се пораздвижи малко. Нали в тази посока има пътека, която минава покрай езерото?

— Вчера имаше. Днес със Сарикоски се разбрахме да не излизаме на разходка. Ще трябва да се оправиш сам.

— Ще вложa всичко от себе си — увери го Гунар Барбароти.

След около половин час — вече бе изминал доста разстояние и дори се беше поизпотил, — телефонът отново звънна в джоба му. Бе получил нов есемес. „Поредният репортер на лов за истината“ — помисли си Барбароти, но все пак спря и натисна зелената слушалка.

Мисля за теб. Мариан.

„Мариан? Мисли за мен. Благодаря ти, Господи!“

Смъкна се върху един камък до брега. Налегна го неочаквано омаломощаване, но не като премаляването, което бе изпитал до кухненската маса, а по-скоро като... приятното омаломощаване след чаша шампанско. Премина за три секунди. Мисля за теб. Три думи, но с огромна тежест. Ято канадски гъски — също тежички — се приличаха блажено на слънце само на метри от Барбароти, без изобщо да се смущават от неговото присъствие. „Тия Мои най-малки братя... [2]

Трябва да ѝ отговоря. Няколко добре подбрани думи и душата ми ще намери покой.“ Отне му известно време, докато съчини посланието до Мариан. Накрая все пак го въведе с треперещи пръсти.

И аз за теб. Гунар.

Остана доволен от творението си. Без прекалени словоизлияния; пестеливите слова, които изразяват велики мисли, са за предпочитане, както се опитваше да им внуши учителката му по шведски в гимназията. („В повечето житейски фази литотата^[3] е много по-въздействаща от хиперболата^[4]. Не го забравяйте, дечица!“) За пореден път Барбароти отпрати мислена благодарност към нея.

Поседя още малко върху камъка, замислен за причудливите хореографии на съществуването; за въпросника, на който снощи бе отговорил на балкона; за трънливия път, който бе изминал, докато стигне до сегашното си положение върху житейската координатна система; за Мариан. Питаше се дали ушите му отново ще започнат да бучат.

Не се случи. „Е, и това е нещо. Поотдалечих се от долината на смъртната сянка. Човек не бива да прекалява в исканията си.“ Стана и пое обратно към дома на Аксел Валман.

В пет инспектор Бакман се обади да извести, че ще мине покрай тях няколко часа по-късно. Барбароти мигом я засипа със снаряд от натрупалите се в съзнанието му въпроси, но тя го прекъсна с обяснението, че ще трябва да изчака, докато се озоват на четири очи. Обеща му интересни новини — денят определено не бил изгубен от детективска гледна точка. Как е положението при него? И защо толкова държи да я запознае със странния си приятел Аксел Валман?

— Няма да мине без запознанство — призна Барбароти. — Тази нощ ще остана в дома му, но теб не те задължавам. Свеж въздух и тонизиращи разходки из гората — от тези листа тъка лековете си.

— Красиво.

— Да, но за жалост е цитат^[5]. Впрочем в момента се чувствам идеално, а и умът ми започна да се разбужда и да ми дава сигнали, че се нуждае от храна за размисъл.

— Ще ти донеса — обеща Ева Бакман. — Получавал ли си панически атаки?

— Никакви.

— Добре дошла в Райското бунище, хубавице — позволи си да поласкае гостенката Аксел Валман, когато тя най-сетне се появи малко след седем и половина. — Винаги съм предпочитал жени да упражняват професии като полицай и свещеник.

Барбароти се бе постарал — доколкото е възможно — да предупреди Ева що за човек е приятелят му.

— Благодаря — просто каза тя. — Пригответе ли вечеря, както ми обещахте?

— Разбира се.

— Вие, естествено, сте омъжена? — поинтересува се Валман.

— Имам съпруг канара и три деца.

— А аз съм ерген.

— Досетих се.

— И откъде?

— Женска интуиция.

— Ето това ме плаши — призна Валман. — Вие, жените, винаги успявате да ни прочетете само с поглед. А същевременно оставате за нас загадка. Какво е усещането да бъдеш толкова тайнствен?

Вечеряха и разговаряха в продължение на час. Домакинът издекламира няколко стихотворения. После се оттегли заедно със Сарикоски и остави двамата полицаи на спокойствие на верандата. Бакман извади синя папка от чантата с документи.

— Първо искам да ти честитя — подхвана тя. — „Експресен“ оттегли жалбата срещу теб. Още утре можеш да се върнеш на работа.

— Чудесно. Доколкото знам обаче, съм в болничен. Какво става с пресата и източниците? На идване разгледах водещите заглавия.

— И „Експресен“, и „Афтонбладет“ издадоха как получават информация. Убиецът им изпращал писма.

— Написани на ръка с разкривени букви?

— Не. Обикновени разпечатки от принтер. Адресира ги до известни репортери: Йоран Першон и Хенинг Класон. Няма как да проследим писмата. Последния път е изпратил еднакви копия на двата вестника. Текстът заема около половин стандартна машинописна страница. Прочете ли статиите?

Барбароти поклати отрицателно глава.

— Все едно. Важното е, че открихме за кой Гунар точно става въпрос — смея да го заявя. Цял ден разговаряхме със стари познати на

Ана Ериксон. Действително е имала връзка с мъж на име Гунар Йорнберг.

— Йорнберг?

— Да. През по-голямата част от 2002-ра са били заедно. Не са живели под един покрив, но въпреки това са минавали за двойка... от март до малко преди Коледа, както личи по всичко. По онова време той е живеел в Бурос, а тя — в Шумлинге. През лятото на 2002-ра заминали за Франция на почивка — някъде из Бретан. Двама-трима нейни приятели получили картичка оттам. На едната пишело „Кемпер“.

— Отлично.

— Да. Свидетели от Гьотеборг твърдят, че Малмгренови също са били в Бретан през онова лято... преди пет години.

— Бретан — повтори Барбароти. — Ходила ли си там?

— Не. А ти?

— Да — кимна Гунар. — Прекрасна природа, буйна растителност, внушителни скали... рай на морските деликатеси. Навсякъде цъфтят хортензии — онези големите цветя с вид на карфиол. С Хелена и Сара ходихме там, преди момчетата да се родят. Само тримата... Продължи, ако обичаш.

Ева Бакман започна да разлиства папката.

— Всъщност в албумите на Ана Ериксон е имало няколко снимки на Гунар Йорнберг, но чак сега направихме връзката... Открихме дори гола снимка.

— Нали каза, че сте го открили?

— Зависи какво влагаш в думата „открили“. Узнахме почти всичко за него: на трийсет и седем години е, в момента живее в Халсберг, работи като учител в гимназия „Алескулан“. Преподава история и обществознание. В понеделник следвало всички учители да се явят на работа, но... за жалост Йорнберг не се явил.

— Какво?

— Не се явил. От една седмица никой не го е виждал.

— Да не намекваш, че...?

Ева Бакман се вторачи в мрака за малко и после отговори:

— Възможно е. Не е женен. През лятната ваканция обикалял западното крайбрежие. Работил и като водолазен инструктор близо до Кунгсхамн. Прибрал се в Халсберг в началото на август — знаем го

със сигурност. Утре отиваме на място да претърсим апартамента му. Йонерблад предлага и ти да дойдеш, ако имаш желание.

— Кой влиза в екипа?

— Аз, Астор Нилсон и криминалисти от полицията в Йоревру.

Барбароти обмисли предположението за две секунди.

— Идвам. Имам час при психиатъра, но ще го отменя.

— Лично аз много ще се радвам да дойдеш.

— Благодаря. Ти си готино ченге. Макар и малко глупаво. Нещо друго?

Тя се изсмя.

— Да. Разразиха се дебати дали не е редно полицията в Гьотеборг да работи по случая. Чува се и гласове в подкрепа на идеята Главна дирекция „Криминална полиция“ да поеме цялото разследване. Ала понеже вече работим със специалисти и от двете звена, Сюлвениус реши да продължаваме по същия начин. При случая „Малмгренови“ гьотеборгската полиция ни помогна много повече, разбира се.

— Отлично. Не бива да сменяш отбора по средата на мача. А съпругът появи ли се?

— Моят ли?

— Не, не твоят. Хенрик Малмгрен.

— Още не. Впрочем и моя още го няма.

— Донесе ли ми снимките?

Ева Бакман извади от папката купчинка фотографии.

— Не са оригиналните. Ще трябва да се задоволиш със сканирани копия. Но и те са доста контрастни.

Тя ги подреди върху масата, а Барбароти се наведе напред и започна да ги разглежда.

Седем снимки — точно както му бе казала Ева. Седем снимки от почивка; малко аматьорски, на места контрастът куцаше, формат: десет на петнайсет — стига при сканирането да не ги бяха умалили или увеличили. На три от тях — със сравнително добър контраст — се виждаше открит ресторант през деня — ако се съдеше по светлината. Хора, наседали около масата, и други — на заден план. Цъфнало пълзящо растение. Без секунда колебание Барбароти разпозна четирите жертви: Ерик Бергман, Ана Ериксон, Хенрик и Катарина Малмгрен.

— А кой е Гунар Йорнберг? Този ли?

Барбароти посочи атлетичен мъж около трийсетте с тъмна коса и характерен нос. Сети се за сравнението със Златан Ибрахимович. Ева Бакман кимна.

Огледа и другите снимки. Гунар Йорнберг се появяваше на четири от тях, а само на една, правена в ресторанта, присъстваше целият квинтет. Единствено на тази фотография присъстваха и двамата Малмгренони.

— Снимките са правени с фотоапарата на Малмгренони, нали?

— Сигурно — сви рамене Ева Бакман.

— Виждам и шести човек — и в ресторанта, и на игралната площадка за петанка.

Бакман кимна и си погледна часовника.

— Шестият човек, да.

Гунар Барбароти повдигна въпросително вежда.

— Така го нарекохме. Слушай, Гунар, цял ден се вирам в тези снимки. Ако утре ще ходим до Халсберг, тази нощ ще трябва да поспя добре. Ще те оставя да разгледаш снимките и да си направиш изводи на спокойствие. Утре, докато пътуваме, ще ги обсъдим. Става ли?

— Разбира се. В колко часа тръгваме?

— Точно в осем от участъка. Наистина ли ще спиш тук тази нощ? Имам предвид... тук!

— Няма проблем — увери я Барбароти. — Три години съм живял заедно с този грубиян. Утре ще съм пред участъка точно в осем. Прибирай се да се наспиш. Аз ще си поблъскам главата над този пъзел още малко.

— Трябва ли да влизам и да се сбогувам с... грубияна?

— Не мисля. Вероятно е заспал или се занимава с анализ на стихотворения и едва ли иска да го безпокоят. Утре ще му предам поздравите ти.

За няколко секунди Ева Бакман го изгледа със склучени вежди, стана и се изгуби в мрака. Барбароти чу как тя запали колата. Светлината от фаровете заигра между дърветата, докато даваше заден, и половин минута по-късно тишината отново превзе Райското бунище.

[1] В Швеция властите са законодателна (парламентът) и изпълнителна (правителството). Съдът не се споменава като власт. —

Б.пр. ↑

[2] Цитат от Библията: „... истина ви казвам: доколкото сте сторили това на едното от тия Мои най-малки братя, Мене сте го сторили“. (Матей 25:40) — Б.пр. ↑

[3] Литота — литературен похват, при който определено качество умишлено се принизява и омаловажава, за да се постигне точно обратният ефект. — Б.пр. ↑

[4] Хипербола — противоположно на литотата; преувеличаване. — Б.пр. ↑

[5] „Четене, сън и пиене. От тези листа тъка лековете си.“ — цитат от романа на Хокан Несер „Ким Новак не се е къпала в езерото до Йенесарет“. — Б.пр. ↑

Барбароти реши да внесе малко систематичност в наблюденията си — и да не помага, поне нямаше да навреди.

Извади химикалка и бележник от чантата си за документи и номерира седемте фотографии: от едно до три — снимките от ресторанта, четири и пет — снимки от площадката за петанка, шест и седем — снимки от скалите.

„Прецизността е добродетел — помисли си той. — Ще ги разгледам снимка по снимка. Тук някъде може би се крие убиец.“

Отгърна нова страница в бележника и се зае да си води записки.

Снимка 1

Обстановка: Ресторант, маси на открито. Маса, около нея — малка група хора. Стена с пълзящо растение. Върху масата — чинии с храна, бутилки вино и чаши.

Време: Ден

Лица: Ерик Бергман, Ана Ериксон, Гунар Йорнберг, Хенрик Малмгрен, Катарина Малмгрен.

Фотограф: Неясен. Дали не е Шестият човек?

На заден план се виждат неколцина гости на ресторанта, включително половината от сервитьор, облечен в черно и бяло. Всички около масата гледат към обектива, само Ана Ериксон се взира в нещо над главата на фотографа. Всички се усмихват, както се усмихва човек, когато го снимат: малко пресилено. От дясната страна на масата, близо до фотографа, има свободен стол. Дали не е на „Шестия човек“?

Снимка 2

Обстановка: Същият ресторант.

Време: Малко по-късно. Върху масата — чаши с кафе.

Лица: Ерик Бергман, Ана Ериксон, Гунар Йорнберг. Тримата седят един до друг от лявата страна на масата в същата поза като на снимка 1.

Фотограф: Хенрик или Катарина Малмгрен. Или Шестият човек. Снимката е направена от другата страна на масата.

Хората на снимката не знаят, че ги снимат. Ерик Бергман гледа надясно към нещо извън кадър. Гунар Йорнберг пали цигара на Ана Ериксон. В долния десен ъгъл на снимката се вижда ръка под лакътя. Зад Ерик Бергман стои наведена напред жена, но едва ли е част от компанията.

СНИМКА 3

Обстановка: Същата.

Време: Общо взето същото като на снимка 2.

Лица: Хенрик Малмгрен, Шестият човек, Гунар Йорнберг.

Фотограф: Катарина Малмгрен?

Друго: Фотографът е снимал косо от късата страна на масата. Никой от хората на снимката не знае, че го снимат. Гунар Йорнберг не седи от страната на двамата мъже, но се вижда, защото се е навел напред и явно казва нещо на „Шестия човек“.

Барбароти спря да пише и се вгледа в мрака. Помъчи се да се сети за заглавието на филм, който бе гледал някога: трилър. През цялото време детективите разглеждаха стари фотографии, с цел да открият убиец. Заглавието му бягаше. Всъщност почти бе забравил и филма. Спомняше си единствено уголемените, зърнести снимки, лицата на непознати, но важни хора, които се загнезждат в паметта на наблюдаващия. Загадката каква ли самоличност се крие зад това лице; онова странно преобразяване, което настъпва, когато животът се

запечатана върху лента и се превърне в точка от потока на времето. Бе гледал този филм преди около двацет години. Ако не се лъжеше, беше черно-бял. Навярно действително ставаше дума за стара лента.^[1]

Прогони тази мисъл и отново се наведе над масата. Прикова поглед в непознатия, „Шестия човек“ от компанията в ресторанта. Най-ясно се виждаше на снимка номер 3: висок мъж със слънчев загар на възраст около трийсетте; по бяла риза с къс ръкав, слънчеви очила, вдигнати на темето; с късо подстригана тъмноруса коса и тясно лице с отчетливи черти: широка уста, въздълъг нос, четвъртита брадичка.

„Изглежда като всеки среднестатистически швед“ — заключи Барбароти.

Не откри нищо особено, което да го отличава.

Взе химикалката и продължи със записките.

Снимка 4

Обстановка: Парк.

Време: Надвечер

Лица: На снимката се виждат двацетина души, повечето на разстояние. Неколцина мъже играят на петанка, две възрастни жени седят на пейка и разговарят, рошава куче души стъблото на едно дърво. На преден план, на четири-пет метра от фотографа, стоят Хенрик Малмгрен, Ана Ериксон и Ерик Бергман. Ана Ериксон ближе сладолед, Хенрик Малмгрен току-що е дръпнал от цигарата си.

Фотограф: Катарина Малмгрен?

Друго: Отляво се вижда част от неголяма сграда и ъгълът на сенник на широки райета — вероятно платнен навес над лавка за сладолед. Изглежда, тримата изчакват другите да си купят сладолед. Качеството на снимката не е добро.

Снимка 5

Обстановка: Същият парк.

Време: Същото или малко по-късно.

Лица: Ерик Бергман, Ана Ериксон, Гунар Йорнберг, Хенрик Малмгрен, Шестият човек. Застанали в редица, наблюдават игра на петанка. В кадър са попаднали и няколко играчи на петанка, и други зрители.

Фотограф: Катарина Малмгрен?

Друго: Отново лошо качество. Гунар Йорнберг е прегърнал Ана Ериксон. Четиримата мъже изглеждат някак еднакви: и четиримата са облечени в светли ризи с къс ръкав, дълги до коленете шорти и сандали на бос крак. Хенрик Малмгрен малко се отличава от другите, защото е по-нисък и единствен носи очила. Ана Ериксон продължава да държи фунийка сладолед.

Снимка 6

Обстановка: Скала до морето

Време: Ден

Лица: Ана Ериксон, Ерик Бергман, Катарина Малмгрен. И тримата по бански. Седят облежнати о скалата и се приличат на слънце.

Фотограф: Хенрик Малмгрен?

Друго: Типична ваканционна снимка. И тримата са примижали срещу слънцето. Седят върху рогозки. В долния край се виждат хавлии и чанти. Вляво, на заден план — море и хоризонт. Ерик Бергман и Ана Ериксон носят слънчеви очила, Катарина Малмгрен държи затворена книга, джобен формат.

Снимка 7

Обстановка: Същата като на снимка 6, но от по-далеч.

Време: Ден

Лица: Ерик Бергман, Ана Ериксон, Гунар Йорнберг, Катарина Малмгрен. Във водата се виждат неколцина летовници. Зад тях — платноходка.

Фотограф: Хенрик Малмгрен?

Друго: Поредната типична ваканционна снимка. Пред скалата — пясък. Четиримата ядат. Ана Ериксон гледа към фотографа и маха, затова ръката ѝ е излязла размазана. Двете жени са по бански — червени, но в различен нюанс.

И толкова. Гунар Барбароти остави химикалката и плъзна поглед последователно по всяка от седемте снимки. Прогони закъснял комар. „Какво се опитвам да постигна? — запита се той. — Изобщо възможно ли е да разбере нещо от някакви си снимки? Какво се е случило с тези шестима души?“

Съвсем основателни въпроси, особено последният. Облегна се назад и примижа. Замисли се.

Зад всяко престъпление се крие конкретна история, която следва да се разобличи. Именно в това се състои работата на детектива — да извади на светло причините за дадено деяние и да се върне назад във времето. Разследващият винаги се обръща към миналото и започва да търси и да налучква кога се е случило съдбоносното събитие.

В този конкретен случай — освен ако всички знаци не бяха грешни — петима души бяха прекарвали ваканцията си в Бретан през лятото на 2002-ра година. Така ли беше? Барбароти бе забравил да поиска от Бакман потвърждение за този факт. Две двойки; Хенрик и Катарина Малмгрен от Гьотеборг, Ана Ериксон от Шумлинге и Гунар Йорнберг от Бурос. Към тях се бе присъединил и Ерик Бергман от Шумлинге.

А Шестият човек? Кой е? Гунар Барбароти отвори очи, наведе се напред и отново се задълбочи в снимките. Шестият човек присъстваше в ресторанта и на площадката за петанка, но не и на скалите. Какво ли означаваше това?

„Хващам се за глупости. Не е задължително изобщо да означава нещо. Защо да не е слязъл да поплува? Шестата и седмата снимка сигурно са направени в интервал от минута-две.“

В този случай изобщо се затрудняваше да зададе смислени въпроси, установи той, докато плъзна поглед първо върху снимките, а после над тъмното езеро и над върховете на дърветата, очертаващи ясна линия пред по-светлото небе. Действително. От три дни не бе стъпвал на работа и навярно се бяха появили куп нови обстоятелства.

Например, къде в Бретан бяха направени тези снимки? Ако наистина познати на Малмгренови знаеха, че съпрузите са заминали за Франция — нали Бакман бе споменала нещо такова? — следва и разследващата група да се е сдобила с още подробности по пътуването им. С още хиляди подробности. Как са се придвижили дотам? Със собствен автомобил или са предпочели организиран транспорт? Откога и докога са се намирали в Бретан? Има ли връзка между Малмгренови и Гунар Йорнберг? Да, този въпрос в частност най-вероятно вече беше проучен, доколкото бе възможно.

А след като са изяснили връзката между убийствата, следва — поне така се надяваше Барбароти — да започнат нови разпити на приятелите и познатите на първите две жертви и — дай, боже — да открият още храна за размисъл.

„Не, няма смисъл да си блъскам главата с предположения. Прекалено назад съм с информацията. По-добре да тегля чертата и да се постарая утре да разбера всичко от Ева на път към Халсберг.“

Събра снимките и записките си накуп. Прибра ги в чантата за документи и погледна часовника: единайсет и пет. Крайно време да приключва.

Настрои алармата на телефона си за шест и половина, поколеба се и промени часа на шест без петнайсет. Защо да не поплува, щом се намира на двайсет метра от езерото?

Пък и спалното бельо в Райското бунище едва ли бе прано скоро.

И така: късно лягане, ранно ставане.

А този убиец... Не беше ли крайно време да го хванат?

Записки от Мустерлен

8-9 юни 2002

Заспал съм на шезлонга на терасата. Ерик ме събуди, когато се прибра няколко часа по-късно.

— Как е хавата?

Не разбрах за какво точно ме пита: как се чувствам или дали скоро ще си тръгна. Или пък въпросът му се отнасяше до снощните събития. Предположих, че се интересува най-вече от последното, предпочетох обаче да отговоря на първото:

— Добре. Малко съм изморен, но иначе всичко е наред.

Той остана прав и ме изгледа с изражение, каквото не бях виждал преди. Сякаш чак сега осъзнаваше, че съм личност, много по-сложно устроена, отколкото е предполагал; че не може да разбере част от мен. Всъщност Ерик изобщо не е свикнал да вниква в мотивите и съображенията на другите. Ерик си е самодостатъчен. Докато ме гледаше с трескаво сновящи наляво-надясно очи и леко стегнати челюсти, имах чувството, че ще изгуби контрол над нещо — нещо, върху което нито бе свикнал, нито искаше да упражнява контрол, но въпреки това то се намираше в неговите ръце.

— Довечера сме канени на вечеря — съобщи накрая той. — В ресторант „Льо Таламо“ в Бег-Мей. За да обсъдим положението. През нощта всичко мина нормално, нали?

— Да. Нормално.

Седна до масата. Надигнах се от шезлонга и погледнах часовника: четири и половина.

— Ще отида да си взема душ — обявих аз. — Кога трябва да сме там?

— В осем. Предлагам да тръгнем към седем и половина.

— Звучи ми добре. Какво има да обсъждаме?

Той ме изгледа малко сконфузено.

— Не се ли досещаш? Не можем просто да загърбим случилото се.

— Аха, ясно.

Моят домакин помълча, после си запали цигара.

— Що за човек си ти всъщност?

— Като всички останали — отговорих аз. — Не те разбирам.

Той дръпна няколко пъти от цигарата.

— Е, ти си знаеш най-добре. И така, да тръгнем в седем и половина, става ли?

— Съгласен.

В „Льо Таламо“ заварихме само компания немци. Иначе ресторантът беше празен. Хапваха раци и миди. Макар да приближаваше средата на юли, туристическият сезон не бе достигнал разгара си. Предполагах, че след няколко седмици плажовете, туристическите пътеки в блатистата местност, ресторантите и заведенията за палачинки ще изглеждат различно.

Къмпингите — също. Ала тогава ще бъде далеч оттук. Не знам точно къде, но със сигурност някъде на юг. От известно време имам чувството, че искам да умра по Средиземноморието: в една от държавите в Близкия изток, защо не в Кайро или в Александрия? Нещо на тези географски ширини събужда отклик у мен. Нямам представа какво представлява или изразява този резонанс, ала не е и нужно да разбираме всичко. Важни са пътят и чувството, а не целта и смисълът.

Квартетът ни очакваше на една маса в дъното на помещението, до отворен прозорец с изглед към градината и на безопасно разстояние от немците. Забелязах, че и четиримата са се наконттили. Дамите носеха рокли, които не бях виждал: Ана — светлозелена, Катарина — червена, а господата — току-що изгладени памучни ризи с къс ръкав. Вече си бяха поръчали по питие и отпиваха внимателно от чашите си. С Ерик се приближихме до масата и двамата мъже станаха.

— Драго ми е да ви видя — увери ни Гунар. — Сядайте. Какво ще пиете?

Имайки предвид, че само преди по-малко от двацет и четири часа се бяхме псували над трупа на мъртво момиче, опитът му да официалничи ми се стори нелеп. Явно тази вечер присъстващите следваха нов сценарий, изфабрикуван по време на съвещанието им, където и да са го провели. По устните ми едва не цъфна широка иронична усмивка.

— За мен джин с тоник — поръча Ерик.

Поисках само чаша бяло вино и седнахме; Ерик — между Ана и Хенрик, аз — между двете жени. И това ми се стори предварително отрететирано, макар да не разбирах какво целят.

Когато донесоха поръчката — моята и на Ерик, вдигнахме на здравица. Не забелязах някой да се усмихва. По-скоро настъпи миг на тържествена сплотеност и обединение, който бързо отлетя. После дълго разгледахме менюто и обсъждахме какво да изберем. Както обикновено, Катарина разпитваше сервитьора. Докато чакахме да ни донесат храната, разговаряхме за френски вина, френски сирена, в кои дни и месеци е препоръчително да се избягва консумирането на морски дарове. Всичко ми се струваше повторение — макар и по-скучно, по-тромаво и по-песимистично — на разговора по време на първия ни обяд заедно на старото пристанище в Беносе преди десет дни, ако не бъркам.

Освен това изпихме много по-малко вино, поръчахме си риба и месо вместо морски дарове и чак когато ни поднесоха десерта, Гунар премина към въпроса:

— Дължим ти благодарност — обърна се той към мен, — задето се нагърби с тази тежка задача и я изпълни.

Направи пауза. Не изпитвах желание да коментирам.

— Защото, предполагам, си я изпълнил с максимална прецизност?

Изчаках няколко секунди. Усетих как погледите на всички около масата се вторачиха в мен.

— Питаш ме дали съм заровил момичето?

И Гунар, и Хенрик започнаха да се озъртат неспокойно. Ако наистина се бояха да не би някой да подслуша разговора ни, защо изобщо бяха избрали да се съберем на обществено място?

— Няма страшно — успокои ги Ерик. — Тук никой не разбира шведски.

— Да ви кажа ли къде? — попитах аз.

— Не, няма нужда — махна с ръка Гунар. — Интересува ни единствено дали всичко е протекло по план.

„По план ли?“ — отекна пронизително в главата ми.

— Дали не се е случило нещо, за което трябва да знаем — вмъкна Катарина.

Запитах се какво очакват; искат да ги успокоя или нещо друго. Какво точно би било това друго, затруднявах се да си представя.

— Всичко мина, както го бях намислил — казах. — Продължавайте да си пиете виното съвсем спокойно.

— Друго имах предвид — поясни Гунар. — Исках да се уверя, че случилото се е затворена страница.

— Така е — потвърдих аз. — Затворена страница е.

— Необходимо е и да поддържахме една и съща версия, ако полицията се появи — настоя Хенрик. — Все пак ние ще останем тук още две седмици и...

— А ти колко още ще останеш? — попита ме Катарина и се опита да се усмихне.

— Вдругиден си тръгвам.

— В сряда, значи? Отлично — отбеляза Гунар. — При всички случаи е важно да отричаме категорично, че сме завели момичето на

островите. И че изобщо сме я виждали вчера. Постояла е няколко часа при нас един следобед през миналата седмица и нищо повече. Друго не си спомняме.

— Какво стана с яхтата? — поинтересувах се аз.

— Нямахме никакви проблеми — отвърна Хенрик.

— Браво. Е, едно момиче повече или по-малко едва ли има значение.

Усетих как Ана, която седеше до мен, изтръпна и сякаш понечи да каже нещо, но Гунар вдигна показалец и я изгледа красноречиво. Оказа се достатъчно да я накара да си замълчи. Изобщо, тази вечер Ана почти не си отвори устата. Ерик — също. Гунар, Хенрик и Катарина поддържаха разговора. Вероятно и това влизаше в сценария.

В десет без петнайсет си тръгнахме. Гунар и Хенрик си поделиха сметката и поехме към къщи по отъпканата пътека между стръмния бряг и сушата, отвоювана от блатото. С Ерик свихме към къщата му, без да се сбогуваме, и изпихме по чаша калвадос на терасата, преди да си легнем. Нямахме за какво да си говорим.

— Значи, в сряда? — попита Ерик.

— Да. Ще тръгна преди обяд.

22. Една съвсем различна история.

— Така май е по-добре.

— Да.

Той се засмя.

— Името на момичето.

— Какво за него?

— Хенрик измисли какво означава.

— Как така какво означава?

— Представи си го като акроним: T-R-O-A-L: Досещаш ли се от какви думи се състои?

Помислих малко и поклатих глава.

— The Root of All Evil — коренът на всичко зло. Оригинално, нали?

— Коренът на всичко зло? — повторих. — Звучи, все едно тази история още не е приключила.

Сам не знам какво имах предвид с тези си думи. Ерик не отговори. Изгаси си цигарата и ме изгледа с онзи удивен израз в очите.

После си пожелахме „лека нощ“ и си легнахме.

Във вторник сутринта се отбих в пекарната и купих „Уест Франс“. Прелистих вестника от първата до последната страница и въпреки оскъдните си познания по френски установих, че със сигурност не пише нито дума за изчезнало момиче.

Времето беше хубаво и се досетих, че Ерик е отишъл на плаж — вероятно в посока към Беноде, защото беше разбрал, че там може да се пече гол, а това явно му харесва. Реших да остана в къщата, да си опаковам багажа и да напиша още няколко страници.

Да обобщя впечатленията си. Потресен съм колко неща зависят от случайността или от механизми извън нашия контрол. Когато Ерик спря, за да ме качи пред онази бензиностанция в околностите на Лил, бях чакал на автостоп точно петдесет и осем минути. Спомням си го, защото бях решил да стоя един час и ако никой не спре, да вляза в кафенето. Ако Ерик бе закъснял с две минути, изобщо нямаше да се познаваме. Щях да се кача в съвсем друга кола и да се озова на съвсем различно място.

Дали тогава Трое щеше да е жива? Лесно е да се отговори положително, ала това би било прекалено опростителско възприемане на действителността. Няма начин да разберем отговора на този въпрос. Навярно момичето би се запознало с компанията на плажа и би тръгнало с шведите към островите Гленан. Вероятно събитията биха се повторили, независимо от моето отсъствие. Едно е сигурно: времето щеше да е същото, пак щеше да завали дъжд, а и двигателят навярно щеше да се развали. Ала дали на момичето щеше да му прилошее по обратния път? Дали яхтата пак щеше да мине по коварния гребен на онази вълна, дали някой от другите щеше да изпусне ръката на Трое? Безсилен съм да разреша тази загадка, но мислите и въпросите не ми дават покой. В каква степен мога да влияя на случващото се на този свят? Съществуват ли различни варианти и различни участници на сцената на събитията по пътя към определена цел?

Навярно Хенрик Малмгрен би могъл да ме напътства в намирането на отговор. Разбирам, че става дума за проблеми от областта на философията, прародителката на всички науки, но нямам никакво намерение да искам съвет от Хенрик Малмгрен. Надявам се повече да не видя никого от тях. Само с Ерик вероятно ще разменим няколко дежурни фрази утре, преди да си замина. Трябва да се уверя, че не му дължа нищо. По мои изчисления досега сме си делили

сметките за храна. Платих си за излета до островите Гленан и по отношение на разходите. Осъзнавам, че за в бъдеще е най-разумно да гледам на престоя ми във Финистер като на събитие в скоби, на нещо, което в определен смисъл изобщо не се е случило. В живота на всеки човек навярно се допускат подобни периоди. Едва ли следва да отговаряме за всяко злощастно обстоятелство и всяка секунда, излязла от релсите.

Да — веднъж да се махна оттук и ще вложа всичките си сили да забравя тези две седмици. Ще излича от паметта си среднощното бродене с тялото на момичето, яркото ѝ присъствие и удивителната ѝ лекота. Неведнъж съм чувал да казват, че трупът тежи много, ала в случая с Трое това изобщо не отговаряше на истината. Ще изтласкам от съзнанието си кошмарните минути във водата и ще се опитам никога да не си припомням как пръстта я погълна в прегръдката си. Ще запазя тези записки, разбира се, но това не означава, че ще се връщам към тях и ще ги препрочитам. Стига ми да знам, че съществуват, и ако някога в бъдеще ми дотрябват, веднага ще мога да ги прегледам.

Навярно е редно да посветя няколко реда и на хората, населявали съществуването ми през тези две седмици, но не изпитвам никакво желание. Всъщност цялото ми същество се бунтува срещу тях и ако дори подозираха колко ги презирам, сигурно щяха да останат дълбоко учудени. Ала — за добро или зло — ставащото вътре в мен не се изписва по лицето ми и изражението ми винаги е непроницаемо. Спомням си как с доктор Л. обсъдихме много обстойно това обстоятелство. Според началното му мнение тази моя особеност била част от клиничната ми картина, но впоследствие единодушно стигнахме до извода, че става дума по-скоро за съвсем нормална черта от характера. Едва ли е признак на психическо здраве ставащото в душата ти да личи върху лицето ти. Не ти ли идва естествено, няма смисъл да се стремиш към подобно нещо.

Следобед разтребих стаята си и си приготвих багажа. Поразходих се за час и половина навътре към сушата. Понеже пътят ми минаваше покрай пекарната, възползвах се от случая да си купя вечерен вестник. И този път нямаше нито дума за изчезнало момиче. Когато се върнах в къщата, Ерик още не се бе прибрал. Сигурно се беше събрал с другите шведи. Вероятно компанията ми вече не му

беше дотам приятна. Като се замисля, май нещата стоят точно така. И петимата изгарят от нетърпение да се махна, та спокойно да се върнат към тривиалния си ваканционен делник и да забравят случилото се. Обмислям дали да не отговоря на очакванията им и да продължа пътуването си още довечера. Все пак първият автобус за Кемпер тръгва утре сутринта. Вариантът да застана на шосето между Мустерлен и Фуеснан с вдигнат палец не ми се струва никак примамлив. Освен това така ще привлече внимание, а в момента вниманието е последното, от което се нуждаем.

Докато пиша тези редове на терасата, Ерик се прибра. Попита ме дали искам да вечеряме в „Льо Гран Ларж“. Доставили били пресни миди. Отвърнах, че имам още малко работа с багажа и ще се задоволя със сандвич. Ерик си взе душ, преоблече се и излезе. В седем и половина оставих химикалката и отворих хладилника. Заех се да си изпържа две яйца. Пуснах си транзистора върху перваза да чуя новините. Френският ми се бе подобрил, откакто съм тук, и разбирам повечето неща. Водата в термоканата завря. Отвън, пред терасата, се чу прокашляне. Оставих лопатката в тигана, дръпнах го от котлона, избърсах си ръцете в кухненска кърпа и излязох.

Под чадъра стоеше възрастна жена, облечена в черно. Приличаше на гръцка вдовица, но с по-тънка рокля; гарвановочерна коса, вероятно боядисана, и широкопола, кървавочервена сламена шапка. Ниска и слабичка; на ръст най-много метър и шейсет, но с внушително, някак екзотично лице, с тъмни очи, характерен нос и волева брадичка. Погледна ме с присвити очи, все едно е късогледа.

— Тгоае! — каза тя.

— Oui?

— Тгоае? Какво направихте с Трое?

Говореше много странен френски: изговаряше отчетливо звука „р“ с върха на езика си. Опитах се да я убедя, че не разбирам за какво говори.

— Малката Трое. Аз съм баба й. Знам, че е при вас, но е време да си я прибера.

Разперих ръце, за да покажа, че продължавам да съм в неведение какво иска. С крайчеца на окото си зърнах големия гаечен ключ върху единия пластмасов стол. Ерик го бе оставил там, след като преди четири-пет дни без успех се опита да поправи стария си ръждясал

велосипед в бараката. Прибра велосипеда в бараката, но забрави ключа. Спомням си, че говорихме за този ключ — шведски, марка „Бахко“, дори съм запомнил номера му: 08072. Погледнах жената. Очите ѝ бяха заприличали на две водоравни черти, а лицето ѝ — на котешко. Стоеше с юмруци, опрени на кръста. Явно се смяташе за непобедима — разпознавам този тип хора.

— Трое? — повторих, направих крачка вляво и взех ключа. — Трябва да има някаква грешка.

Отне ми няколко секунди, докато се сетя как с „грешка“ на френски — erreur.

— Няма никаква грешка — възрази тя. — От няколко дни все за вас говори. В неделя излезе от къщи и каза, че ще ви намери и ще прекара деня с вас.

Без колебание метнах гаечния ключ. Той описа широка дъга и се заби косо под лявото ѝ ухо. Шапката ѝ отхвъркна настрани и жената се свлече върху пода на терасата като улучена от куршум плячка.

[1] Най-вероятно Барбароти има предвид италианско-британско-американския филм „фотоувеличение“ с режисьор Микеланджело Антониони по сценарий, базиран на разказа на Хулио Кортасар „Лигите на Дявола“ и на живота на лондонския фотограф Джон Бейли. През 1967 г. на фестивала в Кан филмът печели „Златната палма“; номиниран е за „Оскар“. — Б.пр. ↑

V

КОМЕНТАР, АВГУСТ 2007

Думите означават толкова малко, а действията — твърде повече. И въпреки това се обграждаме с думи, думи, думи. Действително важните събития в живота на човека се броят на пръсти и често отстоят на години или цели десетилетия едно от друго. Когато дойде време за равносметка, забелязваме ясно тази закономерност; колко маловажно се оказва всичко, което сме казали и написали, и колко голяма тежест имат решаващите ни действия. Отговорност ще ни се търси не заради думите. Наистина не разбирам защо тогава непрекъснато търсим тяхната закрила. Защо не смеем да си отдъхнем в мълчанието и в мислите си? В моменти и мигове, когато не придаваме на действията си нужната тежест и значение, опропастяваме живота си и това не е нищо ново, ала всичко би изглеждало различно, ако отделяхме повече време за тишина и размисъл.

Убийствата вървят по план. Остава още малко, но не се съмнявам, че ще осъществя намеренията си. Отказът им да изпълнят финансовите ми искания, които далеч не надхвърляха границите на разумното, и така да приключим въпроса показва единствено колко са надменни. Навярно са се посъветвали и дружно са преценили как да постъпят. Но част от мен се радва на това развитие. Парите все пак предлагат единствено временни решения, краткотрайни, половинчати мерки. Това е част от същността им.

През последните няколко нощи сънувах бабата на момичето; тази болнава, грохнала старица с проникателните очи и отровните думи, които бяха подпечатали съдбата ѝ. Тя долита в сънищата ми в образа на прилеп. Не разбирам символиката. Влиза през отворен, тъмен, правоъгълен прозорец и казва върху коляното или ръката ми. После ме гледа с пронизващите жълти очи, без да говори. Просто си седи, а мъничката ѝ главица се обръща ту надясно, ту наляво. След известно време отлита с характерното фучене. Точно в този миг се събуждам и — странно — се чувствам изпълнен с радост или поне удовлетворение.

От всички човешки действия убийството е най-съдбоносното.

17-19 август 2007

— Изглеждаш много свеж — отбеляза инспектор Бакман, когато се качиха в колата.

— Сутринта преплувах петстотин метра — оповести Барбароти.
— А вие двамата?

— Как няма да е свеж? От три дни не е идвал на работа, докато ние си скъсахме задниците — изкоментира Астор Нилсон.

— Кой ще кара? — попита Ева Бакман.

— Аз. Знам пътя до Халсберг. Познавах една жена оттам — призна Астор Нилсон.

— Сериозно?

— И още как. Смугла, загадъчна красавица от планинските местности около Висбю. При друго стечение на обстоятелствата сигурно щяхме да се оженим.

— Защо не я потърсиш, щом и без това отиваме там? — предложи Ева Бакман. — Човек не знае откъде ще му излезе късметът.

— Ако не греша, в момента тя се намира на гробищата.

— Тогава ще пропуснеш, а и ни чака доста работа.

— Определено — въздъхна Астор Нилсон и зави по „Нора Кунгсвеген“. — Този случай започва да ме прави по-лош човек.

Десет минути по-късно излязоха от града и Ева Бакман издиктува на децата си всевъзможни инструкции по телефона, а Астор Нилсон продължи:

— Да си кажа правичката, получих безсъние. Според вас ще открием ли труп?

— Това не мога да кажа — сви рамене Ева Бакман. — Но всички обстоятелствата подсказват, че Гунар Йорнберг е мъртъв, нали?

— Питам се какъв ли метод е приложил убиецът този път. Досега май не е използвал само отравяне...

— Още не знаем как е умрял Хенрик Малмгрен — напомни Ева Бакман. — Ако не ме лъже паметта, нито една от жертвите не е убита с огнестрелно оръжие.

— Извинете ме — намеси се Барбароти, заел по свое желание задната седалка. — Ще трябва да ме въведете в актуалната информация, ако началството отново се е смилило над мен и очаква да свърша нещо полезно.

— Ще те науча на всичко, което мога — ухили се Астор Нилсон в огледалото за задно виждане. — Не успя да забиеш кроше във физиономията на онзи репортер, нали?

— Не. Не успях.

— Жалко. Макар че вероятно за теб е по-добре. Е, откъде искаш да започнем? Май ми трябва някой с подредена мисъл, за да структурираме информацията и да ѝ придадем прегледен вид.

— Благодаря — отвърна Ева Бакман. — Разбрах за кого говориш. Според мен нещата най-после започнаха да се изясняват.

— Хайде, жено, просветли ни — подкани я Астор Нилсон.

— Не пречи да опитам. — Ева Бакман си пое дълбоко въздух и изправи облегалката си. — Навярно ще се съгласите с мен, господа, че вече знаем доста неща. Установихме, например, връзката на убийствата със събития, случили се в Бретан през лятото на 2002-ра...

— Дали? — усъмни се Астор Нилсон.

— Добре, де. Дори „установихме“ да е доста силно казано, все пак сме почти сигурни, че нещата стоят точно така. Единствената допирна точка между жертвите е престоят им в Бретан... Не знаем колко време са прекарвали там през онова лято. Трябва ли да поставяме под съмнение тази следа, как мислите?

— Аз се опитах — призна Астор Нилсон. — Цяла нощ разсъждавах по този въпрос. Трудно ми е да повярвам, че вървим в грешна посока. Но вероятно съм убеден в правотата ни, защото разполагаме само с една-единствена следа.

— Какво имаш предвид? — попита Бакман.

Астор Нилсон размаха наставнически показалец:

— Досега сме открили една-единствена връзка. Една-единствена отправна точка. Нямаме друг избор, освен да стъпим върху нея. Казвам само, че при наличие на повече отправни точки нещата биха изглеждали много по-различно.

— Сигурно си прав — съгласи се Барбароти от задната седалка. — Но ако наистина съществуваха повече връзки между жертвите, не би ли следвало да се появят в хода на разследването?

— Досега трябваше да ги открием — потвърди Ева Бакман. — Докато не се появи факт, който да ни опровергае, според мен е добре да заложим на пътуването във Франция. Вие как мислите?

— Давай — подкани я Астор Нилсон. — Така да бъде: Бретан, 2002-ра. Какво се е случило тогава?

Настъпи кратко мълчание.

— Още не знаем точно къде са се разиграли събитията — напомни Бакман и извърна глава към задната седалка. — В дома на Малмгренони открихме карти и брошури и предполагахме, че са отседнали някъде на юг, във Финистер. Ала вероятно са пътували из Бретан, а не са стояли на едно място. Както казах, има доста неясноти.

— А в домовете на другите? — попита Барбароти.

— Не открихме нищо използваемо, но продължаваме да разговаряме с туристически агенции. За съжаление за пет години много неща изчезват.

— Косата ми например опада за три — вметна Астор Нилсон.

— А снимките? — поинтересува се Барбароти.

— Ако трябва да си кажем правичката, те са единствената ни улика. Снощи се замислих за нещо... Според вас в продължение на колко дни са направени?

— Какво?

— Възможно ли е да са направени в рамките само на един ден? Възможно ли е тези хора да са прекарвали само един ден заедно?

Барбароти обмисли въпроса ѝ, докато вадеше снимките от папката.

— Не — поклати глава той. — Според мен са направени в два или три различни дни. На снимките се вижда, че са се преоблекли. Но разбирам защо повдигна този въпрос.

— Аз също — включи се и Астор Нилсон. — И аз се питам дали са се засекли само за един ден, или са поддържали връзка по-дълго. Засега не разполагаме с информация да са се познавали преди.

— Запознали са се случайно — потвърди Бакман. — Но положително се е случило нещо. През тези няколко дни се е случило нещо, което... което пет години по-късно става причина петимата да си изгубят живота — ако предположим, че обреченият Гунар също е мъртъв.

— Именно — потвърди Астор Нилсон и се прозина. — И аз стигнах до същия извод. Ако не греша, нали точно това е причината в момента да пътуваме за Халсберг.

Настъпи мълчание. Барбароти отново се опита да прозре какво се крие зад седемте снимки.

— Шестият човек? — попита той. — Какво мислите?

— Това е въпросът — философски отбеляза Астор Нилсон.

— Кое?

— Той е нашият човек — отбеляза Ева Бакман. — Убедена съм.

Барбароти се почеса по тила и се загледа в стадо пъстри крави, които се заредиха покрай прозореца на колата.

— Какво имаше предвид с „това е въпросът“? — попита той Астор Нилсон.

Нилсон пусна за миг волана и разпери ръце в жест на раздразнение.

— Всичко е прекалено ясно. А аз никак не си падам по очевидните неща. Но въпреки това съм съгласен, че сигурно е той. Уви, изглежда като всеки среднестатистически швед.

— И аз така мисля — кимна Барбароти. — На снимката лицето му не личи ясно. Решихме ли какво ще правим?

— Йонерблад се колебае. Сьолвениус и Асюнандер — също. Публикуват ли медиите снимка на заподозрян в убийство, нещата сякаш винаги се объркват.

— Не е задължително да се уточнява в какво е заподозрян — напомни Барбароти.

— Така ли?

— Например просто да съобщят, че полицията търси начин възможно по-скоро да се свърже с мъжа от снимката или с хора, които разполагат със сведения за местонахождението му.

Астор Нилсон изсумтя.

— Досещаш се, че въпреки това медиите няма да скрият в какво е заподозрян, нали? Най-малкото ще намекнат. Очаквах вече да си свикнал с методите им на работа.

Барбароти въздъхна и прибра снимките в чантата за документи.

— И какво да правим тогава?

— При всички случаи ще пуснем снимката в публичното пространство — отвърна Астор Нилсон. — Въпрос на няколко дни е,

докато господата преодолеят колебанията си.

— Ясно. Така си и мислех.

— Ако, разбира се, не изникне нещо — непредвидено уточни Ева Бакман. — Например в Халсберг.

— Например.

— А Ханс Андершон? — сети се Барбароти. — Обсъдихте ли вероятността да е той?

— Човекът на снимката или убиецът? — недоразбра Бакман и се засмя трескаво.

— Това е въпросът — кимна Астор Нилсон.

— Повтаряш се — напомни му Бакман.

— Знам. Но това е самата истина. Най-много в цялата тази история ме дразни проклетият Ханс Андершон. Ако в бъркотията изобщо съществува някаква логика, би следвало и той да е мъртъв. А ако...

Той не довърши мисълта си.

— Още един труп ли искаш? — Ева Бакман почерпи събеседниците си с дражета. — Досегашните не са ли ти достатъчни?

— Не. — Астор Нилсон лапна четири. — Прекъсна ме. Тъкмо се канех да поясня, че ако... ако Шестият човек се казва Ханс Андершон, вероятно той и убиецът не са едно и също лице. В такъв случай не разполагаме със снимка на извършителя. Шестият човек е просто някакъв си нещастен Ханс, озовал се в... периферията на събитията, и именно по тази причина неспособен да идентифицира убиеца. Затова му се е разминало.

Барбароти и Бакман се замислиха над разсъжденията на Нилсон.

— Ако е така, би било адски интересно да се свържем с него.

— Без съмнение — потвърди Астор Нилсон. — Но според мен мъжът на снимката не се казва Ханс Андершон.

— Защо?

— Не знам. Ако играехме на клудо^[1], сигурно щеше да се казва Ханс Андершон, но доколкото знам, в момента не играем на „Клудо“.

— Значи сме на едно мнение — заключи Барбароти. — И аз стигнах до извода, че не играем на клудо.

Близо до Йотене започна да вали. Телефонът на Бакман звънна. Тя вдигна, отговори пет пъти с „да“ и два пъти с „не“ и затвори.

— Обадиха се от участъка в Йоренбру — съобщи тя. — В единайсет ще пристигнат на мястото: някой си инспектор Стрьом и двама криминалисти.

— Чудесно. Трябва ни само труп и всичко ще върви по план.

— Доколко сте проучили лицето Гунар Йорнберг? — попита Барбароти. — Явно известно време никой не е забелязал отсъствието му.

— Десет дни — уточни инспектор Бакман. — Едва в понеделник, когато започна учебната година за учителите, открили липсата му. Дори тогава никой не си помислил, че Йорнберг е в неизвестност, но когато се обадихме и започнаха проверка, се установи, че никой не го е виждал от миналия вторник... Това прави десет дни.

— Сам ли живее?

— Ако беше женен, едва ли би могъл да изчезне за цяла седмица — пошегува се Астор Нилсон.

— Така е. С кого разговаряхте?

— Само с помощник-директора по учебната част на училището, но ми се стори достатъчно компетентна. Щом разбрала накъде вървят нещата, провела разследване и според мен можем спокойно да се осланяме на думите ѝ.

— Не сте ли открили някаква друга връзка между Йорнберг и останалите жертви? Освен Бретан, имам предвид.

— Не. С Ана Ериксон действително са били гаджета през 2002-ра, ако се вярва на свидетелите ни. Повечето потвърдиха, че връзката им не била сериозна. Гунар често ставал много властен, двамата живеели отделно и никой не се учудил, когато скъсали. Все пак нека отбележа, че това е гледната точка на Анините познати.

— По онова време Гунар е работел в училище в Бурос, нали?

— Да, но само три учебни срока. От колегите му никой не си спомня Ана Ериксон.

— Едва ли я е водил на учителските събирания.

— Не е.

Подминаха Хува и дъждът спря.

— Сънувах нещо — сподели Астор Нилсон.

— Така ли? Нали уж не можеше да спиш?

— Сън наяве — поясни търпеливо той. — Присъни ми се, че Йорнберг е жив и днес следобед сядаме с него да поговорим и да изясним всичко.

— Де да можеше сънят ти да се сбъдне! — въздъхна Барбароти. — Колко е часът? Забравих да си сваля часовника, докато плувах сутринта, и той спря.

— Девет и двайсет — отвърна Астор Нилсон. — Ще подраним с половин час. Какво ще кажете да изпием по кафе и да прегледаме „Експресен“?

— Лично на мен кафето ми е достатъчно — промърмори Барбароти.

— Джипиесът е развален — установи Астор Нилсон, когато свиха в отбивката за някогашния ключов железопътен възел. — Но ако не ме лъже паметта, в Халсберг има само една улица.

Думите му се потвърдиха, но е известни модификации. Главната улица наистина пресичаше цялото градче по протежение на железопътните линии, но тук-там имаше успоредни улички и пешеходни пътеки. Астор Нилсон спря пред книжарницата и влезе вътре да помоли за указания. Жизнен мъж е мустаци, на възраст около шейсетте, веднага се отзова на молбата му. В единайсет и пет Нилсон паркира пред невысока сграда на улица „Тюлпан“ 4. Посрещна ги висок мъж с бръсната глава.

— Приятно ми е. Казвам се Стрьом. Как пътувахте?

Ръкуваха се и се запознаха. Астор Нилсон го увери, че пътуването е минало напълно безпроблемно. Инспектор Стрьом посочи двама по-млади мъже, които току-що бяха излезли от едно синьо волво.

— Доведох двама криминалисти, както се разбрахме. За всеки случай. Казват се Йонсон и Фернемюр.

Здрависаха се и с тях. Половината показалец от дясната ръка на Йонсон липсваше, но това едва ли пречеше на работата му като криминалист.

— Домоуправителят вече е отключил — съобщи Фернемюр. — Можем да се качваме.

Стрьом поведе групата. Триетажната сграда имаше типична за шейсетте години фасада, но спретната и явно ремонтирана наскоро. На всеки етаж се намираха по два апартамента, а жилището на Йорнберг

се оказа на последния етаж. Инспектор Стрьом спря пред вратата и изчака другите.

— Извинете ме. Ще вляза първа — обяви Ева Бакман. — Би било глупаво да се натъпчем всички наведнъж.

Барбароти забеляза как Стрьом се сепна. „Явно с привърженик на старата школа.“ Стрьом едва ли имаше повече от четирийсет години, ала очевидно го притесняваше фактът, че командването бе поела единствената жена сред петима мъже.

— Моля — каза все пак той и отвори вратата.

Ева Бакман прескочи внушителната купчина писма и вестници върху пода в антрето, отвори вратите вляво и вдясно и обиколи апартамента за около минута. После се върна към другите.

— Нищо — докладва тя. — Няма труп. Неприятната миризма идва от чувала със смет в кухнята. Повече от седмица не се е прибирал, а през август е много влажно и всичко се разваля за часове.

— Как смятате да процедираме? — попита Стрьом, като местеше поглед от Астор Нилсон към Барбароти и обратно: съзнателно или не, демонстрираше чие мнение уважава.

— Да се разберем така — предложи Нилсон. — Оставяте ни да огледаме на спокойствие няколко часа. Излишно е да си пречим взаимно. Удобно ли е да дойдете с домоуправителя в... — той погледна първо часовника си, после Стрьом, — да кажем, един и половина? Тогава ще докладваме какво ще вземем за допълнителна експертиза и ще заключите апартамента. Става ли?

Инспектор Стрьом кимна. Криминалистите Йонсон и Фернемюр — също.

— Е, добре. Засега довиждане — махна Барбароти.

Гунар Йорнберг е — или е бил — много организиран човек. До този извод стигнаха след щателния оглед на жилището му, продължил час и половина. И трите стаи бяха спретнати и чисти. По рафтовете изобилстваше от книги — предимно справочници по специалността на Йорнберг — история и обществознание, — но не липсваше и художествена литература. Предметите върху бюрото в кабинета му се подчиняваха на строга, почти педантична подредба: компютър, мултифункционален принтер. Папките и класьорите със списания бяха чинно надписани. И все пак не биваше да забравят, че учебната година още не бе започнала.

А за Гунар Йорнберг вероятно и изобщо нямаше да започне, ала още бе твърде рано да правят предположения. Прекадено рано. Навярно просто се бе възползвал от някоя ваканционна оферта в последната минута и беше забравил за задълженията си в училище. Или се бе изгубил по време на планински поход. Или... „Или какво? — питаше се Барбароти, след като затвори вратата на претъпкания скрин. — Дали не са го похитили? Или е получил инсулт, докато е берял гъби в гората, и е изгубил паметта си?“

Върху бюфета във всекидневната стояха наредени няколко снимки в рамка на шестима души. На една от тях се виждаха двама възрастни — вероятно родители — и две смугли деца, момиче и момче. На друга: младоженци; мъжът приличаше малко на Гунар Йорнберг и Барбароти предположи, че е негов брат, а двете деца са племенници на Йорнберг. Зад вратичката на същия бюфет се криеха поне десет бутилки уиски, всичките „Сингъл Малц“, седем от тях — отворени. Явно Йорнберг си падаше ценител. До бутилките лежеше и хумидор с шест пури.

Барбароти обаче не видя никъде фотоалбуми или поне празни места по рафтовете, където евентуално да са стояли.

— Явно не е бил запален по фотографията — отбеляза Ева Бакман. — Никъде не открих фотоапарат.

— Ще конфискуваме компютъра — обяви Астор Нилсон. — Може да намерим там снимки. Както и други интересни неща.

— Вижте, вписвал е адресите на познатите си в бележник — показва Барбароти. — Ана Ериксон е в списъка, но другите жертви — не.

— А Ханс Андершон?

— Уви, няма го. Въпреки това ще вземем бележника.

— Разбира се — потвърди Астор Нилсон и вдигна щорите пред балконската врата.

И телевизорът, и музикалната уредба бяха марка „Банг Улуфсон“. Аудиодисковете, наредени на модерни поставки с вид на небостъргачи, наброяваха няколкостотин. Много джаз, но и доста боза, установи Астор Нилсон. Затова пък DVD-тата, също прибрани в разнообразния по съдържание бюфет, едва ли имаха трийсет, половината от които — с порнографски характер.

— Ергенският живот си казва думата — отбеляза Астор Нилсон.

— От собствен опит ли го казваш? — попита Ева Бакман.

— За жалост не. Де да можех да се възбудам от подобни глупости, но не мога.

— Извинявай, не възнамерявах да се ровя из личния ти живот.

— Няма нищо. Аз съм като разтворена книга. Е, този учител, изглежда, е бил много организиран. Само дето не е изхвърлил боклука, но едва ли е подозирал, че ще го убият.

— Не може да се погрижиш за всичко. Вече със сигурност знаем, че не е бил убит в дома му.

— Не е ли редно да установим, че е бил убит, преди да обсъждаме къде не е бил убит? — попита Ева Бакман.

— Сложно формулиран въпрос — отбеляза Астор Нилсон. — Според вас не е ли време да приключваме? Трябва да проведем и няколко разпита.

— А мазето? — попита Барбароти. — Да слезем ли да му хвърлим едно око? Все пак ни дадоха ключ.

— Отиди — кимна Бакман. — През това време ние ще изнесем навън издетите вещи. Ще изчакаме там Стрьом и компания. Би било добре и да хапнем за обяд, а?

— Задължително — натърти Астор Нилсон. — Когато съм гладен, ставам най-некадърният полицаи в цяла Швеция. Просто не чувам какво ми говорят.

— Какво? — попита Барбароти и Бакман се разсмя.

[1] Настолна игра, в която целта на участниците е да разберат кой е убиецът, с какво оръжие си е послужил и къде се намира местопрестъплението. — Б.пр. ↑

— Намери ли нещо интересно в мазето? — поинтересува се Астор Нилсон.

Барбароти поклати отрицателно глава.

— Водолазна екипировка, ски, кънки за дълги разстояния, планински обувки и раници. Явно е обичал не само уиски и пури, а и да спортува.

— Не ми харесва, че говориш за него в минало време — отбеляза Ева Бакман. — Сигурно звучи смешно, но наистина ме дразни.

— Имам този навик.

— Знам и точно той ме дразни.

— Наблизо има китайски ресторант. Господинът и дамата одобряват ли заведението?

— Да — отвърна Барбароти. — Поне приготвят храната бързо.

Така и стана. Гунар Барбароти успя дори да се отбие в часовникарски магазин и да си купи нов ръчен часовник за скромните 249 крони. Продавачът го увери, че стоката няма разваляне:

— Часовникът е евтин, ама да не го помислите за боклук. Ще го носите и на погребението си.

Барбароти плати и благодари. На улица „Вестра Стургатан“ в Халсберг се намираше полицейски участък, но инспекторът се уговори с Тумас Валин да се срещнат в кафенето на гарата, фактът, че толкова малко населено място разполага с участък, сам по себе зарадва Барбароти, ала кафенето си е кафене, а стаята за разпит — стая за разпит.

Тумас Валин изглеждаше почернял от слънцето и свеж, още след като се ръкуваха обаче, обясни, че е ужасно разтревожен.

— Сигурно му се е случило нещо. Гунар не би изчезнал просто така.

Барбароти го огледа набързо: нисък, набит мъж между трийсет и пет и четирийсет, с рижаворуса коса, подстригана с дължина един сантиметър, и честни сини очи.

— Мисля да запиша разговора ни, за да не пропуснем нещо важно — обясни Барбароти и включи диктофона.

— Олеле.

Тумас Валин отпи от водата пред себе си.

— И така, значи, казвате се Тумас Валин и сте добър приятел на Гунар Йорнберг. Ще ви помоля за точен адрес и телефонен номер.

Валин ги продиктува.

— И живеете в Йорсбру?

— Да.

— Добре. Откога се познавате с Гунар Йорнберг?

— От седемнайсет-осемнайсет години. Запознахме се, докато служехме в Арвидшаур.

— Във войските на граничната полиция ли?

— Да.

— И после продължихте да поддържате контакт?

— От време на време. Всъщност започнахме да се виждаме по-често през последните години, когато Гунар се премести тук, в Халсберг.

— Откога живеете тук?

— От около десет години. Роден съм и съм израснал в Йевес. После живях известно време в Юмео.

— Какво работите?

— Стоматолог съм.

Барбароти едва успя да прикрие изненадата си. Ако трябваше да гадае професията на Валин, би заложил на фитнес инструктор или нещо подобно. Компактната фигура на мъжа някак не му се връзваше с ловкостта и сръчността, задължителна за всеки зъболекар.

— И през последните години се виждате често, така ли?

— Да — потвърди Валин. — Свързват ни общи интереси.

— Като например?

— Предимно страстта към гмуркането. И двамата сме водолазни инструктори. Работим по седмица-две в центъра до Кунгсхамн. Заедно предприехме и няколко пътувания: до Червено море, до Филипините... Заедно ходим и в планината.

— Всяка година ли?

— През последните три.

Барбароти се замисли.

— А през 2002-ра? Спомняте ли си?

— Питате дали тогава сме ходили в планината?

— Да.

На Тумас Валин му трябваха няколко секунди. После поклати глава.

— Не, тогава не ходихме. Предприехме няколко похода в началото на деветдесетте... и през последните три лета.

— А тази година?

— Смятаме да отделим четири дни през септември.

„Оптимист!“ — помисли си Барбароти, а на глас попита:

— А водолазните курсове?

— Интересува ви колко често ги водим ли?

— Да. И през кои години, ако си спомняте.

Валин отново се замисли.

— През юли тази година ходихме в центъра. Миналата година — също... Също и по-миналата.

— А през 2002-ра?

— Да, и тогава. От 2000-ната година досега сме пропуснали май само 2001-ва.

— По кое време през лятото обикновено сте там?

— През последната седмица от юли — отговори без колебание Валин. — А понякога оставаме и през първата седмица от август.

Барбароти потрепери леко.

— Разбирам. След малко ще поговорим за това лято, но първо искам да се съсредоточим върху лятото на 2002-ра. Дали ще си спомните подробности от него?

— Ако говорите за водолазния курс, не съм сигурен — сви рамене Валин. — Случило ли се е нещо специално през 2002-ра?

— Точно това искам да ви питам. Гунар е имал връзка с жена на име Ана. Ана Ериксон. Прекарали са лятната си почивка във Франция точно преди да заминете за водолазния център.

Тумас Валин смръщи вежди.

— Не си спомням да е споменавал някаква Ана. Но наистина беше ходил във Франция. В Бретан, доколкото си спомням. Донесе ми бутилка калвадос, а аз му обърнах внимание, че калвадосът се произвежда в Нормандия, а не в Бретан. Но така или иначе изпихме по няколко чаши след среднощно гмуркане. Това си го спомням ясно.

— Отлично. Говорихте ли какво е правил в Бретан?

Валин разпери ръце.

— Вероятно сме разменили няколко думи, но не си спомням нищо конкретно.

— Гунар сподели ли да се е запознал там с нови хора?

— Не.

— Моля ви да помислите внимателно. Има вероятност да се окаже много важно.

Тумас Валин отпи още малко вода. Помълча, загледан през прозореца.

— Защо има вероятност да се окаже толкова важно?

— Уви, засега не мога да ви кажа.

— Да не би да е свързано с...?

— С какво?

— С онези убийства във вашия край. „Обреченият Гунар“ и другите случаи... И да не е детектив, човек знае как да събере две и две.

— Така е — кимна Барбароти. — Но сигурно сте наясно и със задължението ми да пазя служебна тайна?

— Разбира се. Извинете ме, просто съм притеснен за Гунар.

„Трябва да го питам дали е женен — помисли си Барбароти. — Дано не разтълкува въпроса погрешно.“

— Имате ли семейство?

— Съпруга и две дъщери. По-малката навърши година преди няколко дни.

„Добре — заключи Барбароти. — Съвсем нормално мъжко приятелство, значи... Предубеден съм, както винаги. А вероятно и завиждам на Тумас Валии, задето нямам такъв приятел?“

Барбароти провери дали диктофонът работи и се съсредоточи върху разговора. Подаде визитката си.

— Обадете ми се веднага, ако се сетите за нещо, случило се през 2002-ра, дори да е съвсем незначителна дреболия, стига да е свързана с Франция или с въпросната Ана.

Валин кимна и прибра визитката в портфейла си.

— Е, добре. Време е да се насочим към настоящето. Кога за последно видяхте Гунар Йорнберг?

— Преди две седмици — веднага отговори Валин. — Поминалата събота. Дойде ни на гости и остана да ноцува у нас. В неделя сутринта си тръгна.

Барбароти погледна календара си.

— Говорим за събота, четвърти август, нали?

— Точно така. Предния понеделник се бяхме върнали от „Скорпиус“ и го поканихме.

— С кого сте били в... Какво всъщност е „Скорпиус“?

— Водолазен център. Намира се на едно островче между Кунгсхамн и Смьоген. Тогава взех Ема, съпругата ми, и децата. Ема покри изискванията за „напреднали“.

Барбароти предположи, че става дума за сертификат, и изобщо не поиска разяснение.

— Забелязахте ли някаква промяна в Гунар? Било по време на седмицата във водолазния център, било докато ви е гостувал.

— Не. Държеше се съвсем нормално.

— Сигурен ли сте?

— Да.

— Да ви се стори разтревожен?

— Не.

— Притеснен?

— Не, не.

— Помислете добре. Възможно ли е да е скрил нещо от вас? Познавате го отдавна и вероятно сте забелязали някакви признаци.

Барбароти очакваше поредното „не“, ала вместо това Тумас Валин се подвоуми за секунда и се почеса малко неспокойно по врата — бегъл жест, достатъчен обаче да подсказва на инспектора, че Валин се е сетил нещо.

— Ами... — подхвана той. — Едва ли е свързано с вашия случай, но според мен бе започнал нова връзка.

— Нова връзка ли? — Барбароти не съумя да прикрие разочарованието си. — Нямахте ли си приятелка по това време?

Валин поклати отрицателно глава с изражение, с което сякаш целеше да извини приятеля си:

— Не, на Гунар така и не му провървя с жените. Общо взето отговаряше на представата за заклет ерген. Откакто се премести в Халсберг, не бе имал сериозна връзка или поне не ми е споделял.

— А тогава ви е споделил?

— Не директно. Докато бяхме във водолазния център, две нощи не спа при нас. Не намирам друго обяснение, освен да е бил при жена.

— Не го ли попитахте?

— Аз не, но съпругата ми се претраши, докато вечеряхме. Той отговори доста уклончиво. Според Ема е искал да скрие връзката си, защото жената е омъжена. Съпругата ми умее да разчита човешкото поведение.

„И не е единствената жена с безпогрешна интуиция“ — помисли си Барбароти.

— И след пети август не сте виждали Гунар, така ли?

— Не съм.

— А чували ли сте се по телефона?

— Веднъж. В понеделник.

— По какъв повод?

— Обади се просто да благодари за гостоприемството. Спомена, че възнамерява да ходи за риба със свой колега за няколко дни.

— С колега от училище ли?

— Така разбрах.

— Спомена ли име?

— Не.

Барбароти погледна през прозореца. На първи коловоз спря влак „Х 2000“. „Продължават да спират тук. Поне някои от тях.“

— Кога разбрахте, че Гунар се намира в неизвестност? — попита Барбароти.

— Във вторник. От училището се обадиха да ме питат дали съм го виждал.

— Значи, на работното му място знаят, че с него сте добри приятели?

— Явно да — сви рамене Валин.

— И нямате никаква представа къде може да е заминал?

— Никаква. И за мен, и за съпругата ми изчезването му е напълно необяснимо.

Барбароти се замисли.

— Засега нямам повече въпроси. Удобно ли е да се свържа с вас, ако се сетя за друго?

— Ама разбира се! — отзова се почти ентусиазирано Тумас Валин. — Няма нещо, което да искам повече, от...

Млъкна, защото не се сети за подходящо продължение. „А такава вероятно изобщо не съществува“ — помисли си мрачно Барбароти и изключи диктофона.

— Надявам се вие също да ми се обадите, ако ви хрумне нещо важно.

— Разбира се — повтори Валин и понечи да се изправи. — Особено ако се отнася до лятото на... 2002-ра година. — Да, запомних — увери го приятелят на Гунар Йорнберг и се сбогува с инспектора.

В колата Ева Бакман разказа за разговора си със съседка на Гунар Йорнберг, която отглеждала сама петгодишната си дъщеря.

— Напоследък броят на самотниците рязко се покачи — отбеляза Бакман.

— Само в нашата компания сме двама — уточни Астор Нилсон.

Съседката, на име Гунел Пекари, била на трийсет и пет години и освен петгодишната си дъщеря гледала и котка. По думите на Бакман Гунел изглеждала привлекателна, поне според съвременните разбирания за красота: големи гърди, очи на сърна и силиконови устни. Бакман не изключваше Пекари да е имала краткотрайна връзка с Йорнберг или най-малкото да си е лягала с него няколко пъти. Все пак двамата живеели врата до врата, а понякога животът налага да постъпваме прагматично.

Напоследък обаче не се виждали често. Гунел Пекари нямала с какво да помогне на разследването. Сетила се единствено, че срещнала Гунар по стълбите около седем във вторник вечерта на седми август, и е готова да се закълне, че тогава е бил жив. Бързал много, само се поздравили и се разминали.

Иначе Гунел Пекари смятала Гунар Йорнберг за симпатичен мъж, с хубава стойка, единствено носът му ѝ се струвал прекалено голям. Колкото до душевните му качества, нямала изградено мнение.

— Отлично — заключи Астор Нилсон. — Значи, на седми август вечерта Йорнберг е бил още жив. Установихме го със сигурност.

Нилсон разказа за посещението си при госпожа Манер-Линд, помощник-директор по учебната част на училище „Алескулан“. От вторник, когато започнала да усеща, че нещо не е наред, направила всичко по силите си да открие Гунар Йорнберг. Доста често се

случвало учител да пропусне първия работен ден след ваканцията, намекнала госпожа Манер-Линд, но не и втория. Никой не смеел да направи подобно нещо. А учител от типа на Гунар Йорнберг не би си го позволил — не от страх, а заради присъщата си дисциплинираност. Бил същинска скала — много рядко отсъствал по болест. Помощник-директорът го описа като любимец на ученици, колеги и родители. И на училищното ръководство. Винаги когато имало нужда от заместник, той се отзовавал. Извънредни часове? Никакъв проблем. Кой ще заведе учениците на екскурзия? Йорнберг веднага се пишел доброволец. И така, Манер-Линд разговаряла с кого ли не: и с Юсефсон, и с Перман, с които Йорнберг се виждал през свободното си време; и с Русандер, с когото Гунар се уговорил да ходи на риболов за сивен до езерото Венерн, но отложили пътуването, понеже съпругата на Русандер се подложила на операция на таза; с брата на Йорнберг в Йостерсунд и с родителите му в Крамфорш.

Манер-Линд не пропуснала и приятеля му Валин от Йорebru, но никой от изброените не знаел нищо за Гунар и дори не можел да предположи къде би заминал.

Накрая помощник-директорката се свързала с полицията.

— След като говорих с нея, ме обзе лошо предчувствие — призна Астор Нилсон.

— Така ли? Какво предчувствие? — поиска да узнае Барбароти, който този път избрал да се вози отзад.

— Щом дори упорит детектив като Манер-Линд не е успял да намери някого, вероятността този някой да е мъртъв е голяма.

— Според мен всичко сочи към... — подхвана Барбароти, но млъкна, защото мобилният телефон на Бакман звънна.

Тя вдигна, каза няколко пъти „да“, погледна през прозореца и отговори „Май някъде около Лаксо“, после изруга, кимна и промърмори „да“ и „не“. Завърши с „разбира се, то се знае“ и затвори.

— Какво, по дяволите, беше това? — попита Астор Нилсон.

— Йонерблад се обади. Спри на бензиностанцията. Налага се да обърнем.

— Защо?

— Защото на една нива с пшеница близо до Кумла са открили труп на мъж, най-вероятно Гунар Йорнберг.

— Какво ви казах? — попита реторично Астор Нилсон.

— Нива с пшеница? — повтори въпросително Барбароти.

— Да — кимна Бакман. — Стопанинът открил тялото, докато жънел. Трупът бил доста обезобразен.

Гунар Йорнберг действително беше обезобразен. Меко казано. Въпросната нива с пшеница се намиреше на място, наречено Йорща. На тясна чакълеста пътечка към малко по-широк асфалтов път се бяха наредили осем автомобила — четири полицейски и четири цивилни — няколко човека, мотоциклет и бясно лаещо куче. На трийсет метра навътре в нивата се виждаше спрял зелен комбайн и скупчили се около него хора. Слънцето тъкмо залязваше, когато Барбароти, Бакман и Астор Нилсон пристигнаха. Отляво се виждаше силуетът на град Кумла; гробището, църквата и къщи, напълзели по склон от окръглени камъни, изпъкваха върху жълто-червения фон на вечерното небе. Барбароти инстинктивно затърси с поглед нещо, наподобяващо затворнически зид, ала погледът му се спря върху стара, красиво заоблена водна кула.

— Питам се защо Стрьом не се е обадил направо на нас, а на Йонерблад — подхвърли Барбароти.

— И аз — съгласи се Астор Нилсон. — Останах с впечатлението, че този инспектор не ни харесва много-много.

— Странно — отбеляза Ева Бакман.

Комисар Шверин ги поведе по нивата. Най-сетне застанаха пред останките на гимназиалния учител Гунар Йорнберг и за няколко критични секунди Барбароти помисли, че ще повърне. Двете наденички с картофено пюре, които бе изял, преди да си тръгнат от Халсберг, се надигнаха от стомаха му, но все пак си останаха там.

Земеделският стопанин, на име Матсон, не успял да спре комбайна навреме. Затова машината нанесла ужасни рани върху тялото. Барбароти се замисли за популярната представа за Смъртта като жена с коса в ръка. Мислена със съвременни понятия, Смъртта вероятно следва да жъне не с коса, а с комбайн.

— Тялото наистина е станало на кайма — отбеляза комисар Шверин. — Но има дупка от куршум в главата. Бил е мъртъв, когато селянинът го е премазал с комбайна.

— Дупка от куршум ли? — попита Астор Нилсон.

— Да — потвърди присъединеният се инспектор Стрьом. — Куршумът е минал директно през черепа му. Влязъл е през лявото му слепоочие и е излязъл през дясното.

Ева Бакман си погледна часовника.

— Осем и половина е. В колко часа селянинът го е... намерил?

— Към шест без петнайсет. От шока не успял да се обади в полицията, независимо че мобилният му телефон бил у него. Съпругата му позвъни в шест и десет.

— Стрьом, ще провериш ли как се справят Бенгтсон и Линдер?
— помоли Шверин.

Инспектор Стрьом кимна и се отдалечи. Барбароти се опита да обзоре злокобната сцена. Около половината от реколтата още не беше събрана. Стопанинът бе започнал да работи отвън навътре и комбайнът стоеше наред нивата като гигантско праисторическо животно, изведнъж изгубило способността да се движи. Върху четириъгълна площ с размери на футболно игрище вечерният бриз поклащаше натежалите от зърно узрели класове с височина половин човешки бой. Полицаяте бяха отцепили със синьо-бяла лента малък участък; около комбайна и тялото на Йорнберг пълзяха съдебни лекари, криминалисти и фотографи, а зад ограничителната лента стояха поне трийсетина души.

— Кои са всички тези хора? — поинтересува се Гунар Барбароти.

Комисар Шверин сви рамене.

— Новината е плъзнала наоколо. Съседи, зяпачи... И журналистите довтасаха. В този район рядко се случват подобни неща.

— Не ги ли помолихте да се отдалечат?

— Помолихме ги, разбира се, но повечето вече бяха пристигнали, когато ние дойдохме. В тази страна всеки има право на достъп до ниви, поляни и земи, които не са негова собственост, а медиите — на свободно слово.

Барбароти огледа комисаря. Дребен кротък мъж на около шейсет години. Приемаше, изглежда, всичко ставащо с желязно спокойствие. Навярно бе предприел най-вярната тактика. Самият Барбароти не изпитваше никакво желание да разгони насъбралите се хора. Сигурно вече бяха изпотъпкали всички предполагаеми следи по плодородната почва в област Нерке.

— Открихте ли куршум? — попита Астор Нилсон.

— Не, но продължаваме да търсим. Лично аз не вярвам да го открием.

— Защо?

Шверин се усмихна дружелюбно:

— Защото най-вероятно е бил застрелян другаде. Трудно ми е да си представя, че убиецът с излязъл с жертвата на разходка из нивата и там е извършил деянието. По-вероятно ми се струва да го е застрелял и после да е довялкъл тялото тук.

Барбароти се замисли над думите му. „Прав е. Разбира се: точно така е станало.“

— Сигурни ли сте, че трупът е на Гунар Йорнберг? — попита той, защото главата бе смазана до неузнаваемост и би могла да принадлежи на когото и да е.

— Да — увери го Шверин. — Намерихме у него портфейл и документи за самоличност.

Барбароти кимна.

— А има ли начин да се определи колко време с престоял тук? — поинтересува се Астор Нилсон.

— Според съдебния лекар поне седмица. Това убийство е от вашата компетенция. Дали не е най-добре да изпратим тялото в Гьотеборг?

Мобилният телефон на Бакман звънна. Тя се поотдалечи и се върна след минута.

— Обади се Йонерблад — докладва тя. — Иска да изпратим тялото в Гьотеборг, а ние да останем тук и утре... — кимна към комисаря. — За да се приберем с по-цялостна представа за събитията, така да се каже.

„Цялостна представа от разкъсано тяло“ — помисли си Барбароти.

Шверин отново се усмихна с добродушната си усмивка.

— Утре мислех да поиграя голф. Но не пречи да го отложa за друг ден. И без това не си падам много по голфа, ходя заради съпругата ми. Сигурно ще се наложи да проведем някой и друг разпит?

— Да — потвърди Астор Нилсон. — В какво състояние е комбайнерът? Може ли да се говори с него?

— Не пречи да опитаме. Ето там е — посочи Шверин. — Миналата година прегази сърна на тази нива, но този път е по-сериозно.

— Много хитро — отбеляза Ева Бакман. — Да го остави на сред пшенична нива.

— В какъв смисъл? — попита Барбароти.

Бяха се оттеглили малко встрани. Августовското небе притъмняваше, а Астор Нилсон разговаряше със земеделския стопанин Матсон. Барбароти дъвчеше зрънце жито.

— Хем го е скрил, хем се е подсигурил, че ще го открием. Защото кой се разхожда из житно поле? Трупът ще остане скрит, докато дойде време да се събира реколтата.

Барбароти отрони второ зрънце от класа и го лапна.

— Права си. Но не е ли редно да е оставил следи по местата, където е минавал?

— Не е задължително. Ако е стъпвал внимателно, класовете, дори и леко наклонени, са се изправили. Като след дъжд. Колкото и да не ми се иска да го призная, постъпил е много хитро.

— Така е. Немалко факти говорят в полза на извода, че си имаме работа с доста хитър тип.

Ева Бакман кимна и плъзна поглед над притъмняващата нива.

— Само си помисли: петима души! Този тип уби петима души само за едно лято, а ние не направихме нищо, за да го спрем. Изпраща писма и на нас, и на вестниците и ни предупреждава на кого смята да посегне. За какво изобщо ни плащат?

— Права си, но ще го хванем. Вече хич не им вярвам на тези писма.

— И защо? — попита Ева Бакман и се изсекна. — Проклятие, май съм алергична към узряла пшеница.

— Страданието няма край. Така или иначе, по мои сметки Йорнберг е бил мъртъв много преди да получа предупреждението за смъртта му. Сигналите от убиеца не пристигат в хронологичен ред. Малмгренони са се качили на ферибота в неделя, а Йорнберг е бил застрелян няколко дни по-рано, нали?

— Прав си — потвърди Ева Бакман след кратък размисъл. — В кабинета си имам хронологична схема на събитията. Като се приберем, ще я прегледаме.

Мобилният телефон на Барбароти звънна. Търсеше го журналистка от „Афтонбладет“, млада жена. Чула, че в една ръжена нива в околностите на Карлсуга са открили още един труп.

— Нивата е засята с пшеница, не с ръж — уточни Барбароти. — Но не знам нищо за никакъв труп.

После затвори. „Тези дни задължително трябва да си сменя телефонния номер“ — науми се той.

Комисар Шверин им препоръча Стура Хотелет — Големия хотел — в Йорebru и те се съобразиха с мнението му. На рецепцията си купиха бира и седнаха на една маса в столовата с изглед към Свартон — Черната рекичка — и към замъка. Барът и кухнята бяха затворили и освен тримата полицаи в голямото, потънало в сумрак помещение нямаше никого.

— Това е вторият по красота замък в Швеция — Астор Нилсон посочи през прозореца.

Барбароти и Бакман се загледаха в каменната крепост, докато отпиваха от бирата си.

— А кой е най-красивият? — поинтересува се Гунар.

— Замъкът в Калмар — осведоми ги Астор Нилсон.

— Май доста си обикалял — подхвърли Ева Бакман.

— Нали ви споменах: началникът ми е готов да ме изпрати и до Париж, само и само да не му се мяркам пред очите. Е, какво ще кажете да обобщим фактите до настоящия момент?

— Не пречи да опитаме. Да започвам ли? — попита Барбароти.

— Заповядай — кимна Ева Бакман.

— Благодаря. И така, Гунар Йорнберг е бил застрелян в главата с едрокалибрено оръжие. От рода на „Пинчман“ или „Беренгер“. Най-вероятно миналата сряда, например някъде из областта Нерке. С това май изчерпих въпроса.

— Не съвсем — възрази Астор Нилсон. — Убиецът е натоварил тялото на превозно средство, да речем в багажника на лека кола. После го е закарал и оставил наред житно поле в китната, но забравена от Господ местност Йорща в покрайнините на град Кумла, до неотдавна основен производител на обувки в страната, та когато стопанинът прибира реколтата, да „пожъне“ и труп. Всъщност ми се струва доста хитър ход.

— Хитър? — повтори Барбароти.

— Вече го обсъдихме — намеси се Ева Бакман.

— Знаете ли какви заглавия ни очакват утре в пресата?

— Говорих с Шверин — съобщи Барбароти. — Очакват се обширни материали, предимно в „Нерикес Алеханда“. Ще публикуват и призив към гражданите да бъдат бдителни и да съобщават за подозрителни автомобили в района на Йорща и така нататък. Както и близо до улица „Тюлпан“ в Халсберг. Телефоните на колегите ще прегреят. Май отвориха специална телефонна линия за сигнали от очевидци. Ще видим дали ще даде резултат.

— Чудесно. В тази страна едва ли е останал човек, който да не е разбрал за случая. Крайно време е някой да е забелязал нещо.

— Така ни се иска — въздъхна Астор Нилсон. — Но изобщо не е сигурно, че някой е видял убиец, застрелял човек в гората в три през нощта и оставил го наред нива около час по-късно.

— Ужасен песимист си! — упрекна го Ева Бакман. — Хайде, да си изпием бирата и да си лягаме.

Барбароти си погледна часовника. Беше спрял.

В събота сутринта Барбароти излезе от банята и чу мобилния телефон. Обаждаше се Мариан.

— Къде си? — попита още в самото начало тя.

Точно така започваха почти всички телефонни разговори в днешно време, защото „в глобалната ера в навечерието на Армагедон — бе прочел наскоро Барбароти в една ретроградна вестникарска рубрика, — хората са изгубили корените си и са се превърнали в ято скакалци, които се щурат безцелно по земята.“

— В Йорребру — отговори той. — В момента гледам през прозореца втория по красота замък в Швеция.

— Виждала съм го, но замъкът в Калмар действително е по-красив.

„Това да не е една от онези общоприети истини?“ — запитва се учуден Барбароти.

— И аз така мисля — каза на глас.

— Какво правиш в Йорребру?

— Не прочете ли вестника?

— Не.

— Добре, не го чети. Обичам те.

Незнайно как — Барбароти бе успял да изтласка от съзнанието си мисълта, че е събота. Съдбоносната събота. „Не съм с всички си. Как можах да забравя? Вместо човешки мозък са ми дали мозък на златна рибка.“

Все пак си спомни за уговорката и в кой ден тя ще му се обади.

— Ще се омъжиш ли за мен?

Тя се разсмя. Барбароти бе готов да даде точка на Всевишния от щастие. Защото нещо в смеха ѝ подсказваше... какво по-точно?

Че нещата в крайна сметка ще се оправят. Усецаше го по гласа ѝ. Двамата с Мариан ще бъдат заедно, *come rain, come sleet or snow*^[1] или както там се казваше. Изведнъж всички негови съмнения се изпариха и Барбароти се питаше как изобщо се бе усъмнил в бъдещето си с Мариан. Това кристално ясно прозрение продължи само секунда, докато нежният ѝ смях се лееше от слушалката.

— Искам да се видим. Какво ще кажеш за следващия уикенд? — предложи тя. — Удобно ли ти е?

— Свободен съм. За теб винаги съм свободен.

— А убиецът?

— До следващия уикенд ще съм го хванал — обеща Барбароти. — Искаш ли да дойда в Хелсингборг?

— Не, всъщност предпочитам аз да ти гостувам в Шумлинге, ако нямаш нищо против. Децата ще прекарат почивните дни при баща си в Гьотеборг. Пътюм ще ги оставя, а на връщане ще ги прибера.

— Договорихме се. Ще ти сготвя омар. Открих чудесна рецепта. Значи, да те очаквам в петък вечерта?

— Да. Гунар?

— Да?

— И аз те обичам. Май забравих да ти го кажа.

Барбароти слезе в залата за закуска, а усмивката още не бе слязла от лицето му.

— Пиян ли си, или си се сетил как да хванем убиеца? — попита Ева Бакман.

— Нито едното, нито другото.

— Сигурно пак е ходил да плува — предположи Астор Нилсон и посочи Черната рекичка.

Самият Нилсон имаше вид на човек, който цяла нощ се е опитвал да се съвкупи с опърничава мечка.

— Дявол да го вземе! Не успях да мигна — оплака се той. — Това разследване ще ме съсипе.

— Ще изпием три чаши кафе без захар и ще стиснем зъби. Впрочем ето го и Шверин.

Комисарят изглеждаше кротък и отпуснат като миналия ден на нивата.

— Исках да обсъдим положението, преди да потеглим към участъка — обясни той. — На спокойствие, така да се каже. Харесва ли ви замъкът ни?

— Вторият по красота в Швеция — кимна Барбароти. — В момента е удобно да разменим няколко думи.

— Прегледахте ли „Нерикес Алеханда“? — попита Шверин и им подаде вестника.

Барбароти огледа първата страница. РЕКОЛТАТА НА СМЪРТТА, пишеше с трисантиметрови букви над снимка на злополучния, осветен от светкавици комбайн и група тъмни силуети на заден план. Снимката внушаваше злокобност и приличаше повече на филмов афиш.

— Майко мила! — възкликна Ева Бакман. — Публикували ли са името му?

— Не — отвърна Шверин, — но родителите му ще пристигнат всеки момент да идентифицират тялото. Живеят в Крамфорш. Откарахме тялото в Университетската болница в Йоревру, а после ще го изпратим в Съдебномедицинския институт в Гьотеборг, както се разбрахме.

— Тогава да закусим — предложи Астор Нилсон.

Разположиха се на същата маса като предната вечер. Известно време разлистваха мълчаливо два екземпляра на „Нерикес Алеханда“, където бе поместен пространен материал за зловещата находка на нивата и за връзката на трупа с убийствата в Западна Швеция. След няколко минути комисар Шверин се прокашля предпазливо.

— Какво е положението в момента? Взели ли сте някого на прицел? Изобщо на какъв етап се намира разследването?

Астор Нилсон спря да дъвче и за секунда заприлича на кривоглед.

— Напредваме бавно — отговори Ева Бакман.

— Питам във връзка с пресконференцията — уточни Шверин. — Започва в три. Очаква се да дойдат много журналисти и би било добре да присъствате.

— Разбира се — увери го Барбароти. — С инспектор Бакман ще присъстваме, докато комисар Нилсон се наслаждава на следобедната си дрямка.

Астор Нилсон се усмихна и продължи да дъвче.

— Какъв е планът за днес? — поинтересува се Ева Бакман.

Шверин извади черен бележник.

— Четирима души ще разпитат съседите в Халсберг. Вече са се заели със задачата, защото искам да разполагаме с предварителен доклад за пресконференцията. За два часа е насрочена оперативка. Дотогава трябва да сме говорили и със селските стопани около Йорща... дали вие бихте...?

— Разбира се — не изчака края на въпроса Астор Нилсон. — Ще обиколим стопанствата и ще поразпитаме.

— Чудесно. Освен това очакваме да постъпят сигнали от очевидци, чиято достоверност предстои да преценим. Заедно със Стрьом — вече го познавате — и още един инспектор ще се заемем със сигналите. Такива са моите планове, но вероятно имате други идеи?

— Не, звучи ми отлично — отвърна Барбароти.

— Прекрасно — съгласи се и Астор Нилсон.

Мобилният телефон на Бакман звънна. Йонерблад се обаждаше да пита дали с Талин да пътуват за Йорребру. Бакман обясни, че е излишно, и обеща да го държи в течение на случващото се през деня.

— Дали да не поговорим и със стопанина на нивата? — предложи Барбароти. — Може случайно да е забелязал изпотъпкан участък и да разберем откъде е минал убиецът. Не е изключено да открием пръстови отпечатащи. Йорнберг е тежал около седемдесет и пет килограма, нали?

— Следователно убиецът не е крехка женица — кимна Астор Нилсон. — Но това май вече го бяхме установили, нали?

— Снощи през нивата мина много народ — напомни Бакман. — И все пак не бива да пренебрегваме тази възможност.

— Може ли да вземем криминалист в Йорща? — поинтересува се Барбароти.

— Разбира се — съгласи се Шверин. — Нещо друго?

— Ще видим какво ще се появи в хода на работата — сви рамене Астор Нилсон. — Значи, в два имаме оперативка в участъка, така ли?

— Да, в два — потвърди Шверин.

— Случайно близо до хотела да продават часовници? — осведоми се Барбароти. — Трябва ми нов.

— Диагонално през улицата. Но отварят чак в десет.

— Няма проблем. Не е спешно.

[1] *Some rain, some sleet or snow* (англ.) — В дъжд, в суграшица и в сняг. — Б.пр. ↑

Комисар Шверин откри оперативната с въпроса дали някой от присъстващите е чел романа „Синухе Египтянина“ на финландския писател Мика Валтари.

Никой не се обади. Шверин разказа, че в книгата става дума за египетски трепанатор, който е живял около 1000 години преди Христа, и изобщо за мирогледа на тогавашните хора, например как са възприемали хирургическите операции, при които се отваря черепът. Ако се предприемели необходимите мерки и всичко минело, както трябва, намесата се смятала за успешна дори ако пациентът се споминел. Комисар Шверин направи аналогия с усилията на полицията: всичко протича по план и никой не пести усилията си, но за жалост това не дава резултат. От убиеца няма и следа.

„Интересно сравнение“ — помисли си Барбароти и се спогледа с Ева Бакман. Тя му изглеждаше хем спокойна, хем разтревожена.

Шверин подчерта, че е прекадено рано да се правят изводи и съдържанието на докладите е в съвсем суров вид и подлежи на конкретизиране. Разследващите разговаряли с общо петдесет и двама души — колкото картите в едно тесте. Трийсет от Халсберг — предимно съседи и колеги на Йорнберг, седемнайсет от района около Йорща и шепа познати на жертвата от Йорребру. Всички били шокирани от новината, макар и в различна степен. Никой — поне на първо четене — не успял да предостави на детективите информация, значима за разследването. Човекът, видял последно Йорнберг жив (освен убиеца), се оказала продавачка в бакалница на петдесет метра от жилището на Йорнберг. Жената си спомнила, че той се отбил в девет и половина във вторник вечерта и си купил кисело мляко, сок и хляб.

„Значи, във вторник, на седми август — съобрази Барбароти. — Седмица, преди да получи писмото с неговото име. Навреме ме е предупредил, няма що!“

На откритата гореща полицейска линия до момента (13,50) бяха постъпили стотина сигнала от най-разнообразно естество. Въз основа

на показанията разследващите бяха повикали на разпит четирима от позвънилите, но досега бе проведен само един разпит, а и той не съдържаше ценна информация, ала за всеки случай беше записан и следобед щяха да го принтират на хартия.

Барбароти забеляза, че Астор Нилсон, седнал от дясната му страна, е заспал. Нилсон се бе облегнал назад и скръстил ръце, а брадичката му клюмаше върху гърдите. Поне си бе сложил тъмни очила, та да не го виждат. Барбароти се надяваше главата му да не клюмне рязко встрани и да не започне да хърка. В залата присъстваха множество млади, амбицирани полицаи и ако един от ръководителите на разследването спи, не би направил добро впечатление.

След около половин час Шверин даде думата за въпроси. Слабичка стажантка — единствена тя вдигна ръка — попита дали тялото е било идентифицирано по стандартната процедура.

— Извинете, забравих да спомена тази подробност. Без съмнение тялото принадлежи на Гунар Йорнберг — отговори Шверин.

„Е, добре“ — помисли си Гунар Барбароти и смушка Астор Нилсон в ребрата.

В крайна сметка прецениха, че е най-добре по-малък брой хора да водят пресконференцията. Например двама. Да речем, комисар Шверин и инспектор Бакман.

Барбароти стоеше притиснат до стената в дъното на претъпканата зала и докато наблюдаваше колегите си зад отрупаната с микрофони маса, осъзна колко правилно решение бяха взели. Спокойният, внушаващ доверие комисар и проницателната, остроумна Бакман.

По-възрастен мъж и малко по-млада жена — отдавна изпробвана рецепта.

Журналистите, уважили поканата за пресконференцията, наброяваха около петдесет. Всички се потяха. В помещението, предвидено за не повече от трийсетина души, бръмчаха три видеокамери. Ако изобщо имаше вентилационна система, тя явно не работеше. Температурата приближаваше трийсет градуса. Сякаш цялата обстановка подтикваше хората да напуснат залата възможно по-скоро. Барбароти се питаше дали комисар Шверин е дотам врял и кипял в тези работи, та да съобрази и това. Не би се учудил.

Обсипаха ги с десетки въпроси: за Йорнберг, за другите убийства, за следите.

— Сериен убиец ли издирвате? — попита смугъл репортер от ТВ4.

— Не — отвърна Ева Бакман. — Според нас няма да убива повече. Целта му е била да ликвидира тези петима души и за жалост успя да осъществи намерението си.

— Откъде знаете, че няма да има още жертви?

— Разполагаме с убедителни данни.

— Какви данни?

— За съжаление не мога да се впускам в подробности.

— Да не би убиецът да го е написал в писмата си?

— Да, и това.

И така нататък. Колкото и да се оглеждаше, Барбароти не успя да открие антагониста си от „Експресен“, но знаеше, че рано или късно някой ще повдигне въпроса. Така и стана; след около четвърт час висок мъж се изправи и се представи като Петершон от „Агенда“.

— В началото на седмицата се случи инцидент с репортер от „Експресен“. Как ще коментирате?

— Изобщо няма да коментирам — отвърна Ева Бакман. — След края на пресконференцията моят колега, чието име бе замесено в случая, лично ще отговори на въпросите ви.

Ева Бакман съумя да го убеди, че така е най-добре. Всъщност Барбароти много лесно се съгласи с нея, защото знаеше, че когато си имаш работа с репортери, няма как да си завреш главата в пясъка, формулировката „без коментар“ сама по себе си издава чувство за вина и срам. И все пак Барбароти усети леко безпокойство, когато седна зад микрофоните, след като се бе потил в продължение на четирийсет и пет минути.

— Значи, били сте вие? — подхвана тъмнокоса, петдесетинагодишна жена.

— Какво съм бил?

— Човекът, който нокаутира Першон от „Експресен“?

— Не, не съм го нокаутирал.

— Но той е подал жалба срещу вас — напомни едър мъж от първия ред.

— „Експресен“ оттегли жалбата си след по-малко от денонощие — не му остана дължен Барбароти.

— Ще ни разкажете ли какво се случи? — попита глас с фински акцент от дъното на помещението.

— С удоволствие. В девет вечерта се прибрах и се канех да вечерям след дванайсетчасов работен ден. Тогава господин Першон се появи и се опита да нахълта в дома ми.

— Как? — попита някой.

— Позвъни на вратата. Отворих. Поиска да влезе и да ми задава въпроси. Казах му, че нямам време, а и беше разговарял с мои колеги през деня. Освен това вече му бях дал интервю.

— И сте го изхвърлили от дома си с физическа сила?

— Не. Той ми попречи да затворя вратата, търпението ми се изчерпи и го избутах към стълбището. После заключих.

— Но той е паднал по стълбите...

— Не знам как е успял да го постигне. Вероятно за „Експресен“ няма невъзможни неща.

В помещението се разнесе приглушен смях.

— Смятате ли постъпката си за правилна?

— Вероятно не е съвсем правилна — призна Барбароти. — Но от две злини избрах по-малката. Не съм искал, разбира се, господин Першон да пострада.

— А коя беше другата злина?

Барбароти помисли малко.

— Знам, че повечето от вас са сериозни журналисти. Професионалните ви принципи, надявам се, не ви пречат да погледнете на случилото се през призмата на здравия разум. Прийомите на Йоран Першон по никакъв начин не допринасят за професионализма на медиите в нашата страна.

— В залата присъства ли представител на „Експресен“? — поинтересува се някой.

— Да — отзова се руса трийсетинагодишна жена.

— Как ще коментирате, че вашият вестник първо е подал жалба, а после я е оттеглил?

— За съжаление не мога да го коментирам. Разбрах за това днес. Доколкото знам, Йоран Першон е излязъл в отпуск.

— Шах — мат! — избоботи плътен мъжки глас. — Предлагам да зарежем тази тема и да излезем на чист въздух.

Приеха предложението единодушно, Барбароти изгълта половин бутилка вода и си отдъхна.

В пет часа тримата отново поеха на югозапад. Астор Нилсон окупира задната седалка и заспа, преди да подминат отбивката за Кумла. Ева Бакман стоеше зад волана. Барбароти беше извадил седемте снимки от Бретан и се взираше в тях. И най-вече в три от тях. Присви очи с надеждата Шестият човек да се открие по-ясно, но не се получи. И на трите снимки лицето му изглеждаше еднакво размито.

— Някои хора така и не могат да нагласят фокуса — отбеляза той.

— А как ти се струва нашата способност да се фокусираме? — поинтересува се Ева Бакман.

— Незадоволителна — призна Барбароти. — Какво каза Йонерблад за разпространяването на снимката?

През деня говориха с колегите от Шумлинге поне шест пъти. Докладваха за разговорите със земеделските стопани в района на Кумла, за неуспешното търсене на следи по Нивата на смъртта (какво по-логично от това Обреченият Гунар да свърши земните си дни върху Нивата на смъртта? — така поне смяташе дежурният редактор на „Нерикес Алеханда“) и за оперативно-издирвателната дейност в района. В замяна Йонерблад им съобщи интересно откритие: на мобилните телефони на Ана Ериксон и Гунар Йорнберг е регистрирано обаждане от един и същи непознат номер. Повикването, направено от предплатена SIM карта, не можело да се проследи. Картата била използвана само за тези две обаждания, но датите пораждали много интересни въпроси. На госпожица Ериксон се обадили във вторник, 31 юли, в 10,36 — тогава най-вероятно е настъпила смъртта ѝ, — а на Йорнберг — седмица по-късно: във вторник, 7 август, само че в 13,25. И двата разговора били с продължителност около минута. Дали убиецът се е свързал с жертвите си, за да се уговори да се срещне с тях?

Обяснението изглеждаше много правдоподобно. „Защо някой ще си купува предплатена карта и ще я използва само два пъти?“ — не без основание попита Йонерблад. Единствено ако таи лоши намерения. Но нямало как да проследят титуляря.

— Какво? — попита Ева Бакман.

— Попитах те дали Йонерблад и Талин най-после са взели решение да пуснем лицето на „Шестия човек“ в медиите.

Барбароти почука нервно с химикалка върху снимките.

— Май каза, че ще я разпрати в понеделник. Значи, ще я публикуват във вторник. Предполагам, нямаме друг избор...

— Не одобряваш ли това решение?

— И аз не знам какво одобрявам и какво — не. Просто се досещам за последствията. Вече се уморих. Ще взема да фрасна някой журналист по мутрата и да изляза няколко дни в отпуск.

— Не ми се струва добра идея — възрази Барбароти.

— Върви по дяволите, проклет хлебар — изруга насън Астор Нилсон от задната седалка.

— Да няма неразчистени сметки с някой хлебар? — предположи Барбароти.

— Откъде да знам? Но стига да пожелае, Нилсон може да се скара с всекиго.

Мобилният телефон на Барбароти започна да звъни. Той погледна екрана:

— Обажда се Тъжня. Надушвам пробив в разследването.

„Пробив“ се оказа твърде силна дума.

„Малка крачка в правилната посока“ се доближаваше повече до истината.

— Открихме къщата, наета от Малмгренони във Франция.

— Чудесно — похвали го Барбароти. — И къде точно се намира?

— Във Финистер, близо до Кемпер. Ако знаеш къде се намира...

— Да, знам. Поне приблизително.

— Мястото се казва Мустерлен — продължи Тъжня. — Най-близкият по-голям град е Фуеснан или нещо подобно.

Боргсен сякаш не произнесе името на френски град, а изсумтя.

— Как точно се пише? — поинтересува се Барбароти.

— F-o-u-e-s-n-a-n-t.

— Разбрано. Как го открихте?

— В участъка се обади някакъв мъж — имал посредническа фирма за къщи под наем във Франция и главно в Бретан, както изглежда. През август самият той отишъл на почивка, но когато се прибрал и прочел новината във вестниците, веднага проверил данните

в компютъра си и открил, че Малмгренови са наели къщата в Мустерлен за три седмици през юни и юли 2002-ра.

— Какво друго ви каза?

— Почти нищо. Обади се преди два часа и се разбрахме още утре да се яви в участъка да поговорим по-подробно.

— Хенрик и Катарина Малмгрен сами ли са отседнали в къщата, или с други хора?

— Не се знае. Брокерът ще се обади на собственика във Франция и ще го попита. В къщата има място за шестима души, така че не е изключено Малмгренови да са имали компания.

— Ами ако наистина е така? — попита Барбароти, след като благодари на Тъжния за информацията, затвори и сподели новината с Бакман. — Дали действително и шестимата са отседнали в тази къща?

Ева Бакман поразмисли.

— И защо, по дяволите, да го правят? Нали стигнахме до извода, че не са се познавали?

— Може Малмгренови на свой ред да са отдали част от стаите под наем — предположи Барбароти. — Например чрез обява в интернет. Има такава практика, нали?

— Ти би ли прекарал лятната си почивка в къща с четирима непознати? Пред такава перспектива предпочитам изобщо да не почивам — заяви Бакман.

— Аз също не бих го направил, но няма как да знаем какви са били вижданията на Малмгренови. Например, да намалят разходите по почивката си.

— Той е бил доцент, а тя — анестезиологична сестра.

— Е, добре. Предавам се. В наетата от тях къща едва ли са отседнали други хора.

— Не се коси толкова — успокои го Ева Бакман. — Нужно е само да изчакаме, докато други брокери на недвижими имоти се приберат от лятната си почивка и прегледат пресата. Нали?

— В чакането ни бива — кимна Барбароти и прибра снимките, разпръснати в скута му. — Какво ще правиш утре?

— Ще прекарам деня със семейството си. Днес цялата тайфа се прибира от вилата. Крайно време е: утре започва учебната година или поне така се говори.

Барбароти усети внезапно пробуждане в сърдечната област. Учебната година... Ако Сара се бе родила малко по-късно! Сега Барбароти отново щеше да очаква с трепет училищния звънец.

„Довечера трябва да ѝ се обадя. Сигурно се чуди къде се губя.“

Или по-добре да изчака и да ѝ позвъни на следващия ден, в неделя? Барбароти не изпитваше никакво желание да чуе още веднъж дрънченето на бутилки в помещение, вмирисано на гъст цигарен дим. За нищо на света.

И тази вечер да посвети свободното си време на Всевишния? По-вероятно е не Сара, а Той, седнал върху небесния Си трон, да се пита къде в последно време се е дянал онзи приятен криминален инспектор от Шумлинге.

Да, най-вероятно нещата стояха точно така.

Ала не осъществи нито едното от двете си намерения. Не успя да установи връзка нито със Сара, нито с Всевишния. Закараха Астор Нилсон на гарата, за да се качи на влака за Гьотеборг, и после в осем и двайсет Ева Бакман го остави пред дома му на улица „Балдер“. Барбароти беше гладен като вълк, но се сети, че в хладилника няма почти нищо за ядене, освен няколко парчета колбас, две-три яйца и половин литър мляко, вероятно вече с изтекъл срок на годност. Дори не виждаше смисъл да се качва до апартамента и да проверява дали паметта му не го лъже.

Затова се разходи до „Рокстагрилен“ да си купи неизменните наденички на грил с картофено пюре и майонеза с кисели краставички. Понеже мъкнеше и чанта с документи, седна на пейка в парка до пожарната, за да си изяде вечерята.

25. Една съвсем различна история.

Докато се хранеше, мислите му започнаха да кръжат около разследването. Или, по-точно, продължиха да кръжат около разследването. Не можеше да се откъсне от него, както човек не може да забрави, че има пукнатото ребро или развален зъб.

Толкова жертви. Толкова писма.

Толкова безплодни разпити и толкова разнопосочни усилия, Франция? Тъжния как произнесе наименованието на мястото? Мустерлен? Мустерлен? Барбароти се зарече още щом влезе в апартамента си, да отвори атласа и да провери.

И защо убиецът се бе обадил по телефона само на две от жертвите? Или просто полицията още не бе открила, че е звънил и на другите? Какво пречи да е използвал друга анонимна SIM карта, за да говори с Малмгренони и Ерик Бергман? Ако е изпитвал нужда да се свърже с тях, преди да им отнеме живота.

Барбароти се затрудняваше да си избие от главата и снощната страховита гледка на нивата. Може ли в начина, по който убиецът е оставил тялото, да се търси умисъл? Дали е предвидил, че когато някой открие трупа, той ще изглежда точно така? Нима е искал комбайнът да

смаже тялото на жертвата? През топла и красива августовска вечер, когато луната се намира в последната си четвърт. Дали убиецът е вложил скрит смисъл в цялата операция? И ако да — що за извратен тип е той?

Инспектор Барбароти отхапа от наденичката и с усилие на волята прогони въпросите. „В момента седя на пейка в парка и вечерям — помисли си. — Наденички с картофено пюре в събота вечер. Ето докъде съм стигнал за четирийсет и седем години живот.“

И все пак си даваше сметка, че вечерта е приятна, а яденето — прилично. После Мариан отново се всели в съзнанието му. Мислите за нея се настаняваха веднага — сякаш по силата на някакъв автоматизъм — щом разчистеше служебните загадки от ума си. Долетяваха в зашеметения му мозък като гълъб на покоя и на любовта, пристигнал от друг континент. Не гълъб, а цяло ято гълъби. Пърхаха с криле и изпълваха душата му до най-съкровеното кътче. Странна метафора, но напоследък творческите му способности не знаеха мярка. Тръсна глава, за да се отърси от птиците. „След като се оженим, повече никога няма да ям наденички, седнал на пейка в парка — зарече се той. — Защото така ще стане, нали? С нея ще бъдем заедно завинаги... Вероятно днес за последен път ям наденички на пейка в парка? — помисли си Барбароти и заедно с последното парче преглътна и съмненията. — И повече никога?“ После остърга остатъците от пюрето и майонезата от пластмасовата чиния, сгъна я надве и я натъпка в кошчето за боклук. Вечерята изостри жаждата му и той реши да се отби в „Елген“ за чаша бира, преди да се прибере.

Щом така и така бе излязъл да се пораздвижи.

Вместо една, изпи три бири.

И за това си имаше обяснение. Двама негови бивши съученици от гимназията, Сигурд Солен и Виктор Еманюелсон, бяха изпратили благоверните си на почивка сами и се наслаждаваха на вечер по ергенски, както се казва. Веднага щом зърнаха Барбароти, настояха да им прави компания и започнаха да дрънкат глупости за някогашните си учители — да не би да са забравили някого от тях.

Първият един час измина приятно, после обаче Сигурд Солен се понапи и предложи да обсъдят най-загадъчното убийство на десетилетието. Веднага с готовност сподели своите предположения и идеи, но зададе и въпроси. Барбароти си допи бирата и обясни на

дватамата си съученици, че всички подробности ще присъстват във втората част от мемоарите му, озаглавени „Животът на едно ченге в ретроспекция“, предвидени да излязат за панаира на книгата в Гьотеборг през 2023-та.

Плюс-минус някоя и друга година.

— Да му ше не види — изфъфли Солен. — Ти к'во, на предрешен ли ми ше праиш?

— Предрешен? — не разбра Еманюелсон.

— Казах интересен!

— Ти да не се напи, проклетнико? — изненада се Еманюелсон, но Гунар Барбароти вече си бе тръгнал.

Влезе в апартамента си в единайсет без десет, ала нямаше как да го знае, защото по неизвестна причина още носеше на китката си разваления часовник, който уж щеше да работи безотказно.

От петък сутринта не се бе прибирал вкъщи; всъщност от предния ден. Тогава набързо се преоблече, преди да замине за Халсберг с Бакман и Астор Нилсон.

Осъзна, че продължава да носи същите дрехи и в момента идеално му подхожда да спи не в апартамент, а върху пейка в парка. Отчитайки всички фактори.

Но тъй като пощата от петъка го пресрещна в антрето, Барбароти реши първо да я прегледа, а после да се пъхне под душа. Три сметки, един талон за отстъпка от бензиностанции „Статойл“ и дебел кафяв плик формат А4. Само толкова. Гунар остави плика за най-накрая.

Името и адресът му бяха изписани с печатни, малко остри и криви главни букви. Черно мастило. Почти цялата горна част на дългата страна на плика бе покрита с марки от чуждестранен произход. Отне му известно време, докато открие откъде е изпратено писмото.

От Кайро.

„Кайро? — удиви се Барбароти. — Какво, по дяволите, става тук?“ Спомняше си, че през деня бяха споменали Египет, но бе забравил в какъв контекст. Датата на изпращане личеше съвсем ясно: 14.08.07. Тоест преди четири дни. Барбароти взе нож за писма, седна до кухненската маса и разряза плика.

Бръкна и извади купчина гъсто изписани листове. Разпечатки от принтер със стандартно разстояние между редовете. Шейсет-

седемдесет страници по негова преценка. Не бяха номерирани.

В горния десен ъгъл на първата страница пишеше „Записки от Мустерлен“.

„Какво, по дяволите...?“

Часовникът в кухнята, който все още работеше, показваше три и десет след полунощ, когато Гунар най-сетне влезе в банята.

VI

ЗАПИСКИ ОТ МУСТЕРЛЕН

8-9 юни 2002

— Какво си направил? — крещи Ерик.

— Убих я, обяснявам отново. — Лежи до бараката с инструментите, ако искаш да я видиш.

Ерик се взира в мен. Устата му се отваря и пак се затваря. По лицето и врата му пробягват слаби конвулсии. Разбирам, че е в силен шок.

— Стори ми се най-правилното решение — продължавам аз. — Според теб какво трябваше да сторя?

— Не си...

Обръща ми гръб, прави две крачки и, явно съжалил, се завърта отново към мен и се вторачва към бараката, но тъмнината му пречи да види дали наистина там лежи труп.

— Защо? — пита той. — Защо, по дяволите?

Докато повтарям как са протекли събитията, той се свлича на един стол, опира лакти о коленете си и отпуска глава върху дланите си.

— И какво ще правим сега? — простенва, след като приключвам. — Осъзнаваш ли какви си ги надробил?

— Надробил ли? Тя знаеше много. Нямах друг избор. Какво друго можех да направя?

Той пак приковава поглед в мен. После забелязва гаечния ключ върху белите плочки на терасата.

— С това ли? — пита.

— Да — кимам. — С този „Бахко 08072“. Нямах друго подръка.

Двамата го оглеждаме в течение на няколко секунди. Около главата се вижда малко почти засъхнала кръв. Върху пода също са се образували няколко тъмни петна. Изобщо не се бях постарал да почистя след себе си. Просто преместих тялото. Ерик вади телефона си:

— Ще се обадя на другите. Мамка му, мислех, че сме приключили с тази история!

— Аз също — подхвърлям аз. — Май наистина би било най-добре да ги повикаш.

Той ме поглежда, след като е набрал номера, и изчаква отговор. За пръв път, откакто го познавам, долавям страх в очите му.

След по-малко от половин час и четиримата пристигат у нас. Става единайсет без двајсет, но още не се е стъмнило съвсем. Вечерната светлина в тези райони е прословута. Дори не ни трябва лампа, докато, застанали в полукръг, оглеждаме мъртвата на известно разстояние от бараката за инструменти. Безжизнено проснатото тяло се вижда ясно. След като животът я напусна, старицата изглежда още по-дребна. Съмнявам се да е тежала повече от внучката си. Макар нощта да не е студена, забелязвам как двете жени треперят.

— Да му се не види! В какво си се набъркал? — вика Гунар.

— Набъркал ли? Нали се разбрахме да заметем всички следи от смъртта на момичето?

Ана прошепва нещо на Катарина. Не чувам какво. Хенрик пуши нервно цигара. Не си намира място. Снове напред-назад и бръцолови несвързани, непонятни неща под нос.

— Убил си я — констатира Гунар.

— Да. Убих я.

— И то с умисъл — прошепва Катарина.

— Дявол да го вземе! — ругае Хенрик.

— Вчера ми благодарихте, задето се нагърбих с тежка задача — напомням им аз. — Според вас какво щеше да се случи, ако тази старица бе отишла в полицията?

— Какво ти каза тя? — иска да знае Гунар. — Защо въобще е дошла тук?

— Нали ви обясних — намесва се Ерик.

— Искам да го чуя от устата на убиеца — не отстъпва Гунар.

— Може ли да седнем на терасата? — предлага Ана. — Не ми се стои повече тук. Започва да ми прилошава.

Сядаме на терасата. Ерик запалва две лампи и донася бутилка червено вино.

— Всички, предполагам, искате по чашка?

Никой не отказва. Той вади чаши и налива. Забелязвам, че тази вечер са излезли необичайно много прилепи. Стрелкат се през тънкия

мрак. Появяват се и изчезват, пак се появяват и пак изчезват — по-бързо от мисъл.

— Е? — пита Гунар. — Ще бъдеш ли така добър да ни обясниш по-подробно? Преди да те предадем в полицията.

— Не ми се вярва да го направите — отбелязвам аз.

— Не бъди твърде сигурен — предупреждава ме Хенрик и отпива трескаво от виното.

— Ако не я бях убил, в момента всички щяхме да се намираме в полицията. Нали уж имахме уговорка.

— Уговорка да си траем за случилото се в неделя, а не да убиваме възрастна жена! — сопва се Гунар.

— По особено жесток начин — добавя Катарина.

— За бога, нима просто грабна гаечния ключ и пречука клетата старица? — пита Ана с истерична нотка в гласа.

— Досега не съм правил подобно нещо. Никога не съм заравял удавено момиче и нямам навика да пребивам до смърт възрастни жени. Не разбирам в какво ме обвинявате.

Около масата настъпва тишина. Хенрик и Ана запалват по още една цигара. По някаква причина Ерик си слага слънчевите очила въпреки късния час. По лицата на Гунар и Хенрик се изписва усилен размисъл. Явно и двамата започват да си дават сметка, че в казаното — и направеното — от мен има логика. Двамата го осъзнават мимо волята си, ето там се крие проблемът; техният проблем. Не искат да признаят, че действията ми се явяват следствие от предхождащо ги споразумение помежду ни: да потулим инцидент по време на пътуване с яхта до островите Гленан. Именно решавайки да укрием удавянето на Трое, ние поехме по престъпния път, по който вървим в момента. Отговорност за случилото се нося не само аз, а и те. Да, виждам как горчивата истина постепенно се процежда в леко замаяните им от алкохола умове и как търсят думи, с които да я префасонират и преборят.

— Ти си луд — заключава Ана.

— Млъквай, Ана — сопва се Гунар. — Трябва да измислим как да се справим със ситуацията.

— Да се справим ли? — повтаря приятелката му. — И как си го представяш?

— The Root of All Evil — изтърсва Ерик и избухва в неочакван къс смях. — Главата си залагам, че са знаели какво правят, когато са й дали това име.

Заваля думите — явно започва да се напива. Хенрик изгася цигарата си и се обръща към мен:

— Струва ми се, че си схванал погрешно ситуацията — той издухва последния дим от цигарата си в лицето ми: не мога да преценя дали съзнателно, или не. — И то много погрешно.

— Така ли? И какво точно не съм разбрал?

— Следното — подхваща Хенрик с видимо въодушевление, все едно се кани да приведе аргументи в подкрепа на научна теза. — Твърдиш, че всички имаме еднаква отговорност, но не си прав. В действителност... в действителност ти носиш вината за всичко, а ние просто се съгласихме да си мълчим, за да не загазиш. Ти изпусна момичето зад борда и то се удави, ти зарови тялото, вместо да отидеш в полицията и да разкажеш какво се е случило, ти уби баба й. Не разбираш ли, че ако сега съобщим всичко това в полицията, единствен ти ще носиш цялата вина. В момента ние те прикриваме и по никакъв начин не сме се ангажирали с обещания към теб.

— Точно така — потвърждава Катарина.

За миг обмислям положението. Оглеждам всички около масата.

— Добре — отсичам. — Щом възприемате така нещата, веднага отиваме в полицията.

По време на експозето си Хенрик изглеждаше от доволен по-доволен, но сега маската му пада.

— Ти да не полудя! Бога ми, напълно си откачил!

— Нали и аз това казвам — подкрепя го Ана.

Никой от другите не опровергава тази хипотеза. Катарина поклаща глава и се вглежда в мрака.

— Тази вечер летят необичайно много прилепи. Чудя се каква ли е причината.

— Навярно са съгледвачи на смъртта — изказвам предположението си аз.

Гунар смръщва вежди и приковава в мен изпитателен поглед. Затруднявам се да разчета единствено изражението на Ерик заради тъмните му очила. Хенрик отново се навежда през масата към мен, все едно спорът засяга само нас двамата:

— Какво искаш?

— Моля?

— В полицията ли искаш да отидеш?

— Не непременно.

— А какво?

— Готов съм и този път да се съобразя с решение, взето с общо съгласие, но не приемам ролята на изкупителна жертва — отговарям аз.

Хенрик се обляга назад. Разменя поглед с Гунар.

— Имаш ли предложения? — пита той.

Поклащам глава.

— Откачен е — повтаря Ана. — Боже, не разбирате ли, че е напълно откачен?

Гунар става и отвежда Ана настрани — не към бараката, а в противоположната посока, към кофата за смет и ябълковото дърво. Ерик пита дали да отвори още една бутилка вино, Хенрик приветства предложението. Неволно се сецам за лицето на Ана след нощното къпане без дрехи през първата вечер. Не разбирам защо точно тази картина се е вкопчила с остриите си нокти в съзнанието ми. Образът на Ана ту се появява пред вътрешното ми око, ту изчезва.

Вероятно защото ако я бях хванал за ръка в онзи миг, тя без колебание щеше да ме последва на брега и да се люби с мен. По мои подозрения Гунар е ужасен любовник.

Двамата се връщат при нас.

— Наложително е да вземем решение какво да правим — обявява Гунар.

— Добра идея — включва се и Ерик. — Няма да е зле да побързаме, ако не искаме мосю Масон да я намери, когато утре дойде да коси тревата.

Гунар подминава коментара му и напомня:

— Какво стана с втората бутилка вино, казваш?

Ерик отива да я донесе. Ана сяда до Катарина и запалва цигара. Разбирам, че е получила нареждане занапред да се въздържа от забележки. Катарина и Хенрик си шепнат нещо съвсем тихо. Не чувам какво. Точно това и целят: да си остане тайна.

— Искате ли да ви оставя малко, та да се посъветвате в мое отсъствие? — питам аз.

— Не е необходимо — спира ме Гунар. — Имам предложение.

— Чудесно — подхвърля Катарина.

— Ето какво — подхваща Гунар и се опитва да ме фиксира с поглед. — Готови сме още веднъж да си замълчим, ако се постараяш да се отървеш от тялото. Няма да ходим в полицията и ако по някаква причина органите на реда се свържат с нас, ще отричаме, че знаем нещо за момичето или за баба й. Утре сутринта си заминаваш и няма нужда да се виждаме повече.

Гунар млъква и се споглежда с другите.

— Всички ли са съгласни?

Ана и Катарина кимват. Ерик също. Накрая и Хенрик.

— А ти?

— Може ли още малко вино? — посочвам бутилката аз.

Ерик се сепва и налива първо на мен, после и на другите. Поклащам чашата в ръка и гледам как червената течност танцува ли, танцува. Цветът ѝ напомня не прясна кръв, а стара, засъхнала или съсирена. Отпивам и оставям чашата върху масата пред себе си.

— Приемам предложението — кимвам аз. — Но някой ще трябва да ми носи лопатата.

Този някой се оказва Гунар. Очаквах Ерик да се заеме със задачата, ала по неизвестна причина се отзова Гунар. Вероятно защото е малко по-едър и по-силен от Ерик или кой знае.

Аз нося жената. Не разговаряме. Вървя отпред, Гунар — на две крачки зад мен. Завивам надясно по тесен път, покрит с чакъл, а няколкостотин метра по-нататък поемам наляво към Мене Ру по потясна пътека. Всъщност минаваме по същия маршрут като миналия път. Над дясното ми рамо виси праметното безжизненото тяло на старицата. Така преди две денонощия носех и тялото на Трое. На два пъти спираме, оставям трупа на земята и си отдъхвам малко. Възнамерявам да я погребя до момичето. Не точно на същото място, но в близост. Сякаш влагам особен замисъл в решението бабата и внучката да лежат на ръка разстояние една от друга дори в смъртта. На ръка разстояние, но не и плътно една до друга, понеже явно приживе се бяха карали доста.

Стигаме до мястото. Луната хвърля бледи, колебливи отблясъци. Правя знак на Гунар да спре. Внимателно полагам тялото върху пътеката. Гунар ми подава лопатата.

— Ще се връщам. Излишно е да стоя и да чакам.

— Връщай се — отпращам го аз. — Ще се позабавя.

Той се отдалечава и само за секунда мракът го поглъща. Оставам сам с тялото, лопатата и блатистото поле.

И прилепите. Вече ми стана навик.

Връщам се в къщата на Ерик чак в два и четвърт, но заварвам всички по местата им.

— Обсъдихме положението — известява Гунар. — И стигнахме до заключението, че...

— Да?

— ... че е най-добре да си тръгнеш веднага. С Хенрик ще те откараме донякъде, а после ще продължиш сам, накъдето искаш. След няколко часа ще съмне.

Подпирам лопатата о парапета, опасващ половината тераса.

— Значи, до такъв извод стигнахте? Е, вероятно това е най-разумното.

— Радваме се, че и ти си на същото мнение — обажда се Катарина.

— Първо трябва да се поизмия — уточнявам аз.

— Вземи си душ — подканва ме Ерик. — През това време ще приготвя кафе.

— С коя кола ще пътуваме? — питам.

— Вземете моята — предлага Ерик. — Резервоарът е пълен. Има достатъчно бензин да стигнете до Рен и обратно, без да се наложи да зареждате.

Кимам. Оставям ги на терасата и влизам в къщата. Пъхвам се под душа. Отмивам миризмата на пръст и разложение от тялото си.

Пътуваме към зората. Зад волана седи Гунар, а до него — Хенрик. Аз се возя отзад с голямата си раница. Названията на селищата проблясват едно след друго в разреждащия се мрак. Concarneau. Pont-Aven. Quimperle. Излизаме на магистралата и Гунар увеличава скоростта. Почти през цялото време мълчим. Питам се с какво ли количество алкохол в кръвта шофира Гунар. Съдбата би ни изиграла гадна шега, ако полицейски патрул ни спре за проверка и ни задържат заради шофиране в нетрезво състояние.

По това време на денонощието обаче по магистралата почти не се виждат автомобили. Lorient. Auray. Vannes. По-рано ме попитаха

къде предпочитам да ме оставят: в Рен или в Нант. И двата града се намират далеч, далеч от Мустерлен; явно наистина искат да ме закарат на възможно по-голямо разстояние. „Предпочитам Нант — отговорих. — По-голям е, а и се намира по на юг от Рен.“

Нямам представа колко километра сме изминали, но в шест и четвърт сутринта свиваме в една отбивка за кафене по магистралата в околностите на Нант. Последните четирийсет и пет минути прекарах в дрямка. И Хенрик, предполагам. Под очите на Гунар са се вкопали тъмни сенки. Той гледа втренчено като лемур.

— Е, тук пътищата ни се разделят — отсича Хенрик.

— Да — съгласявам се.

— Понякога нещата се объркват — подхваща Гунар, но силна кашлица го заставя да млъкне.

Разбирам, че иска да каже някоя банална фраза — „станахме жертва на злощастни обстоятелства“ или нещо в този дух — за да заглади неприятното впечатление от среднощния разговор.

Ала кашлицата му пречи. Удря спирачки и спира точно пред входа на кафенето. Въобще не си разкопчава предпазния колан. Явно преди да се сбогуваме, не желае дори да изпие чаша кафе в мое присъствие, макар очевидно да се нуждае от ободряващата напитка, за да издържи да шофира по целия път обратно.

Или пък са се разбрали Хенрик да кара към Мустерлен. Вероятно след като се отърват от мен, ще спрат до друго кафене. Да, сигурно обяснението е съвсем просто: не желаят да ме виждат и секунда повече от необходимото. Повдигайки раницата, ме осенява поредната мисъл каква ирония би могла да им погоди съдбата: водачът — Гунар или Хенрик — заспива зад волана, колата се удря в скала и двамата загиват. Какво брутално продължение на тази зловеща история! Изкушавам се да си представя как ли ще обяснят другите защо двамата мъже са се намирали на сто — сто и петдесет километра от Мустерлен в този ранен час.

— Ще тръгваме — обажда се Хенрик. — No hard feelings^[1].

Дори не слизат от колата. Заобикалям я и им подавам ръка през свалените прозорци — първо на единия, после и на другия.

— Карайте внимателно — предупреждавам ги аз, мятам раницата на рамо и влизам в кафенето, без да се обръщам.

Пиша, седнал край прозореца. Наближава моментът да затворя със скоба разказа за събитията в Мустерлен. Изядох омлет с яйца и бекон и в момента отпивам от голяма чаша кафе. Заведението е почти празно. Освен мен има само двама тираджии, седнали на отделни маси пред чинии с доста мазна закуска. Нищо не ми пречи да ги помоля да ме вземат донякъде, но предпочитам да поседя още малко в кафенето. Първо ще довърша тези няколко заключителни реда, после ще направя поне частичен опит за сутрешен тоалет. Едва минава седем и още изобщо не се чувствам готов да започна нов ден.

Замислям се върху факта, че те вероятно въобще не знаят как се казвам — петимата шведи в странство. През дванайсетте изминали дни споменах единствено малкото си име. Навярно и това обстоятелство не е без значение.

По някакъв начин нося момичето в себе си. Баба ѝ също, но нейното присъствие не е толкова осезаемо. Спомням си, че сънувах Трое, докато дремах в колата. Жизнената ѝ невинност и оживлението ѝ през първия ден на плажа и в ресторант „Льо Гран Ларж“. Безсилието сред вълните. Пълната ѝ незащитност, когато земята я погълна в недрата си.

Не съм сигурен дали ще успея да се отърва от момичето. То вече е започнало да ме прояжда и да се вгризва в мен. Едно-единствено нещо в бъдещето ме тревожи и то е именно момичето. Ако бях съдия в утопичен съд и можех да решавам, щях да оставя Трое жива и да разменя живота ѝ за живота на петимата други. Впрочем бих ги пожертвал и заради баба ѝ. Щях да го сторя без секунда колебание; малко съжалявам, дето доктор Л. не седи от срещуположната страна на масата. Без съмнение би било интересно да чуя възгледите му за уравнение от такова естество.

Но сега ще приключвам. С гореспоменатото спокойствие. Записките ще заемат отреденото им място — на дъното на раницата. Най-късно днес или утре ще си купя нова тетрадка за записки.

Изпивам кафето си. Решавам да прескоча сутрешния тоалет, мятам раницата на рамо и излизам на паркинга. Слънцето пече, денят се очертава топъл.

Трябва да продължа напред. На юг.

Е, всичко мина. Имах план, следвах го и успях.

И петимата са мъртви. Не знам дали са открили Гунар, а и вероятно никога няма да разбере. Единствено малко ме дразни, че Катарина Малмгрен изплува. Не бях планирал да стане така. Неслучайно завързах тежести и за двете тела, но явно възлите около нея са се разплели. Целта ми бе и двамата да останат на дъното на морето, където да размишляват върху борбата на Трое сред бурните вълни, преди да се удави. Двамата така и не се хвърлиха във водата, за да се опитат да я спасят. Ерик — също. Но тогава той седеше в рубката и се принудих да убия първо него. Гаечния ключ вече го изкоментирах. В момента, в унисон с цялостната ми концепция, той лежи на дъното на морето. Искаше ми се да го използвам и върху Гунар, но нямаше как, защото се наложи да разговарям с него, преди да го преведа отвъд, и за целта ми по-подходящо се оказа огнестрелно оръжие.

Получи се доста интересен разговор. Особено удовлетворение ми донесе гледката, докато той пълзеше по земята и ме умоляваше да пощадя живота му. Цялото му величие се смъкна от него като вехта, износена кожа. Точно на това се бях надявал. Когато го прострелях, вече се бе напикал.

Не сънувам повече бабата. От известно време сънувам единствено момичето, но сънищата ми просветляха-. Виждам я най-често на плажа: как ни рисува със съсредоточена усмивка.

Ала не съзирам картината. Тогава не я видях, а хората върху нея вече не съществуват.

Скобата е затворена, крайно време е да продължа напред.

[1] No hard feelings (англ.) — Без лоши чувства. — Б.пр. ↑

20-27 август 2007

В понеделник, 20 август, инспектор Барбароти влезе в кабинета си и установи, че не е стъпвал там почти цяла седмица. Трябваша му няколко секунди да го осъзнае. Миналия понеделник вечерта бе блъснал репортера на „Експресен“ Першон в гърдите и после го отстраниха от работа за три дни. Два от тях Барбароти прекара в Нерке, а неделята — в Шумлинге, с надвиснал над главата му облак от мисли, размишления и въпросителни.

Прочете два пъти „Записки от Мустерлен“ — 64 плътно изписани страници, разговаря с инспектор Бакман по телефона в течение на час и половина, с Астор Нилсон горе-долу пак толкова и с Йонерблад около двайсет минути.

Колегите му също се запознаха със „Записките“. В девет часа в неделя сутринта Боргсен, по прякор Тъжня, се отби в дома на Барбароти да вземе ръкописа, за да направи копия и веднага да го изпрати за анализ в Държавната експертно-криминална лаборатория в Линшопинг. Всички се сдобиха с копие: прокурор Сюлвениус, Асюнандер, Йонерблад, Талин, Астор Нилсон, Боргсен и Бакман. И Барбароти.

— Готвя се за поредната безсънна нощ — довери му Астор Нилсон около десет вечерта от хотела в Шумлинге. — Но поне ще имам какво да чета. Да му се не види дано.

И Барбароти не бе спал добре през последната нощ. Беше се борил със странен сън за комбайни, потъващи в Атлантическия океан. Самият той участваше в спасителния екип, който обаче не успя да извади всички пътници, попаднали сред бурните вълни. Най-усилено търсеха малко момиче.

Събуди се в шест и половина и чак след известно време осъзна, че леглото му не е сал, а шумът от водата всъщност е дъждът, който плющи върху навеса над стойката за велосипеди в двора.

Огледа стаята си. Докато бе отсъствал, никой не я беше почиствал. Барбароти си спомняше, че миналия понеделник изяде

ябълка и половин сандвич със сирене — втората половина остана — но не си спомняше откъде са се взели толкова съдове. Явно бе пил кафе от четири различни чаши и беше отворил две бутилки със сок от касис.

Все пак кошчето за смет беше празно, а трябва да сме благодарни дори за дребните неща. Барбароти въздъхна и започна да разтребва, но след по-малко от минута инспектор Бакман подаде глава в кабинета да съобщи, че ще има оперативка. Гунар Барбароти кимна, откряна прозореца и излезе.

— Очаквам оперативката да продължи поне до обяд — подхвана Йонерблад. — В десет и четвърт ще ни донесат кафе.

Барбароти погледна часовника, който бе намерил вкъщи: стар, механичен, но засега работеше. В момента показваше девет и девет.

Всички изглеждаха необичайно уравновесени — както впрочем изглеждат хората в понеделник сутрин, защото трябва да се въоръжат с достатъчно самоувереност и упование, щом петъкът отстои на светлинни години. Съвсем естествено. Ала днес имаше и нещо друго. „Приличаме на отбор, подготвял се три години за едно-единствено състезание — помисли си Барбароти. — И най-сетне е настъпил съдбоносният миг... Защо продължавам да си блъскам главата с подобни глупости? Работим по случая от цял месец и най-после нещата се раздвижиха. Няма нищо странно в това всички, изпълнени с очакване, да изглеждат решени да действат.“

— Работим по този случай от цял месец — не пропусна да отбележи и Йонерблад. — За пръв път от началото на разследването картинката започна да се прояснява. Това ще бъде най-важната ни среща дотук и затова е изключително важно да не се разсейваме. Едва ли е нужно да ви го припомням. Талин?

Колегата му пое щафетата:

— Лично аз прочетох откровенията на убиеца два пъти. Всички, несъмнено, сте направили същото или най-малкото сте ги прочели веднъж. Описани са събития, от които да ти настръхнат косите. Вярвам, ще се съгласите с мен. Явно е убеден, че няма да го пипнем. Налага се, естествено, да го опровергаем. Ще го заловим и той ще трябва да си понесе отговорността. Някакви коментари по въпроса?

Ева Бакман вдигна химикалка.

— Преди да продължим, искам да попитам как тълкувате края на „Записките“.

— И мен ме вълнува същият въпрос — призна Астор Нилсон. — Убиецът пише, че никой от нарисуваните на картината не е сред живите. И себе си ли включва?

— Напълно възможно е — отвърна Йонерблад. — Но не можем да прекратим разследването само въз основата на предположение, че убиецът е мъртъв. Ако го знаехме със сигурност, нещата щяха да изглеждат по съвсем различен начин, разбира се.

— Изобщо не съм предлагал да прекратяваме разследването — напомни Астор Нилсон.

— Възможно е с такива мъгляви намеци да цели да ни заблуди, че и той е мъртъв — предположи Боргсен.

— Ето това е адски странно — натърти Астор Нилсон. — Защо изобщо ни изпраща всички тези писма, а сега и този своеобразен дневник? Ако е убил петима души и после се е оттеглил някъде... защо просто не се е покрил?

— Много важен въпрос — отбеляза неочаквано Асюнандер.

За разлика от друг път, когато безучастно наблюдаваше оперативните отстрани и мълчеше с недоволен вид, днес комисарят седна наравно с другите.

— Явно изпитва потребност да сподели какви са мотивите му — предположи Ева Бакман. — За него е изключително важно да се разбере кое го е тласнало към деянията му, така мисля аз.

Йонерблад се прокашля.

— Следобед ще обсъждаме по-подробно характера на убиеца. Лиliesкуг ще доведе съдебен психиатър. Все пак си имаме работа с много труден индивид, съгласни ли сте?

Огледа се за реакцията на колегите си.

„Труден? — повтори си наум Барбароти. — Твърде меко казано.“

— Пише добре — отбеляза Астор Нилсон. — „Записките“ му имат почти художествена стойност.

— Да — съгласи се Ева Бакман. — И аз това си мислех. Разказва ни само епизоди, подбрани от самия него, но историята звучи ужасяващо. И той не се представя в особено добра светлина.

— Според мен той изобщо не хвърля светлина върху същността си — уточни Астор Нилсон. — Не мога да разбера що за човек е.

— Вероятно намерението му е именно да запази особеностите си в тайна.

— Ами?

— Явно е записвал преживяванията си, докато са се случвали — установи Талин след кратка пауза. — Без коментарите. Надявам се в хода на днешния ден някои от предположенията ни да се потвърдят. Че Малмгренови са отседнали на онова място в Бретан, вече знаем.

— И все пак сигурно е преписал историята — отбеляза Барбароти. — По негови думи е записал всичко на ръка през 2002-ра. После трябва да го е напечатал на компютър.

— Да — съгласи се Йонерблад. — Но не разбирам какво значение има това.

— Вероятно никакво. Просто ми е интересно кога е направил файл със „Записките“ си на компютър: преди пет години или непосредствено преди да започне да ги избива.

— Мхм... мда — промърмори Йонерблад и започна да прелиства купчина книжа. — Както вече отбелязах, очаквам да възникнат много въпроси и — вероятно сте забелязали — записваме оперативката, за да не пропуснем нищо. — Той посочи малък диктофон в средата на масата. — Друго?

— Свързахте ли се с френската полиция? — поинтересува се Бакман.

— Следобед ще разговаряме с тях — отвърна Талин. — Но как ви се струва информацията, която убиецът дава за себе си в „Записките“? Май не е никак подробна, а?

— И аз това исках да кажа — намеси се Барбароти. — В текста не открих нищо за самия него. Според мен е изтрил от черновата си всичко, свързано с неговата личност.

— Не е невъзможно — съгласи се Астор Нилсон. — А този доктор Л., когото споменава няколкократно? Как да го открием?

— Едва ли ще е лесно. Убиецът крие всичко или почти всичко за себе си и този факт красноречиво говори в полза на предположението, че не се е самоубил. Ако наистина с мъртъв, какво значение има дали ще разберем кой е?

— Въпреки всичко сигурно не иска името му да се разчува — обади се Боргсен. — След смъртта му имам предвид.

— Няма логика, щом ни изпраща пълни записки на случилото се — възрази Ева Бакман. — Иска да скрие самоличността си, но оставам с впечатлението, че не се срамува от постъпките си. Не се и разкайва. Тъкмо обратното, стои зад стореното.

— Без смъртта на момичето — уточни Тъжния.

— Да, но на практика той не е виновен за кончината ѝ. След случилото се в Бретан преди пет години той убива петимата души, а после обяснява защо го е направил. Именно затова пише. Нима тук не се крие разковничето към целия случай?

— Много уместни въпроси — съгласи се Йонерблад. — Следобед ще ги обсъдим и с двамата психиатри. Бакман, носиш ли схемата на събитията, за която те помолих?

Ева Бакман извади лист хартия.

— Приготвила съм схема на предполагаемия ход на събитията от известното до момента — уточни тя. — Вече установихме разминаване между съдържанието на писмата до Барбароти и фактическите часове на убийствата, а колкото до мистериозния Ханс Андершон, все още нямаме представа каква е ролята му в цялата работа. Всичко ли да прочета?

— Ако обичаш — кимна Йонерблад.

Ева Бакман се покашля.

— Ще започна с убийствата. Първо е убит Ерик Бергман — на 31 юли, после — Ана Ериксон, по-късно през същия ден. Серията продължава с Гунар Йорнберг. Не знаем със сигурност кога е починал, но най-вероятно около 7 август. Хенрик и Катарина Малмгрен умират в нощта между 12 и 13 август. Ако сравним тези дати с датите, когато Барбароти получава писмата, си струва да се отбележи, че прословутото писмо за Обречения Гунар пристига в сряда, а е било изпратено от Гьотеборг на 13-и, в понеделник. Следователно е трябвало да се получи във вторник, но малкото закъснение вероятно се дължи на пощенската служба.

Тя пи малко вода и продължи:

— Последното писмо е било изпратено от летището в Кайро във вторник, на 14-и. Ще рече... поправете ме, ако греша... че нашият човек най-вероятно се е върнал в Швеция, след като е убил Малмгренови на борда на ферибота, или е пуснал писмото за Обречения Гунар, преди да се качи на ферибота. Лично на мен вторият

вариант ми се струва по-вероятен, най-вече защото доказано знаем, че във вторник се е намирал в Кайро. Какво ще кажете?

— Изглеждаш права — съгласи се Астор Нилсон. — Но ако е летял в понеделник от летище „Каструп“ в Копенхаген за Кайро с директен полет, името му трябва да присъства в списъка с пътниците. Едва ли има повече от един полет на ден към тази дестинация.

— Почти съм сигурна, че не е пътувал с директен полет. Заминал е за Лондон, Париж или Франкфурт, а оттам си е купил билет за Кайро.

— А паспорт? — попита Тъжня. — Нали трябва да покаже паспорт или поне документ за самоличност?

— Вече, кажи-речи, не се налага. В Кайро — определено, но не и в ЕС.

— Ако наистина тази история го гложди от пет години, имал е достатъчно време да се подготви — поклати глава Йонерблад. — Та той се е сдобил с оръжие! Съмнявам се фалшивият паспорт да го е затруднил.

— Не от пет години — възрази Барбароти. — В предпоследния коментар е написал, че преди половин година се е опитал да изнудва компанията от Бретан за пари... или поне аз така разбрах. Според вас дали е взел решение да ги убие, след като не са се поддали на шантажа?

— Звучи ми много вероятно — отговори Йонерблад. — Значи, все пак е разполагал с достатъчно време.

— Да. Занимава ме и друг въпрос. Ще пуснем ли снимката му във вестниците?

Йонерблад се поизправи и прибра химикалката в джоба на ризата си.

— С Талин обсъдихме този въпрос и не смятаме, че снимката ще промени нещо. Прокурорът споделя същото мнение. Още днес следобед ще разпрати снимката до медиите. Знаем на какъв натиск ще ни подложат, но от моя гледна точка това е най-бързият начин да установим самоличността на убиеца.

— А не бива да забравяме и обстоятелството — добави Талин, — че по случая именно снимките са единствените сведения, с които сме се сдобили без посредничеството на убиеца.

— Много важна подробност — потвърди Асюнандер неочаквано като предния път.

В стаята настъпи кратко мълчание. През ума на Барбароти се стрелна неуловима идея. Прецени я като добре позната и същевременно чужда, но тя изчезна с бързината на прилеп. И все пак се бе появила.

— Така е, да му се не види — обади се Астор Нилсон. — Горко им на петстотинте нещастници, дето приличат на него, но ми се струва най-правилно да разпространим снимката му. С повечко късмет ще установим самоличността му до седмица.

— Би било добре поне да узнаем името му, дори да не го открием — изрази мнението си Ева Бакман.

— Щом е възможно да се издирят нацисти петдесет години по-късно, значи, напълно възможно е и да открием петкратен убиец след месец — окуражи присъстващите Астор Нилсон.

— Шесткратен — поправи го Боргсен. — Забравяш единия.

— Извинете. Шведската стомана е пронизала и френска старица.

— Но смъртта на момичето не тегне върху съвестта на убиеца — напомни Ева Бакман.

— Не колкото другите убийства, тук си права. Каквото и да си говорим, цялата история е кошмарна.

Отново се възцари мълчание. Йонерблад шумолеше с книгата, а Асюнандер стана да отвори прозореца.

— Горещо е — обясни той.

— Чудя се дали са ги разпитвали — промърмори Ева Бакман.

— Какво? Кого? — не разбра Йонерблад.

— Жертвите, във Франция, след като убиецът си е тръгнал. Ако полицията е открила, че момичето е прекарало деня в тяхната компания, вероятно са ги разпитали.

— Следобед ще научим отговора на тези въпроси — обеща Талин. — Или поне в най-скоро време. Съгласен съм: трябва да разберем дали петимата шведи са се отървали от посещение в полицията. Ако да, значи, са извадили небивал късмет.

— На практика са невинни — отбеляза Астор Нилсон. — Не бива да го забравяме.

— Невинни ли? — изненада се Ева Бакман.

— В смисъл те не са се провинили в убийство — уточни Нилсон. — Колкото до бремето върху съвестта им, въпросът действително е спорен.

— Явно са натрупали достатъчно грехове, та да заслужават да умрат — намеси се Барбароти. — И петимата.

— В очите на убиеца — да. Надявам се, никой от присъстващите тук не споделя същото мнение и не приема изповедта му без резерви. Все пак „Записките“ ни запознават с един болен мозък — напомни Талин и почука с химикалката върху „Записките от Мустерлен“.

— Лично аз си бях представяла нещо много зловещо, но прочетеното... надмина очакванията ми, защото ми се стори и толкова... тъжно — сподели Ева Бакман.

Барбароти погледна неволно инспектор Боргсен и си спомни, че именно Тъжния беше открил първата следа, водеща към Франция: синьото кошче за смет на снимката.

— Сякаш се бе случило преди сто години, а всъщност — само преди две седмици.

— Какво ще правим? — попита Барбароти. — Ще изпратим ли някого в Бретан?

— Не е изключено — отвърна Йонерблад. — Дори никак.

Втората част от оперативната премина в духа на въпроси без отговор. През обедната почивка Барбароти и Бакман се отбиха в „Кунгсгрилен“. Крайно време беше Гунар да хапне малко домашно приготвена храна след всичките наденички и порции картофено пюре, приготвено от полуфабрикат на прах.

— Какво имаше предвид, като каза „тъжно“? — попита Барбароти, след като им поднесоха по едно „Меню на деня“: щука с хрян, полята с разтопено масло, и с гарнитура от варени картофи.

— А ти не мислиш ли, че цялата тази история е много тъжна? — учуди се Ева Бакман.

— Донякъде да. Съдбата на момичето и на баба ѝ определено е трагична.

— Според мен и самият убиец е изпълнен с тъга. Всичко е станало...

Тя се поколеба.

— Как?

— В резултат от злощастно стечение на обстоятелства. Случило се е от нищото. Изпуснал е ръката на момичето и сега седем души са изгубили живота си заради този инцидент.

— Осем, ако се е самоубил — пресметна Барбароти.

— Ти как мислиш: дали го е направил?

— По някаква причина не ми се вярва. Не ме питай защо.

— Добре. Аз също не вярвам да е мъртъв. Но кой е той?

— Уместен въпрос.

— Дали има професия? Как е живял през последните пет години след случилото се... след като е останал сам в онова крайпътно кафене? И къде е живял?

— А с какво се е занимавал преди това?

— И това трябва да разберем. Той броди, пише и говори за някой си доктор Л. Избодох си очите да се взирам в снимката от онзи ресторант. Вероятно е от първия ден на запознанството с Малмгренони, Гунар Йорнберг и Ана Ериксон. Как се казваше това място?

— Беноде. Старото пристанище в Беноде.

— Именно. Той изглежда съвсем... съвсем нормален.

— И аз така мисля — кимна Барбароти. — Но навярно неслучайно пише, че по лицето му никога не се изписва какво му е на душата. Непрекъснато се усмихва ли, усмихва... Напомня ми на „Хамлет“. Дали убиецът е учил нещо, свързано с литература?

— Аха... — Ева Бакман се вторачи за няколко секунди право в нищото, все едно се канеше да последва съвсем нова мисловна нишка, но явно я изпусна, защото поклати глава и остави приборите си върху салфетката. — Да, и аз имам такова чувство. Астор Нилсон е напълно прав: „Записките“ притежават художествена стойност. Но откъде произхожда този човек? Наистина ли е лежал в психиатрична клиника? Размахва вдигнат палец покрай шосе в околностите на Лил и...

— И после прекарва две седмици в чужда къща в Бретан — довърши Барбароти. — И пак изчезва.

— Някъде на юг.

— Някъде на юг — да.

Отново настъпи мълчание. Докато четеше „Записките“ за втори път, Барбароти бе съставил въпросник и сега съжали, задето не го взе, та да внесе малко систематичност в процеса; имаше чувството, че само повтарят едни и същи въпроси и констатации.

За жалост обаче го бе оставил вкъщи.

— А съпругата му? — попита Бакман. — Каква, мислиш, е била тя? Била починала преди няколко години. От миналото си убиецът

споменава единствено жена си и доктор Л., нали?

— Точно така. Към днешна дата общо взето не знаем почти нищо за него, но ако го намерим... само си представи как ще обърнат живота му с хастара навън. Ще узнаем името на първата му учителка, ще разберем какъв номер обувки е носила братовчедката му от Бенгтфорш, която страда от двигателни нарушения. Ще цитират техни изказвания в „Експресен“.

Ева Бакман се изсмя.

— Най-вероятно ще стане точно така. Образът на убиеца е...

— Какво?

— Най-силно подклажда човешкото въображение. Така е било преди стотици години, дори преди хиляди. Така е и днес. Жените ще се влюбват в него, както са се влюбвали в Кларк Улуфсон^[1] и Ханибал Лектьър... Понякога се питам защо.

— Това не е ли причината да станеш полицай? — попита Барбароти. — За да задоволяваш тъмните си пориви, сблъсквайки се с такива типове?

— Мътните те взели — спокойно отвърна Ева Бакман. — Тук сбърка, инспекторе. Като заговорихме за душевно здраве, кога имаш час при Олтман?

— Май ме обяви за здрав, но трябва да проверя.

— Направи го. Не приближава ли началото на второто полувреме?

— Да, приближава.

[1] Кларк Улуфсон (р. 1947) — известен шведски рецидивист, прекарал повече от половината си живот зад решетките. — Б.пр. ↑

Четирийсет и пет годишната доктор Класон, съдебен психиатър, обясни, че с Лилиескуг често работят в екип, но изрази съмнение доколко ще спомогнат за по-бързото разобличаване на убиеца в конкретния случай.

Все пак доктор Класон се бе запознала подробно с материалите и в частност със „Записките от Мустерлен“ и се ангажира да направи внимателен анализ на издирвания престъпник.

Първо й направило впечатление неспособността му да съпреживява чужди емоции, прозираща ясно в изразите, с които описва бъдещите си жертви. Дори по-новите му коментари свидетелствали за личност, абсолютно индиферентна към чуждите чувства. А убийството на възрастната жена разголвало впечатляваща емоционална студенина. Освен това той не изразявал никакво разкаяние или съжаление за извършеното, а го смятал само за „логично последствие“, цитира Класон.

— Но той не остава безразличен към кончината на момичето — посочи Ева Бакман.

— Така е — потвърди Класон. — Всъщност изпитва много силни чувства към момичето, но обърнете внимание какъв словесен облик им придава. Пише, че Трое „се вгризва“ в него, ако не ме лъже паметта. Сам не разбира как се е случило това, защото то се намира извън обсега на контрола му. Чувствата му също сякаш са отделени от него. Не може да ги управлява.

— Именно емоционалното му отношение към момичето отрицва убийствата — включи се и Лилиескуг. — Бихме определили емоционалния му живот като разбалансиран.

— Това психическо разстройство се среща много често — продължи Класон. — Свръхреакция и недостатъчна реакция. Но е необходимо да уточня, че в този конкретен случай разполагаме с доста оскъдна информация. Оставеният своеобразен летопис е художествено издържан и ни внушава впечатлението за човек с литературен талант. А това на свой ред означава, че авторът се с описал в светлината, в

която иска да го видим, дори да не е разкрасявал реалността. Все пак струва ми се, убиецът е създал дневника си с почтени намерения: да разкаже историята и да обясни защо — от негова гледна точка — се е видял принуден да убие тези петима души.

— Защо не си е тръгнал веднага, щом още в началото е изпитвал неприязън към другите шведи? — попита Боргсен. — Това ми е трудно да го схвана.

— Не е лесно, наистина — съгласи се Класон. — Явно отрано е свикнал да не се вписва в заобикалящата го среда. Споделя този факт още в първото изречение. Няма да е пресилено да твърдим, че този човек е изключително самотен.

— Но не се наемате да му поставите диагноза въз основа на разказа му? — попита Талин.

— Мога, естествено, да изкажа някои предположения. Очевидно е имал психически проблеми и вероятно дори е подлежал на принудителна хоспитализация. Но не бих се ангажирала с мнение какво точно е вписано в медицинския му картон.

— Поставяте предимно диагноза на пациенти, с които имате възможност да беседвате лице в лице, нали? — предположи Астор Нилсон.

— Точно така — потвърди Класон и си позволи бърза усмивка. — Профилирането е по специалността на Лилисекуг, но, както споменах, често работим в екип.

Лилиескуг кимна:

— Винаги когато открием човека зад маската, се налага в известна степен да коригираме изготвения профил. И тогава обикновено научаваме нещо ново за извършителя. Лично аз се стъписах от „Записките“, когато убиецът споменава съпругата си. Говори за нея само на две места, и то съвсем пестеливо. Разбираме обаче, че е починала най-вероятно пет години преди седмиците в Бретан. От какво е умряла? Дали нейната смърт е оставила дълбока травма в душата на убиеца? Едва ли е имала повече от двацет и пет години. Възможно е да е загинала вследствие на злополука или зад кончината ѝ да се спотайва нещо още по-лошо.

— Още по-лошо ли? — попита Астор Нилсон.

— Да — потвърди Ева Бакман. — Докато четях, и мен ме обзе злокобно усещане за смъртта на съпругата му. Дали всичко не е

започнало оттам?

— Напълно възможно е, но засега не знаем със сигурност дали е така.

— Всъщност не знаем нищо със сигурност — въздъхна тежко Астор Нилсон. — Макар убиецът да ни предостави дневник от 64 страници.

— Така е — съгласи се Класон. — Когато го намерите, не възразявам да му посветя няколко седмици, но дотогава не се ангажирам с по-конкретно мнение. И за мен той представлява същата загадка, каквато, предполагам, и за вас.

Оперативката продължи още около половин час, но Гунар Барбароти не чу нищо ново. Нищо, което досега да не е било казано, пък макар и с по-различни думи. Навярно Класон бе успял най-точно да обобщи характера на извършителя: загадка.

Малко по-късно следобед изпратиха два имейла на френската полиция. Първо — кратко съобщение на френски, оказа се, че Талин не е съвсем „бос“ в езика, — после — по-дълго, на английски. Барбароти и Бакман изготвиха своевременно шест страници резюме на материалите по случая на английски, като включиха и съкратен вариант на „Записките от Мустерлен“. Към четири и половина изпратиха резюмето на Главна дирекция „Криминална полиция“ за езикова редакция и в пет започна пресконференцията, на която смятаха да покажат снимката на „Шестия човек“.

Гунар Барбароти не взе участие в събитието, но знаеше как ще процедират колегите му: ще наблегнат, че човекът, ограден на снимката, не е убиец, а просто важен свидетел, с когото полицията иска да се свърже незабавно.

Снимката е направена през лятото на 2002-ра в Бретан, Франция, а сведенията, с които този човек вероятно разполага, може да се окажат ключови за разследването на петте убийства, извършени през последния месец на територията на Швеция, по-конкретно около градчето Шумлинге, влязло в ролята на злокобно средоточие.

След като представят снимката, колегите на Барбароти щяха да дадат на репортери, читатели, слушатели и зрители възможността да разтълкуват посланието според собствените си виждания.

„Нищо няма да излезе“ — помисли си Барбароти, докато издърпваше своя „Крешент“ от стойката за велосипеди. Качи се и пое

към къщи.

Барбароти вече не хранеше никакви илюзии. Дори си представяше заглавията в утрешните вестници:

УБИЕЦЪТ?

И отдолу: снимката на Гунар Йорнберг, Хенрик Малмгрен и „Шестия човек“ на ресторантска маса.

Първите двама — убити, вероятно от третия, чието лице е оградено с отчетлив бял кръг.

Не с ореол. Точно обратното.

„Като се прибера, непременно ще се обадя и на Мариан, и на Сара — зарече се Барбароти. — Трябва да си отвлека мислите от този случай, да си го избия от главата, иначе мозъкът ми ще се пръсне.“

Ала преди да се обади на едната или на другата, звънна третата жена в живота му. Хелена. Бившата му съпруга. Трябваше му секунда да се сети, че тя съществува, и се запита защо ли го бе забравил.

— Здравсти, Хелена. Радвам се да те чуя.

— Надявам се да е така. Защото се налага да поговорим по един въпрос. Ако имаш време, разбира се.

— Имам — увери я той и се отпусна върху дивана.

Спомни си за разговора миналата седмица след инцидента с Йоран Першон и предположи, че и този път ще обсъждат същото.

Но се оказа друго.

— Улрих получи фантастично предложение.

„И кой е Улрих?“

Барбароти не зададе въпроса си на глас и добре, че се въздържа, защото бързо се сети за отговора: Улрих, разбира се, е новият мъж на Хелена и настоящ пастрок на синовете му. След като се позамисли, успя да си спомни, че името на мъжа е Улрих, а не Турбен, както си бе втълпил. Просто Гунар явно бе успял да го изтласка от съзнанието си.

— Предложиха му да поеме новооткрит център за йога в Будапеща. Обещават му двугодишен договор и апартамент в центъра

на града. Едва ли някога пак ще ни се удаде подобна златна възможност. Трябва да решим в едноседмичен срок.

„Какви ги дрънка?“ — запита се Барбароти.

— Златна възможност ли? — попита той.

— Нали Улрих говори унгарски — обясни тя.

— И защо, за бога, говори унгарски?

— Защото е унгарец, умнико.

— За пръв път чувам.

— Напротив, казах ти.

— Смятах го за датчанин. И защо унгарец ще се казва Улрих?

— Майка му е датчанка, но е роден в Дебрецен и е живял там до десетгодишната си възраст.

— Добре, вярвам ти, но не схващам какво общо имам аз с всичко това.

Барбароти усети как нервите му започват да се изопват и си пое дълбоко дъх, за да се успокои.

— Момчетата, естествено — осветли го Хелена.

— Момчетата ли?

— Да. Обсъдихме положението и смятаме, че ще усложним живота им, ако ги замъкнем в Будапеща. Чувствам се ужасно, наистина. Апартаментът там има само две стаи и кухня, но затова пък — изумителен изглед към Дунава.

— И смяташ...?

— Да. Смятам, че на Ларш и Мартин ще им се отрази добре да поживеят при теб две години. Но само ако и ти си съгласен, разбира се. Сега, след като Сара се изнесе, подобна промяна ще бъде от полза за всички.

„За всички ли? — повтори си наум Барбароти. — Досещам се за кого ще бъде най-добре.“

Пое си два пъти дълбоко въздух и поразмисли. Зрелостта, която усещаше в себе си напоследък, устоя на поредното изпитание. Нали си бе обещал да преминава спокойно и невъзмутимо през всички житейски етапи.

— Ясно — изсумтя той. — Какво мислят момчетата?

— Още не знаят. Искях първо да говоря с теб.

— Нали каза, че сте обсъдили положението?

— Двамата с Улрих, но не и децата.

— Добре. Говори с тях довечера и ги помоли да ми се обадят. Предстои ми сватба, но това, предполагам, няма да ги притесни, нали?

В слушалката настъпи тишина и Барбароти го отдаде на разпадналата се връзка.

— Ало?

— Тук съм. Защо не си споменал нищо по-рано?

— Първо исках да го обсъдя с бъдещата ми съпруга.

Прехапа си езика: бе излишно да си придава подобна важност.

— Добре — отвърна Хелена. — Щом така си решил, добре. Но няма да крия от момчетата какво предстои. Тя има ли си име?

— Мариан.

— Мариан ли? Нали така се казваше онова момиче, с което беше скъсал точно преди да се запознаем? Да не е същата?

— Не, друга е.

— Чудесно. Е, ще се чуем по-късно тази вечер.

— Предай на момчетата, че ще се радвам да живеят при мен.

Хелена обеща да го направи и затвори. „Не споменах възможността да се преместя в Хелсингборг сети се Барбароти и влезе в кухнята да сложи вода за спагети. — От друга страна, Хелсингборг все пак не е Унгария.“

След като се нахрани, посегна към телефона да набере Сара и в този момент звънна Талин:

— Добър вечер. Прощавай за безпокойството.

— Няма нищо. Как мина пресконференцията?

— Добре. Подхвърлихме им така желанието кокал и приключихме за половин час. Как си с френския?

— В дните, когато ми върви, успявам да преброя до двайсет. Защо питаш?

— Защото утре предобед летим за Франция. За всеки случай с нас ще пътува колежка от Гьотеборг. Говори безупречен френски.

— А свързахте ли се с тамошната полиция?

— Само им изпратихме имейл, но и това е достатъчно. В Кемпер ще се срещнем с комисар на име Лъоблан.

— Защо... защо Йонерблад няма да дойде с нас? — изненада се Барбароти.

— Защото в сряда оперираха съпругата му от рак. Утре вечер заминава за Стокхолм.

— Лоша работа. Не знаех...

— Аз — също. Съобщи ми тази сутрин. Да се надяваме, че всичко ще се оправи.

— Да — кимна Барбароти и се замисли колко малко неща знае за командированите в Шумлинге колеги: няма представа какво е семейното им положение, от какво се интересуват, какво правят през свободното си време, на кой футболен отбор симпатизират. Всъщност знае за тях горе-долу толкова, колкото и за убиеца.

— Най-вероятно ще останем в Кемпер три дни. В петък се прибираме. Някакви ангажименти задържат ли те в Шумлинге?

— В петък вечер ме очаква важна работа.

— Значи, няма проблем. Тогава ще сме си вкъщи. Утре летим в 10,50 от Гьотеборг. В осем и петнайсет оттук ще ни вземе кола. Ще обсъдим плана за действие и други подробности по време на полета. Е, до утре.

— До утре.

След разговора с Талин Барбароти изгуби желание да разговаря било със Сара, било с Мариан. Пусна си диск с фадо, свари си чаша чай и седна да прочете за трети път „Записките от Мустерлен“. Искаше да се подготви оптимално, щом предстои да поемат по следите на убиеца.

Приключи след полунощ и чак тогава си легна. Точно преди да изгаси осветлението, се сети, че Ларш и Мартин не му се бяха обадили.

Констатацията не му позволи да заспи в продължение на поне още час.

На летището в Гьотеборг огледа първите страници на ежедневниците. Съвпаднаха с очакванията му.

Но липсваше заглавие от типа на „Убиец“. Авторите залагаха на „Издирва се“, „Търсен от полицията“ и „Кой си ти?“. Барбароти оцени този факт. Вероятно Йонерблад и Талин все пак бяха успели да укротят духовете по време на вчерашната пресконференция.

Или просто бяха излъгали.

— Днес е идеалното време да се махнем от града — изкоментира Талин. — Ето я и нашата французойка.

Карина Морелиус не приличаше на французойка. Несъзнателно Барбароти бе очаквал крехка, дребна жена с характерни черти, къса черна коса и темпераментни очи; инспектор Морелиус обаче напомняше по-скоро норвежка шампионка по ски бягане. Или бивша шампионка по ски, защото бе на около четирийсет години, висока, руса и едра.

— Радвам се, че ще дойдеш с нас — отбеляза Талин, след като се ръкуваха. — френският комисар уж говорел английски, но не можем да бъдем сигурни.

— Удоволствието е мое — увери го Карина Морелиус. — А и по принцип не отказвам пътуване до Франция. Значи, ти си прословутият Барбароти?

Каза го без капка ирония или подтекст и Гунар изобщо не се засегна от въпроса.

— Oui — потвърди той. — Същият онзи, дето приключва разправиите с нахални репортери по бързата процедура и в общественото съзнание се превърна в лице на полицейското насилие.

Тя се засмя.

— Всякакви ги има: и полицаи, и журналисти. — После отново си възвърна сериозния вид: — Случаят с петкратния убиец е истински кошмар. Разполагам предимно с информация от телевизията и вестниците, но се надявам да ме въведете в материята.

— Не се съмнявай — увери я Талин и си погледна часовника. — Ще кацнем в Кемпер чак след шест часа и предлагам да използваш времето, за да се запознаеш с 64 гъсто изписани страници по случая.

— Нямам търпение — каза Морелиус отново без капка ирония.

На летището в Кемпер валеше дъжд.

Посрещна ги млада жена в униформа с табела „Talain“. Инспектор Морелиус веднага завърза разговор с нея на почти автентичен френски — поне доколкото можеше да прецени Барбароти. Все пак бе живяла пет години и половина в Лион, а първият ѝ мъж бил професионален колоездач французин. Зарязала го заради масажист от Партиле. Всичко това — и някои други подробности от живота си — Морелиус му бе разказала в самолета от Гьотеборг до Париж, защото седяха един до друг. По време на полета от „Шарл дьо Гол“ до Кемпер имаше много пътници и местата не бяха предварително определени, та се наложи полицаите да седнат на различни редове. Все пак по-голямата част от времето инспектор Морелиус посвети на материалите по случая — точно както бе предвидил комисар Талин.

Той впрочем използва възможността да демонстрира познанията си по френски пред младата полицайка, докато тя ги водеше към центъра; Барбароти вече го бе чувал да говори на френски. Гунар, от своя страна, по време на цялото пътуване се взираше в дъжда през прозореца. „Какво правя тук? — питаше се той. — За какво говорят? Очакват ме три дни в ролята на глупавия братовчед от село.“

Оказа се, че комисар Льоблан действително владее английски. С изразен френски акцент, наистина, но затова пък с достатъчен речников запас. С ниския си ръст, голата глава и кръгли очила без рамки французинът напомняше на Барбароти актьор, чието име не помнеше. Комисарят ги приветства учтиво, предложи кафе и ги увери, че криминалният отдел при полицейската префектура в Кемпер, оглавяван от него, ще направи всичко по силите си да помогне на шведските си колеги в работата им. Поиска обаче повече информация по случая. Бил прочел двата факса и резюмето, подготвено от Барбароти и Бакман, но имал чувството, че му трябва „more meat on the bones, yes?“ — още подробности, на които да стъпи.

В рамките на половин час Талин и Барбароти с взаимни усилия — и с малко помощ от страна на инспектор Морелиус — го осветлиха по повечето обстоятелства около случая. После Льоблан си свали

очилата, извади зелена кърпичка от чекмеджето на бюрото си и започна да ги бърше с нея.

— Deroute. Betwixted, yes? — сподели той.

— Чувства се силно изненадан — преведе Карина Морелиус.

— Защо? — попита Талин.

— Защото не си спомням през лятото на 2002-ра да е имало случай с две изчезнали лица — отвърна Льоблан и вдигна очилата си срещу луминесцентната лампа на тавана, за да провери дали е почистил достатъчно добре стъклата.

В кабинета настъпи мълчание. Комисар Талин вдигна дясната си ръка и пак я отпусна.

— Трябва да има такъв случай — настоя Барбароти.

Льоблан разпери ръце — жест, типичен за французите.

— Разбирам ви, но прерових архива. Не е образувана преписка с подобно съдържание.

— Изчезнало момиче, а после и баба й?

— Няма такъв случай.

— Странно — отбеляза Талин.

— Или пък не — промърмори Барбароти.

— Спомням си, че през онова лято съобщиха за двама изчезнали холандски туристи: момче и момиче. Появиха се в района на Перпинян. Ако не греша, в историята бяха намесени и наркотици.

— Нали не е възможно двама души да потънат в неизвестност, без някой да съобщи в полицията? — попита Талин.

— Уви, не е толкова невъзможно, колкото би ни се искало — призна Льоблан с нотка на съжаление в гласа и отново си сложи очилата. — Възможно е близките им да са подали сигнал в друго полицейско управление. А знаете ли дали бабата на това момиче има собствена къща в района около Мустерлен?

— Има, да — потвърди Талин.

— Не сме съвсем сигурни — възрази Барбароти. — Според мен има няколко варианта.

— Какви? — попита инспектор Льоблан.

— Знаем за тази къща единствено от думите на момичето. Но в „Записките“ многократно се намеква, че на момичето не може да се вярва стопроцентово. Снощи препрочетох дневника на убиеца и...

— Не съм съвсем съгласен — прекъсна го Талин, но Льоблан не обърна внимание на забележката и се обърна към Барбароти:

— А възможно ли е бабата да е наела къща в района и да са били тук само на почивка?

— Да — потвърди Гунар.

— И името на старицата не се споменава в „Записките“ нито веднъж?

— Нито веднъж.

— А споменава ли се приблизителното местоположение на къщата?

— Не.

Барбароти погледна Талин, а онзи кимна леко в знак на потвърждение и призна:

— Въпросът с къщата действително е доста мъгляв. От „Записките“ останах с впечатлението, че бабата и момичето живеят в къща близо до Фуеснан и старицата притежава къщата, но допускам инспектор Барбароти да е прав.

— На едно място убиецът споделя подозренията си относно митоманията на момичето — уточни Барбароти. — При първия прочит на текста се усъмних дали такава жена изобщо съществува, или момичето просто я е измислило, но когато старицата се появи в къщата на Ерик Бергман, колебанията ми се стопиха.

— Появи се и я убиха — въздъхна Талин.

— Ужасна история — отбеляза инспектор Морелиус.

— Картинката започна да ми се изяснява — каза Льоблан. — Ако жена и внучката ѝ изчезнат от къща във Фуеснан, би следвало случаят рано или късно да стигне до полицията. Но ако предположим, че въпросната къща съществува само във въображението на момичето, какъв е изводът?

Барбароти се почеса по главата и размени празен поглед с Талин.

— Да... какъв е изводът? — повтори Гунар. — Дали е възможно да не са живели в къща, а...

— ... на къмпинг? — довърши Талин. — В района е пълно с къмпинги, нали?

— Mais oui! — ентусиазирано потвърди Льоблан. — Ама разбира се! Между Беносе и Бег-Мей, тоест в района на Мустерлен, има поне двайсет. По това време, от средата на юли до края на август, пристигат

страшно много туристи. Сред тях хиляди отсядат на къмпинг. Повечето са французи, разбира се, но не липсват и чужденци: англичани, холандци, немци. Има и скандинавци. Надявам се, ще намерите време да разгледате прекрасната ни природа и няма само да работите. Oh la, le travail, le travail, toujours du travail... — оплака се той. — Ох, работа, работа, само работа... Така минава ежедневието на френския полицаи. Предполагам и при вас не е по-различно?

— За arrive — отвърна инспектор Морелиус. — Случва се.

— Ще останем до петък — обясни Талин. — Все нещо ще успеем да видим. Но дори момичето да е отседнало с баба си на къмпинг... какво променя този факт? Пак следва за изчезването им да се докладва в полицията.

Льоблан обърна длани към тавана.

— Разбира се. Все някъде в страната са подали сигнал. Но да изчезнеш от къща е едно, а от палатка — съвсем друго.

Барбароти се замисли за миг над тази горчива истина.

— Възможно ли е да не са били регистрирани в къмпинга, където са отседнали? — попита той.

— Нямам представа — сви рамене Льоблан. — По принцип всички туристи са длъжни да представят документ за самоличност на рецепцията, преди да разпънат палатките или да паркират караваните си, но никой не следи изкъсо дали това се прави. Някои селяни дават нивите си под наем на желаещи да разпънат там палатки. Така печелят пари, без да плащат данъци, защото не могат да ги хванат, а и как да забраниш на някого да пуска туристи върху земя, която е негова собственост?

— Но дори да е така, старицата и момичето сигурно са оставили някакви вещи: палатка, дрехи... — не се предаваше Барбароти.

Льоблан се замисли.

— Така е. Логично е някой да е съобщил за изчезването им, но при нас не е постъпил такъв сигнал. Съжалявам.

— Забравена палатка на нива едва ли е предпоставка за полицейска намеса — вметна Морелиус.

— Наистина — изсмя се Льоблан.

— Но ако тази хипотеза е вярна, значи, случаят е бил разследван в друга полицейска префектура в страната, нали? — попита с въздишка Барбароти.

— Със сигурност — потвърди Лъоблан.

— Да, но къде? — попита Талин.

Французинът поглади с ръка голата си глава.

— Зависи кой е установил изчезването им — търпеливо обясни той. — И къде го е установил, разбира се. Ако, да речем, никой не е знаел, че старицата и момичето са заминали на почивка... най-вероятно са ги обявили за изчезнали в родния им град. Париж или...?

— Да, Париж — потвърди Барбароти. — Ако се вярва на думите на момичето. Но как се дошли тук? Чакайте малко... Случайно близо до Мустерлен през въпросната 2002-ра година да е открит изоставен автомобил? Знам, че ви връщам доста години назад, но...

Лъоблан се засмя късо и сухо:

— Мога да накарам някой от подчинените ми да провери, но ми се струва глупаво да очакваме резултати. Вероятно селянинът е задържал и автомобила. Защо не?

Възцари се кратко мълчание.

— Наистина ли мислите така? — попита скептично Барбароти. — Момичето и баба му са летували на палатка върху нивата на местен селянин, един ден той е забелязал, че са изчезнали, и си е присвоил палатката, вещите и дори колата им?

— Просто изказах хипотеза — Лъоблан вдигна очилата на челото си. — Не ми се ще да вярвам в нея, но как... как да си представя ситуацията?

Талин се прокашля:

— През онази вечер старицата как е стигнала до къщата на Ерик? От разказа на убиеца не останах с впечатлението да е отишла с кола.

— Аз — също — съгласи се Барбароти. — Сигурно е отишла пеша, иначе колата ѝ щеше да продължи да си стои пред къщата и...

— ... и някой от шведите щеше да се види принуден да се погрижи за автомобила — довърши Талин. — Е, няма как да знаем дали не са го направили, нали?

— Прав си. Няма как да знаем — потвърди Барбароти.

„Божичко — помисли си той, — действително е възможно да е станало точно така: шведите са се погрижили да заметат следите. Все пак Шестият човек си е тръгнал още на сутринта, след като е заровил старицата в блатистата местност, и няма как да знае какво са правили другите.“

— Но ако предположим, че възрастната жена е пристигнала до къщата на Бергман пеша — подхвана наново Лъоблан, — и ако приемем, че е била на преклонна възраст, значи, мястото, където е била отседнала с внучката си, не може да е било далече. Нали разбрахме кои къщи са наели шведите?

— Да — потвърди Талин. — Снощи ни съобщиха и последния адрес, който не знаехме. Планираме утре да посетим и трите къщи. Но щом момичето и старицата не са обявени за изчезнали в района, това малко развали сметките ни. За колко време ще получите информация дали в Париж е образувана преписка за две изчезнали жени?

— В рамките на няколко дни, предполагам — отвърна Лъоблан и пак сви рамене. — Жалко, че не знаем имената им, но веднага ще ги обявя за издирване на територията на цялата страна.

— Трое — напомни Барбароти. — Поне името на момичето ни е известно.

— Ако наистина се казва така — поклати глава Лъоблан и смъкна очилата от челото си. — Никога не съм чувал такова име. Дали тя и баба ѝ са обявени за изчезнали във Франция ще знаем още следващата седмица, а вероятно и преди да си тръгнете. Ще узнаем и истинските им имена.

— Чудесно. Ще ти бъдем благодарни. Изключително благодарни — отбеляза Талин.

— Имате ли други въпроси, на които бих могъл да отговоря?

Талин и Барбароти се спогледаха, после комисарят поклати глава.

— За момента не, но сигурно ще възникнат.

— Разбира се — Лъоблан се протегна. — Не бива да допускаме престъпленията да остават безнаказани: при никакви обстоятелства и в нито една държава.

След тези мъдри думи той обърна глава и погледна през прозореца:

— Дъждът май спря. Искате ли да вечеряме в стария град, преди да ви откарам в хотела? *Mademoiselle?*

— *Madame* — поправи го с усмивка Карина Морелиус. — *Je vous en prie, monsieur le commissarie.*^[1]

Седнаха в един открит ресторант на малък площад на име „Плас Бьор“, или Масленият площад, дори Барбароти го разбра.

Огретен с козе сирене, мариновани миди, някакво извънредно крехко месо със сос от бяло вино и горчица, сирена: рокфор и отлежало комте; крем брюле.

Елзаско вино и бордо. Чаша калвадос и късо черно кафе. Вечерята продължи два часа и половина. Барбароти реши кракът му повече да не стъпи в „Рокстагрилен“.

През цялото време комисар Лъоблан им разказваше за град Кемпер; за традициите му в изкуствата, за архитектурата му; за красотата му, особено видима там, където се намираха: в стария град, обграден от защитни ровове и крепостни стени; за многовековната и превратна история на катедралата.

Но нито дума за случая. Нито дума за полицейската работа въобще. Барбароти се замисли, че именно така е редно да бъде: след края на работното време човек трябва да остави работата зад заключената врата на кабинета си. Или по-точно той трябва да се придържа към този принцип, ако иска да съхрани психичното си здраве и шансовете си Мариан да го изтърпи. А не да прави както досега и в никакъв случай да не взема пример от Астор Нилсон, който явно не спи нощем.

Нужно бе да отделя време на други свои интереси. Да си живее живота, както съветваха младежките телевизионни програми.

На теория е лесно, но не и на практика. Щом влезе в хотелската си стая, отдалечена само на пет минути от Масления площад, разопакова куфара си и отвори Библията на произволна страница.

За пръв път вземаше Свещената книга на път.

Книга Притчи Соломонови. Обзе го внезапна благодарност, задето не попадна на „лукавото око“ в Еклесиаста.

20:5

Помислите в сърцето на човека са дълбоки води, но разумен човек ги изчерпва.

„И... какво точно се има предвид тук? — запита се Барбароти. — Чии помисли? Моите или нечии чужди?“

Седнал на ръба на леглото, той се помъчи да разтълкува думите, но препратката към разследването му се струваше толкова явна, че реши да остави тези размисли да отмрат. Нали точно това бе научил от

Льоблан. Посегна към телефона: минаваше единайсет, ала във войната и в любовта никога не е прекадено късно.

— Здравей. Събудих ли те? — попита той.

— Не. Още не съм си легнала. Тази година Йени е в нов клас и ми трябва малко време да ѝ вдъхна кураж.

„Вярно: учебната година започна“ — сети се Барбароти.

— А ти какво правиш? Да не си размислил за петък?

— Няма такава опасност — увери я Барбароти. — В момента съм във Франция.

— Във Франция ли?

— Търся подходящо вино за омара.

— Какво?

— Шегувам се. Тук съм по работа. Май надушихме гореща следа.

— Да, прочетох във вестника и чух да съобщават по новините, че са постъпили много сигнали. Ограденият с кръг мъж на снимката... да не е убиецът, когото издирва те?

— Не знам — отвърна Барбароти и в ушите му този отговор не прозвуча като лъжа. — Наистина и аз вече не знам, случаят е много сложен. Искях да ти пожелаая лека нощ и да използвам случая да ти кажа, че те обичам.

— Благодаря. Много си мил. Очаквам петъка с нетърпение. Само гледай да се прибереш. Предстои ни важен разговор.

— Ще те посрещна с рози, мляко и мед — обеща Барбароти. — И вино, разбира се. Ако искаш, пожелай ми успех в начинанието ми.

— Успех, скъпи. Пази се. Лека нощ и на теб.

Но не успя да заспи — въпреки добрите намерения. Още щом изгаси осветлението, в главата му нахлуха мисли за наученото от разговора с комисар Льоблан.

Никога не са обявявани за издирване? Какво, по дяволите, означава това?

А предположенията за вероятността момичето и баба му да са отседнали на незаконен къмпинг? Колко голяма е възможността да е станало така?

И доколко можеше да се вярва на Трое? През деня подозрението, че момичето има някаква форма на митомания, се подсили от още факти.

А „Записките от Мустерлен“? Защо убиецът си е водил бележки? И защо ги е предоставил за прочит? Дали точно в този въпрос не се крие разковничето? Дали не е редно да намерят първо именно този отговор в гъмжилото от въпроси?

Помислите в сърцето на човека, казано с други думи.

Инспектор Барбароти въздъхна и неочаквано се сети какво обичаше да повтаря Аксел Валман, докато дележа една стая в Лунд: разликата между нобеловия лауреат и бръщолевещия безсмислици идиот със стичаща се от устата му лига в крайна сметка не е толкова голяма, защото първият е успял да усвои около един процент от човешкото знание, а идиотът е приключил на половин процент.

Дребна утеха в унинието, нали?

Преди да заспи, повдигна за последно глава от възглавницата да погледне червените дигитални цифри на телевизора; бе станало 1,56.

[1] Je vous en prie, monsieur le commissarie (фр.) — С удоволствие, господин комисар. — Б.пр. ↑

Комисар Лъоблан им предостави автомобил — черно рено, което навеждаше Барбароти на мисли за коняк. Напуснаха Кемпер в девет и след половин час по лъкатушещи пътища през тучни, на места почти непроходими зелени поляни, се озоваха до нос Мустерлен. Сушата се връзваше остро в морето, а от двете ѝ страни се раздипляха пясъчни плажове; заради отлива водата се намираще на петдесет-шейсет метра от обраслия с трева ров, предназначен да предпазва крайбрежието от набезите на вълните. Местността изобщо не приличаше на онзи Бретан, който Барбароти бе запомнил отпреди петнайсет години. Тогава отседнаха в департамента Кот д'Армор, по северните брегове, изпъстрени с живописни скали, малки, защитени заливи, пещери и особени скални формирания. Неочаквано си припомни странните названия на местата: Трегастел, Перо-Гирек, Плюманаш.

Но южното крайбрежие беше равно, точно както бе описано в „Записките“. И горещо — или просто времето се показваше така пред Барбароти и компания. Слънцето грееше от безмилостно синьото небе и температурата на въздуха от сутринта се усещаше между двайсет и пет и трийсет градуса. А в Швеция учебната година вече бе започнала! По плажовете още не се виждаха хора, но Барбароти не се съмняваше, че само след няколко часа няма да остане празно място. Съжали, задето не си бе взел поне чифт шорти — краката му се спариха под черните дънки, — но полицаи и къси гащета нещо не му се връзваха. Бяха несъвместими, както беше модерно да се казва.

Вдясно, на запад, плажната ивица завършваше до малкия пристанищен град Беноде, а вляво, на изток, на три километра отстояние се намираще Бег-Мей.

Барбароти си погледна часовника и Талин кимна. Дойде време да се отправят към „Льо Гран Ларж“, ресторанта, който според получените указания се намирал на няколкостотин метра в посока към Бег-Мей. Там шведите бяха обядвали с Трое в първия ден от запознанството си с нея. Барбароти осъзнаваше колко обречено е начинанието им. Талин и Морелиус — също. Въпреки това решиха да

поговорят с персонала и да оставят снимките, както и визитките си и директен номер за връзка с комисар Льоблан, в случай че някой все пак си спомни нещо.

Посрещнаха ги дружелюбно и с интерес, но в отговор на въпросите им само клатеха глава със съжаление. От сегашния персонал на заведението един-единствен човек бе работил тук и през 2002-ра година. И понеже въпросната жена бе прекарала на това прекрасно място цели единайсет години и бе обслужила между четирийсет и петдесет хиляди клиенти, тя помоли за извинение, но призна, че не си спомня хората на снимката.

Продължиха към БенODE. Без особени проблеми откриха ресторанта до Старото пристанище. Казваше се „Льо Транзат“. Намериха и масата, където по всяка вероятност шестимата шведи бяха вечеряли в един съботен ден преди пет години, и проведоха дълъг разговор със собственика на заведението: двуметров мъж, чийто брат работел в полицията в Марсилия. Затова мъжът обичал криминалните романи повече от всичко на света, с изключение вероятно на жената и децата си. Въпреки това обаче човекът не успя да им помогне. Огледа внимателно и продължително снимките от 2002-ра. „Но дори и да го осени гениално прозрение и да си спомни компанията и въпросната събота отпреди пет години, какво от това?“ — запита се Барбароти. От задънената улица би ги измъкнала единствено забравената шофьорска книжка на „Шестия човек“ или евентуално малко вероятното му желание да разтръби имената си. Иначе пак щяха да си останат на същото място; е, не точно на старта, но финалната права изобщо не се виждаше.

Съдържателят на ресторанта ги покани да обядват, но понеже часът беше още единайсет и половина, решиха да се занимаят с тази подробност в третото заведение, което предстоеше да посетят.

„Льо Таламо“ в Бег-Мей.

„Ето тук бих живял, ако бях богат — помисли си неочаквано Барбароти, след като слезе от колата. — И ако знаех френски.“

Е, не точно в „Льо Таламо“, но наблизо, в някоя от големите, оградени със зид каменни къщи, които съставляваха сърцевината на градчето Бег-Мей. Зъбци и кули, сини кепенци, великолепна изолация и наситена зеленина на няколко метра от морето.

„Но аз никога няма да забогатяя и най-вече никога няма да науча френски. За целта трябва да живееш с колоездач от Лион.“

За трети път показаха на персонала снимковия материал и помолиха за съдействие и за трети път срещнаха усмивки, пълни със съжаление, и клатене на глава. Поръчаха си салата и омлет — всеки с различно съдържание — и понеже така и така бяха тук, решиха да опитат по чаша от местния сайдер. Вкусът му напомняше ферментирал ябълков сок — Барбароти си го спомняше отпреди петнайсет години — и никой не пожела втора чаша.

— Имената съвпадат — отбеляза Талин, когато им поднесоха кафето. — Местата и заведенията съществуват. Хората, описани в „Записките“ — също. Нямаме основания да се съмняваме в автентичността на историята.

— Сигурно си прав — съгласи се Барбароти. — Вече установихме, че местата не са измислица. Но според „Записките“ в тинята лежат телата на възрастна жена и на невръстно момиче, изчезнали без никакви последствия. Поне по мое мнение всичко това е много смущаващо.

— Още не знаем резултатите от справка, която поиска Лъоблан — напомни Морелиус. — Ако извадим късмет, ще имаме имената на изчезналите още тази вечер или утре.

— Такъв завършек — от бога да го просиш — цитира Талин „Хамлет“.

Барбароти забеляза, че умората започва да оборва и съвестния комисар. Дори него.

— Трое — изрече на глас Гунар. — Лъоблан каза, че не е чувал такова име.

— Аз също — кимна Морелиус.

— The Root of All Evil — въздъхна Талин. — Боже мой.

— Нещо ново от Швеция? — поинтересува се Барбароти, за да смени малко посоката на разговора. — От снощи никой не ми е звънил.

Талин отпи от кафето и видимо се посъвзе.

— Сутринта говорих с Асюнандер. До вчера са събрали четиристотин петдесет и пет имена. Вероятно ще поставят рекорд. Очаква се десетина души да подадат иск срещу нас в съда, защото са се почувствали уличени в престъпление. В момента колегите отсяват заподозрените. Да видим какво ще излезе накрая.

Барбароти кимна.

— Дано да ги сведат до седем-осем, преди да се приберем. Тогава ще стане малко по-поносимо.

— Надеждата умира последна. Какво ще кажете да плащаме и да огледаме какво предлагат на пазара за недвижима собственост?

Пазарът за недвижима собственост потвърди написаното в „Документа от Мустерлен“, както разследващите започнаха да наричат „Записките“, макар и с неохота. Къщата, наета от Малмгренови с посредничеството на брокера от Гьотеборг, се намираще на няколко метра на запад от най-южната точка на Мустерлен, съвсем близо до рова. Полицаяте не се бяха уговорили със собственика за огледа преди всичко, защото не беше същият като преди пет години. Мосю Дидро — Барбароти бе чувал някъде това име — който дал под наем къщата си на шведската двойка, починал през 2004-та, а наследниците му продали имота на швейцарски банков служител.

И все пак къщата си стоеше на същото място — симпатична варосана вила, оградена от нисък каменен зид, с покрив от битумни керемиди като почти всички къщи в района, голяма тераса, няколко кипариса, рододендрони и хортензии с големи, кълбовидни съцветия. Барбароти не разпознаваше тези растения, ала Морелиус успя да преведе имената им на шведски.

Малко повече време им отне да намерят къщата, където са били отседнали Гунар Йорнберг и Ана Ериксон. Имотът се намираще приблизително по средата между Мустерлен и Бег-Мей и полицаяте се въртяха известно време по чакълестите пътеки, пресичащи нашир и дълж местността, отвоювана от водата, но накрая все пак откриха къщата. И тук не си бяха уговорили среща със собственика. Лъоблан и Морелиус му се обадили рано сутринта, но той отговорил, че през годините е давал под наем „бараката“ на безчет откачалки и отдавна вече ги е забравил. Освен това човекът се канел да ходи за риба и през ум не му минавало да позволи на някакви ченгета да му осуетят плановете. *Des flics et des touristes! Jamais de la vie!*

— Ченгета и туристи! Никога! — преведе Морелиус.

В четири следобед се намираща пред „Льо Кло“ — третата и според добре подплатените им очаквания най-важната къща. На небето не се виждаше дори облак. Собственикът, някой си мосю Масон, обеща да се появи в пет, но ги предупреди, ако подранят, да почукат и

да седнат да го изчакат. На един хвърлей от къщата имаше пекарна — точно както бе посочено в документа, и тъкмо бяха отворили след обедната почивка. Замъкнаха се натам, купиха си вода, плодове, вестник и три pain au chocolat — бутер банички с шоколадов пълнеж. Върнаха се в „Льо Кло“, седнаха под чадъра на терасата и зачакаха. Барбароти прецени, че на сянка температурата е поне 33 градуса, и ако не ги придружаваше инспектор Морелиус, би се съблякъл по боксерки.

Къщата бе обградена от три страни с високи и гъсти рододендроновы храсти, а от четвъртата, откъм морето, се простираше поляна с еднометрова трева. За минувача бе невъзможно да надзърне в двора. Барбароти чуваше прибой на вълните, макар че морето се намираще на няколкостотин метра. Явно започваше приливът.

Колкото до самата къща, тя напомняше къщата на Малмгренони: бяла, е резбовани сиви каменни фризове и сини кепенци. Двуетажна. Тераса с бели пластмасови мебели и чадър в синьо и жълто. Сякаш „ИКЕА“ бе завоювала поредния пазарен фронт. Портата беше в същия нюанс на синьото като онова кошче за смет, което бе подсетило Тъжния за Франция.

— Значи, тук е било извършено престъплението? — попита инспектор Морелиус и счупи тила на един банан.

— Най-вероятно да — кимна Барбароти и се огледа. — Трябва да се е случило тук, на терасата, а после... там — посочи той, — до бараката за инструменти.

Бараката се спотайваше под широколистно дърво с пищна корона. Барбароти го оприличи на кестен, но листата изглеждаха поперести. Отпи глътка вода, стана и се отправи натам. Под сянката на дървото го посрещна приятна хладина и той постоя малко. Подухна и лек ветрец. Барбароти се замисли, че ако живее тук, без съмнение ще прекара деня си в шезлонг под това дърво, било то кестен, или не.

После си спомни, че именно тук е лежала просната старицата. Докато шведите са обсъждали на верандата как да се отърват от тялото ѝ.

Дребна крехка женица с череп, счупен с регулируем гаечен ключ, шведско производство. Барбароти се вторачи в тревата до стените на бараката, облицовани с гофрирана ламарина. Вероятно точно там, на тази малка площ трева и пръст, бе лежала безжизнена облечена в черно францужойка е кървавочервена сламена шапка и... Изведнъж го

връхлетя силен световъртеж. Или получаваше слънчев удар, резултат от жегата и от необяснимата тъмна история, описана в този едновременно мъгляв и крайно конкретен разказ, чийто главен герой... какво?

— „... чийто главен герой представлява мистерия — довърши Барбароти. — Меко казано. Преди пет години е прекарал лятната си ваканция в спокойна къща в Бретан и на съвестта му тежи смъртта на седмина души. А вероятно и неговата. Кой си ти? — питаше Барбароти. — Или: кой си бил? Защо ни изпрати тази история?“

В съзнанието му се завърна библейският цитат:

Помислите в сърцето на човека са дълбоки води, но разумен човек ги изчерпва.

А вероятно обяснението изобщо не бе толкова сложно? Убиецът се е чувствал длъжен да си отмъсти и да възстанови справедливостта според собствените си разбирания, а после — да разясни мотивите си. Нали точно това бе написал? Защо разследващите не се задоволят с това предположение?

Мобилният му телефон започна да звъни. Барбароти се сепна, извади го от предния джоб на ризата си и вдигна.

— Здравсти, тате! Аз съм, Ларш.

— Здравей, Ларш!

— Къде си, тате?

В рамките на секунда в съзнанието на инспектор Барбароти се разигра възможен сценарий за продължението на разговора, ако остане верен на истината:

— Във Франция съм, Ларш.

— И какво правиш там?

— В момента се вирам в парче земя.

— Какво парче земя?

— Там преди пет години се е намирал трупът на убита жена.

— Защо?

— Не знам, Ларш.

— Защо са я убили? А сега тялото го няма, така ли?

— Да, няма го. Сега слънцето пече и всичко е цветя и рози.

Не, истината невинаги е най-доброто лекарство, ако говориш с децата си.

— Пратиха ме в командировка — обясни той. — Какво правите с Мартин?

— Тъкмо се прибрахме от училище. Тате, може ли да дойдем да живеем при теб?

— Искате ли питане! Ще се радвам много, то е ясно.

— Чудесно! Значи, разбрахме се. Ще кажа на мама и Мартин, че си съгласен.

— Непременно. Предай на майка ти да ми се обади, за да се разберем кога да тръгнете.

— Супер, тате — възкликна Ларш и се сбогуваха.

„Това е животът — помисли си Барбароти. — Живот и смърт.“

Прибра си телефона и се върна на верандата.

Анри Масон се появи няколко минути след пет с бутилка местен сайдер и бретански сладкиш за почерпка на малко необичайните си гости.

Мосю Масон беше на около седемдесет години, със сламена шапка и толкова бухнал мустак, че стърчеше дори когато притежателят му се обърнеше с гръб.

Всъщност мосю Масон обърна гръб на посетителите само докато затвори портата и надникне в пощенската кутия. Иначе създаваше впечатление на открит и много приятен човек, готов да даде своята лепта към разследването. Лъоблан го бе осведомил в общи линии за какво става дума и Масон вероятно цитира именно думите на инспектора, когато наля сайдер в четири високи чаши и вдигна тост:

— Pour la lute contre la criminality! — За борбата срещу престъпността!

Без да знае дори дума английски, Масон веднага хареса инспектор Морелиус и видимо се наслаждаваше, докато очарователната привлекателна жена му превеждаше обясненията и въпросите на шведите.

— И така — подхвана Талин. — Става дума за швед, наел тази къща между 27 юни и 25 юли 2002-ра. Казва се Ерик Бергман и вероятно заедно с него е отседнал и друг човек. Ще ви бъдем благодарни за всяка информация, която ни предоставите.

— Спомням си го — отзова се веднага Анри Масон не без известна гордост. — От 1970-а давам къщата под наем, но приключих през 2002-ра. След мосю Бергман имах само един наемател.

„Най-последно — помисли си Барбароти, след като Морелиус преведе. — Най-сетне малко сполука в цялата тази тинеста каша.“

— Аз, разбира се, винаги осигурявам пълно спокойствие на гостите — продължи Масон, докато усукваше връхчетата на мустаците си между палеца и показалеца си. — Но веднъж седмично идвам да окося тревата и да изпразня кофата за смет. Със съпругата ми живеем във Фуеснан.

— Защо престанахте да давате къщата под наем? — поинтересува се Барбароти,

— Спечелих от футболни залози — обясни Масон с още по-голяма гордост. — Парите от наем вече не ми трябваха. В момента децата ми идват тук със семействата си. Едната тайфа си тръгна, в петък пристига следващата. Имам пет деца и тринайсет внуци. Стига да не оставят мръсотия след себе си, не ме интересува какво правят.

— А какво си спомняте за въпросния мосю Бергман? — върна го към въпроса Талин.

— Немного, разбира се — сви рамене французинът. — Посрещнах ги и дойдох още два пъти: веднъж да окося тревата и чак когато стана време да си заминават, за да проверя дали оставят всичко в ред. Последния път и съпругата ми дойде. Вас, жените, повече ви бива да забелязвате такива неща.

Той смигна съзаклятнически на инспектор Морелиус, а тя на свой ред също не му остана длъжна.

— Говорите за двама души, така ли? — поиска уточнение Талин.

— Поне в началото бяха двама. Но мосю Бергман си тръгна сам.

— А другият човек мъж ли беше? — попита Барбароти.

— Да, мъж. И двамата бяха на по трийсетина година. Сексуалните предпочитания на хората по принцип не ме интересуват и... изобщо не ме засяга кой с кого си ляга.

Епизодът с намигването се повтори.

— Да не намеквате, че двамата са били хомосексуална двойка?

— Не, тъкмо обраното. Казвам, че изобщо не ме вълнува какви са били.

— Ясно. Как се казваше вторият мъж?

Барбароти затвори очи и сплете молитвено ръце. „Сега е моментът. Да или не?“

Анри Масон повдигна широките си рамене:

— Нямам представа.

Морелиус преведе изречението, макар жестът да бе достатъчно красноречив. „Друго не съм и очаквал — даде си сметка Барбароти. — Защо да прояви подобна непредпазливост — да издаде името си?“ И този аспект потвърждаваше достоверността на „Документа от Мустерлен“.

— И сте сигурен, че никога не е споменавал името си? — настоя Талин и внимателно отпи от сайдера.

— Сто процента сигурен — потвърди Анри Масон. — Никога не съм знаел как се казва, затова няма как да съм забравил името му. — Той придружи думите си с почукване върху горната част на сламената си шапка. — За къщата отговаряше мосю Бергман. При огледа след престоя му няхахме никакви забележки към хигиената.

— А да сте забелязали липсващ регулируем гаечен ключ от бараката с инструменти?

— Гаечен ключ? Не, нищо подобно. Бараката е пълна с толкова вехтории, че едва ли би проличало, ако нещо изчезне.

— Разбирам — въздъхна Барбароти.

— А ще можете ли да разпознаете другия мъж, ако го видите? — попита Талин.

Анри Масон отпи голяма глътка от сайдера и се замисли.

— Сигурно. Да, мисля, че ще го позная.

Инспектор Барбароти извади внимателно една снимка от папката и я хлъзна по масата към Масон.

— Виждате ли го на тази снимка?

Анри Масон помоли за извинение, извади чифт очила от лъскав калъф и без да бърза, най-внимателно ги нагласи на върха на внушителния си нос. Хвана снимката с два пръста и я огледа в течение на пет секунди.

— Да — кимна и посочи. — Ето това е той. Другите двама души не съм ги виждал.

Гунар Барбароти усети, че докато траеше процедурата, е затаил дъх.

В четвъртък Гунар Барбароти се събуди и го посрещна небе, затулено с тъмни облаци. Спомни си, че когато през деветдесетте почиваха тук с Хелена, сияещи безоблачни дни се редуваха с бури и студени атлантически ветрове. Всъщност времето в Бретан напомняше на големите амплитуди в настроението на Хелена. По време на сутрешния си тоалет Барбароти се питаше как ли би изглеждал сега животът им, ако не се бяха разделили преди близо шест години.

Посоката, по която поемаха мислите му, никак не подхождаше за началото на нов, оптимистичен ден и Барбароти побърза да насочи вниманието си другаде. Бе станал прекалено рано. С Талин и Морелиус се уговориха да закусят в осем и половина, а след като се облече, часовникът показваше едва осем. Нямахше желание да дъвче кроасани сам на масата в продължение на половин час и неочаквано му хрумна друго.

Не беше говорил със Сара от... от около две седмици. Все нещо му пречеше да се свърже с нея.

Сега му се бе освободило малко време. Вероятно Сара още спеше, но какво по-хубаво от това да започнеш деня си, събудена от грижовния си и любвеобилен баща?

Набра номера ѝ. След шест сигнала се включи гласовата поща. Барбароти прекъсна разговора и отново я набра.

Този път Сара вдигна.

Или поне той предположи, че това е нейният глас. По звучене напомняше смачкване на белтъчна целувка. Не че Барбароти често стъпкваше целувки, та да е запомнил звука, но така го оприличи.

— Аз съм: добричкият ти баща.

— Тате?

— Същият.

— Защо... защо ми звъниш... Колко е часът? Седем! Защо ми звъниш в седем сутринта? Случило ли се е нещо?

— Часът е осем — поправи я той.

— В Англия е седем. Не го ли съобрази?

— Да, вярно... Не се бяхме чували от доста време, а сега ми остана половин свободен час.

— Половин свободен час? Толкова ли си зает?

— Всъщност да — отвърна той след кратък размисъл. — През последните дни в службата стана доста напечено. Ако ти се спи, ще ти звънна довечера.

— Вече ме събуди, а и... имах намерение да ти се обаждам днес.

— Така ли? Защо?

— Ще... ми трябват малко пари назаем.

„Проклятие! Случило се е нещо.“

— За какво?

Досега Сара не го беше молила за пари. Барбароти имаше пълно основание да се притеснява и да очаква неприятности. Опасностите, които дебнеха дъщеря му, изобщо не бяха плод на въображението му.

— За какво? — повтори той.

— Не искам... не искам да ти казвам — отвърна Сара с глас, пропит от разкаяние. — Ще ти ги върна през есента. До Коледа, става ли?

„До Коледа?“

— Колко ти трябват?

— Четири хиляди — отвърна тя. — Или пет, ако може.

— Пет хиляди? За какво са ти пет хиляди, Сара?

— Възникна един проблем — призна тя и освен умора баща ѝ долови и тъга в гласа ѝ. — Но не мога да ти кажа повече.

— Миличка...

— Само този път, тате. Знаеш, че нямам навика да те врънкам за пари, и обещавам да ти ги върна. Не искам да се обаждам и на мама, защото...

— Държа да знам за какво ти трябват. Разбираш, нали?

— В такъв случай ще искам от другото.

— За бога! Ще ти изпратя парите. Как се чувстваш?

— Горе-долу. Ще се оправя. Не се тревожи, тате.

— Нали ходиш на работа?

— Да.

— В онази кръчма ли?

— Да.

— А онзи музикант? Още ли си с него?

„Защо я питам? Да не се надявам да са скъсали?“

— Може ли да ти се обадя след няколко дни, тате? — помоли Сара. — В момента не е удобно да говоря.

„Защо да не е удобно? — зачуди се той. — Защото Малин с будна и слухти? Или защото онзи... как му беше името... Робърт... Ричард?... Нека всичко върви по дяволите! Ще ѝ изпратя парите, а след седмица ще отида в Лондон да я взема.“

— Още днес ще ти превода сумата — обеща той. — Имам номера на сметката ти, няма да е проблем.

— Благодаря, тате. Обичам те.

— И аз те обичам. А сега се опитай да поспиш.

Затвори и погледна часовника. Осем и четвърт. Дори не каза на Сара, че се намира във Франция.

Имаше достатъчно време да се обади на банката в Швеция и да преведе пет хиляди крони на дъщеря си. Попита любезната жена на телефона каква сума остава в сметката му.

— Шейсет и две крони и петнайсет йоре — отвърна тя.

Понеже преди обяд Льоблан бе зает с противодействието на престъпността в ресорния си район, шведските полицаи имаха няколко часа да разгледат околността, но щом приключиха със закуската, рукна пороен дъжд и осуети туристическите им планове. Събраха се в хотелската стая на Талин, поръчаха кана кафе и седнаха да обсъдят положението.

— Да са ви хрумнали нови идеи през нощта? — попита Талин.

Всъщност бе задал същия въпрос и по време на закуската. От вчера — а и днес — Барбароти забелязваше известна промяна в колегата си. Откакто пристигнаха в Бретан, беше станал вял и раздражителен. Все едно го болеше зъб или бе изгубил всичките си спестявания на покер.

— Както вече казах: не — отвърна Карина Морелиус и си наля кафе. — Но моята роля е по-скоро на зрител и преводач или поне аз се възприемам така. Докато вие работите по случая от близо месец, нали? На 25 юли ли дадохте ход на разследването?

— На 24-ти или на 31-ви — уточни Барбароти. — Зависи от гледната точка.

— Нови идеи? — настоя Талин.

— Какво да ти кажа? Все пак успяхме да намерим свидетели, които да потвърдят, че Шестият човек действително е живял в къщата с Ерик Бергман... и че е човекът от снимката. Нали? Би трябвало да смятаме това за пробив в разследването, но ми е малко трудно да го възприема така.

— Ти съмняваше ли се, че подозренията ни ще се потвърдят? — попита Талин.

— Не — призна Барбароти. — Всъщност изобщо не съм се съмнявал. Е, ще изчакаме да видим какво ще стане следобед, но ако момичето и баба й не са обявени за изчезнали никъде във Франция, цялата история ще придобие вид на... много сложен казус. Поне в моите очи.

— И в моите — съгласи се Талин. — По дяволите, повече от трийсет години работя в тази сфера и не си спомням да съм се сблъсквал с подобно нещо.

— В „Записките“ се споменава, че старицата говори с акцент — подхвана Барбароти след няколко секунди мълчание. — Същото важи и за момичето. Никак не ми се разсъждава по въпроса, но ако се окаже, че двете са дошли от друга държава, фронтът на разследването се разширява.

— Така е — въздъхна Талин. — Съгласен съм с теб. Нека за момента забравим за тази вероятност.

— Какво става с фоторобота в Швеция? — попита Морелиус. — Постъпили ли са нови сведения?

— Списъкът вече съдържа над петстотин души — обясни Талин. — Ще ти обърна внимание, че не става дума за фоторобот, а за реална снимка.

— Извинявай.

— Не се притеснявай. В момента колегите проверяват сигналите и ги разпределят в три групи; най-достоверните попадат в първата. Сутринта наброяваха четирийсет и пет души. Следобед ще започнат разпитите. Ако извадим късмет, пробивът може да дойде от родината, независимо какви са резултатите от това пътуване до Франция.

— Има съвсем лесен начин да се провери евентуалната вина на въпросните четирийсет и пет души, нали? — попита инспектор Морелиус.

— И аз така си мисля — включи се Барбароти. — Освен през лятото на 2002-ра тук, виновникът трябва да се е намирал и на четирите местопрестъпления в Швеция през последния месец, и на борда на ферибота за Дания през онази нощ. Открием ли някой нещастник без алиби за нито едно от тези събития, значи, здравата е загазил.

— А ако в добавка прилича на мъжа на снимката...

— Да, тогава лошо му се пише.

— На този сладкиш Масон поне може да му се вярва, нали? — засмя се Морелиус.

— Така ми се стори — съгласи се Барбароти. — Все пак не го накарахме да посочи „Шестия човек“ сред много хора. Май трябваше да проведем експеримента по-професионално.

— И защо? — раздразнено попита Талин. — Да не очакваш мосю Масон да стане основен свидетел по делото, а?

„Какво му става? — запита се Барбароти. — Започва да простее.“

— Трябва да се обадя тук-там — излъга Гунар. — Ще се видим долу на рецепцията след час, а?

— Аз — също. — Морелиус последва Барбароти.

— Твоят приятел комисарят май нещо се е вкиснал — отбеляза в коридора тя.

— Да. Всъщност почти не го познавам. От Главна дирекция „Криминална полиция“ е.

— Знам — кимна Карина Морелиус и понижавайки глас, зашепна заговорнически: — Но аз го познавам. Преди няколко години имахме връзка.

— Как по...? — сепна се Барбароти.

— Да, да, знам. Продължи само няколко седмици. Впрочем „връзка“ не е подходящата дума. „Афера“ е по-точна. Имахме афера.

— Той е поне с петнайсет години по-възрастен от теб, нали?

— С тринайсет. Но раздялата ни не беше продиктувана от възрастта.

— И... сега се е надявал да му се отвори парашутът?

— Ти го каза — прошепна Морелиус и се шмугна в стаята си.

„Колко неща не знае човек!“ — удиви се Барбароти.

— Всяка година постъпват около 60 000 сигнала за изчезнали хора — докладва комисар Льоблан. — Six-zero-zerozero-zero.^[1]

Барбароти си водеше записки.

— Тази цифра, разбира се, е много стряскаща, но все пак представлява едва един промил от населението. По-вечето се появяват. По-просто казано, изчезва един на всеки хиляда души. Ако продължим в духа на статистиката, на месец се падат по 5000 изчезнали лица.

— И в нашата страна статистиката показва висок брой лица в неизвестност — отбеляза Талин. — Преди няколко месеца ми попадна статия по въпроса. Пишеше, че процентът изчезнали на глава от населението е почти еднакъв в повечето страни от Западна Европа.

— Вероятно е точно така — съгласи се Льоблан. — Но трябва да имаме предвид, че от тези 5000 души, които се падат на месец, едва малка част остават в неизвестност след година. По-точно петнайсет процента. Хората се появяват, прибират се или ги намират мъртви. В по-малко от десет процента от случаите причината за изчезването е свързана с престъпление, а след пет години броят на непоявилите се се задържа на десет процента. Тоест около 6000 души на година изчезват безследно. Обикновено се предполага, че около половината са мъртви, а от оставащите 3000 едва няколкостотин се намират в границите на страната. Хората бягат по различни причини. Една от най-честите са неплатени данъци.

Барбароти отгърна нова страница в бележника си и реши да преустанови воденето на записки.

— Колко души са изчезнали през юли 2002-ра? — попита той.

— И дотам ще стигна — увери го Льоблан с трескава усмивка. — Простете за упражнението по статистика, но исках да ви създам най-обща представа.

— Беше отлично — отбеляза Талин.

— Доколкото разбирам, Трое и баба й са починали в началото на юли. За всеки случай проверих двата месеца между 5 юли и 4 септември. Тогава повечето училища в страната отварят врати. В цяла Франция през указания период са подадени 12 682 сигнала за изчезнали лица. Нормална цифра от статистическа гледна точка. През лятото случаите на хора в неизвестност зачестяват, но през 2002-ра явно сезонът не е изиграл особена роля.

Той направи кратка пауза, докато си почисти очилата и се ориентира в книгата пред себе си.

— От тези лица към днешна дата за 1035 не е докладвано.

— Тоест, продължават да се смятат за изчезнали, така ли? — попита Барбароти.

— Точно така. И от тези повече от хиляда души няма две лица, обявени за изчезнали от един и същ човек.

— Секунда. Твърдиш, че никой не е обявил едновременно старицата и внучката ѝ за изчезнали?

— Именно.

— Но това означава, че никой не ги е обявил за изчезнали, нали? Защо двама души ще подават отделно сигнал за двете жени?

— Звучи съвсем логично един и същ човек да подаде сигнал за баба и внучката ѝ — съгласи се Льоблан и издърпа нов лист от папката. — Но ако все пак допуснем, че двама души са подали отделно сигнал, и ако разширим границите на възрастовите категории... да кажем, че момичето попада в категория между десет и петнайсет години, а баба му — между петдесет и осемдесет... Съгласни ли сте, че се вменват в тези рамки?

— Без съмнение — въздъхна Талин. — И така, колко са?

Льоблан се изкашля.

— В цялата страна, повтарям, в цялата страна, шестнайсет жени от горната категория и единайсет момичета от долната, изчезнали през въпросния двумесечен период юли-август 2002-ра, все още се намират в неизвестност.

— Разполагаме ли с всички имена? — попита Барбароти.

— Разбира се, но между тези жени няма роднинска връзка и няма момиче на име Трое.

В продължение на пет секунди всички млъкнаха. Комисар Талин се облегна назад и се вторачи в тавана. Барбароти се усети, че си хапе бузата до болка.

— Имам въпрос — обади се той. — Бройката на изчезналите включва ли лица, обявени за изчезнали от обществени институции... като училища или данъчна служба, да речем?

— Да — потвърди Льоблан.

— Но принципно нищо не показва, че момичето и баба ѝ не се намират сред тези... колко бяха?

— Vingt-sept — уточни Льоблан. — Двайсет и седем.

— ... сред тези дваайсет и седем души?

— Така е. Поисках подробна справка за тези случаи и веднага щом я получа, ще ви я изпратя в Швеция. Най-вероятно в началото на следващата седмица.

— Merci. Merci beaucoup — отвърна Талин. — Благодаря. Много благодаря.

— Само още един въпрос — вмъкна Барбароти. — Предполагам, във Франция има много незаконно пребиваващи, които не фигурират в официалните документни регистри?

— Да: между половин и един милион души. Повечето са от Африка.

— И ако двама незаконно пребиваващи...?

— Не, разбира се. Защото не попадат в статистиката. Но момичето и баба ѝ не са били цветнокожи, нали?

— Или поне нищо от „Записките“ не подсказва да са били такива.

— Араби? — намръщи се Талин. — Защо не? На няколко места в „Записките“ убиецът описва момичето като смугло.

Отново се възцари мълчание. Лъоблан си свали очилата и започна да ги почиства. Барбароти погледна през прозореца и установи, че дъждът продължава да вали.

— Е — заключи Талин на шведски. — Може да се каже, че съвсем оплескахме случая.

Той не си промени мнението и шест часа по-късно, когато седнаха да вечерят в ресторант „Керван Мер“ на един хвърлей от хотела. Бяха само двамата с Барбароти: инспектор Морелиус помоли за разрешение да се види със своя приятелка в Брест. Изпиха две бутилки бургундско вино. Имаше плътен и приятен вкус, но и една щеше да е достатъчна.

— Ако ме светнеш по въпроса как да разплетем цялата тази история, от първи януари ще те направя комисар — обеща Талин. — Иначе да ме вземат дяволите.

Барбароти знаеше, че подобни повишения не влизат в правомощията на Талин, но си замълча по въпроса.

— Благодаря — каза вместо това той. — Едва ли обяснението е чак толкова сложно. Или момичето и старицата фигурират в списъка, който ще получим следващата седмица, или... или са дошли в Бретан като туристи с каравана.

— Какво?

— Или са били незаконно пребиваващи цигани. А защо не араби? Момичето е било с тъмна кожа, баба му — също, макар да не са били чернокожи.

— Само тези възможности ли ти хрумват?

— Има и трета — отвърна Барбароти след кратък размисъл. — Убиецът лъже.

— Как така лъже?

— Измислил си е цялата история. Ако момичето и старицата изобщо съществуват, не са умирали.

Талин вдигна чашата си и пак я остави, без да отпива.

— Какво, по дяволите, искаш да кажеш?

— Не е невъзможно. Съчинил си е цялата история. Е шведите съществуват, но момичето и бабата...

— Изтъкни ми една основателна причина убиецът да измисли подобна история — настоя Талин с вид, който изобщо не издаваше голямото количество изпито вино.

— Не мога. Оттеглям предположението. По-вероятни ми се струват другите варианти.

Талин обаче държеше да изяснят тази хипотеза до дъно.

— Значи, възможно е Шестият човек да е убил петимата души поради друга причина, така ли? Причината, която има основания да крие. Това ли искаше да кажеш?

— Не, нищо не исках да кажа. Звучи налудничаво.

— Но той сигурно се е досетил, че ще проверим и тази вероятност — не се предаваше Талин.

— Навярно изобщо не се притеснява от този факт.

Талин се почеса по главата.

— Какво означава според теб решението му да разкаже версия, която знае, че ще опровергаем?

— Малко се понапих. Казах ти: по-вероятно ми се струва да са били немци с кемпер. На всички роднини и приятели са обяснили, че отиват до Нуркап, но после са решили да се отбият в Бретан и са се запознали с шведската компания. Кога ще ставам комисар, казваш?

— Ще си поръчам кафе и коняк.

— Необходимо ли е?

След като регистрираха багажа си на летището в Кемпер в петък сутринта, мобилният телефон на Барбароти звънна. Търсеше го доктор Олтман.

— Как се чувстваш? — поинтересува се тя.

Гунар се помъчи да измисли нова метафора на свинска тематика, но не успя.

— Добре — отвърна той. — В момента се намирам във Франция. Оставих ти съобщение за миналия петък, получи ли го?

— Да. Обаждам се да те питам кога е удобно да се видим пак — обясни Олтман.

— Нещата малко се промениха.

— В положителна посока, надявам се?

— Несъмнено. Но не ми остава никакво свободно време.

— Продължавам да следя пресата — осведоми го доктор Олтман.
— Обади ми се, като се поосвободиш. Би било добре да поговорим поне още веднъж.

— Абсолютно. Следващата седмица, когато нещата се поутоложат, ще ти се обадя. Сега трябва да мина летищната проверка.

— Приятно пътуване.

— Благодаря.

„Когато нещата се поутоложат? — повтори си той наум, след като изключи телефона и се зае да вади металните предмети от джобовете си. — Защо си въобразявам, че изобщо някога ще живея спокойно? Аз съм от хората, които ще почиват чак в гроба, а дори това е под въпрос.“

След минута тръгна заедно с Талин и Морелиус към изхода за самолета на летище „Шарл дьо Гол“ и се сети, че трябва да се отбие в някой безмитен магазин, за да купи хубаво вино.

Все пак бе настъпил дългоочакваният петък.

[1] Six-zero-zero-zero-zero (англ.) — Шест-нула-нула-нула-нула.
— Б.пр. ↑

Приготвянето на омара отне два часа, а изяждането му — цели четири.

Консумацията продължи неочаквано дълго, защото двамата прекъснаха вечерята, за да се любят. Не успяха да се спрат.

И други неща се оказаха неудържими.

— Реших — обяви Мариан. — Искам да живея с теб.

— Така да бъде.

Мариан се разсмя.

— Винаги ще си спомням тези думи. „Така да бъде.“ Когато след четирийсет години двамата с теб се разхождаме по плажа по залез-слънце, ще ти ги припомня.

— Тогава ще бъда на осемдесет и седем — изчисли Барбароти. — Ще трябва да ми припомняш и доста други неща. Но ти смяташ, че е редно да се оженим официално и така нататък?

— А ти не смяташ ли?

— И аз така мисля — увери я Барбароти. — Разбира се. Искаш ли още вино?

Бяха стигнали до десерта: сладолед със сладко от диви малини. Омарът му беше отнел много време и Барбароти не бе успял да приготви друг сладкиш. И все пак в света на Тунар нямаше по-вкусен десерт от ванилов сладолед с малиново сладко. С него не можеше да се мери дори кремът брюле в Кемпер.

— Няма нужда — възпря го Мариан. Пияна съм от любов.

— Ще ти го припомня на плажа след четирийсет години.

— Чудесно. Нямах нищо против църковна венчавка и така нататък, нали?

— Венчавка в скромна църква — уточни Барбароти. — А не петстотин гости и един тон ориз, който да хвърлят върху нас?

— Достатъчно е да присъстваме аз и ти.

— И свещеник, нали?

— Добре, и съвсем скромен свещеник. А децата?

Барбароти се замисли. Не беше споменал на Мариан за последния неочакван ход на Хелена. Сам не знаеше защо го бе премълчал. Вероятно защото не беше сигурен дали нещата ще станат, както се бяха разбрали; дали наистина Ларш и Мартин ще дойдат да живеят при него. Неведнъж се бе случвало надеждите му да останат излъгани. Но вероятно по някаква причина избягваше да разговаря с Мариан за Хелена.

— Трябва да им съобщим за сватбата — каза Гунар. Ще ги поканим да присъстват, ако желаят.

За миг лицето на Мариан стана сериозно.

— Нали осъзнаваш, че ще станеш баща на още двама тийнейджъри? — попита тя и прикова в него зелените си очи. — Юхан и Йени живеят при мен и нямам намерение скоро да се разделям с тях.

— Осъзнавам го, разбира се. Ще се опитам да им предам жизнения си опит.

Тя отново се разсмя.

— Знаеш ли, най-хубавото е, че ме разсмиваш. С Томи бях отвикнала да се смея.

— Защо? Все трябва да сте имали забавни моменти.

— Не — поклати глава тя. — С него не се смеехме заедно или поне в последните години от брака ни. Той се смееше не с мен, а на мен, а това е съвсем различно. За съжаление съм останала с впечатление, че прави същото и с настоящата си съпруга.

— Виждаш ли се с нея?

— Само когато оставям и вземам децата. Не ми изглежда щастлива. Двамата имат две деца заедно.

— Нали не възнамеряваш...?

— За нищо на света! — извика Мариан и го смушка в ребрата. — Ти имаш три, аз — две. Ако искаш още, ще трябва да си намериш друга.

— Отлично. И по този въпрос споделяме едно и също мнение.

— Но искам да те помоля нещо — каза Мариан, докато смучеше лъжичка сладолед.

— Какво?

— Да престанеш да се биеш с репортери. Юхан умее да пише, иска да стане журналист и би било глупаво да си мисли...

— Още при следващата ни среща ще седна с него да го обсъдим — обеща Барбароти. — Ако възнамерява да избере журналистическото поприще, моят опит ще му бъде от полза.

— Чудесно. Ето, и по този въпрос постигнахме съгласие.

— И нямаш нищо против да дойдеш при мен в Хелсингборг?

— Какво?

— Попитах дали би живял в Хелсингборг.

— Да.

Още беше петък, но ставаше късно. Между репликите им се промъкваше повече време, а от отворената балконска врата полъхваше топъл ветрец. Двата лежах върху пода. Самотна стеаринова свещ разпръскваше мрака. От уредбата съвсем тихо звучеше Кристина Бранко. Барбароти бе открил фадото — португалския блус — преди по-малко от година, но вече имаше петнайсет диска на рафта.

„Благословени — помисли си Гунар Барбароти. — Няма подходяща дума за такива мигове.“

— Хм...

— Какво искаш да кажеш с това „хм“?

— Живея в Хелсингборг от десет години — тя галеше гърдите и корема му. — Мога да си представя да се преместя другаде, за да започнем на чисто. Но първо ще трябва да го обсъдя с децата.

— Не си ли намеквала пред тях, че... ще живеем заедно?

— Не — призна тя с леко угрижен глас. — Първо исках да съм сигурна. Решението да се омъжа е единствено мое, но те имат право на глас, когато се обсъжда къде да живеем.

— Разбира се. В този ред на мисли — какво ще кажеш да се поразходим? Тъкмо ще разгледаш Шумлинге в прохладна лятна нощ.

— С удоволствие. Не трябва ли обаче преди това да сложим по още някоя дреха?

— Задължително.

Мариан остана цяла събота и половин неделя. Събота вечерта той й разказа за трите дни в Бретан и стигна до развитието по случая. Малко по малко й разкри всички подробности. Изобщо не бе възнамерявал да го прави, ала цялата история започна, когато той отвори първото писмо през онова лятно утро в „Гюстабу“ в Хугрен и Мариан действително имаше право да узнае докъде е стигнало разследването.

— И как ти се струва всичко това? — попита тя, след като го изслуша.

— Най-лошото е, че не мога да си изградя никаква хипотеза по въпроса. Обикновено ние, детективите, усещаме накъде вървят нещата, но не и в този случай. Никога не съм се сблъсквал с подобен проблем.

Мариан се намръщи:

— И все пак във версията, че момичето и баба й са чуждестранни туристи, има известна логика, нали? Щом на няколко места се споменава за странния им акцент.

— Най-вече се говори за акцента на старицата. Възможно е. Но всъщност черпим тази информация само от убиеца, а той е... как да го нарека? Неблагонадежден?

— Искаш да кажеш, че той е описал цялата тази история, така ли?

— Да.

Мариан се замисли.

— Не виждаш ли известна логика във всичко това? Оказал се е в ролята на изкупителна жертва и се е принудил да поеме отговорност за всичко... макар на практика една нещастна случайност да е отключила трагичните събития. Струва ми се съвсем нормално станалото да внесе смут в душата му.

Гунар Барбароти се засмя трескаво.

— Да внесе смут? Изразът ми звучи малко остарял, но обхваща идеално особеностите му.

— Защо не погледнеш на дневника като на знак за здравомислие? — предложи Мариан. — Явно този човек все пак изпитва необходимост да сподели мотивите си.

— Така е. Мислех си същото. Но е доста трудно да сметнем писмата за дело на здравомислещ, нали?

— Да.

Тя поседя мълчаливо половин минута, потънала в сериозен размисъл. После прокара пръсти през косата си и поклати глава, все едно искаше да се отърси от странни умозрения и да ги замени с нещо по-ведро и нормално.

— Тази история действително е ужасна — каза накрая. — Дали ще я разплетете? Имам предвид, ще хванете ли този човек?

Гунар Барбароти се изсмя.

— Докато бях във Франция, отворих Библията на произволна страница, защото се нуждаех от напътствие свише. И знаеш ли на какво попаднах?

— Не.

— На Притчи Соломонови, 20:5. Сецаш ли се какво гласи стихът?

Тя се позамисли.

— Нещо за сърцето на човека и дълбоките води?

— Божичко, как е възможно да се сецаш?

— От време на време чета Библията, нали знаеш. А специално Притчите ги препрочитам често. Как точно беше казано?

— Помислите в сърцето на човека са дълбоки води, но разумен човек ги изчерпва.

— Ами направи го! — разсмя се Мариан. — Какво по-недвусмислено напътствие? Изчерпи помислите си!

Сбогуваха се в неделя следобед. Разбраха се да съобщят радостната новина на всички деца, бивши законни половинки и евентуално на други близки и си обещаха да отпразнуват Коледа като съпруг и съпруга. Дотогава оставаха четири месеца, а приготовленията за съвсем скромна сватба в съвсем скромна църква със съвсем скромен свещеник едва ли биха отнели чак толкова много време.

След като си тръгна Мариан, Барбароти осъзна колко глупаво е постъпил, като не ѝ бе казал за предстоящото идване на Ларш и Мартин, но, от друга страна, винаги можеше да ѝ се обади през седмицата и да се престори, че Хелена току-що му е сервирала „новината“. Не спомена пред Мариан и намеренията си да си смени работата, но през последните дни самият той не бе имал време да разсъждава по този въпрос, та вероятно не беше сгрешил, като не засегна темата.

В четири часа включи телефоните си — от петък вечерта не ги бе включвал. Беше получил четири съобщения: две от журналисти с покана за интервю, едно от Хелена и едно от Ева Бакман.

Първо прослуша съобщенията от журналистите, без да забравя какво е обещал на Мариан: да внимава как се отнася към репортерите. Обясни любезно, но категорично и на двамата — единия от националния ежедневник „Дагенс Нюхетер“, другия от местния „Вор

Бустада“, „Нашия град“ — че с удоволствие ще отговори на въпросите им, но чак след като текущото разследване приключи.

После се обади на бившата си съпруга. Осъзна, че наум продължава да я нарича „бившата ми съпруга“, а не „Хелена“, нито пък „майката на децата ми“. Уви.

— Ларш ми се обади — каза Барбароти. — Увери ме, че с Мартин са готови да живеят под един покрив със стария си баща.

— Хаха. Ще се справят, да.

— Радвам се, че и ти мислиш така. — Барбароти си пое дълбоко въздух и продължи: — Значи, окончателно решихте да се местите в Будапеща?

— Да. Улрих заминава в сряда, а аз ще тръгна веднага щом уредя пътуването на момчетата.

— Толкова ли е спешно?

— Какво имаш предвид? — малко троснато попита тя. — Ако ще сменят училището, най-добре да не пропускат началото на срока, нали?

— Кога възнамеряваш да изпратиш децата?

— Ще уредиш ли нещата за следващия понеделник?

— За следващия...? Имам само една седмица.

— Знам, но за всички ни ще бъде по-добре, ако не протакаме излишно нещата. Утре ще разговарям с директорката на училището. Предлагам и ти да се свържеш с ръководството на училището в Шумлинге и да се чуем утре вечер, става ли?

„Странно как не се ръсна направо пред вратата с двете момчета и пътните им чанти“ — помисли си Барбароти. После обаче се сети колко е помъдрял през всичките тези години, затвори очи, преброи до три и каза, че планът ѝ му звучал отлично.

След като затвори, Барбароти се замисли как ще разпределят стаите в жилището му. Дали Ларш и Мартин се нуждаят от отделни стаи, или могат да делят стаята на Сара, както правеха, когато идваха да му гостуват за няколко дни? В такива случаи Сара спеше на дивана в дневната или при приятелка.

Е, нещата щяха да се оправят. Барбароти щеше да се обади в училището още утре сутринта. След седмица му предстоеше да поеме отговорността за две момчета — на десет и на дванайсет години. Каквото и да казват за живота, той поне носи достатъчно разнообразие.

Набра номера на Ева Бакман. Тя вдигна, но обясни, че в момента приготвя вечеря, и помоли да се чуят след два часа.

Ева Бакман спази обещанието си.

— Чух за френската полиция — подхвана тя.

— Аха.

— Какво значи това?

— Не знам. И аз не го разбирам.

— Аз — също. Никак не обичам, когато се случват неща, които не разбирам.

— Усещането ми е познато до болка. За мен се е превърнало в ежедневието.

— Представям си.

„Яхнала е метлата“ — усети Барбароти.

— Доколкото разбирам, и при вас няма особен напредък — каза той. — Или?

— Всичко е ужасна каша — призна Ева Бакман. — Не разбирам защо изобщо ни трябваше да публикуваме снимката във вестниците. Стотици знайни и незнайни невинни хорица са заподозрени в масово убийство. Ето това постигнахме. Ако не намерим истинския виновник, всички тези хора ще продължават да носят позорно клеймо през целия си живот.

— Но нали повечето лесно могат да представят алиби?

— Да. Само че вестниците не публикуват имената на изключените от кръга на заподозрените. Кенет Юхансон от Алвсета не е убил петима души. Нито Гюстаф Улсон, нито Кале Кюле от Стокхолм. В продължение на десет години няма да се отървем от исковете за обезщетения, поварвай ми.

— Май ти е паднало пердето.

— Можеш да бъдеш сигурен. Изгледах шест хокейни мача и не спирам да мисля за случая.

— Нима сезонът вече започна?

— Предварителният кръг. Зарежи хокея. Интересуват ме момичето и баба й. Все нещо трябва да сте открили.

— Много малко. Да не забравя — според мен името на момичето е измислица.

— Чия?

— На момичето или на убиеца.

— И защo смяташ така?

— Защото комисар Лъоблан никога не е чувал подобно име. А и...

— Да?

— Името представлява акроним: The Root of All Evil. Звучи прекалено изфабрикувано.

Бакман помисли малко.

— Ако си прав, едва ли момичето е измислило словосъчетанието.

30. Една съвсем различна история.

— Да. Изобщо, в цялата история има нещо гнило. Питам се какво ли се е случило между Ерик и момичето по време на разходката из острова.

— Не е толкова трудно да се досети човек. Налетял ѝ е, а вероятно и тя не се е дърпала много-много.

— Дванайсетгодишно дете?

— Може и да греша. Не мисли, че го защитавам.

Барбароти си спести коментара.

— Но защo не са ги открили в базата данни? — недоумяваше Бакман. — Дори всички подробности да не съвпадат, пак би следвало двете да фигурират в списъците с изчезнали.

— Има няколко възможни обяснения. След няколко дни ще получим подробна справка. Не ги ли открием там, ще трябва да потърсим други решения.

— Други решения ли?

— Да.

— Какви?

— Може ли да го обсъдим утре? Ще те помоля да обсъдим и една моя идея.

— Хубаво е, че в ума ти все още се въртят идеи.

— Дали?

— Да. Защото утре ще разплетеш случая. Ще прегледаш всички снимки на потенциалните кандидати за прозвището „Шестия човек“ и ще си спомниш кой от тях се е появявал в живота ти. Такъв е официалният план.

— Сериозно? Заради писмата ли?

— Да. А като посочиш убиеца, най-после ще изляза в отпуск.

— Обещавам да се постарая — каза Барбароти и се сбогуваха.

В девет и половина вечерта си наля уиски. Много рядко си позволяваше да пие концентрат, най-малко пък в неделя вечер, но този път си пийна с терапевтична цел. Главата му пушеше и имаше нужда да се поотпусне.

А и тялото му се нуждаеше от гориво. Докато отпиваше от уискито, опита да внесе ред в мислите си.

Мариан? До месец-два предстоеше да се оженят и да заживеят под един покрив. Беше ли наистина готов за тази стъпка?

Глупав въпрос! Беше готов, разбира се.

Момчетата? Следващата неделя, след седмица, Ларш и Мартин щяха да прекарат неделята преди първия си ден в шумлингското училище. Странно усещане. Ала и в този случай колебанията и съмненията можеха да му изиграят единствено лоша шега.

А Сара? Изгаряше го огънят на бащината тревога. За какво й трябваша тези пет хиляди крони? Какво се бе случило? С огромно усилие на волята Барбароти успя да изтласка мисълта за дъщеря си в подсъзнанието си.

Юхан и Йени? Познаваше ги съвсем бегло, бяха се виждали едва пет-шест пъти, ала му предстоеше да поеме родителските грижи и за тях. Ченгето, което се бие с журналисти. Как ли възприемаха децата на Мариан бъдещия си пастрок?

„Е, в крайна сметка човек трябва да се старее според силите си, а за което не зависи от него — да се уповава на Бог.“ Отпи от уискито и затвори очи.

А случаят? Проклетите необясними убийства. Трое — удавилото се момиче, му изглеждаше все по-неразгадаема и непроницаема, както и баба й, старицата, появила се една вечер пред къщата във Финистер и убита с шведски регулируем гаечен ключ. Откъде идваха тези две жени? Дали полицаите щяха да открият някога истинската им самоличност?

Или, по думите на Мариан, дали някога щяха да разплетат случая?

След като изпи уискито, отправи поредната си молитва към Господ, от която зависеше дали ще вярва и занаяпред в съществуването Му:

„О, Боже, изпрати лъч чист и светъл в замъгления ум на едно клето ченге. Как да тълкувам цитата с помислите и дълбоките води? Давам Ти двацет и четири часа да ми изясниш това послание. Не получа ли яснота до утре вечер, ще Ти отнема една точка. Но помогнеш ли ми, ще получиш три. Чуваш ли ме? Важно е. Говорим за цели три точки!“

Всевишният, който в момента бе натрупал осем точки, отвърна, че това противоречи на споразумението им, защото става дума за текущо полицейско разследване, а такива случаи не влизат в уговорката им. Но все пак обеща да помисли над молбата на Гунар.

Барбароти Му благодари. После попадна на стар английски филм с Майкъл Кейн по една от кабелните телевизии. В десет седна да го гледа, а само след четвърт час вече спеше на дивана.

— Как да го разпозная, щом лицето на човека от снимката в Бретан не ми говори абсолютно нищо? — попита Барбароти.

— Нужно е не да разпознаеш лицето му, а да се сетиш за името — обясни търпеливо Йонерблад. — Освен това разполагаме със снимки на двама-трима, не повече.

— Ясно. Как е съпругата ти?

— Съпругата ми ли?

— Разбрах от Талин, че в сряда са я оперирали.

— Благодаря за загрижеността — кимна Йонерблад, а в очите и по устните му се появи нежност, каквато Барбароти не бе виждал на лицето му. — Операцията е минала добре, но още не се знае дали са отстранили целия тумор.

— Да се надяваме, че всичко ще се оправи. Е, отивам в кабинета си да прегледам списъците. Ще ми кажеш ли кои са най-вероятните заподозрени?

За миг Йонерблад сякаш изгуби представа къде се намира.

— Не — отвърна все пак. — Най-добре да не знаеш нито кои подозираме, нито кои имат алиби. Предпочитам да работиш напълно непредубедено.

Подаде му купчина листове в прозрачен найлонов джоб.

— Още ли смяташ, че между мен и убиеца има връзка? — попита от вратата Барбароти.

— Не изключвам тази вероятност.

— Колко души съдържат списъците?

— Само петстотин и петнайсет. Махнахме сто и петдесет откачалки, за да те улесним.

— Благодаря.

Седнал зад бюрото си, Барбароти посвети два часа и половина на поставената задача. Послуша съвета на Йонерблад да работи спокойно и методично. Гледаше данните: имена, година на раждане, роден град, професия. Постави пред себе си и снимките на „Шестия човек“. Когато най-сетне приключи, бе отделил три имена.

И тримата живееха в Шумлинге. Единият работеше във фитнес центъра, където Гунар тренираше, макар и рядко, вторият живееше в съседния апартамент на етаж, а третият беше полицаи.

Барбароти се сепна пред имената на последните двама. Съсед и колега? Какво ще рече това? Тумас Йорневик и Йоаким Мьолер. Извика образите им пред вътрешното си око и ги сравни с фигурата на мистериозния Шести човек от ресторанта в Беноде. Не откри прилика. Йорневик сякаш беше по-едър и с доста по-обло лице, а Мьолер — по-тъмен, много по-тъмен и с различни очи. Не, Барбароти не виждаше сходство.

Всъщност бе избрал тези тримата, защото се познаваше с тях, а Йонерблад поддържаше именно тезата, че Барбароти познава убиеца. Чудеше се кой е подал сигнал срещу тези хора. Навярно в участъка съществуваше и доклад с подробностите, но не му го предоставиха. Опита се да си припомни какво знае за Йорневик и Мьолер, но в крайна сметка установи, че не знае почти нищо. И двамата бяха на трийсет и шест години — пишеше го срещу имената им. Йорневик караше такси. Поздравяваха се, когато се засичаха по стълбите, и нищо повече. Бе останал с впечатлението, че Йорневик още учи нещо и живее сам. Колкото до Мьолер, той работеше в сферата на младежката престъпност. Проучваше наркосредите. Беше женен за общинска политичка, социалдемократка. Руса и много привлекателна жена, ако човек може да възприема политиците в такива категории. Защо не? Преди няколко години една министърка бе заявила от трибуната, че няма по-секси професия от политиката.

Барбароти примига, за да прогони тези мисли. Огради още веднъж трите имена и се опита да си спомни дали няма някакви неразчистени сметки с тях. Не се сети за подобно нещо. Събра книгата накуп и ги прибра в найлоновия джоб. Погледна часовника: единайсет и двайсет. С Йонерблад се бяха разбрали да се видят в един часа следобед.

Дойде време да влезе в ролята на родител. Набра номера на шумлингското училище.

Записа синовете си безпроблемно. И в четвърти, и в шести клас имало места. Барбароти не се впусна в подробности поради каква причина се налага внезапното преместване на децата. Ограничи се с

обяснението, че са възникнали непредвидени обстоятелства и Ларш и Мартин ще живеят при него.

Заместник-директорът по учебната част Варпало не го попита за причините. „Навярно в днешно време се смята за нормално младежите да сменят местоживеенето и училището“ — предположи Барбароти. А и училището приветстваше идването на двама нови ученици, защото това щеше да налее допълнително сто хиляди крони в бюджета. Ако, разбира се, Барбароти не се лъжеше относно държавната система за субсидиране на учебните заведения според броя на посещаващите ги ученици. При всички случаи Варпало обеща да подбере най-подходящите класове и класни ръководители за синовете му и да му предостави повече информация на следващия ден.

Барбароти тъкмо затвори и инспектор Бакман почука на вратата и подаде глава в кабинета:

— Каня те на обяд в „Кунгсгрилен“. Ако, разбира се, ми кажеш кой е убиецът.

— Звучи добре, всеки обаче ще си плати сметката сам.

„В банката имам само шейсет и две крони“ — помисли си той, ала запази информацията за себе си.

— Нищо, така ли? — попита Бакман.

— Май да. Знаеш ли кои имат алиби?

— Не ги помня. Но ако ми кажеш име, вероятно ще се сетя. Да позная ли кои си избрал от списъците?

— В един ще докладвам на Йонерблад. Ти няма ли да присъстваш?

— Зависи дали имаш интересна информация. Е, да се пробвам ли да отгатна?

— Давай.

— Трима са: съседът, фитнес инструкторът и Мьолер.

Барбароти спря да дъвче.

— По дяволите! Цял предобед се потя над имената, а ти веднага...

— Извинявай. Познах, нали?

— Да — кисело потвърди Барбароти. — Сигурно вече си ги проверила, а?

Бакман кимна.

— Още вчера, ама Йонерблад не знае. Мьолер вече го бяхме проверили, а другите двама ги преслушах по време на хоккейните мачове. Само по мобилния, но се оказа достатъчно да ги изключа... Не искам да обезсърчавам колегите от „Криминална полиция“, затова те съветвам да не им отнемаш това удоволствие.

— И няма да дойдеш на оперативната?

— Не. Пет пари не давам за някаква си оперативна. Ще използвам времето да проверя едни други неща.

— Какви?

— Яхнията не беше толкова лоша.

— Изтрих те от завещанието си — заяви Барбароти.

— Хората са полудели — отбеляза Астор Нилсон. — Сутринта един човек се обади да посочи брат си като възможен извършител.

— Че какво лошо има? — попита Талин. — Ако наистина е виновен?

— Да, но човекът е на седемдесет и пет години и живее в Лос Анджелис. Освен това е сляп по рождение.

— Предлагам да го зачеркнем от списъка с потенциалните убийци — вметна Боргсен.

— Добре — кимна Йонерблад със същия объркан вид. Прокашля се и се обърна към Барбароти: — И така, спрял си се на тези трима души?

Барбароти кимна.

— Мьолер, разбира се, вече е проверен и изключен — докладва Йонерблад. — Какво имаме за съседа?

Погледна Талин. Талин погледна Тъжния, а Тъжния — книгата в ръката си.

— Едва ли е бил той. През последните две седмици на юли е бил в Гърция.

— А фитнес инструкторът?

— Още не сме го проверили. Ще се заема следобед.

— Кой го посочи като извършител? — поинтересува се Барбароти.

— Съпругата му — отвърна Боргсен, след като провери в документите. — В момента тече бракоразводното им дело.

— Боже Господи — простена Астор Нилсон.

Инспектор Барбароти излезе от участъка малко след пет. Намираше се в душевно състояние, което напомняше... какво? Униинето, което човек изпитва, след като са го скъсали седем пъти на един и същи изпит или десет пъти подред на кормуване? Или след като е направил предложение за брак, посрещнато с присмех?

Независимо че си дал всичко от себе си, за да успееш. „Никога няма да намерим убиеца — мислеше си Барбароти. — Намираме се... — докато търсеше най-точната дума, отключи колелото си, качи се и започна да върти педалите, — намираме се в ръцете на човек, който ни превъзхожда по интелект и е натрупал огромна преднина. Безсмислено е да се опитваме да го заловим. Той си играе с нас. Изпраща ни писма... не писма, а цели разкази, редува истина и лъжа, както му изнася, а ние играем по свирката му като безволеви, безмозъчни марионетки. В рамките на месец този човек уби петима души и е на път да се измъкне безнаказано. А жертвите вероятно са повече — седем или дори осем. Проклятие.“

Убиецът вече бе приключил: поне това беше ясно. От две седмици, когато изпрати „Записките“ си от Кайро, не бе давал признаци на живот. Барбароти беше чел някъде, че ако човек иска да потъне в неизвестност, да изчезне дискретно от лицето на земята, няма по-удобен за целта град от Кайро.

От по-миналия вторник от убиеца не бяха чули никаква вест. Case closed^[1]. „Шестия човек“ бе приключил с плана си и нямаше какво повече да каже по случая. „По дяволите! Иска ми се да намеря още едно писмо на хамака например, дори вътре да се съобщава за следваща жертва.“

За да се сдобие с още една насочваща следа; за да се открие възможност да подхванат разследването от друга отправна точка. Обещаният от Люблан доклад така и не пристигна в рамките на работния ден, но Гунар Барбароти предчувстваше, че когато го получат, ще се сблъскат с поредното разочарование. А хрумването му, че момичето и баба му вероятно са чуждестранни туристи, пътуващи с каравана... как да го проверят? Ами ако са румънски цигани, чиито имена не фигурират никъде по света? Нима звучи толкова абсурдно? Барбароти не се затрудняваше да си представи как разследването обхваща все нови и нови периоди и пространства, а той и колегите му

се ровят из същите документи и списъци след пет, десет, петнайсет години. По дяволите — както вече бе споменал наум.

От друга страна, Барбароти беше отпуснал двацет и четири часов срок на Всевишния. Но не едно знамение подсказваше, че няма да получи резултат толкова скоро.

На ъгъла между улица „Скулгатан“ и „Мунк“ бяха отворили ново кафене. Вкъщи не го чакаше никой, затова Барбароти наби спирачки, подпря велосипеда на стената и влезе. Поръча си кортадо — равни части кафе и мляко, — взе някакво списание и започна да прелиства програмата на кината. „Трябва да се занимавам с нещо различно, да правя като Льоблан: да оставя работата на работното място.“ В продължение на два дни му се удаде: докато Мариан беше при него. Ала после започна старата история. Всичко къкреше в главата му като стара месна супа, която не би се усладила на никого, и ако не вземеше някакви мерки, „супата“ щеше да къкри цяла вечер, докато най-последен го обори, тоест часове след полунощ.

А случаят щеше да се яви и в сънищата му: разследването и присмехулният убиец, смесени в своеобразен едновременно нов и стар компот — или месна супа — заедно е другите съставки в объркания живот на Гунар Барбароти: Мариан, момчетата, Сара, Йоран Першон...

Йоран Першон ли? Да върви по дяволите, само той му липсваше...

Мобилният му телефон звънна.

Обаждаше се Асюнандер.

„Какво, по дяволите, ще иска от мен? — озадачи се Барбароти. — Той никога не ми звъни.“

— Прощавай за безпокойството — извини се комисарят.

Още по-озадачаващо.

— Няма проблеми.

— Къде се намираш?

— В едно кафене в центъра.

— Кога ще се прибереш у вас? Искам да поговорим на спокойствие.

Барбароти си даде сметка, че около него наистина е много шумно. И че е два пъти по-стар от предпоследния по възраст посетител в кафенето.

— За какво става въпрос?

— Предпочитам да го обсъдим по-късно. Да ти звънна ли на домашния?

— Да, разбира се. След четвърт час ще си бъда вкъщи.

— Чудесно — каза Асјонандер и затвори.

Гунар Барбароти допи кафето си и си тръгна.

— Искам да говорим по един въпрос.

— Какъв?

— За случая.

— Да?

— Днес не ходих на работа. Четох материалите вкъщи и разсъждавах. Имам теория.

Гунар Барбароти се ощипа по ръката. Да, не сънуваше. Наистина разговаряше с Асјонандер. Върна лентата назад: действително днес не го бе мяркал в службата.

Теория! Асјонандер?

— Предлагам да дойдеш у нас — покани го комисарят. — Тук ще го обсъдим. Освен ако не си зает.

— Не съм. Кога да...?

— В осем удобно ли ти е? Ще те почерпя с грог. Живея на Главната улица, номер 14. Кодът за външната врата е 1958. Тогава се състоя световното по футбол в Швеция.

— Добре, ще дойда.

След като затвори, се сети, че не чу нито веднъж неизменното тракане на изкуствени зъби.

[1] Case closed (англ.) — Случаят е приключен. — Б.пр. ↑

„Грог ли?“ — мислеше се Барбароти, докато вървеше към Главната улица. Тя се намираше на не повече от десет минути от дома му. Всъщност в момента беше съвсем малка уличка, но вероятно някога е изглеждала по-голяма. „Защо Асюнандер ще ме кани на грог? И ще лансира своя теория пред мен?“

Досега Барбароти нито веднъж не бе стъпвал в дома на комисаря. Съмняваше се някой от колегите — Бакман, Тъжния или Тойвонен — да е ходил там. Навярно шефовете на другите отдели бяха гостували на Асюнандер, ала и това не му се вярваше. Комисарят не беше от гостоприемните. Особено след инцидента с бейзболната бухалка и новите, но неуспешно поставени зъбни протези.

Барбароти пресметна, че са изминали единайсет години. Тогава, през 1996-а, Асюнандер, който дотогава бе работил в Халмстад, встъпи в длъжността комисар на Управлението в Шумлинге. Злополуката го сполетя само след половин година. В малка уличка зад железопътната гара през една ноемврийска вечер петима бандити го пресрещнали, единият замахнал с всичка сила и го ударил през лицето. Тогава Асюнандер бил в цивилно облекло, макар и на служба. По време на съдебния процес побойниците заявиха, че жертвата неслучайно е високопоставен полицейски служител.

След инцидента комисарят прекара четири месеца в болнични. После съпругата му го изостави. Имаха къща, но след развода Асюнандер си купи жилището на Главната улица. Това представляваше историята му, разказана накратко.

Запази поста си началник на издирвателния отдел, с всяка изминала година обаче изпадаше във все по-дълбока изолация. И все пак остана на същата длъжност, макар вече да не участваше в акции. Ако ти избият зъбите по време на изпълнение на служебния дълг, можеш да бъдеш сигурен поне в едно: няма да те изритат от работа.

„Ама че ужасна съдба! — помисли си Барбароти. — Защо не съм се замислял досега за Асюнандер? Изобщо някой грижа ли го е за него?“

Ала, от друга страна, комисарят си беше остър камък. Такъв го знаеха и от преди злополуката, а после стана още по-непоносим. Барбароти си спомняше опитите на Бакман да се сближи с него. Вероятно и други колеги се бяха пробвали да сломят съпротивата му, но до един — безуспешно.

Докато размишляваше по въпроса, Барбароти излезе от тунела и зави надясно по Главната улица. Ако си бе въобразявал, че вече няма какво да го учуди в разследването, все пак беше останала една голяма загадка: грог и теория в дома на Асюнандер.

Ръкуваха се и комисарят го поздрави с „добре дошъл“.

— Благодаря — кимна Барбароти. — Май за пръв път идвам в жилището ти.

— Прав си. За жалост съм доста саможив. Така се случува.

Барбароти не бе чувал от устата на Асюнандер подобно откровение.

— Имах куче, но през пролетта се наложи да я приспим. Навърши едва осем години — продължи да споделя комисарят.

— Лоша работа...

— Имаше проблеми с тазобедрените стави. Вече не можеше да се движи. Роди прекадено много кутрета. Наясно съм, че сред колегите съм си изградил имиджа на особняк. Действително си имам своите странности.

Барбароти кимна и последва Асюнандер в просторна дневна. Етажерки с книги покриваха трите стени от пода до тавана. Имаше една-единствена картина: голямо маслено платно между двата прозореца. Представляваше самотно дърво с огънати от вятъра клони върху пуста жълта равнина.

— Остават ми още три години работа, за да си осигуря добра пенсия. Дотогава няма да се отървете от мен.

— Изобщо не съм... — подхвана Барбароти, но комисаря го прекъсна с властен жест:

— Няма нужда да се преструваш. Знаем какво мислите за мен, ти — също. Не за това те извиках тази вечер. Уиски ли искаш, или коняк?

— Уиски — предпочете Барбароти. — С малко чешмяна вода.

— Отлично. Значи, на една вълна сме. Съжалявам, че ти обещах грог.

— Няма проблеми — увери го Барбароти.

Настаниха се в двата протрити кожени фотьойла. Помежду им имаше ниска масичка от черно дърво, вероятно абанос. „Как така и двете кресла са износени? — запита се Барбароти. — Да не седи една вечер в едното, а на следващата — в другото? Или съпругата му е седяла в едното...“ Второто обяснение звучеше по-логично. Все пак фотьойлите не бяха нови. Асюнандер извади бутилка и чаши, донесе гарафа с вода и две купички — с маслини и с ядки. Сложи и пепелник е лула и кибрит. Наля по два сантиметра в чашите и подкани е жест Барбароти сам да прецени с колко вода да разреди уискито.

— Имал си теория — подсети го Гунар.

— Да. Впрочем забеляза ли, че днес зъбите ми не тракат?

— Да.

— Опитвам ново лепило. Засега държи добре, но пу, пу! — да не си урочасвам късмета.

— Защо не обсъдиш теорията си с Йонерблад и Талин?

Асюнандер помълча няколко секунди.

— По две причини. Първо, не харесвам Йонерблад. Двамата с Бакман сте ми по-симпатични. Но не върви да поканя вкъщи на уиски колежка.

— Хм...

— Пък усетих, че ще ми трябва нещо силничко.

— Бакман държи на алкохол.

— Сериозно? Втората причина е, че не смея да повярвам на собствената си теория. А нямам желание да предизвиквам подигравките на онези проклетници от Стокхолм. Първо искам да чуя ти какво мислиш.

— Определено предизвика любопитството ми.

— Чудесно. Ако не беше любопитен, щеше да си лош полицай. Наздраве.

— Наздраве.

Отпиха. Комисарят разтегли устни в горчива усмивка и остави чашата. Докато чакаше Асюнандер да запали лулата си, Барбароти съзерцаваше дървото, обрулено от вятъра. Комисарят дръпна няколко пъти от лулата с блаженство, после изпрати облак дим към тавана. Неочаквано Барбароти изгуби представа буден ли е, или сънува. Цялата ситуация приличаше на започващ кошмар.

— През деня проверих някои неща — подхвана Асюндер. — За моя радост установих, че предположенията ми са правилни.

— Казвай.

— Добре. Като отправна точка за теорията си използвам факта, че разследването по случая показва куп странни неща.

— Съгласен съм.

Асюндер се наведе напред и опря лакти върху коленете си:

— Нека преповторим най-важното по случая. Убиецът ти изпраща писма. Съобщава част от съдържанието на пресата, обявява кого ще убие, макар че в повечето случаи жертвите му са вече мъртви. Остава един от известните жив. Води си дневник за странните събития във Финистер отпреди пет години и ти го изпраща от Кайро. Въпросът е: защо прави всичко това?

— Убива и петима души — напомни Барбароти.

— Да. Но каква е причината за другите му действия?

— Нямам представа.

— Никаква?

— Никаква.

— От началото на случая непрекъснато търсим причината — установи Асюндер и остави лулата върху масата. Лапна две маслини. — Оказва се, че неведнъж сме споменавали това обстоятелство.

— Така ли? — изненада се Барбароти.

Имаше чувството, че комисарят се занася с него или някой отново е ударил началството с бейзболна бухалка по главата.

— Неведнъж — повтори Асюндер. — Всъщност всеки ден.

— Давай по същество — подкани го Барбароти.

— Целта му е да ни обърка — обясни комисарят и изплю костилките в шепата си. — Да затрудни работата ни. Да обърне погледа ни в погрешната посока. Нали? Колко пъти сме изказвали това предположение?

— Много. През цялото време подозирах същото.

— И аз. Проблемът е, че ни беше трудно да се придържаме към тази версия. Появеше ли се нов детайл в разследването, се впускахме в анализи и във вземане на нови мерки.

Барбароти го слушаше внимателно.

— Вместо да си дадем сметка, че всичко това е напълно безсмислено — продължи Асюнандер. — Няма никаква логика, няма и причина убиецът да изпраща тези писма. Не те е избирал специално. Не е възнамерявал да убие Ханс Андершон. Изобщо не е изпускар ръката на френско момиче, което да падне зад борда. В района около Мустерлен не е заровена никаква старица.

— Какво?

— Всичко е измислица.

Той отново взе лулата, но не я запали. Барбароти поклати глава, опитвайки се да разбере какво точно твърди Асюнандер.

— Но той е убил петима души...

— Да. Защото е имал мотив. Поне що се отнася до двама от тях.

— До двама ли? Не... не те разбирам — призна Гунар и отпи от уискито.

Оставяйки чашата, забеляза, че ръката му потреперва.

— Но дотук проследи разсъжденията ми, нали? — попита, за да се увери Асюнандер, и го изгледа изпитателно с леко присвити очи. Барбароти за пръв път го виждаше такъв.

— Да, така мисля — потвърди Гунар.

— Чудесно. Хайде да пийнем още малко и ще ти обясня какво точно се е случило.

В единайсет и петнайсет Барбароти си тръгна от дома на комисар Асюнандер. Навън валеше дъжд. Студен есенен дъжд, който се просмуква през дрехите. Гунар обаче изобщо не го забеляза. Теорията, лансирана от Асюнандер — обсъждаха я в продължение на два часа, като пресушиха бутилката с десетгодишно малцово уиски „Гленморанджи“ — обсеби изцяло мислите и съзнанието му до степен да не реагира дори ако навън би натрупал двуметров сняг или би видял кметството обвито в пламъци.

„Не може да бъде. Не, невъзможно е.“

И въпреки това осъзнаваше, че е станало точно така. Оставаше само да завържат чувала, та убиецът да не избяга.

„Неведоми са пътищата Господни — разсъждаваше Барбароти. Отвори портата към дома си на улица «Балдер» 12. — Колко истина има в тези думи!“ За три точки ли се бяха разбрали?

VII

29-31 август 2007

Разпита ръководеха Барбароти и Бакман. Йонерблад, Талин и Тъжния наблюдаваха от другата страна на огледалното стъкло. Решението бе взел Асюнандер.

Записваха разпита и на магнетофонна лента, и на DVD — за сигурно. Асюнандер го следеше по телевизионен екран в отделна стая.

Улрика Хърст, трийсет и седем годишна, по баща Лундквист, бе омъжена за англичанин. Открили я бяха предния ден.

— Хос и Бос, така ли? — попита Барбароти.

— Така се наричаха — потвърди Улрика Хърст. — Още от малки. Може и някой друг да е измислил прозвищата, не съм сигурна.

— А вие също ли ги наричахте така?

— Да. Хос и Бос. Никога не съм използвала истинските им имена.

— И ги знаете от деца?

— Естествено, нали сме братовчеди. Тяхната майка и моята са сестри. Живееха във Варберг, а ние — в Кунгсбака. Много се имахме. Аз съм единствено дете и нямам други братовчеди, освен тях двамата.

Тя прибра кичур от русата си коса зад ухото. Сините ѝ очи сновяха между двамата криминални инспектори, все едно се чудеше към кого от двамата да се обръща.

— Интересува ни преди всичко Хос — уточни Бакман.

— Разбрах.

— Ще ни разкажете ли малко за него?

Улрика Хърст се замисли.

— Той беше... трудно дете. Всъщност и двамата не бяха лесни.

— В какъв смисъл?

— Не знам как да ги опиша. Като дете нямах много приятели. В училище се чувствах доста самотна. Израснах с Хос и Бос и те формираха представата ми за нормалност. Всяко дете възприема като нормални хората около себе си, нали? Именно в това се изразява

порастването: да преодолееш погрешните представи и митовете от детството си.

— Разбирам ви — кимна Ева Бакман. — Кога си дадохте сметка, че двамата са по-особени?

— Преместихме се в Стокхолм, когато станах на шестнайсет. Записаха ме в престижна гимназия и си намерих нови приятели. С братовчедите ми се поотдалечихме, така да се каже. Май тогава осъзнах, че са по-особени.

— В какъв смисъл? — попита Барбароти.

— Първо, бяха ужасни всезнайковци — Улрика Хърст понечи да се усмихне, ала веднага се отказа. — Непрекъснато се съревновавах кой разбира повече от другия, а когато им ходех на гости, се съюзявах срещу мен и започвах да ме атакуват с въпроси. За тях бях глупавичката им братовчедка, дете нищо не разбира... Все пак бях по-малка от тях с десет месеца. Родена съм през декември, а те — през февруари същата година. Понякога се надпреварвах кой ще ме излъже пръв.

— Кой ще ви излъже пръв? Не звучи никак приятно — отбеляза Ева Бакман.

— И не беше никак приятно. Веднъж, май бях на осем, Хос каза, че си изпуснал портмонето с всички пари в кладенец, но нито той, нито Бос можели да се спуснат да го вземат: лекарят им забранявал да минават през тесни пространства, понеже имали рядка болест на ушите. Ако сляза да взема портмонето, обещаха да ми дадат половината пари. По стените на кладенеца стърчаха забити железни колчета, а на дъното нямаше никакво портмоне. Щом започнах да се спускам, хлопнаха капака над главата ми. Повече от час стоях в тъмното. Спомням си, че се напишках, но не посмях да призная на мама какво се е случило.

— Ама че гадняри! — възкликна Бакман.

— Значи, двамата са еднояйчни близнаци?

— О, да. Беше невъзможно да разбереш кой кой е, ако не знаеш, че Хос има малко родилно петно под лявото ухо и е по-висок със сантиметър от брат си, а всъщност и двацет минути по-голям. Иначе си приличаха като две капки вода.

— И нямат брат или сестра? — попита Бакман.

— Не, само двамата са. И винаги бяха задружни. Родителите им, Мауд и Юнгве, всячески се опитваха да ги разделят, ала безуспешно. Макар да живееха в седемстайна къща, близнаците не искаха отделни стаи. Записаха ги в различни класове, но Хос и Бос отказваха да работят в часовете. Не си намериха други приятели. Винаги си бяха само двамата.

— Какво стана после? След като пораснаха?

Улрика Хърст поклати бавно глава и погледът ѝ придоби друго изражение. Тя отново приглади косата си и пи малко вода.

— Не съм съвсем сигурна, но имаше нещо сбъркано. И двамата завършиха гимназия през 1989-а. В един и същи клас, с еднакви оценки. Ходих на абитуриентското им парти. Стори ми се странно, защото присъстваха само роднини, десетина-дванайсет души. На моето парти две седмици преди това дойдоха не по-малко от петдесет човека. Тогава за пръв път осъзнах, че братовчедите ми не са нормални. И двамата завършиха гимназия с отлични оценки, и двамата кандидатстваха медицина в Гьотеборг и, естествено, ги приеха. Родителите им купиха двустаен апартамент за бъдещите студенти. Според мен Мауд и Юнгве се радваха да се отърват от тях, защото двете момчета изобщо не проявяваха привързаност към майка си и баща си. И така, Хос и Бос се преместиха в Гьотеборг и започнаха да следват.

— Продължете, моля. Това се е случило през 1989-а, нали?

— Да. През първите три-четири семестъра нещата вървели по мед и масло. Двамата си взеха всички изпити и препитвания или както там се наричат. Няколко пъти ги посетих в Гьотеборг, докато ходех в града по моя работа. И двамата изглеждаха като крайно старателни бъдещи медици: накъдето и да погледнеш в жилището им, виждаш само скелети и плакати, свързани с анатомията на човека. Хос и Бос вече се отнасяха много по-уважително към мен. Случката с кладенеца бе останала в миналото, но винаги когато си тръгвах от дома им, изпитвах облекчение. Спомням си как почти всеки път...

— Да? — окуражи я Барбароти.

Тя се засмя:

— Почти след всяко гостуване у тях спирах на тротоара и дишах дълбоко в продължение на няколко минути. Сякаш за да вдишам жадно нормалния свят навън и да се отърся физически от болната атмосфера.

Тогава учех икономика в Упсала и в студентските компании често се спореше кои са по-сучни: икономистите или лекарите. Мислех си, само ако се запознаят с братовчедите ми в Гьотеборг, спорещите веднага ще стигнат до единодушие.

Ева Бакман се изсмя.

— Но после се е случило нещо...

— Да. — Улрика Хърст се поизправи и стана сериозна. — През май 1991-ва Бос си намери приятелка. Тогава се прибрах в Нака при майка ми — имаше рожден ден — и тя ми събщи новината. Нормалното на пръв поглед събитие се превърна в сензация сред нашия род. А през лятото двамата хвърлиха още по-голяма бомба: смятаха да се оженят и да заминат за Австралия. Приятелката на Бос дошла в Швеция на обменни начала, а иначе живеела в околностите на Бризбън.

— И осъществиха ли плановете си? — попита Бакман.

— Да. Бос и Беси вдигнаха сватба и заминаха за Австралия около Коледа същата година. Оттогава живеят в Сидни.

— Ходили ли сте им на гости?

— Веднъж. Преди... около дванайсет години бях в Австралия с приятеля ми за месец. Използвахме случая да ги посетим. Беше им се родила дъщеричка и живееха в мир и любов. Бос беше поомекнал. Е, не бе постигнал невъзмутимото спокойствие на австралийците, но все пак забелязах голяма промяна у него.

— И повече не сте ги виждали?

— Не. Всъщност с приятеля ми останахме у тях само една нощ. Гюстаф — така се казваше гаджето ми — също ги хареса много.

— А Хос? — попита Барбароти. — Той как прие внезапното заминаване на брат си?

Улрика Хърст пи малко вода и облиза устните си.

— Там е работата, че нямаше как да разберем. Хос никога не доверяваше чувствата си на друг човек. Родителите на близнаците казали на майка ми само, че Бос се е оженил и със съпругата му са заминали за Сидни. Когато срещнах Хос през юни 1992-ра — пихме кафе в Хага — той ме увери, че всичко е наред. Но през есента прекъсна следването си и започна да учи философия. Така и никой не разбра причината. В продължение на няколко години изгубих връзка с него. Тогава живях в Англия, а когато през 1997-а се върнах в Швеция,

той се бе оженил и пишеше докторат. Кариерата му на логик се развиваше с бесни темпове. През 1999-а защити дисертация и още същата година го назначиха в университета.

— Запознахте ли се със съпругата му?

— Да, виждала съм я няколко пъти. Запознах се с нея непосредствено след началото на 2000-ната. Беше бременна и тъкмо си бяха купили къща в Мьолндал. Тя работеше в Салгренската болница. Предполагам, че с Хос са се запознали като студенти по медицина. Няколко месеца по-късно обаче тя пометна... После така и не им се родиха деца.

— Как ви се стори връзката им? — попита Ева Бакман.

Улрика Хърст се замисли за кратко.

— Хос се държеше много властно със съпругата си, а тя ми изглеждаше твърде свита. По-късно разбрах, че е израснала в дълбоко религиозно семейство, а Хос я изтръгнал оттам с корените.

— Изтръгнал я с корените? Май схващам какво имате предвид.

— След няколко години с нея случайно се засякохме в Стокхолм. Едва я познах. Беше... съзряла, така да се каже. Беше се превърнала в самостоятелна жена, колкото и изтъркано да звучи.

— За да се изтърка един израз, винаги има причина — отбеляза Ева Бакман.

— Така е.

— Кога я видяхте в Стокхолм? — намеси се Барбароти.

— Дълго умувах и доколкото успях да си спомня, трябва да е било през януари или февруари 2006-а.

— Тоест, година и половина след предишната ви среща?

— Да.

— А Хос? Срещали ли сте го през последните години?

— Само веднъж — Улрика Хърст вдигна гузно рамене. — На миналогодишния панаир на книгата в Гьотеборг. Всъщност „среща“ не е точната дума. Видях в програмата, че е сред ръководителите на един семинар, не помня точно какъв, и се отбих да го видя. Стори ми се ужасно безинтересен. Дори не се поздравихме. Той ме видя сред публиката, но когато семинарът приключи, изчезна в друга посока.

— Знаете ли нещо за брака му?

— Всъщност не. Преди няколко години майка ми сподели, че не би искала да е на нейно място.

— На мястото на Хосовата съпруга ли?

— Да.

— И защо?

Улрика Хърст присви устни.

— Майка ми обичаше да анализира междуличностните отношения. Когато бях на петнайсет, с баща ми се разведоха и после психологията стана най-важната част от живота ѝ.

— Кога почина майка ви?

— Миналата година, от рак. Отиде за си няколко месеца.

— Но е работела като семеен терапевт?

— Да. Често повтаряше, че след развода се омъжила за професията си и този път бракът ѝ бил по любов.

— Значи, майка ви е имала сериозни основания да твърди, че положението на Катарина Малмгрен никак не е за завиждане, нали?

— Така мисля.

— Моля за извинение — каза Астор Нилсон. — Но ще ви бъда много признателен, ако ми обясните как точно стигнахме до този извод.

Нилсон не бе присъствал на разпита на Улрика Хърст, защото по същото време разговаря с двама души от Гьотеборгския университет.

Сега обаче — в три следобед — се бе върнал в участъка в Шумлинге и всички разследващи се бяха събрали в кабинета на Йонерблад и Талин.

— Накрая събитията наистина се развиха доста бързо — съгласи се Йонерблад. — Но вече няма съмнение, че Хенрик Малмгрен е нашият човек. Трябва да свалим шапка и да благодарим на комисар Асюнандер, защото без проницателния му анализ още щяхме да тъпчем на същото място.

— Моля, моля — кимна Асюнандер.

— Може ли да започнем от метода? — помоли Астор Нилсон. — Как точно е действал убиецът? Предлагам да зарежем писанията му и да се съсредоточим върху начина му на работа, а?

— В такъв случай да не бързаме и с разкриването на мотивите му — настоя Талин.

— Добре — кимна Ева Бакман. — Като имам вече отговора на загадката, е много по-лесно.

— Нима? — промърмори Астор Нилсон.

— Всъщност да — увери го Бакман и разтвори бележника си. — Пристига тук от Гьотеборг и убива Ерик Бергман и Ана Ериксон. Денят е 31 юли. Явно е разузнал спортните навици на Бергман, а това впрочем едва ли е било трудна задача. Притаил се е в храстите и го е изненадал, когато онзи, изморен, е минал оттам. Намушкал го е няколко пъти и го я зарязал там.

— Няколко часа по-късно е отишъл в дома на Ана Ериксон, с която предварително си е уредил среща — продължи Барбароти. — Така ми се струва най-логично. Познавали са се от Бретан и убиецът вероятно е обещал да ѝ донесе или съобщи нещо интересно.

— Откъде знаеш? — попита Тъжня.

— Налучквам. Така или иначе, тя го е пуснала в жилището си и той я е убил — вероятно с регулируем гаечен ключ, но това няма как да го установим. Увил я е в найлон, за да не плъзне остра миризма, защото иска поне няколко дни трупът да остане неоткрит, и си с тръгнал.

— Слушам те внимателно — увери го Астор Нилсон. — Ама че история! После?

— После е написал писмо и се е кротнал няколко дни... а след това се е свързал с пресата и е разпространил измислицата си за Ханс Андершон — отчасти за да ни обърка, отчасти за да не се досетят следващите му две жертви какво ги чака. Те действително са се познавали отпреди пет години, но не забравяйте все пак, че „Записките от Мустерлен“ са измислица от игла до конец, най-вече историята за момичето и баба му.

— Най-вече тази история, да — потвърди и Ева Бакман.

— Но как е успял да...? — подхвана Астор Нилсон, ала Асюнандер го прекъсна:

— Ще го обсъдим по-късно. Слушаме те, Барбароти.

— След седмица заминава за Халсберг. Носел е оръжие, защото не е знаел какво да очаква от Гунар Йорнберг, а именно Йорнберг и Катарина Малмгрен са били основните му мишени. Убил е Ана Ериксон и Ерик Бергман само за да придаде достоверност на „Записките“ си от Мустерлен; за да ни набие в главите цялата тази история, така да се каже.

— Боже мой. Всъщност убиецът е искал да ликвидира Гунар Йорнберг, защото...?

— Защото е имал връзка със съпругата му Катарина. Докато говорех с онзи негов приятел — водолаза, той несъзнателно ми е подхвърлил отправна точка. Спомена, че Йорнберг тайно посещава омъжена жена от Западна Швеция. Но как да заподозра, че става дума за Катарина Малмгрен?

— Да, именно. Продължавай — насърчи го Талин.

— Според мен е убил Гунар Йорнберг бавно, както личи от „Записките“. Поне аз останах с впечатлението, че се опива от процеса на умъртвяване. Но това ще го преценят съдебните психиатри.

Отпи глътка вода. Бакман отвори нова страница в бележника си и взе думата:

— След като зарязва трупа на третата си жертва в прословутата житна нива, заминава за Гьотеборг и заедно със съпругата си започват да товарят багажа на колата за предстоящата ваканционна седмица в Дания. В нощта между неделя и понеделник се качват на ферибота — точно по план — и когато за малко излизат на палубата, той я удушва и хвърля тялото ѝ през борда. Слиза във Фредерикехаве като пешеходец и оттам се качва на самолет за Кайро. Пристига в египетската столица само след денонощие и изпраща „Записките“ си от Мустерлен.

За пет секунди никой не промълви и дума.

— Невероятно — отрони Астор Нилсон. — Направо невероятно.

— Извинете, но как стоят нещата с паспорта му? — попита Боргсен.

— Проверихме — увери го Бакман. — На четиринайсети август пътник с фамилия Малмгрен с пътувал от Копенхаген за Атина. Но малкото му име фигурира като Бертил. Явно братът на Хенрик му е изпратил паспорта си от Австралия. Доколкото разбрах от Улрика Хърст, помежду им е имало силна връзка, нали?

— Така изглежда, да — потвърди Йонерблад.

— Е, добре — въздъхна Астор Нилсон. — Хитър ход. Всичко ми звучи логично, само обяснението, че е извършил толкова убийства, защото съпругата му си е намерила любовник, ми се струва малко... дребнаво, ако ме извините за израза.

— Явно е обичал да планира — изтъкна Ева Бакман. — Да си състави план и да го следва неотклонно. Като млада имах такова гадже.

Двамата с него обиколихме цяла Европа е кола, но за него картата беше много по-важна от самата Европа.

Настъпи кратко мълчание, после Асюнандер си прочисти гърлото и взе думата:

— Не бива да забравям и друго: мотивите рядко са съизмерими с престъплението.

— Поясни какво имаш предвид — помоли Йонерблад.

— Освен в главата на извършителя — уточни Асюнандер. — Погледнато отстрани, подбудите за повечето престъпления изглеждат съвсем незначителни и пренебрежими и често действително са точно такива: ревност, отмъщение, алчност. Разликата е само в израза на тези отрицателни нагласи.

— Абсолютно съм съгласен — кимна Талин. — Как се сети кой е убиецът?

Асюнандер поседя известно време с наведена глава. Оглеждаше замислено преплетените си пръсти.

— По метода на изключването — отговори той. — Просто не остана друго обяснение.

— И аз през цялото време се опитвах да приложа същия метод, но накрая не оставаше нищо.

— Един детайл също ме подсети кой е убиецът — призна Асюнандер.

— Какъв детайл?

— В „Записките“.

— Прочетох ги... поне четири пъти — отбеляза Йонерблад. — Ще уточниш ли за какво става дума?

— Предпочитам да го запазя за себе си.

— Какво, по... — подхвана Астор Нилсон, но Асюнандер го спря с вдигнат показалец:

— Това си е моя работа.

И с това обяснение скръсти ръце пред гърдите си и обходи с поглед всички присъстващи. От гърлото му се разнесе треперлив звук. Все едно мъркаше котка или поне

Барбароти го оприличи така. „Нещо му хлопа — помисли си Гунар. — Определено не е в час.“

Но Асюнандер разплете случая. Детайл? Що за проклет детайл?

— И си... проверил версията си? — предположи предпазливо Талин.

— Нищо особено — кимна Асюнандер. — От години имам приятел, който разбира от банкови дела. Оказа се, че Хенрик Малмгрен продал акциите си в края на май и за тях получил милион и половина, но не извършил никакви покупки. Парите са му трябвали като начален капитал в Кайро. Бакман е свършено права: старателно е обмислял всеки свой ход.

— Можел е да не си усложнява така живота — отбеляза Астор Нилсон.

— Сигурно. Главната му цел е била да ликвидира съпругата си и нейния любовник, но подозирам, че е имал и други намерения.

— Какви собствено? — попита Тъжня.

— В Бретан се е случило нещо — обясни Ева Бакман, след като Асюнандер ѝ кимна одобрително. — Ана Ериксон и Ерик Бергман са въввлечени по някакъв начин, но още не знаем как. Ще видим дали ще разберем.

— А шестият човек? — попита Астор Нилсон.

— Известно ни е още само, че е отседнал при Ерик Бергман за около седмица. Едва ли обаче е замесен в цялата история.

— И все пак го има на снимките.

— А къде намерихме тези снимки? — попита Ева Бакман. — Забрави ли? В албумите на Малмгренови.

— Да му се не види! — възкликна Астор Нилсон. — И тях ли?

— Да, и тях.

Два часа по-късно Барбароти и Бакман излязоха на паркинга за велосипеди зад участъка. Всеки момент щеше да завали, дъждът се усещаше във въздуха. Барбароти установи не без изненада, че зъзне. Надяваше се все пак небето да се въздържи от излияния.

— Май твърдението ни не е никак преувеличено.

— Кое? — попита Бакман.

— Че в Бретан се е случило нещо. Поне в очите на Хенрик Малмгрен това събитие е изглеждало съдбоносно.

— Сигурно — съгласи се Бакман след кратък размисъл. — Но не е било свързано с момиче и баба му, които умират. Според теб какво се е случило?

— Прочете ли „Записките от Мустерлен“, след като разбра, че ги е написал Хенрик Малмгрен?

— Не, не ми остана време. И нямам представа за какъв детайл намекуваше Асюнандер.

— Аз също — призна Барбароти. — Но снощи прочетох отново текста. Когато знаеш кой го е съчинил, откриваш множество „ключове“. Онази част, където обяснява, че иска да ги избие всичките... Изобщо, получава се съвсем различна история.

— Съвсем различна история? Съвсем точно казано. Знаеш ли за какво си мечтаеш?

— За почивка?

— И за това, но най-вече да го разпитам. Ти не изпитваш ли подобно желание?

— Май и аз искам, но още не са го хванали. Съмнявам се дали ще имаш удоволствието да разговаряш с него на четири очи.

— Стига си ми развалял настроението. Търсят го едва от осем часа, а в момента в Сидни е едва сутрин.

— Права си — кимна Барбароти и погледна стария, ала отлично работещ часовник на ръката си. — Но ако някоя част от денонощието може да се нарече най-подходяща за залавяне на престъпници, това трябва да е нощта, нали?

Според мен злосторникът ще се измъкне и ще ти остане да си бърбиш с Бос.

— Хос и Бос — изсумтя презрително Бакман. — Някои хора са изначално сбъркани. И никога не се оправят. Значи, според теб в „Записките“ е закодирана още някаква истина, освен детайла на Асюнандер, така ли?

— Прочети ги още веднъж и ще се досетиш.

Бакман сви рамене и натъпка чантата с документи в кошницата на велосипеда.

— Ако ми се удаде случай да говоря с него, ще го разпитам за потребността му да държи всичко под контрол — зарече се тя. — Именно там винтът е най-хлабав.

— Дали?

— Несъмнено. Първо го изоставя брат му — вероятно единственият човек на света, който е означавал нещо за него. Сигурно усещането е било сравнимо с ампутация. Хос също е успял някак да си

намери жена, но постепенно тя се е отдалечила от него и е крояла планове да го зареже. Навярно през въпросното лято е започнал да подозира намерението ѝ. А когато това става факт, той изнася зловещото си представление, за да отмъсти, изчезва и започва нов живот в Австралия. Сигурно е почувствал небивал прилив на адреналин и най-ужасното е, че в това има известна логика.

— Да, има — съгласи се Барбароти и си спомни думите на Мариан. Издърпа велосипеда си. — Той все пак е доцент по философия, прародителката на всички науки. Жалко за науката.

Бакман се засмя.

— Обаче знаеш ли кое е най-странното в цялата тази история? — попита тя.

— Не.

— Че с Асюнандер започнахте да пиете заедно уиски.

— Беше по изключение.

— Дано грешиш. Защото ми се ще да го питаш нещо следващия път, когато те покани на грог.

— Какво?

— Защо си слага изкуствено чене? От десет години си задавам този въпрос и все не смея да го попитам. В днешно време всички пенсионери си слагат импланти в челюстта. „Кастанетките“ са си отживелица.

Барбароти се замисли.

— С него още не сме достатъчно близки. Налага се да почакаш.

— Страхливец! Е, добре. Ще се видим утре. Тази вечер ще прочета пак документа. В една посока ли сме?

— Не, ще ходя до училището.

— Защо?

— Ще ти обясня друг път.

— Може ли да говориш по-високо? Нищо не чувам — каза Барбароти в четвъртък в девет и десет. Не знаеше колко е часът в Австралия по това време.

— Sure, mate! We got em! Got em both in fact! — извика детектив Кръмли и гласът му изведнъж се чу съвсем близо, все едно седеше рамо до рамо с Барбароти. — Разбира се, приятелю! Хванахме ги! Всъщност ги пипнахме и двамата!

— И двамата ли? — попита Барбароти на най-добрия си школки английски. По негово мнение английският на детектив Кръмли не беше на високо ниво. — Наистина ли? И двамата братя Малмгрен ли задържахте?

— Да! — извика Кръмли. — Хос и Бос Малмгрен. Хос беше отседнал при брат си, както подозирахте. И двамата ли ви трябва, или само единият? Малко ни е трудно да ги различаваме.

— И двамата. Вече няма нужда да крещиш, чувам те много по-добре. Веднага ще осигуря заповед за експулсиране на извършителя, но не знам какво да правим с...

— Бос Малмгрен ще дойде доброволно — прекъсна го Кръмли. — Откакто ги прибрахме, не спира да го повтаря. Исква да последва брат си в Швеция и не смята да се отделя от него. Some what may — пък да става, каквото ще.

— Бос Малмгрен има ли семейство?

— Имал е, но от три години е разведен. Двамата братя явно много са тъгували един по друг. Държат се като маймунчета, които не са били разделяни като малки. Сещаш ли се за какво говоря?

Барбароти схвана мисълта му, макар и в общи линии.

— Да — потвърди той. — Тогава ще се погрижим да транспортираме и двамата. Ще уредя документацията и ще ти я изпратя. Само внимавайте да не ви избягат или да не се самоубият. Върху съвестта на Хос тежат четири човешки живота.

— Изобщо не ми изглежда като човек със съвест. Вероятно проблемът се крие именно там, а?

— Да. Попита ли го каквото те помолих?

— За „Шестия човек“ ли?

— Да.

— Yes mate — отвърна Кръмли и се прокашля. — Да, приятелю. Попитах го, без да имам представа какво го питам, но аз съм свикнал да работя така. Първо той мълча доста дълго, все едно се чудеше дали да ми отговори, но после кимна и каза „Стивън“.

— Шестият човек се казва Стивън, така ли?

— Да. Пътувал из Европа на автостоп. Иначе живеел в Йоханесбург, Южна Африка. Does that make sense? Това изяснява ли нещата?

Барбароти се замисли. Предположи, че в южноафриканските вестници се отделя съвсем малко място на шведската престъпност, и потвърди, че това наистина изяснява нещата.

— Нещо друго? — попита Кръмли.

— Ще ти изпратя имейл — обеща Барбароти и се сбогуваха.

— И ти се свърза с приятелката й?

— Да. Всъщност и тя искаше да разговаря с полицията — уточни Астор Нилсон.

— Защо?

— Защото останала шокирана, когато разбрала за убийствата, но нямала никакви основания да подозира, че са свързани с онова, което Катарина й била доверила за любовника си.

— И какво по-точно й е доверила?

— Че се казва Гунар и че го обича. И толкова. А, още нещо: искала да се раздели с Хенрик, но не събирала смелост.

— Страхувала ли се е от него?

— Сигурно. Йесика — така се казва приятелката й — твърди, че повече от година се опитвала да я убеди най-после да се разведе с мъжа си.

— И никой не е знаел за любовника на Катарина Малмгрен?

— Да. Настоях за пълна откровеност по въпроса и по нейните думи единствена тя е знаела за авантюрата на Катарина Малмгрен. Изобщо, Катарина е имала много малко приятелки. Хенрик я е държал изкъсо, нали се сещаш?

— Да.

„Не бих възразил пак да работя с Астор Нилсон — помисли си той. — С него може да се общува конструктивно и нещата бързо потръгват. За жалост не всички притежават неговата нагласа за сътрудничество и след продължително общуване с някои хора човек е принуден да се изолира поне за час, та да възстанови нормалното функциониране на мозъка си.“

Е, вероятно се намират също и хора, изпитващи желание да се скрият след среща с Барбароти. Човек не бива да има твърде високо мнение за себе си.

— Катарина Малмгрен и тази Йесика са работили заедно, така ли?

— Точно така. Действително през онова лято се е случило нещо в Бретан. Катарина разказала, че тогава се е запознала с Гунар. Тогава още не са били заедно, но през онова лято тя осъзнавала важни неща.

— Какви?

— Не знам — сви рамене Астор Нилсон. — Но не е трудно да се досети човек. Например, вероятно е осъзнала какъв ограничен живот води, за кого е омъжена. Споделила с приятелката си, че в Бретан разбрала какво е да се чувстваш добре. В компанията били петима шведи. Четирима, които се забавлявали, и Хенрик Малмгрен.

— Но Катарина не е подозирала, че съпругът ѝ е надушил връзката?

— Не е знаела — поне според Йесика. Хенрик си е мълчал през цялото време, Йесика го описа като голям особняк. Била го виждала само веднъж, ала разказите на Катарина почти я изплашили. Хенрик искал да контролира всяко действие на съпруга си, но с всеки изминал ден тя все повече и повече се отцепвала от него. Точно така се изрази Йесика: отцепвала се. Направо не е за вярване как живеят хората, ако надникнеш зад фасадата.

Опрял брадичка о ръката си, Гунар Барбароти стоя замислен известно време.

— Кога е видяла за последно Катарина Малмгрен?

— Седмица преди тръгването на Малмгренови за Дания. Катарина прекарала една нощ с Гунар, вероятно докато е бил на водолазен лагер. Според Йесика тя вече била взела решение.

— Да съобщи на мъжа си, че възнамерява да го напусне ли?

— Да. Не го е казвала направо, но Йесика останала с такова впечатление.

— А по това време Хенрик вече е започнал с убийствата, нали?

— Да. Катарина обаче не е подозирала нищо. Тя си имала свой план, мъжът ѝ — също.

— Боже мой. Звучи като постановка.

— Сякаш са се наговорили да действа по едно и също време. Тя тръгва на почивка с идеята да му иска развод, той — да я убие и да я хвърли в морето. Така или иначе Хенрик е бил е няколко крачки пред нея. Йесика Лунд е категорична: Катарина дори не е подозирала за пъкления план на съпруга си. Знаела е, разбира се, колко е откачен, но не е предполагала какви размери е достигнала лудостта му.

— И как е можела да знае?

— Вероятно животът с него я е заслепил до голяма степен — обясни с мрачен вид Астор Нилсон. — Трудно е да забележиш безумието, когато живееш в него. Самият аз съм го изпитал през живота си. Един от колегите на Хенрик Малмгрен каза нещо интересно: бил готов на драго сърце да пожертва трийсет години от живота си, ако получи световна слава.

— Хенрик Малмгрен ли?

— Да.

— Ужасяваща сделка.

— Нали? — съгласи се Астор Нилсон. — Има такива хора. Ако получиш Нобелова награда, ще живееш 52 години. Без награда — 82... Не съм обаче съвсем сигурен дали този колега е разбрал правилно, защото Малмгрен съкрати живота на четирима души, но не и своя собствен...

— Ще го транспортират в средата на следващата седмица — съобщи Барбароти, за да даде знак, че е време да приключат разговора. — Ще чуем лично от него, очи в очи, обяснение за постъпката му.

— Дано. Ще се постарая да присъствам. Тъжно е, че разследвайки толкова време, ние, полицаите, се вманиачаваме в желанието си да прозрем какво се крие в душата на подобни чудовища, нали? Искаме най-малкото да ги видим на живо.

— В това отношение не се различавам от повечето си себеподобни — успокои го Барбароти.

— Знам, но фактът, че и другите са изперкали като мен, не ме успокоява. Е, за щастие чак такива изверги като Хенрик Малмгрен са рядкост.

— Според теб що за птица е брат му? — попита Барбароти.

— След развода съпругата му е жива — напомни Астор Нилсон.
— Явно не е лошо момче. Повече не ми се говори на тази тема.

— И на мен. Започва да ми идва в повече.

След разговора с Астор Нилсон Барбароти застана до прозореца. Нали умните ченгета от детективските романи правят точно така: застават до прозореца и плъзват поглед между ребрата на щорите над дъждовно сивия Париж или зеленикаво-червеникавото небе на Гьотеборг, предвещаващо сняг; оставят обстановката (градът, мястото, където се е разиграло престъплението) да се свърже с душата им по някакъв сублимен литературен начин. За жалост четири пети от изгледа на Барбароти представляваше закритата обувна фабрика „Лундхолм и синове“. Стоеше неизползвана повече от двацет години. Всички прозорци бяха избити. На Барбароти му се искаше градската управа най-сетне да реши да събори сградата и на нейно място да построи парк или нещо по-ниско, та от прозореца му да се открие гледка.

Все пак, ако погледнеш надясно, виждаше частица от зелена корона и късче небе. Ала Бакман имаше право, казвайки, че балконът в дома му представлява много по-приятно място за размисъл и анализ. Несравнимо по-приятно.

От друга страна, за да проумееш как е устроен убиец като Хенрик Малмгрен, не ти е нужен простор, а напротив — способността да проникваш в много тясно пространство, в един вид свита вселена, сравнима с кладенеца, който бе описала Улрика Хърст. „Щом си изградил света си от малко на брой кубчета лего — разсъждаваше Барбароти, — непрекъснато се стараяш всичко да е на мястото си. Ако някое по-голямо кубче — да речем брат или съпруга — изчезне, съществува сериозен риск цялата конструкция да се сгромоляса.“

Дали бе възможно да се опитваш да прозреш Хенрик Малмгрен в такива категории? По думите на Астор Нилсон във философските кръгове го смятали за голямо име. Великите умове на тази наука обикновено се проявяват след петдесетте — или ги откриват след смъртта им — ала Хенрик Малмгрен бе обявен за обещаващ философ

още приживе, особено в областта на многовариационната логика и на дедуктивната математико-логическа система. По въпроса за човешките му качества настъпило неловко мълчание, бе обяснил Астор Нилсон.

Но да създаде цяла история с удавило се момиче и неговата баба? И да състави името на момичето от първите букви на израза The Root of All Evil?

Освен това убиецът се бе описал през погледа на фиктивен убиец. „Дали това го издаде? — питаше се Барбароти. — Дали в повествованието от името на мнимия престъпник Асюнандер с надушил нещо гнило?“

Затрудняваше се да отговори на този въпрос. Самият Барбароти изобщо не се бе сетил за подобна вероятност. Асюнандер се беше ограничил с обяснението, че третият или четвъртият прочит на „Записките“ е събудил съмнения у него. Тогава бил открил прословутия детайл. Вероятно комисарят щеше да сподели с него подробности по време на някоя предстояща вечер на чаша уиски или пък щеше да предпочете да остави всичко в тайна. Асюнандер беше особняк и навярно само такъв човек е способен да вдигне завесата пред тъмните страни на други особняци от типа на Хенрик Малмгрен например.

През изминалата вечер се бе случило още нещо забележително. На излизане от кварталната бакалница Барбароти срещна Аксел Валман, който изненадващо обикалял из града по някаква работа. Валман беше видял името на Хенрик Малмгрен във вестника — споменат като жертва на убиеца, а не като убиец, — и предупреди Барбароти:

— Този мъртъв философ трябва непременно да го извадите от морето, защото е от онези, дето не ги ли понижеш с дървен кол, няма да умрат.

Без да споменава как са се развили нещата, Барбароти го попита какво точно има предвид. Валман разпери ръце и обясни, че е участвал в семинар заедно с Малмгрен и е разбрал що за гадняр е.

После Барбароти си обясни защо Валман бе засегнал вампирската тема: Хенрик Малмгрен беше родом от Халанд, където през 1936 година са били открити останки от труп на мъж, живял през Средновековието и прободен с дървен кол.

На вратата се почука. Барбароти отвърна поглед от фабриката на „Лундхолм и синове“ и преустанови размислите си.

— Йонерблад е купил две плата със сандвичи — съобщи Ева Бакман. — Май ще отслужваме панихида на приключения случай.

— Идвам.

Ала както обикновено с Ева Бакман отложиха обобщаването на разследването за след празненството.

— И какво научихме от случилото се? — попита тя, след като известно време бе седяла мълчаливо на стола за посетители.

— Не знам — отвърна Барбароти, без да вдига очи от книгата. — Но ти, предполагам, имаш отговор, щом питаш. Кажи ми: какво научихме.

— От начина, по който ми говориш, почти губя желание да ти споделям каквото и да било. Но ще проявя разбиране към липсата ти на концентрация.

— Знаеш, че помня всяка твоя дума, а най-мъдрите ги записвам в бележник, купен специално за целта.

— Чудесно. Мисля си, дори десет ченгета да работят неуморно сто дни и да проведат хиляда разпита, това невинаги е достатъчно.

— Добро въведение — похвали я Барбароти.

— Знам. Не ме прекъсвай. В издирването на болен мозък ни трябва ум, който да функционира по същия начин и да умее да прозира зад постъпките на престъпника. Ако Асюндер не се бе заел да нищи убийствата на спокойствие, вместо да идва на работа, никога нямаше да разплетем случая.

„Точно това си мислех преди час“ — установи Барбароти наум.

— Да не намекваш, че Асюндер ни трябва, защото притежава болен мозък? — попита на глас той. — Това не ти ли напомня за „Мълчанието на агнетата“? Следващия път, когато с комисаря седнем да пием уиски, ще го попитам дали малкото му име не е Ханибал.

— Казва се Лейф — уточни Ева Бакман. — Проверих. И не намеквам нищо подобно. Казвам само, че някои случаи изискват и друг подход, освен широк периметър на издирвателната дейност.

— Например да седнеш на балкона и да философстваш по залез-слънце? — предположи Барбароти и се досети, че Бакман пак ще му напомни за хубавия балкон.

— Ако имах такъв, щях да разплета случая за три дни — заяви тя.

— Няма да го задържа още дълго.

— Какво? Защо?

— Очаквам... семейството да порасне.

Отпърво тя сякаш не го разбра, но после се усмихна и се надигна от стола.

— Поздравления. Колко души ще станете?

— Все още е под въпрос, но при всички случаи тристайният ми апартамент ще ни отеснее.

— Е, ще ми разкажеш за новия си живот след три седмици. Излизам в отпуск. Но може и да се отбия да зърна Малмгрен.

— Отбий се. И си почини добре. Какво да напиша в бележника си?

— Никога не се доверявай на писатели. Това стана повече от ясно.

В пет часа в петък следобед Барбароти излезе от кабинета на доктор Олтман. Бяха разговаряли близо три часа, макар стандартният сеанс да продължава само четирийсет и пет минути. Не си записа нов час, но обеща да се обади в случай на нужда. Докато ѝ благодареше на сбогуване, му мина през ум да ѝ каже, че би искал да се ожени за жена като нея, ала си замълча. Навярно Мариан бе именно такава жена.

Не вярваше отново да почувства нужда от психиатър. Докато подминаваше кафенето на „Скулгата“, Гунар Барбароти си мислеше, че през последните седмици с него се бе случило нещо.

Не можеше да определи точно какво, но факт: нещо се бе променило.

Отчасти се чувстваше така, защото най-после бяха открили убиеца. Братята Малмгрен пристигаха във вторник в Гьотеборг. По думите на Кръмли направили някои признания и оттук нататък случаят се намираше в ръцете на прокурори, адвокати и съдебни психиатри. И все пак този побъркан философ бе успял да задейства в Барбароти определени механизми, нали?

Отключил бе някакъв отзвук, който обаче трудно можеше да се облече в думи. Но затова пък подлежеше на размисъл и преценка. Какъв отзвук по-точно? Барбароти се опита да го конкретизира въпреки кашата в главата си.

Направил си бе извода колко погрешно е схващал живота Хенрик Малмгрен. Навярно само това. Ако животът е игра — а той изглеждаше така в доста аспекти, — то човек следва да играе ролята на покорен актьор, а не на режисьор. Това, естествено, не означава да се огъва пред другите актьори или да приема правила, закони и нелепи заповеди, които ограничават съществуването му.

Накратко, валидна е старата молитва на анонимните алкохолици. С Олтман обсъждаха точно това, макар и не с лексикалните средства, които танцуваха в момента из главата на Барбароти. Свободата и отговорността — тези износени основи. Аз-ът, околните, ближния, живота. Говориха най-вече за последното: да живееш активно всеки

миг. Поне това следва да прави човек. В това отношение Барбароти бе проявявал доста небрежност. Влезе в магазина на хранителни стоки и се помоли на Господ:

„Боже мой, благодаря Ти за поучителното лято. Постарай се да съм добре и нещата да потръгнат по мед и масло — знаеш какво имам предвид — и ще Си осигуриш три точки от мен. Впрочем Ти съществуващ единайсет месеца без прекъсване, а това е своеобразен рекорд и много трудно предвид външните и вътрешните обстоятелства. Трябва да Ти го призная. Прясна паста, маслини с каперси и пармезан са достатъчно добро угощение за ден като днешния, какво ще кажеш? Комбинацията е божествена, но май с излишно да Те убеждавам.“

Господ не му отговори, но все пак се чу някакво ниско и неясно промърморване от един фризер, който се клатеше. В ушите на Барбароти то прозвуча дружелюбно и успокоително и обзет от упование в бъдещето, той започна да пълни кошницата си с продукти.

Тъкмо бе преполовил пастата и Сара се обади. Този път дори не го помоли той да я набере, а се разплака.

— Какво става, Сара? — попита той. — Какво се е случило?

Тя хълца известно време, а Барбароти повтори няколко пъти въпроса си по различен начин. „Или е бременна, или е болна от СПИН. Ами ако умира?“

— Искам да се прибера вкъщи, тате — проплака тя, когато найсетне успя да се поуспокои.

— Ела си. Хайде. Качвай се на първия полет.

— Може ли?

— Какво?

— Може ли да живея при теб?

— Що за въпрос, Сара? Разбира се, че може. За мен няма по-голямо щастие.

— Благодаря ти.

— Какво се е случило, момичето ми? Каж ми. Да не си болна?

Тя се засмя или поне направи жалък опит да се засмее.

— Не, тате, не съм болна. Не съм и бременна, ако това те притеснява. Но не искам да стоя повече тук. Хайде да отложим обясненията, докато се прибера, а?

— Става. Да проверя ли разписанията на полетите? Имаш ли пари за билет?

— Ще се справя и сама. Парите ще ми стигнат. Ако възникнат повече разходи, ще ми дадеш ли назаем?

— Разбира се. В сметката ми останаха към шейсет крони. Стягай си багажа и се обади да ми кажеш кога пристигаш.

— Благодаря, тате. Съжалявам, че стана така. Не исках.

— Не се притеснявай. Shit happens... Вкъщи ще завариш някои промени, но ще го обсъдим, като си дойдеш.

— Промени ли? Какви промени?

Барбароти се замисли — най-вече за цените на разговорите с чужбина.

— Предпочитам да го обсъдим на живо.

Сара помълча няколко секунди, съгласи се и се сбoguваха.

Барбароти изяде замислено остатъка от пастата. Пресметна наум. Общо ставаха седмина души. Той, Мариан, нейните две деца и неговите три.

Седем? Боже Господи!

Изми мръсните съдове и излезе на балкона да прегледа петъчното приложение за недвижими имоти във вестника.

Седем? Ако се съберат на балкона, за всекиго ще има по половин квадратен сантиметър. Освен това вероятно балконът нямаше да ги издържи.

„Трябва ни къща“ — заключи Барбароти.

Със седем-осем стаи. След около петнайсет секунди я откри: стара къща до носа на Шумлинге с десет стаи и кухня. Пишеше, че се нуждае от освежаване, но има голяма градина и собствен пристан за лодки. Струваше само милион и половина.

Страхотна находка. Шейсетте крони в сметката му щяха да влязат в употреба.

Набра посочения номер, попадна на любезен възрастен мъж и се уговориха да отиде на оглед в един в неделя.

Премести се до компютъра, за да види как ще изглежда бъдещото му жилище на снимка. В този момент звънна Мариан.

Звучеше весело. Впрочем Мариан почти винаги звучеше ведро, но този път особено.

— Вече уредих някои неща — похвали се тя през смях.

— Сериозно?

„Намерила е скромния свещеник“ — помисли си Гунар.

— И кое по-точно?

— Говорих с болницата в Шумлинге. От първи ноември ще ме назначат на работа. Какво ще кажеш?

— От първи ноември?

— Да.

— Знаех си! Никой не може да ти откаже.

— Мхм. Юхан и Йени все още имат желание да се преместим и се обаждам, за да те питам какво решаваме.

— Нали вече решихме. Макар че ще се наложи да си намерим нещо по-голямо.

— По-голямо ли? Защо?

— Хрм. Случиха се някои неща. Май... май се очертава да се грижа и за трите.

— Какво?

— Ами там е работата, че... — Барбароти усети недостиг на въздух или по-скоро нещо друго: някаква гъста мембрана пречеше на думите да излязат от устата му. — Стана така, че Ларш и Мартин пристигат утре, а Сара се обади преди малко от Лондон; щяла да се прибира... Та... с теб и твоите деца ставаме седем.

— Седем?

— Да, седем. В неделя ще разгледам една къща и...

В слушалката се възцари мълчание. Той вдигна поглед и видя как ято чавки кацат върху един от брястовете пред училището до катедралата.

„Сега — помисли си Барбароти. — Сега се решава съдбата ми. Гробището, кравите, рапицата, гората. След три секунди ще знам какво ми предстои.“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.